

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1996-1997

10 maart 1997

HOORZITTINGEN

over het dossier Boelwerf Vlaanderen

GEDACHTEWISSELING

**over het verslag van Arthur Andersen betreffende het onderzoek van de sociale subsidiëring
van Boelwerf Vlaanderen NV**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden
uitgebracht door de heren Leo Cannaerts en Karel De Gucht**

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Robert Voorhamme.

Vaste leden : de heren Herman Candries, Paul Deprez, Johan De Roo, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, de heer Eddy Schuermans ;

de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Didier Ramoudt ;

de heren Carlos Lisabeth, Jef Sleeckx, Robert Voorhamme ;

de heren Emiel Verrijken, Frans Wymeersch ;

de heer Jean-Marie Bogaert ;

de heer Jos Stassen.

Plaatsvervangers : de heren Leo Cannaerts, Jos De Meyer, mevrouw Mia De Schamphelaere, de heer John Taylor, mevrouw Riet Van Cleuvenbergen ;

de heren Louis Bril, André Denys, Dirk Van Mechelen ;

de heren Freddy De Vilder, Fred Dielens, Jacky Maes ;

mevrouw Marijke Dillen, de heer Jan Penris ;

de heer Chris Vandenbroeke ;

de heer Jos Geysels.

INHOUDSOPGAVE

Deel I : Hoorzittingen

<i>I. Hoorzitting met Meester Jef Dauwe, curator Boelwerf Vlaanderen op dinsdag 12 november 1996</i>	7
<i>II. Hoorzitting met een delegatie van Gimvindus, Boelwerf en Begemann op vrijdag 15 november 1996</i>	25
<i>III. Hoorzitting met de vertegenwoordigers van de vakbonden op woensdag 20 november 1996</i>	54
<i>IV. Hoorzitting met Europees Commissaris, de heer Karel Van Miert op vrijdag 29 november 1996</i>	80
<i>V. Hoorzitting met een delegatie van GTI</i>	99

Deel II : Gedachtewisseling en toelichtingen door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie en door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de audit opgesteld door Arthur Andersen over het onderzoek van de sociale subsidiëring van Boelwerf Vlaanderen	107
---	-----

Bijlagen

– Bijlage I Lijst van de na de hoorzittingen opgevraagde documenten	130
– Bijlage II : Audit Arthur Andersen wordt afzonderlijk gedrukt (Stuk 571 (1996-1997) – Nr. 1 – Bijlage)	131

DAMES EN HEREN,

In oktober 1996 drukken verschillende leden van het Vlaams Parlement hun bezorgdheid uit, naar aanleiding van de commotie die in de pers was ontstaan ingevolge een perslek rond een BTW-controle van het textielbedrijf Globe Trading International, dat in januari 1995 failliet werd verklaard. Aldus kwam een factuencarrousel aan het licht m.b.t. een gedeelte van de sociale subsidies die door de Vlaamse regering in 1993 werden toegekend aan Boelwerf Vlaanderen NV.

Hierbij dient opgemerkt dat het niet de eerste maal is dat de problematiek van de scheepsbouwwerf Boel te Temse in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden aan bod komt. Terzake kan worden verwezen naar de bespreking van het voorstel van resolutie van de heren Marc Cordeel en Georges Anthuenis betreffende het scheepsbouwbeleid in Vlaanderen (Stuk 225 (BZ 1992) – Nrs. 1 tot 3). Op 30 september 1992 werd immers door de Commissie voor Economie, Energie en Werkgelegenheid uitvoerig van gedachten gewisseld over de problematiek van de scheepsbouwwerf Boel te Temse, de sociale gevolgen ervan en de stand van zaken in verband met het scheepsbouwbeleid. Hieruit bleek de nauwe samenhang tussen de problemen waarmee de Boelwerf destijds worstelde en het concept van een vernieuwd scheepsbouwbeleid.

Tevens werd de rol van Gimvindus door de afgevaardigde van de minister-president van de Vlaamse regering, als overheidsaandeelhouder in de Boelwerf en als hefboom bij het ontwikkelen van een vernieuwd scheepsbouwbeleid uitvoerig toegelicht. Tot besluit van deze vergadering werd door de heren Marc Cordeel en Georges Anthuenis, vanuit hun bekommernis voor het behoud van de scheepsbouwsector een voorstel van resolutie betreffende scheepsbouwbeleid in Vlaanderen ingediend (Stuk 225 (BZ 1992) – Nr.1) dat na amendering eenparig werd aangenomen door de Commissie.

Wat de sociale subsidies die door de Vlaamse regering aan Boelwerf Vlaanderen werden toegestaan betreft, dient opgemerkt dat dit geschiedde mits de voorafgaandelijke en voorwaardelijke goedkeuring van de Europese Commissie. Aan de toekenning van de sociale subsidies ten belope van 196 miljoen frank waren bepaalde voorwaarden verbonden. Vooreerst mocht het bedrag niet worden aangewend voor productieve arbeid. Daarenboven mocht het geld pas worden uitgekeerd wanneer de betrokken arbeiders de werf definitief hadden ver-

laten en mochten de gelden niet rechtstreeks worden gestort aan de Boelwerf. Het is in deze context dat er vragen rijzen naar de rol en de verantwoordelijkheid van Gimvindus in dit dossier. De herscholing van de arbeiders werd toevertrouwd aan het bedrijf Global Trading International (GTI) dat in januari 1995 failliet werd verklaard. Door GTI werd voor een bedrag van 196 miljoen frank facturen ingediend, bestemd voor de herscholing van de overtallige Boelarbeiders. Het is over de aanwending van dit bedrag van 196 miljoen frank dat in de loop van de maanden oktober, november en december 1996 in de pers allerlei geruchten verschenen, onder meer als zou de onderneming GTI betrokken zijn bij de inning van een gedeelte van deze subsidies, en dat er twijfel zou rijzen over de effectieve aanwending van de sociale subsidies voor die doeleinden waarvoor ze werden goedgekeurd door de Europese Commissie.

In dit dossier wordt door de leden van het Vlaams Parlement aangedrongen op de grootst mogelijke klaarheid. Diverse initiatieven in die richting werden in de loop van de maand oktober 1996 met betrekking tot de Boelwerf Vlaanderen reeds genomen.

Op 22 oktober 1996 wordt door de heren Frans Wymeersch en Filip Dewinter een motie tot uitoefening van het recht van onderzoek ingediend over de afhandeling van de faillissementen Boelwerf en Boelwerf Vlaanderen en de besteding van overheidsgelden in deze bedrijven (Stuk 452 (1996-1997) – Nr.1).

Tijdens haar vergadering van 24 oktober 1996 werd in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden door verschillende leden ten zeerste aangedrongen om duidelijkheid te scheppen in dit dossier, eventueel via de organisatie van een aantal hoorzittingen met de diverse betrokkenen.

Bij brief van 29 oktober 1996 aan de Voorzitter van de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden, dringt de heer Karel De Gucht aan een aantal personen en instellingen te horen in de Commissie met betrekking tot de recente gebeurtenissen rond het dossier Boelwerf Vlaanderen.

De heer Karel De Gucht stelt voor om volgende personen en instellingen te horen : de directie van Boelwerf Vlaanderen, Gimvindus, de vakbonden, de curatoren en de regeringscommissaris bij Boelwerf Vlaanderen.

Dit schrijven werd door de heer Robert Voorhamme, Voorzitter van de Commissie aan de Commissie voorgelegd op 6 november 1996, die beslist op basis van dit schrijven en conform de bepaling van artikel 29, punt 2 a) van het Reglement van het Vlaams Parlement tot de organisatie van een reeks van hoorzittingen teneinde de nodige klaarheid te scheppen in dit dossier.

Op dinsdag 12 november 1996 wordt Meester Jef Dauwe, curator Boelwerf Vlaanderen in de Commissie gehoord.

Tussentijds, op 14 november 1996, geeft de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media aan het Auditbureau Arthur Andersen een onderzoeksopdracht. Zoals uiteengezet in de mededeling van de Vlaamse Regering, had de onderzoeksopdracht van dit auditbureau voornamelijk tot doel om na te gaan "in welke mate de betaling van de GTI-facturen heeft gediend voor de uitbetaling van de lonen, wedden, afvloeiings- en opleidingskosten van de Boelwerf-werknemers die binnen het kader van het met de sociale partners overlegde herstructureringsplan in overtal waren".

Op 15 november 1996 wordt de directie van Gimvindus (de heren Roger Malevé en August Vriens) gehoord. Tijdens deze vergadering werd eveneens de directie van de Boelwerf gehoord in de persoon van de heer Luc Bossyns, afgevaardigd bestuurder vanaf september 1994 en directeur-generaal van de Boelwerf gedurende de hele periode.

Tevens werd de heer André Deleze, Voorzitter van de Raad van Bestuur en aandeelhouder, thans voorzitter van Begemann, gehoord.

Op 20 november 1996 hoorde de Commissie een aantal vertegenwoordigers van de vakbonden, die rechtstreeks bij de gebeurtenissen rond het Boel-dossier zijn betrokken. Voor het ACV werd de heer Leopold Franssen uitgenodigd en voor het ABVV werd de heer René Stroobant uitgenodigd. Werden eveneens uitgenodigd op deze hoorzitting : de heren Vanderborght, vertegenwoordiger van de minister van Financiën in de Raad van Bestuur van Gimvindus en de heer Ketels, regeringscommissaris.

Conform de bepaling van artikel 26, punt 6 a) woonde een delegatie van het Rekenhof (de heer Wim Van Laethem, auditeur bij het Rekenhof en mevrouw Christine Bams, adjunct-auditeur bij het Rekenhof), met raadgevende stem de hoorzitting van 20 november 1996 bij. Tevens formuleerde het

Rekenhof in een nota enige kritische bedenkingen over een aantal uitspraken die in verband met het Rekenhof werden geformuleerd tijdens de hoorzitting van 15 november 1996 en die volgens het Rekenhof nadere toelichting en/of rechtzetting verdienen.

Tijdens de plenaire vergadering van 27 november 1996 worden door de heren Jos Stassen, Karel De Gucht, mevrouw Nelly Maes en de heer Frans Wymeersch tot de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie, over de perikelen rond het dossier Boelwerf en de verantwoordelijkheid van de Vlaamse regering, Gimvindus interpellaties ingediend (Handel. Vl. Parl. van 27 november 1996, nr. 12, blz. 58 tot 60).

Tot besluit van deze interpellaties worden met redenen omklede moties ingediend door mevrouw Nelly Maes, de heren Jos Stassen, Jean-Marie Bogaert, Herman Lauwers en Chris Vandenbroeke (Stuk 495 (1996-1997) – Nr. 1) en door de heren Karel De Gucht, Jacques Laverge, Marc Cordeel, Didier Ramoudt en André Denys (Stuk 496 (1996-1997) – Nr. 1). De eerste motie wordt in de plenaire vergadering van 19 december 1996 verworpen. De tweede wordt ingetrokken, na de stemming van een voorstel van resolutie van de heren Herman Candries, Robert Voorhamme, Leo Cannae, Freddy De Vilder, John Taylor en Jef Slegx betreffende de sociale subsidies aan de NV Boelwerf Vlaanderen (Stuk 511 (1996-1997) – Nr. 1).

Intussentijd richt de heer Karel Van Miert, Lid van de Europese Commissie een schrijven aan de Voorzitter van de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden en aan de minister-president, waarin de Europese Commissaris zijn ongenoegen uit over een aantal tijdens de hierboven vermelde hoorzittingen afgelegde verklaringen, die volkomen ongegrond zijn. Deze brief werd aan de leden van de Commissie, op verzoek van de Voorzitter van de Commissie, bezorgd.

Ingevolge dit schrijven, beslist de Commissie tijdens haar vergadering van 20 november 1996 unaniem tot de organisatie van een hoorzitting met de Europese Commissaris op vrijdag 29 november 1996.

Gelet op het feit dat er na afloop van deze hoorzittingen bij de leden van de Commissie nog heelwat bijkomende vragen rezen, drong een debat ten gronde zich op, teneinde een aantal voorlopige

conclusies te kunnen trekken omtrent de bevindingen na deze reeks van hoorzittingen.

Op 5 december 1996 wisselde Commissie hierover van gedachten en drong aan op een spoedige toelichting van het onderzoeksrapport van Arthur Andersen in deze Commissie.

Tijdens deze vergadering wordt door de Commissie unaniem besloten, gelet op het belang van de link GTI – Boelwerf, een hoorzitting te organiseren met de heren Lode Boeckx en Marc De Cock van GTI.

Op 13 december 1996 organiseerde de Commissie deze hoorzitting met de heren Lode Boeckx en Marc De Cock.

Op 16 december 1996 wordt het verslag voorgesteld over de onderzoeksopdracht van Arthur Andersen in verband met het onderzoek van de sociale subsidiëring van Boelwerf Vlaanderen, NV. Dit verslag wordt toegelicht door de heer Luc Van den Brande, Vlaams minister-president en door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams Minister van Economie, KMO, Landbouw en Media. De technische toelichting wordt gegeven door een aantal deskundigen van Arthur Andersen. Het verslag wordt ter zitting aan de leden van de Commissie door minister Eric Van Rompuy ter beschikking gesteld.

Na iedere hoorzitting werd meestal nog bijkomende documentatie opgevraagd door de leden van de Commissie. Een lijst hiervan is in bijlage opgenomen. **(Bijlage I)**

Gelet op het belang van de audit voor de verdere afronding van dit dossier in de Commissie, wordt

het verslag van Arthur Andersen over het onderzoek van de sociale subsidiëring van Boelwerf Vlaanderen, NV, december 1996 afzonderlijk gedrukt (Stuk 571 (1996-1997) – Nr. 1 – Bijlage)

Op 19 december 1996 wordt door de heren Herman Candries, Robert Voorhamme, Leo Cannaerts, Freddy De Vilder, John Taylor en Jef Sleenckx een voorstel van resolutie ingediend betreffende de sociale subsidies aan de NV Boelwerf Vlaanderen. Tevens werd een voorstel van resolutie ingediend door de heren Karel De Gucht en André Denys betreffende de verklaring van de Vlaamse regering op 16 december 1996 over de Boelwerf Vlaanderen, naar aanleiding van de bespreking van de audit Arthur Andersen in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden. Het eerste voorstel van resolutie wordt met 59 stemmen tegen 46 bij twee onthoudingen aangenomen. Het voorstel De Gucht-Denys wordt met 48 stemmen tegen 59 niet aangenomen (Handelingen Nr. 18 van 19 december 1996, blz. 134 tot 156).

Het verslag wordt opgesplitst in twee delen :

DEEL I : Hoorzittingen

DEEL II : Gedachtewisseling en toelichtingen door de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Wetenschap en Technologie en door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, over de audit opgesteld door Arthur Andersen over het onderzoek van de sociale subsidiëring van Boelwerf Vlaanderen, NV.

DEEL I : HOORZITTINGEN

I. HOORZITTING MET MEESTER JEF DAUWE, CURATOR BOELWERF VLAANDEREN

Hoorzitting van dinsdag 12 november 1996

De voorzitter : Het feit dat we de heer Dauwe hebben uitgenodigd heeft meer bepaald te maken met het probleem van het al dan niet daadwerkelijk doorstorten, als loons- of opleidingsvergoeding, van gelden die via Gimvindus en met goedkeuring van de Europese Commissie werden toegekend aan Boelwerf. Dit met dien verstande dat ze louter tot dat doel, het uitbetalen van opleidings- en afvloeiingsvergoedingen, mochten worden gebruikt. De vraag of er al dan niet sprake is van fraude in het Boelwerfdossier is dan ook afhankelijk van de vraag of deze gelden ook als dusdanig werden overgemaakt. De curator is de instantie die beschikt over de dossiers en de gegevens die nodig zijn om dit te kunnen beoordelen. Het is dan ook die instantie die op dit ogenblik daarover uitsluitsel kan geven.

Wenst de minister daar eventueel nog iets aan toe te voegen ?

Minister Eric Van Rompuy : Het enige dat ik hier kan verklaren is dat de Vlaamse regering heeft beslist om het bureau Arthur Andersen aan te duiden om de vraag die hier werd gesteld te beantwoorden. Deze vraag is : in welke mate heeft de betaling van de GTI-facturen gediend ter uitbetaling van de lonen, wedden, afvloeiings- en opleidingskosten van de Boelwerf-werknemers die binnen het kader van het met de sociale partners overlegde herstructureringsplan overvallig waren ? Arthur Andersen heeft die opdracht aanvaard en zal, zoals overeengekomen, binnen de maand een rapport neerleggen bij de Vlaamse regering. Ze hebben dus wel een maand gevraagd om dit rapport te kunnen opstellen : er moet immers een objectief en grondig onderzoek worden gevoerd. Ik heb daarover een gesprek gevoerd met de curator, en Arthur Andersen zal toegang krijgen tot alle mogelijke documenten die essentieel zijn om de rapportering te kunnen voltrekken.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, ik ben enigszins verrast door het initiatief van de minister. Volgens mij kan de curator deze vraag beantwoorden. Dit is een parallel onderzoek dat op hetzelfde neerkomt als wat wij hier vandaag

doen. Ofwel vertrekt men van de hypothese dat de curator het niet weet, ofwel weet hij het wel en heeft hij onderzoek kunnen verrichten over de echtheid van de informatie die hij heeft gekregen. Is dat geen dubbel gebruik ? Ik zie niet in waarom men een maand zou moeten wachten om te weten of die transfers daadwerkelijk zijn gebeurd. De curator zou daar vandaag moeten op antwoorden.

Minister Eric Van Rompuy : Ik geloof helemaal niet dat het gaat om een keuze voor het ene of het andere. De commissie heeft beslist de curator te horen en zal dus de vragen stellen die ze stelt. De vorige keer heb ik me er namens de Vlaamse regering toe verbonden om een audit te laten doorvoeren door een bureau. Tot dat doel hebben we Arthur Andersen aangeduid. Vorige keer bestond er discussie over de vraag hoe die mensen deze studie kunnen uitvoeren, mocht dat bureau worden aangeduid. Ik heb dan ook contact opgenomen met de curator om hem te vragen of hij, in het kader van de huidige stand van zaken, bereid was om de informatie die nodig is om een dergelijke studie te maken te verstrekken. Dat doet echter op geen enkele manier afbreuk aan deze hoorzitting of aan de activiteiten van uw commissie, die eigenmachtig zal beslissen over de vraag hoe ze de volgende weken zal werken. De Vlaamse regering wenst echter volledige duidelijkheid over dit dossier. Vorige maal had ik zelfs voorgesteld dat het aanwijzen van dit bureau in samenspraak met het parlement en het Bureau van deze commissie zou gebeuren. U hebt toen geantwoord dat dit een zaak was van de Vlaamse regering. We hebben dat dan ook zo gedaan. Natuurlijk kan dat niet op twee of drie dagen gebeuren.

De voorzitter : Dames en heren, het lijkt me nuttig dat we nu op de hoogte zijn van dit regeringsinitiatief. Ik geloof ook dat we de vorige keer uitdrukkelijk hebben gesteld dat er een duidelijke scheiding moet zijn tussen de initiatieven die wij nemen en deze die de regering neemt. Ik zou derhalve willen dat de discussie over het regeringsinitiatief op een later tijdstip wordt gevoerd. Nu is echter de hoorzitting met de heer Dauwe aan de orde.

Mevrouw Nelly Maes : We hebben een eerste vraag in verband met 196 miljoen frank, het bedrag dat ook door de regering werd genoemd, dat ook in de pers werd genoemd, waarover onduidelijkheid bestaat of het gebruikt is voor de bestemming waarvoor het diende gebruikt te worden. Ik meen dat de bestemming moest zijn : omscholing of – synoniem misschien – herscholing. Dat is een eerste vraag. Onder welke voorwaarden werd dit

bedrag toegekend of werd de toelating gegeven om dit bedrag uit te keren ?

Tweede vraag. Werden er omtrent het programma dat daartoe zou worden opgesteld, besprekingen gevoerd waarvan u sporen hebt gevonden ? Welke instanties hebben zich dan met het ineenknutselen – vergeef me het woord – van dat zogenaamde programma onledig gehouden ? Welke mensen waren met andere woorden op de hoogte van de reële bestemming van deze middelen. Werd die 196 miljoen frank volledig uitgekeerd ? Aan wie ? Werden daarop afhoudingen gedaan om commissielonen te betalen ? Is het juist dat daarvoor een firma GTI was aangeduid, die dan voor de gelegenheid niet haar normale naam maar de afkorting Global Training zou gebruiken ? Werden nog andere personen in de mogelijkheid gesteld geheel of gedeeltelijk van deze subsidie te genieten ? Werd deze subsidie naar uw mening gebruikt voor het eigenlijke doel, namelijk omscholing, of meent u dat ze werd gebruikt voor een ander doel ? Zou dat andere doel dan het uitbetalen van werknemers van Boelwerf Vlaanderen kunnen geweest zijn of is het geld op een andere wijze aan een bestemming geraakt ?

De heer Jef Dauwe : Mijnheer de voorzitter, acht u het wenselijk dat ik eerst een korte samenvatting geef of wenst u dat ik onmiddellijk antwoord op de vragen van mevrouw Maes, teneinde de context te schetsen ?

De voorzitter : Ik denk dat het best is dat u misschien nog eens globaal de context schetst.

De heer Jef Dauwe : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, ik zal met veel genoeg antwoorden op de vragen die u zal stellen, maar zoals de voorzitter gesuggereerd heeft, is het misschien toch wenselijk om eventjes een zeer korte uitleg te geven over datgene wat eigenlijk gebeurd is. Ik moet u zeggen, zelf was ik geen partij in deze zaak, in die zin dat mijn ambt pas een aanvang genomen heeft op 30 november 1994. De toelichting die ik u zal geven is dus gebaseerd op de stukken, op de documenten die zich in de archieven bevinden en ook op een aantal navragen die recent aan de directie van de personeelsafdeling gericht zijn. Sta me toe voor alle duidelijkheid misschien eerst de vier basispunten van mijn betoog voor te lezen omdat dat de gedachtegang zal vergemakkelijken.

Een eerste vraag – en dat is ook de vraag die mevrouw Maes gesteld heeft – heeft een zeer duidelijk antwoord : het geld is niet verdwenen. In tegenstelling tot wat vroeger zou kunnen gesugge-

reerd zijn op basis van het informatieonderzoek – waarover straks meer – is het zo dat het geld niet verdwenen is en dat de 196 miljoen frank wel degelijk – ik zal straks zeggen hoe en wanneer – op de rekening van Boelwerf Vlaanderen gestort zijn door Gimvindus.

Tweede punt. Volgens de aanwezige boekhoudkundige stukken zou dat geld hebben gediend voor betaling van lonen aan arbeiders die afvloeiden, voor de scholing en ook voor het betalen van hun niet productief werk in de scheepssector. Ik kom daar straks op terug.

Derde punt. De operatie waarbij deze voorziene gelden van het Vlaamse Gewest – het zijn dus gelden van het Vlaamse Gewest, met akkoord evenwel van de Europese Commissie – naar de betrokken arbeiders zouden gegaan zijn, was alleszins bijzonder slecht verpakt en stuntelig uitgevoerd, waarschijnlijk onder tijdsdruk.

Vierde punt. Van herscholing lijkt weinig in huis te zijn gekomen. Slechts een klein deel van de betrokken arbeiders zouden op de werf zelf door eigen meestergasten een nadere taak toebedeeld gekregen hebben, en GTI als trainingsfirma had in deze totaal niets te betekenen. Deze firma had geen middelen, geen mensen en ook geen knowhow om effectief herscholing uit te voeren.

Dat zijn kort gezegd de vier punten die tot besluit moeten kunnen gelden van een kort overzicht. Als de voorzitter het me toestaat zal ik heel kort dit overzicht geven om u dit complex dossier in herinnering te brengen.

U weet dus dat na het eerste faillissement van Boelwerf, de werf zelf moeizaam heropgestart is begin 1993 onder de naam Boelwerf Vlaanderen. Het businessplan voor die nieuwe werf voorzag in een aanwerving van max. 1.104 werknemers om de schepen die op de werf lagen af te werken. Van bij de start eisten de vakbonden met klem een tewerkstelling van minstens 1.315 personen. Men eiste dus tewerkstelling van 211 personen in overtal. Men wist door het businessplan dat er voor hen geen werk was. De kosten voor die 211 overtallige personen zaten evenmin in het businessplan vervat. Men moest een andere bron zoeken voor de financiering.

De zevende richtlijn voor steun aan de scheepsbouw laat subsidiëring voor afvloeiingskosten en kosten voor herscholing toe in zoverre deze posten leiden tot een economisch verantwoorde personeelsbezetting op de werf. Dat is een economische

richtlijn die tracht het overtal aan werknemers op de werf in de Europese Unie op maat te brengen in het kader van de economische noodzaak. Na lange onderhandelingen heeft de Europese Commissie voor die 211 mensen een pakket van subsidiëring voor afvloeiing en herscholing van maximaal 443 miljoen frank aanvaard. Dat diende in principe te worden uitbetaald door bemiddelingsbureaus, in zoverre deze arbeiders op de werf geen productieve werkzaamheden verrichtten. Ze mochten op de werf blijven maar niet werken in een productieve sector die iets met de scheepsbouw te maken had. Het moest structureel onproductief werk zijn. Ze konden het geld pas krijgen nadat ze de werf effectief verlaten hadden om te vermijden dat er malversaties zouden gebeuren. Het geld moest dienen voor de schepen. Dit alles moest in twee jaar tijd verlopen. Op 4 april 1993 startte de werf met zijn 1.315 personeelsleden. Van de 211 overtalligen gingen er 113 met brugpensioen, de 48-plussers, mensen die binnen de twee jaar de leeftijd van 50 zouden bereikt hebben. Voor die 113 werd een aparte regeling uitgedokterd door T-Interim. De overige 88 personen – sommige bronnen spreken van 115 – moesten ook binnen het tijdsverloop van twee jaar weggaan, afvloeien, ontslag nemen, ontslag krijgen, in elk geval van de werf weg zijn. Na de brief van 26 november van 1993 van commissaris Van Miert werd vastgesteld dat de 443 miljoen frank wel degelijk moest worden gefactureerd voor ontslagregelingen en herscholing. Met andere woorden, ik citeer : "Voor niet-productieve arbeid en dat dit diende betaald te worden via bemiddelingsbureaus zoals uitzend-, plaatsings- en opleidingscentra". Intussen werden en waren de lonen voor die groep van bijna 100 personen betaald uit eigen middelen van de werf. Die middelen bestonden uit die 606 miljoen frank rechtstreekse subsidies die niets te maken hadden met dit dossier, de leningen via Gimvindus, eigen kapitaal van de werf en de inhoudingen voor de huren die niet betaald werden. Men had te weinig geld in kas. Men zocht bepaald geld – RSZ maar ook onbetaalde huur – om dat gedeelte van die 211 overtalligen intussen maar altijd verder te betalen. Dan komt de raad van bestuur van 7 juni 1994 samen en eist een van de aandeelhouders de betaling van de aanzienlijk opgelopen achterstallige huur. Dat was toen ongeveer 54 miljoen frank. Er was geen geld genoeg. Men moest zoeken om de tegoeden waar men volgens commissaris Van Miert recht op had, binnen te krijgen. Men zocht een constructie en liet de naam vallen van de heer Boeckx. Hij heeft op een bepaald moment een firma waar hij bij betrokken was, ingeschakeld om de training-on-the-job te organiseren. De firma Global Trading alias Global Training was gevestigd

in Merelbeke. GTI zou de loonlast voor de herscholing op zich nemen. Wat is er nu gebeurd ? Ik herhaal : voor de subsidiëring van de nog resterende 88 à 115 arbeiders en bedienden werden op 28 juni 1994 en op 5 augustus daaropvolgend drie facturen voor een globaal bedrag van 196 miljoen frank vanuit GTI naar Boelwerf Vlaanderen gestuurd. Deze stuurde op haar beurt de facturen naar Gimvindus. Belangrijk is dat in bijlage van die facturen een zeer gedetailleerde loonberekening zat en een zeer gedetailleerde beschrijving van de training-on-the-jobs. De factuur is bijzonder volledig. Ik zal even heel kort herhalen wat het mechanisme was.

Hoe is de betaling gebeurd ? Ik heb u gezegd dat Boelwerf Vlaanderen al een jaar lang ten koste van zijn eigen financiële middelen die meerkost voor die 88 à 115 personeelsleden meesleurde. De firma GTI nam de loonlast van Boelwerf retroactief op zich. Daartoe heeft Boelwerf een factuur van 196 miljoen frank gemaakt aan GTI. Boelwerf heeft haar personeel gedetacheerd aan GTI.

Een paar dagen nadien heeft GTI een soortgelijke factuur aan Boelwerf-Vlaanderen gericht voor de omscholing. Die omscholing was voor een groot gedeelte al gedurende een jaar bezig. Die factuur werd met 1 percent verhoogd voor een – op het eerste zicht geen abnormaal – commissieloon voor de organisatie en de administratieve werking. Ik herhaal hier de feiten : Boelwerf-Vlaanderen verstuurt een factuur voor het detacheren van haar personeel ; kort daarop wordt door GTI een soortgelijke factuur, verhoogd met 1 percent, gestuurd naar Boelwerf Vlaanderen.

Boelwerf-Vlaanderen stuurt die factuur van GTI als dusdanig – en dat is zeer belangrijk – naar Gimvindus. Zij maakt die factuur niet opnieuw op eigen briefpapier. Zij stuurt ze met alle bewijsstukken en contracten in bijlage op. Bij die factuur zat ook een verklaring van de financiële directeur van Boelwerf Vlaanderen, en een verklaring van de toenmalige algemene personeelsdirecteur van Boelwerf Vlaanderen. Daarin wordt Gimvindus gezegd dat dit een factuur is, en ik citeer : "Voor kosten betreffende personeelsleden die langdurige omscholing hebben gevolgd op de werf, en dit via GTI". Dat geld was dus, in het kader van de richtlijn van de Europese Commissie, goed besteed. Op dat ogenblik kreeg Gimvindus een document, gestaafd met bevestigingen van twee van de hoogste kaders van de administratie van de werf dat die gelden daadwerkelijk werden besteed.

Wat doet Gimvindus dan ? Nadat zij die certificaten heeft ontvangen, betaalt zij een gedeelte van het bedrag van de factuur van GTI aan Boelwerf. Het betreft geld van het Vlaams Gewest ; geld dat mocht worden uitbetaald ; en het werd betaald aan Boelwerf-Vlaanderen. Ik zal daarover erg precies zijn. Boelwerf-Vlaanderen heeft dat geld ontvangen op 13/7/1994. Het betrof een bedrag van 124.250.848 frank. Op 12 augustus 1994 wordt op de NMKN-rekening van de werf een bedrag van 78.739.478 frank gestort. Ik moet daarbij verduidelijken dat in de factuur die GTI aan de Boelwerf heeft overgemaakt – deze factuur heeft Boelwerf, samen met de bewijsstukken naar Gimvindus gestuurd – de zogenaamde meerkosten van 1 procent – de 1,8 miljoen frank – niet expliciet worden vermeld. In de eerste factuur van detachering van Boelwerf aan GTI gaat het om ongeveer 195 miljoen frank ; de factuur van GTI aan Boelwerf is een factuur voor een bedrag van ongeveer 196 miljoen frank. Gimvindus heeft dus niet kunnen vaststellen dat in dat bedrag dat ene percent was opgenomen ; want zij kende de oorspronkelijke factuur niet. Gimvindus heeft dat bedrag dus betaald.

Maar – en dat is zeer belangrijk – zij deed dat zonder de BTW te betalen. Bijvoorbeeld : op de factuur die ik u hier toon is er sprake van 124 miljoen frank, plus 25 miljoen frank BTW, dat levert een totaalbedrag op van 149 miljoen frank. In de richtlijn, of de brief uitgaande van de heer Van Miert staat dat die bedragen aan de uitzendbureaus moeten betaald worden. De vraag wordt gesteld waarom dat niet gebeurd is. Waarom heeft Gimvindus dat niet aan GTI betaald ? Men heeft dat niet gedaan omdat in die factuur BTW werd aangerekend – 25 miljoen frank in de ene factuur, en een gelijkwaardig bedrag in de andere. Zo wou men vermijden dat er een BTW-carroussel zou ontstaan. Want de BTW was voor Boelwerf aftrekbaar. Gimvindus heeft die factuur van GTI doorgestuurd ; en aan Boelwerf het bedrag, maar zonder de BTW, betaald. Dat is ongeveer het verhaal zoals het in werkelijkheid is verlopen.

De voorzitter : Dank u, mijnheer de curator. De vraag die zich stelt, luidt als volgt. Hebt u, op basis van de ondernemingsdocumenten waarover u beschikt, kunnen verifiëren of die mensen, waarvoor loon en eventueel opleidingskosten betaald zijn, ook daadwerkelijk tewerkgesteld waren, en of die ook daadwerkelijk betaald zijn geworden ?

De heer Jef Dauwe : Mijnheer de voorzitter, wat de uitbetalingen betreft is het geld in de pot van Boelwerf-Vlaanderen terechtgekomen, als terugbetaling van betalingen die in het afgelopen jaar aan

die groep mensen werden uitgevoerd. Bij het vaststellen van het faillissement werden voor de prestaties die tot op dat ogenblik door de betrokken arbeiders en bedienden gebeurd zijn, geen schuldvorderingen ingediend. Men mag dus aannemen dat alle activiteiten en prestaties – ik spreek hier niet over de verbrekingsvergoeding – inderdaad betaald zijn.

Het tweede luik van uw vraag is de vraag of aan alle mensen die op deze lijsten fungeren het overeenkomend bedrag, dat op de lijsten vermeld staat, ook werkelijk betaald is. Op dit ogenblik kan ik u daarop geen duidelijk antwoord geven.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik heb twee vragen. U zegt dat op een bepaald ogenblik de eigenaars van de werf – de aandeelhouders – een groot gedeelte van dat geld al hadden voorgeschooten. Als ik het goed begrijp – zo niet moet u dat maar rechtzetten – dan ziet het verhaal er zo uit. Alhoewel die 200 mensen – het gaat uiteindelijk over 88 of 115 mensen – niet in het businessplan waren opgenomen, heeft men ze toch voorlopig in dienst gehouden. Ze zijn daar blijven rondlopen ; men is ze blijven betalen. Men heeft ze eerst betaald met lopende inkomsten van de werf. Op een bepaald ogenblik was er niet voldoende geld meer ; toen heeft iemand geld voorgeschooten. De mensen die dat hebben gedaan zijn de eigenaars van de gronden, en de aandeelhouders van de werf : Gimvindus en de groep-Begemann. Die hebben geld voorgeschooten om iets wat niet in het business-plan was voorzien, te blijven betalen. Is dat correct ?

De heer Jef Dauwe : Dat is volledig correct.

De heer Karel De Gucht : Op dat ogenblik bestond er een rekening-courant-verhouding tussen die aandeelhouders en hun eigen bedrijf. Ik heb daar twee vragen bij : Welke aandeelhouder heeft gevraagd om het geld terug te krijgen ? Want u hebt gezegd dat een aandeelhouder op de raad van bestuur gevraagd heeft naar zijn 54 miljoen frank – of naar een gedeelte van die 54 miljoen frank, dus wellicht 27 miljoen frank. Wie heeft zijn geld teruggevraagd ?

Als men die ganse constructie niet had opgezet, dan had die aandeelhouder zijn geld niet teruggekregen. Met andere woorden : is deze carroussel niet in elkaar gestoken om er voor te zorgen dat die aandeelhouder zijn voorgeschooten geld – voorgeschooten uit vrije wil – zou terugkrijgen ?

Ik wens u dan een tweede soort vraag te stellen. U hebt het over die factuur, die naar uw eigen zeggen zeer gedetailleerd is.

Als ik me echter niet vergis, hebt u in uw inleiding ook gezegd dat er in feite nooit iets is gebeurd, want GTI beschikte niet over middelen om dit te doen. U bent een uitstekend jurist, dit is dus een valse factuur.

De voorzitter : De heer Dauwe heeft het woord.

De heer Jef Dauwe : Op het eerste lid van uw vraag kan ik antwoorden dat uit het verslag van de raad van bestuur van 7 juli 1993 blijkt dat de toenmalige meerderheidsaandeelhouder Begemann heeft gevraagd om betaling te bekomen van het op dat moment aan hem verschuldigde bedrag, dat toen al 54 miljoen frank bedroeg. Er was ook nog 54 miljoen frank voor de andere aandeelhouder bestemd, die fiftyfifty participeerde, namelijk Gimvindus.

Op het tweede gedeelte van uw vraag kan ik zeggen dat, niettegenstaande die vraag gesteld is, geen van beide – noch Begemann die de vraag heeft gesteld, noch Gimvindus – in 1994 enige betaling hebben gekregen van achterstallige huur. In het faillissement hebben ze beiden een huurvordering van 65 miljoen frank. Los van het inbrengen van de gelden is het wel zo – en dat mag ik duidelijk stellen – dat die gelden, onder druk van wie of wat is me niet bekend, niet zijn gebruikt om de eigenaars terug te betalen via de huur.

Uw tweede vraag betrof de factuur. In de loop van het onderzoek zal moeten blijken in hoeverre deze facturen, die volgens mijn aanvoelen niet zijn opgesteld met bedrieglijk oogmerk en het voorwerp uitmaken van een gerechtelijk onderzoek in Dendermonde, inhoudelijk niet met de waarheid overeenkomen.

U hebt me gevraagd of het me bekend is dat er omscholing gebeurde op de werf. Uit de bevraging die is gebeurd en uit de feiten blijkt dat er eigenlijk door GTI op of buiten de werf geen omscholing is gebeurd. Het was ook niet moeilijk om dat te beweren, want GTI had geen personeel, middelen of knowhow om dat te doen.

Anderzijds is het zo dat op de werf wel geregeld omscholing gebeurde.

De heer Karel De Gucht : Maar niet door GTI ?

De heer Jef Dauwe : Zeker niet door GTI, dat is wel duidelijk. De vraag is in hoeverre GTI op een bepaald moment operaties die in het verleden zijn gebeurd, operaties van omscholing, in haar pakket heeft opgenomen. Voor alle duidelijkheid : Boelwerf had eigen scholen : een eigen lasschool, een eigen school voor buizenfitterij, enzovoort. Geregeld werden mensen van de ene sector naar de andere omgeschoold door meestergasten. Ik moet bekennen dat volgens de informatie die me thans ter beschikking staat – de orale informatie – GTI op de werf geen training on the job heeft gedaan.

Ik wil er wel deze bedenking aan toevoegen. In de brief van Commissaris Van Miert staat niet gespecificeerd hoeveel van de enveloppe moest worden gebruikt voor omscholing en hoeveel voor afvloeiing. Wanneer we de brief breed zouden lezen en niet exegetisch zouden bekijken, zouden we kunnen zeggen dat aan het algemeen doel in zekere zin werd tegemoet gekomen.

Men zat er namelijk met 211 mensen teveel, men kon ze niet op straat zetten wegens de vakbondsdruk en eventuele agitatie, en men heeft die op de werf laten rondlopen om niet-productieve arbeid te doen. Dan ligt de grens tussen omscholing, arbeid en niet-productieve arbeid zeer dicht bij elkaar. Laten we elkaar goed begrijpen : was het wel de bedoeling van de Europese Commissie om mensen, die ouder waren dan 48 jaar en die men ongetwijfeld uit het arbeidscircuit wilde halen, om te scholen ? Had dit enige zin ? Op die vraag moet ik niet antwoorden. Als we de brief op een niet-exegetische manier bekijken, zouden we kunnen zeggen dat men heeft getracht die mensen gedurende twee jaar onledig te houden, om geen concurrentie te creëren op de internationale scheepsbouw.

De voorzitter : Het is toch wel zo dat, voordat de carrousel in werking is getreden, uitdrukkelijk goedkeuring is gegeven vanuit de Europese Commissie en dus kon worden verwacht dat er bijkomende financiering kon plaatsvinden ten belope van maximum 443 miljoen frank, mits aan een aantal voorwaarden zou worden voldaan.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de curator, als we de zaken reconstrueren, kunnen we stellen dat de Boelwerf Vlaanderen is opgestart met een aantal mensen teveel. Dat was een politieke beslissing, de bedrijfsleiding heeft daar nooit voor gekozen, wel wetende dat er voor die situatie een oplossing klaarstond om de bijkomende

mende kosten, die dat overtoollig personeel met zich bracht, op te vangen.

Er zit een dik half jaar tussen de opstart van het bedrijf en de brief van de heer Van Miert. Dat betekent dat men met de eigen middelen heeft moeten betalen, en dat men dan pas, conform de Europese brief, de zaken kon terugbetalen. Zo heb ik toch de constructie begrepen. Ik vraag me af of u er enig zicht op hebt waarom men zo'n gebrekkige constructie heeft opgesteld.

Waarom heeft men precies GTI gekozen ? Een aantal mensen van dat bedrijf zijn immers gekend bij de GIMV en bij Gimvindus. Hebt u er nu zicht op – als curator – waarom men indertijd niet voor een betere constructie heeft gekozen ? Waarom heeft men precies dat bedrijf gekozen ?

De heer Jef Dauwe : Onmiddellijk na de heropstart van het bedrijf bleek dat die constructie kon. Pas in november heeft de heer Van Miert geëxpliciteerd op welke wijze dit zou moeten gebeuren. Men heeft niet in een vacuüm geleefd, men wist dat dit eraan zou komen.

Ik kan u geen antwoord geven op uw vraag waarom men precies die firma heeft gekozen. Als ik de notulen van de raad van bestuur lees, heeft op een bepaald moment één van de aandeelhouders gezegd dat er een firma was die vroeger aan outplacement heeft gedaan. Het schijnt dat de betrokkene vroeger in Antwerpen een dergelijk bedrijf heeft gehad – tenminste, dat verneem ik uit de krant. Men heeft waarschijnlijk te goeder trouw iemand uit de kennissenkring aangehaald, want het is niet zo vanzelfsprekend om in de geest van de subsidie een bedrijf te vinden dat met retroactieve kracht die hele administratie op poten kan zetten. Ik moet u ook zeggen dat ik daarmee niet insinuer dat de cijfers die hierin staan zomaar uit de mouw zijn geschud.

Dat bedrijf heeft ongetwijfeld inzage gehad in de precieze boekhouding en loonberekening op de werf zelf. Het heeft waarschijnlijk die bestaande loonberekening, overeenkomstig de bedoeling van de brief, opnieuw gebruikt in de vorm van een factuur. Die zaak zal het parket onderzoeken.

U vraagt waarom juist voor dat bedrijf werd geopteerd. Zeer waarschijnlijk was een van de toenmalige bestuurders ooit met dat bedrijf in contact gekomen en heeft hij die naam voorgesteld.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de curator, ik heb enkele zeer specifieke vragen. Ik denk dat mijn cijfermateriaal juist is. Volgens de gegevens die ik heb, zouden drie facturen van Boelwerf naar GTI gestuurd zijn. Het gaat om een factuur van 149 miljoen frank. Dat is factuur nummer 61 van 28 juni 1994. Er zijn bovendien twee facturen in augustus geweest ten belope van 43 miljoen frank. Zo kom ik aan 235 miljoen frank.

Mijn tweede vraag is misschien interessant in het kader van de carrousel. Is de betaling van die bedragen, die uitgaan van de Vlaamse Gemeenschap en die u dateert op 13 juli en 12 augustus, voorafgegaan door stukken uit uw curatele ? Ik meen vernomen te hebben dat er op 29 juni een telefax verstuurd is door de Boelwerf aan GTI. Die fax, met nummer D 689, zou verstuurd zijn door de heer Carl Soors, naar ik meen de financieel directeur. In die fax staat de werkwijze beschreven, waaraan GTI gevolg gegeven heeft – in verband met de uitvoering van die verdachte facturen. Weet u iets af van het bestaan van die fax ? Hebt u nu – misschien ten gevolge van de geruchten – al kennis genomen van die fax ?

In hetzelfde verband heb ik een derde vraag. Het schijnt dat op de enveloppes met de facturen uitgaand van GTI : 'General Training' staat, zonder vermelding van een maatschappelijk statuut. Eronder staat geschreven 'Part of the group of General Trading'. Die General Trading voorziet natuurlijk niet in het opleiden of in interim-activiteit. Dat doet een trading maatschappij niet. Is dat u ook opgevallen ? Trouwens, die General Training is mijns inziens een fantasietje. Let ook op de gelijkluidendheid van Training en Trading. Ten slotte wil ik vragen of u in het kader van de curatele ooit een gesprek hebt gevoerd met mijnheer Lode Boeckx ? Indien dat het geval is, kunt u mij dan vertellen waarover dat gesprek ging ?

De voorzitter : De heer Dauwe heeft het woord.

De heer Jef Dauwe : Wat die facturen betreft, dat hebt u zeer schrander opgemerkt. Het betreft inderdaad dezelfde facturen maar niet in dezelfde constellatie. Het gaat enerzijds om de facturen met BTW. De andere facturen zijn gestort door Gimvindus zonder BTW om een inbreuk op de BTW-wetgeving te vermijden. Naar Gimvindus toe kloppen die facturen perfect. Wat die telefax betreft, die heb ik niet gevonden. U moet begrijpen dat het archief van Boelwerf kilometers dik is. Ik heb het evenwel genoteerd : de heer Carl Soors was inderdaad financieel adviseur. Ik kan niet zeggen wat er

precies gebeurd is. Toch ligt het voor de hand dat die man bepaalde instructies aan GTI zal hebben doorgegeven. Dat was een onderdeel van zijn taak.

Uw derde vraag betreft de problematiek rond de betekenis van GTI. Die namen – Global Trading International en Global Training International – maken het voorwerp uit van een gerechtelijk onderzoek. Tot nader order kan ik in alle eerlijkheid stellen dat op het briefpapier van de facturen die door Global Training gestuurd zijn alle kenmerken opgesomd staan van Global Trading. Dat verschil tussen d en n is op het eerste gezicht niemand opgevallen. Het leek te gaan om een normale factuur met een nummer, een datum en een handelsregister. Die facturen zijn inderdaad binnengekomen bij Boelwerf, en zijn daarna weer buitengegaan. Een geldstroom is er echter niet geweest. De eerste factuur van Boelwerf Vlaanderen aan GTI werd door GTI nooit aan Boelwerf betaald. Omgekeerd is de factuur van GTI aan Boelwerf Vlaanderen ook nooit betaald geweest. Men heeft dat gedaan door compensatie, een betaling door schuldvergelijking. Dat is de reden waarom de gerechtelijke experts, die kort na de faillissement aangesteld zijn om grote transacties in het dossier te controleren, die facturen nooit gezien hebben. Ze zijn immers nooit betaald. Die zijn door compensatie verrekend, behalve die commissie van 1,8 miljoen frank.

U vroeg ook of ik de heer Boeckx ooit ontmoet heb. Ik heb de heer Boeckx in het kader van het dossier Boelwerf nooit ontmoet. Volgens mijn informatie is hij rond april '94 hoogstens een paar keer op de werf geweest. In een ander dossier heb ik de heer Boeckx wel eenmaal ontmoet. Een dossier dat met dit dossier niets te maken had. Ik wist zelfs niet dat hij ooit betrokken was bij dit dossier.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik zou graag weten of de raad van bestuur volledig op de hoogte was van die operatie. Ook wil ik vragen wie de kaderleden waren die die hele operatie gedekt hebben. Welke kaderleden waren met andere woorden op de hoogte van het contract, van de Trading-Trainingsituatie ? Daar moet wel medeplichtigheid geweest zijn. Wat is er gebeurd inzake RSZ-bijdragen. Zijn die op de hoogte van het feit dat men RSZ-bijdragen betaald heeft ? Normaal moet GTI die immers betaald hebben. Zijn die betaald vóór het faillissement van GTI of is dat gebeurd tijdens het faillissement, met als gevolg dat de overheid die RSZ-last nog eens moest dragen ? Op die drie vragen zou ik van de curator graag een antwoord hebben.

De voorzitter : De heer Dauwe heeft het woord.

De heer Jef Dauwe : Mijnheer de voorzitter, achtbaar lid, wat de kennis betreft die de raad van bestuur over de operatie had moeten hebben, wil ik het een en ander specificeren. Er blijkt uit de stukken van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen dat de raad van bestuur op de hoogte was van het feit dat een dergelijke operatie gaande was. Uw vraag kan ook zo geïnterpreteerd worden : wist de raad van bestuur ook dat de gelden van die operatie ook gebruikt werden voor uitbetaling van mensen die niet het voorwerp waren geweest van afvloeiing of herscholing ? Die vraag kan ik niet beantwoorden. Het is duidelijk dat de raad van bestuur dat onderzocht heeft. In de notulen staat dat de factuur ontvangen is. Er staat dat men weet dat die bestemd is voor de betaling in het kader van het akkoord van de Europese Commissie. Dat is inderdaad correct. Het is echter mogelijk dat die factuur niet zou kloppen wat de materiële inhoud betreft en wat de vormvoorwaarden betreft inzake Training-Trading. In dat geval is het mij niet bekend of de raad van bestuur had moeten weten dat die factuur met dergelijke onvolmaaktheden behept was.

U vroeg voorts of de kaderleden dat moesten weten. Ik denk persoonlijk dat de kaderleden, die toezicht moesten houden op de dagelijkse uitvoering van deze praktische zaken, op de hoogte moesten zijn van de feitelijke omstandigheden waarin dit gebeurd is. Ik hoor zelfs van een van de leden van de commissie dat er telefaxen bestaan.

Uw derde vraag betrof de implicaties inzake RSZ. Daar kan ik niet op antwoorden. Het bedrijf GTI was mij tot voor kort totaal onbekend. Hoe het staat met haar RSZ-verplichtingen, kan ik u echt niet zeggen.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de curator, u zult het mij niet kwalijk nemen dat een aantal van de zaken die u net gezegd hebt mij nog steeds niet duidelijk zijn. Het maximumbedrag bestemd voor de subsidiëring van herscholing en afvloeiing was 443 miljoen frank. Er werden twee voorwaarden gesteld. In de eerste voorwaarde stond dat het moest gaan om arbeiders die geen productieve arbeid verrichtten. De tweede stelde dat ze pas uitbetaald mochten worden nadat ze de werf effectief hadden verlaten. Ten eerste, hebt u bewijzen of aanwijzingen voor het feit dat de betrokken arbeiders in die periode echt geen productieve arbeid hebben verricht ? Voorts wil ik vragen hoe men

kan spreken over herscholing op de werf, als een van de voorwaarden bepaalt dat de arbeiders pas mogen uitbetaald worden als zij de werf verlaten hebben. Bedoelt men dan dat er pas kan uitbetaald worden na het verlaten van de werf, voor periodes op de werf. Dat is toch een onnodige dubbelzinnigheid.

Verder heb ik een vraag over de bijlagen die u geciteerd hebt bij de facturen. Bij die drie facturen zouden drie bijlagen zijn gevoegd, die een gedetailleerde loonkostberekening bevatten en bovendien een detail van de training. Impliceert die gedetailleerde loonkostberekening dat gelden daadwerkelijk aan arbeiders zijn uitbetaald ter vergoeding van een prestatie? Welke prestatie is dat dan, als die niet productief mocht zijn? U zei ook dat u nog niet hebt kunnen nagaan of die gelden conform die bijlagen ook werkelijk bij de arbeiders zijn terechtgekomen. Als u dat niet hebt gecontroleerd, lijkt mij dat niet logisch. Als u dat toch gedaan hebt, waarom heeft dat tot nu toe geen resultaat gehad? Tenslotte beweerde u ook dat de twee hoogsten in rang in Boelwerf Vlaanderen officieel staven dat die bijlagen, die verwijzen naar de loonkostberekening en de details van de training, zouden gebaseerd zijn op reële feiten. Is dat niet het geval, dan is er toch sprake van vervalsing en zoiets kan niet met goede bedoelingen gebeuren. Ik had daarover graag uw mening gehoord.

De heer Jef Dauwe : Ik zal proberen op uw vragen te antwoorden. Eerst en vooral hebben zij productieve arbeid verricht. Laten we ons even inleven in de situatie van toen. Midden in de sociale agitatie wordt er een nieuwe werf geboren. Men wil 1.315 mensen (211 mensen teveel). Aanvankelijk komt de subsidiëring voor de schepen niet los. Het geld voor de maatschepen hebben we niet gekregen, en ook voor de andere schepen is het geld veel te traag en in onvoldoende mate ter beschikking gesteld. Onder de arbeiders en bedienden zien we dan een grote groep mensen die regelmatig stemmen. Daarbij komt dan nog dat er 211 mensen moesten ontslagen worden, onder wie arbeiders en bedienden. Dat waren in de eerste plaats mensen die aangesteld waren om de werf schoon te maken, om de rommel van de eerste Boelwerf op te ruimen. Velen van die mensen hadden gewoon huishoudelijke taken te vervullen. De gelden hadden de bedoeling om die mensen die economisch nog weinig nut hadden in de scheepsbouw, maar die wettelijk niet zomaar op straat konden worden gezet, hun termijn te laten uit doen. Tegen die achtergrond moet al de rest gezien worden. Men kan zich natuurlijk nog allerlei vragen stellen, bijvoorbeeld waarom de Europese Commissie nog geld

zou geven voor de herscholing van mensen die twee jaar later 50 jaar zouden worden.

Maar om terug te keren tot de gebeurtenissen. Mensen uit de buizenafdeling gingen naar de platenafdeling, mensen uit de lasafdeling werden herschoold, enz... We moeten dat allemaal in zijn context zien. Die mensen kregen bijvoorbeeld een EHBO cursus. Wat moest men er in godsnaam mee doen?

U hebt ook facturen, nota's en berekeningen laten zien. Eerlijk gezegd, mocht ik directeur zijn van de subsidiërende overheid en men zou mij zo'n facturen tonen, ik zou ze ook betalen. Die facturen waren perfect normaal, d.w.z. met handelsregister, naam van de werknemer, nummer van de cursus die hij gevolgd heeft, aantal gepresteerde uren, uurloon, totaal te betalen bedrag, enz... Bij elke factuur zat een cursusfiche waarop de inhoud en duur van de cursus gedetailleerd werden beschreven. Perfect geloofwaardige facturen dus.

We mogen ook niet vergeten dat de belangrijkste documenten in de loop van de vorige week in beslag zijn genomen door de gerechtelijk politie. We moeten ons dus uit de slag trekken met kopieën, en niet met originelen. De echte documenten bestaan echter en de curatele heeft die bij het begin van het faillissement goed bewaard en overgebracht naar het rijksarchief in Beveren. Alle verslagen van de raad van bestuur en outprints allerhande zijn daar bewaard. De secundaire documenten zijn bewaard in de kelders van het archief. We hebben echter van al het materiaal dat de gerechtelijke politie in beslag heeft genomen nog geen dubbels kunnen bemachtigen. U weet hoe dat gaat. Men neemt eerst alles in beslag om dan na te gaan welke documenten nuttig zijn voor de mensen die zich met het onderzoek bezig houden.

De heer Jean-Marie Bogaert : U spreekt over de uitbetaling van de facturen, maar is er dan geen controle geweest om te zien of de gelden effectief zijn uitbetaald aan wie ze volgens de factuur uitbetaald zijn. Waarom kunt u nu nog niet zeggen of dat het geval is geweest.

De heer Jef Dauwe : De documenten die daarop betrekking hebben, bevinden zich nog niet in onze handen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Die documenten zijn toch pas veertien dagen geleden verhuisd?

De heer Jef Dauwe : Die facturen zaten in de boekhouding van de Boelwerf en niemand van de

curatele of van de arbeiders of bedienden heeft daar ooit vragen over gesteld. Men mocht dus aannemen dat alle mensen die afgevoerd waren, volledig betaald waren en gekregen hadden waarop ze recht hadden. Anders hadden ze zeker de vakbond gealarmeerd.

De heer Jean-Marie Bogaert : Er is een groot verschil tussen de arbeider die denkt gekregen te hebben waarop hij recht heeft en de documenten over de gelden die hij zou ontvangen hebben. Heeft u enig idee binnen welke termijn u zou te weten kunnen komen of de gelden effectief betaald zijn ?

De heer Jef Dauwe : Alles zal zeker uitgeplozen worden door de vakbonden en door de leden van de gerechtelijke politie. Bovendien zal er ook een gerechtelijke deskundige worden aangesteld. Ook wij zullen onderzoek doen, maar nu kan ik absoluut nog niet zeggen wanneer we zullen weten of mijnheer X al dan niet zijn 42.000 frank gekregen heeft. Ik vermoed wel dat wie niet mocht betaald zijn, van zich zou laten horen hebben.

De heer André Denys : Ik ben toch ook verbaasd dat uw kennis op bepaalde vlakken heel onvolledig is. Toch hebt u al een aantal straffe verklaringen afgelegd, o.a. in het Laatste Nieuws van 23 oktober, waarin u zegt dat u dacht alles doorstaan te hebben en alles wat er gebeurt onvoorstelbaar te vinden. U hebt dus achteraf een aantal verklaringen afgelegd hoewel u nu toegeeft dat uw kennis nog veel gaten vertoont. Mijn eerste vraag is dan of die verklaringen voorbarig waren.

Bovendien zegt u dat er aan de basis van alles een politieke beslissing ligt die er ten dele gekomen is onder vakbondsdruk. U zegt bijvoorbeeld dat er 211 personeelsleden teveel waren. Een deel daarvan kon met brugpensioen, met een ander deel wist men niet wat gedaan. De subsidiëring in de scheepsbouw gebeurt, zoals u weet, op twee manieren. Er is een economisch luik en een sociaal luik. In het eerste geval gaat er geld naar productieve arbeid inzake herstructurering. In het tweede geval wordt er geld vrijgemaakt voor afvloeiingsregelingen, herscholingen enz..., maar niet voor productie. Die twee geldstromen zijn duidelijk gescheiden. Zegt u mij nu dat die scheiding niet gerespecteerd is en dat men nooit heeft durven zeggen dat de 211 personeelsleden die teveel waren moesten afvloeien ? Anders kan ik niet begrijpen dat men die scheiding niet heeft gemaakt. Is er hier m.a.w. een gebrek aan openheid geweest van de Vlaamse regering, die verantwoordelijk is voor het sociale luik ?

U zegt dat Gimvindus niet kon weten of heel de facturatie een kunstmatige constructie was of niet. Er is echter één persoon die tegelijk lid is van de raad van bestuur van Gimvindus en van Boelwerf Vlaanderen, namelijk de heer Malevé. Is het mogelijk dat Gimvindus als overheidsholding niet op de hoogte was, maar dat men als lid van de raad van bestuur het wel moest hebben gezien.

Waarom heeft men, GTI genomen en geen andere firma, met wel een goede naam, met wel goede referenties ? Wilden die firma's misschien het spel niet meespelen ?

Mijn andere vraag houdt verband met wat er na het faillissement is gebeurd. Tot hier toe ging het over het sociale en economische luik van de herstructurering voor het faillissement. Het sociale luik is duidelijk aangewend om in een grijze zone terecht te komen vermits men waarschijnlijk niet heeft durven zeggen dat die 211 werknemers moesten afvloeien.

Mijn laatste vraag is voor mij nog belangrijker. Na het faillissement heeft men opnieuw 1,053 miljard frank gegeven aan het sociale luik. U als curator hebt bij de uitvoering ervan moeten nagaan of dit correct is gebeurd volgens de wet. Die voorziet in wat aan deze middelen mag worden gespendeerd. U begrijpt dat wij na wat voor het faillissement is gebeurd bijzonder wantrouwig zijn hierover. Wij vragen u dan ook hoe deze 1,053 miljard is gespendeerd in de sociale herstructurering.

De heer Jef Dauwe : Op uw eerste vraag kan ik u het volgende antwoorden. Toen deze zaak in de pers kwam, waren wij inderdaad bijzonder verwonderd. Dit dossier was ons niet bekend. Het is eigenlijk via een mededeling van het parket van Dendermonde zelf dat deze zaak aan het rollen is gebracht. Een aantal mensen die daarmee zijn geconfronteerd, hebben gesteld dat het hen ten zeerste verwonderde dat die 196 miljoen frank zijn verdwenen. Uit de eerste persberichten hebben wij begrepen dat dat geld zou zijn verdwenen. Hoe komt dat ? Volgens het gerechtelijk dossier waarover ik verder niets weet, had men bij een eerste onderzoek en een eerste ondervraging die 196 miljoen frank niet gevonden. Ik geloof dat dat punt ondertussen is opgelost. Die 196 miljoen frank zijn ondertussen terecht.

Bij de start van Boelwerf Vlaanderen gebeurde de personeelsopbouw onder politieke en vakbondsdruk. Dat is duidelijk. De vakbonden hebben geëist dat een bepaald deel van de werknemers terug aan het werk moest. Daar zijn dan de middelen voor

gezocht waar ze te vinden waren. In de eerste maanden heeft men volgens mij het geld voor het sociale en het economische luik duidelijk voor hun respectieve doelen gebruikt. Ik kan echter niet op die zaak antwoorden met volledige kennis van zaken. Op het einde, toen werd vastgesteld dat de betalingen van de reder op zich lieten wachten en Boelwerf Vlaanderen aan twee schepen werkte, heeft men ongetwijfeld geld van het ene luik gebruikt voor het andere. In hoeverre dat is gebeurd, hebben wij moeilijk kunnen nagaan. Dat blijkt uit de tabellen die destijds door de commissarissen zijn nagekeken. Maar het is niet het eerste aspect dat een curator moet bekijken. Om op uw vraag te antwoorden, denk ik dat er, op het einde toen men een tekort aan geld had omdat diegenen die de schepen hadden laten bouwen niet tijdig betaalden, misschien gelden zijn gebruikt voor de aankoop van een partij platen. U weet hoe het er in een huishouden aan toe gaat zonder geld.

De heer André Denys : Laat ik mijn vraag anders stellen. Denkt u dat de vakbonden van in de beginfase op de hoogte zijn geweest dat die 211 werknemers teveel waren, dat zij zouden moeten afvloeien ?

De heer Jef Dauwe : Dat denk ik wel.

De heer André Denys : Daar ben ik nog niet zo zeker van. In de antwoorden van minister-president Van den Brande op mijn vroegere interpellaties werd nooit over die 211 gesproken. Men heeft altijd gesteld dat er meer dan 1.100 mensen in dienst zouden kunnen worden genomen. Ik verwijs hier naar de antwoorden. Ik zou er op willen wijzen dat het mij altijd is opgevallen dat ook Gimvindus mee heeft betaald in het sociale luik. Ik kan ook andere voorbeelden geven zoals Polyship. Gimvindus was alleen verantwoordelijk voor het economische luik, niet voor het sociale luik. Waarom heeft men Gimvindus dan ook de opdracht gegeven om het sociale luik uit te betalen ?

De heer Jef Dauwe : Het is een zeer goede vraag, maar u begrijpt dat ik daar niet kan op antwoorden. Men had de zaken op voorhand moeten scheiden. Wat is de pot voor het economische luik ? Wat is de pot voor het sociale luik ? Ik wil het niet goedpraten, maar in een huisgezin waar weinig geld is, wordt geregeld van het geld voor de drank wat brood gekocht en omgekeerd. Ik denk dat men voor ogen moet zien dat men op een bepaald moment met meer dan 1.300 werknemers zat, terwijl men geen geld meer had. Toen is er geld misbruikt in de hoop dat men het zou terug krijgen

van de reder. Uw tweede vraag ging over de raad van bestuur.

De heer André Denys : Gimvindus kan het volgens u normaal gezien niet geweten hebben wegens de manier waarop de facturen werden gemaakt. Er is een lid van de raad van bestuur van Gimvindus, de heer Malevé, die tegelijkertijd ook lid is van de raad van bestuur. Daarnet hebt u in antwoord op een vraag van de heer Laverge gezegd dat de raad van bestuur het moet hebben geweten.

De heer Jef Dauwe : Ik heb gezegd dat het directiecomité het moet hebben geweten.

De heer André Denys : U hebt daarjuist gesproken over de raad van bestuur.

De heer Jef Dauwe : Dat was zeker een verspreking van mij. Nee, toch niet. Ik heb het inderdaad gezegd.

De heer André Denys : Dit is toch wel belangrijk. Misschien even een verduidelijking. De heer Laverge heeft het over de kaderleden gehad, over de raad van bestuur, niet over de directie.

De heer Jef Dauwe : Ik heb aan uw collega duidelijk gezegd dat uit de notulen van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen, waarop mensen van Gimvindus aanwezig waren, blijkt dat zij op de hoogte waren van het feit dat voor de financiering van de operatie een beroep werd gedaan op GTI. Ik heb er onmiddellijk bij gezegd dat het zeker niet bewezen is dat zij als leden van de raad van bestuur wisten of geacht werden te weten dat die facturen van GTI niet volledig de lading zouden weergeven die zij zouden dekken.

De heer André Denys : Wie heeft dan wel de beslissing genomen om GTI aan te nemen ? Wie kende GTI ?

De heer Jef Dauwe : Daarop heb ik geantwoord. Dat is volgens mij gebeurd door een bestuurder, door de heer Deleye van Begemann. U begrijpt de nuance die ik wil leggen. Gimvindus wist van de operatie, maar niet van de aard van de operatie.

De voorzitter : Het is dus de raad van bestuur van de Boelwerf die heeft beslist om met GTI in zee te gaan, op voorstel van de heer Deleye.

De heer Jef Dauwe : Inderdaad, het is de raad van bestuur die dat heeft beslist.

De heer Karel De Gucht : Als men naar de verslagen van die raad van bestuur kijkt, dan moet men toch vaststellen dat die raad van bestuur beslist om in zee te gaan met GTI om iets te regelen dat al is gebeurd. Zij hebben toch ook een kalender en weten dat het gaat over prestaties die al zijn geleverd.

De heer Jef Dauwe : Dat is een heel terechte vraag die ik daarjuist nog niet heb beantwoord. Hoe raar het ook klinkt, het was de bedoeling dat Boelwerf Vlaanderen die lonen, die omscholingen en kosten betaalde. Die zouden pas worden terugbetaald met gelden van het Vlaamse gewest met akkoord van de Europese Unie als de personeelsleden de werf ook echt hadden verlaten. Dat verklaart waarom die zaak anderhalf jaar heeft geduurd en de gelden pas werden gefactureerd op het moment dat die mensen de werf hadden verlaten. Dat staat uitdrukkelijk in die brief. Ik zal hem even letterlijk citeren : de Vlaamse autoriteiten hebben toegezegd dat de steun pas zal worden uitgekeerd wanneer de werknemers echt de werf hebben verlaten en dat deze niet kan worden betaald wanneer de werknemers nog enige werkzaamheid op de werf verrichten, zulks om te voorkomen dat de werf wordt betaald voor de loonkosten van haar eigen werknemers. Ik begrijp uw vraag, maar die interpretatie leidde er toe om te wachten tot de werknemers de werf verlaten hadden. Dat is ook gebeurd.

De heer Karel De Gucht : De mensen moesten daar zes maanden blijven en werden pas na die zes maanden betaald. Daar zit toch een tegenstrijdigheid in. Werd er dan niet voor iets anders betaald dan eigenlijk de bedoeling was vanuit de Europese regeling ?

De heer Jef Dauwe : De facturen lopen over april 1993 tot april 1994.

De heer Karel De Gucht : Die mensen worden toch betaald van maand tot maand. Zij zijn daar. In die Europese regeling staat dat men hen pas mag betalen als ze de werf verlaten hebben. Dat impliceert dat Europa zegt dat ze pas betaald mogen worden voor prestaties eens zij er weg zijn.

De heer Jef Dauwe : Helemaal niet. Wij moesten de werknemers eerst maand per maand betalen en vanaf het moment dat zij weg waren, konden wij de steun krijgen. Dat is volgens mijn bescheiden mening de interpretatie die er aan moet worden gegeven.

De voorzitter : Er zijn nog veel collega's die vragen te stellen hebben. Ik denk dat wij ons eerst moeten

houden aan de vragen van de heer Denys. De derde vraag ging over de keuze van GTI als laatste reddingsboei.

De heer Jef Dauwe : Ik moet u zeggen dat ik daar geen informatie over heb. Ik vind dat bijzonder ongelukkig.

Wat uw vierde vraag betreft, dat is gebeurd na het faillissement. Daarvoor is er een tussenkomst geweest van de Vlaamse overheid. De arbeiders hebben na aandringen een gouden handdruk gekregen, een enveloppe van 1 miljard frank. Dat is een zaak waarbij de curator niet was betrokken.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer de curator, u hebt gesproken over het voorleggen van het bedrijfsplan aan de Europese instanties. De Europese instanties hebben het bedrijfsplan aanvaard. Is het ook voorgelegd aan de ondernemingsraad ? Ik kan mij moeilijk voorstellen dat er zulke werkconstructies zijn voorzien waarbij er men buiten de werf of op de werf in andere functies tewerkgesteld wordt zonder overleg met de werknemers. Is er hierover overleg geweest met de werknemers ?

Ik heb de archieven van de ondernemingsraad er niet op nagekeken, maar voor zover mij bekend, hebben de vakbonden dat dossier van begin af aan op de voet gevolgd en waren zij dus op de hoogte van datgene wat er moest en kon gebeuren.

Bij het opstellen van de facturen en de verwerking van de gegevens inzake lonen die daaraan te pas kwam, werden de vakbonden niet geraadpleegd. Zij hebben daarin de hand niet gehad. Zij wisten echter wel dat het de bedoeling was om de 211 overtallige werknemers af te danken.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Mijnheer de voorzitter, ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat het Vlaams Gewest is opgelicht met medeweten van de GIMV. De curator heeft bij zijn toelichting over de GTI-constructie verklaard dat de Boelwerf op een bepaald ogenblik facturen heeft ontvangen van GTI, die rechtstreeks voor betaling werden overgezonden naar Gimvindus. De rechtstreekse betaling gebeurde dus niet aan GTI maar wel aan de Boelwerf, en dit met voorbedachten rade. Mijns inziens ontbreekt er een schakel in de BTW-carroussel. Heb ik de curator goed begrepen toen die verklaarde dat de BTW niet werd betaald door Gimvindus ?

De heer Jef Dauwe : Inderdaad.

De heer Didier Ramoudt : Daardoor ontstaat dus een tekort op de BTW-rekening bij de Boelwerf. Op een bepaald ogenblik zendt de Boelwerf een factuur aan GTI. Ik zou graag vernemen wat er op die factuur vermeld wordt. Op die factuur wordt er BTW gerekend. En in de omgekeerde richting wordt er ook BTW gerekend. Er ontbreekt dus een schakel, want GTI heeft geen BTW en de Boelwerf te weinig BTW ontvangen.

Tenzij de cijfers veranderd werden, is dat mijn analyse.

De Boelwerf factureert 1000 frank + BTW aan GTI, GTI factureert vervolgens diezelfde 1000 frank + BTW aan de Boelwerf. De Boelwerf zendt die factuur door naar Gimvindus. Gimvindus betaalt exclusief BTW en de Boelwerf ontvangt dus te weinig geld. Zo begrijp ik dat...

De heer Jef Dauwe : Mijnheer de voorzitter, ook de gerechtelijke diensten hebben urenlang met dat probleem geworsteld. Zowel Boelwerf Vlaanderen als GTI hadden wederzijds een te betalen en een te recupereren bedrag uitstaan.

Op de factuur van Boelwerf kon de BTW worden gerecupereerd en betaald worden en omgekeerd ook. Het was een nuloperatie en daarom mocht Gimvindus die BTW dus zeker niet betalen want anders zou er een verrijking hebben plaatsgevonden op kosten van het Gewest. Naar mijn bescheiden mening is dit een zeer plausibele reden.

De heer Didier Ramoudt : Dat neemt niet weg dat er op een bepaald ogenblik door Boelwerf een factuur moet zijn opgesteld met een zeer dubieuze omschrijving van de geleverde goederen of diensten. Ik zou daarvan graag kennis nemen. Als er binnen de 6 maanden na het faillissement een compensatie van deze factuur heeft plaatsgevonden dan is ook de curator in de fout gegaan, want dat is wettelijk niet toegelaten. Die gelden moesten gerecupereerd worden bij de firma die dat bedrag verschuldigd was, in casu GTI, dat op dat ogenblik nog bestond.

De heer Jef Dauwe : Voor alle duidelijkheid dien ik hieraan toe te voegen dat er een betaling heeft plaatsgevonden door schuldvergelijking. Ik weet wel dat dit niet de gebruikelijke werkwijze is.

De heer Didier Ramoudt : Binnen de 6 maanden na het faillissement is schuldvergelijking niet toegelaten. Elke curator zou in die periode het geld

gaan zoeken zijn, waar het nog te vinden was. GTI was nog een bestaande firma en de curator had die 150 miljoen frank of meer van GTI moeten vorderen. Of bestaat er een verband tussen het faillissement van GTI en het faillissement van de Boelwerf ?

De heer Jef Dauwe : Dat weet ik niet. Ik weet alleen dat het twee tegenover elkaar eisbare en vaststaande vorderingen waren die, weliswaar in juni en augustus, werden gerealiseerd. Vanuit juridisch oogpunt schort daaraan mijns inziens niets. Het gaat om een factuur en een tegenfactuur.

De heer Didier Ramoudt : Toch zou ik graag kennis nemen van de omschrijving van de geleverde diensten of goederen op die facturen.

De voorzitter : Mijnheer de curator, heeft u die facturen bij ? Want ofwel kan u op die vraag antwoorden ofwel kan u dat niet.

De heer Jef Dauwe : De enige factuur waarvan ik het dubbel bij me heb, is die van GTI-trading aan Boelwerf ten belope van 124 miljoen frank en 20,5 miljoen frank BTW.

De facturen waren juist dezelfde.

De heer Didier Ramoudt : Welke omschrijving wordt er vermeld ?

De heer Jef Dauwe : Ik lees : "Omschrijving : Job-training van de werknemers van de Boelwerf Vlaanderen met het oog op herscholing in het kader van de heropstart van de scheepsbouwactiviteiten op basis van de verordening van de Vlaamse deelregering genomen in overstemming met de zevende richtlijn van de Europese Unie betreffende de toekenning van steun voor 443 miljoen bij gedeeltelijke sluiting van de scheepswerf."

De heer Didier Ramoudt : De omschrijving op die andere factuur hebben we dan nog tegoed van de curator ?

De heer Jef Dauwe : Die hebt u tegoed van mij. Ik herinner me dat ze korter is.

De heer Didier Ramoudt : Waarvan akte.

Denkt u niet dat u die factuur sowieso van GTI kan terugkrijgen ? Het faillissement is toch nog niet afgesloten. Ik denk niet dat er nog activa zijn.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de curator, is het mogelijk dat de curator van GTI nog een schuldvordering heeft op de Boelwerf ?

De heer Jef Dauwe : Neen, dat kan niet meer. Door wederzijdse schuldvergelijking werd deze vordering opgeheven.

De heer Jacques Laverge : Maar het ene bedrag is een schuld en het andere een vordering.

De heer Didier Ramoudt : Wanneer de factuur opgesteld wordt door GTI en de omschrijving heeft betrekking op diensten die nooit werden geleverd, dan is dat pure oplichting. Gimvindus moet haar verantwoordelijkheid opnemen en toegeven dat het Vlaams Gewest werd opgelicht.

De voorzitter : Mijnheer de curator, ik heb de indruk dat er een misverstand in het spel is. Kan u bevestigen dat de betaling van die facturen effectief heeft plaats gevonden ?

De heer Jef Dauwe : Die is effectief gebeurd. Ook de gerechtelijke diensten werden geconfronteerd met die betaling van GTI en Boelwerf.

De factuur van de Boelwerf aan GTI ten belope van 196 miljoen frank, werd nooit betaald of, beter gezegd, nooit via een geldstroom gehonoreerd. De factuur van GTI aan de Boelwerf ten belope van hetzelfde bedrag verhoogd met 1,8 miljoen frank is evenmin betaald via een geldstroom maar wel door compensatie. Maar de factuur die Boelwerf heeft doorgezonden aan Gimvindus, werd effectief betaald ten belope van het volledige bedrag exclusief de BTW. Het commissieloon van 1,8 miljoen werd afzonderlijk en rechtstreeks van de Boelwerf aan GTI betaald. Gimvindus kwam daarin niet tussen. Het bedrag zat wel vervat in de globale factuur gericht aan Gimvindus, maar uit de omschrijving konden zij dat niet opmaken. Op die afzonderlijke betaling van het commissieloon werd overigens ook BTW aangerekend.

De voorzitter : In dat geval heeft Gimvindus toch minder dan de factuur betaald ?

De heer Didier Ramoudt : Dat wilde ik precies vernemen. Gimvindus moet dus nog een deel van de factuur, met name de BTW, aan GTI betalen.

De voorzitter : GTI zendt een factuur van 196 miljoen frank aan de Boelwerf. Deze wordt doorgezonden aan Gimvindus en Gimvindus betaalt deze factuur aan de Boelwerf. Zij betaalt echter niet het volledige bedrag,...

De heer Jef Dauwe : Zij betaalt wel het volledige bedrag, niet wetende dat in dit bedrag ook...

De voorzitter : Daarvan betaalt de Boelwerf achteraf 1,8 miljoen frank terug aan haar.

De heer Jef Dauwe : Exact, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter : De heer Ramoudt heeft het woord.

De heer Didier Ramoudt : Op de factuur van GTI moeten ze toch BTW factureren.

De voorzitter : Er is geen productieve transactie tussen Gimvindus en Boelwerf, Gimvindus is de instantie die subsidies verleent, daartoe gemachtigd door het Vlaamse Gewest en met goedkeuring van Europa. Dit om steun te verlenen aan de productieve instantie die Boelwerf is. Gimvindus moet wel op basis van de bewijzen van facturen subsidies kunnen verlenen maar het is geen echte transactie.

De heer Didier Ramoudt : Op dat moment heeft GTI niets te zien met heel Europa. Zij voeren een opdracht uit die zij krijgen van Boel, dus moet er BTW op worden betaald. En die is niet betaald.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : De curator heeft al vele antwoorden gegeven. Eén ding intrigeert me uitermate. U zei dat de raad van bestuur eigenlijk op de hoogte moest zijn van de op stapel staande constructie. Uit lezing van de notulen blijkt dat één van de aandeelhouders melding maakte van het bestaande bedrijf. Wie was dat ? Bent u op hoogte van de connecties van de aandeelhouder met het betreffende bedrijf ? Heeft u behalve de artikels in de pers in uw opdracht als curator de aanduiding dat er andere elementen in het dossier van de Boelwerf zijn die een onderzoek noodzakelijk maken ?

De voorzitter : De heer Dauwe heeft het woord.

De heer Jef Dauwe : Wat betreft de contacten die bestonden tussen Begemann en de heer Boeckx, was ik toen niet op de hoogte maar nu heb ik er al informatie over gekregen.

De heer André Denys : Had u weet van de contacten tussen de heer Malevé en de heer Boeckx in de KS-periode ?

De heer Jef Dauwe : Dat wist ik niet. U moet ook begrijpen dat Gimvindus bijna met heel handeldrij-

vend België contacten heeft. Het zou dus niet abnormaal zijn dat die contacten bestonden. De vraag is : waren het geen bonafide contacten ? Uit de notulen leid ik af dat op een bepaald moment men vanuit de raad van bestuur naar zo iemand gevraagd heeft en toen werd de naam voorgesteld. Het bleek nadien een vergissing met belangrijke gevolgen. Anders zaten we nu niet in deze hoorzitting. Betreffende de artikels in de pers waar men van overheidswege verklaarde dat het geld niet op de werf kwam was iedereen verontwaardigd. We hebben daar ook verklaringen over afgelegd. Betreffende uw andere vraag is het iedereen bekend dat er nog andere dossiers smeulen. Dit zijn dan dossiers omtrent scheepskredieten van voor het faillissement, van voor het eerste Boelwerfdossier. Daar was Gimvindus niet bij betrokken. Naar ik vernomen heb, stelt het parket van Dendermonde een rogatoire commissie samen om op vele plaatsen in de wereld te onderzoeken of er malversaties met de betreffende gelden gebeurden voor het eerste faillissement van Boelwerf.

De heer André Denys : Gaat het over malversaties met overheidsgelden ?

De heer Jef Dauwe : Het gaat over gelden die door iemand met kwaad opzet zouden ontvreemd zijn, daar kan men spreken over een verrijking. In dit dossier is er echter geen sprake van persoonlijke verrijking. Ik laat die 1,8 miljoen frank buiten beschouwing.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Er is gesproken over de twee hoofdaandeelhouders en hun positie in het geheel. Het ging over de voorschotten die werden gegeven en het ontstaan van een rekening-courant. Mijnheer de curator, kunt u me zeggen hoe groot de eindvordering is van deze hoofdaandeelhouders in het faillissement. Zijn dat bevoorrechte vorderingen of gewone schuldvorderingen ?

De heer Jef Dauwe : Gimvindus heeft op het moment van het faillissement een bevoorrechte vordering van 750 miljoen frank, daar is 65 miljoen frank achterstallige huur inbegrepen. De rest zijn scheepskredieten. Begemann heeft ook een bevoorrechte vordering omwille van de huur van een gelijkaardig bedrag van 70 miljoen frank. Daarnaast zijn er ook achtergestelde leningen en speciale vorderingen die ze hebben op de grond. De posten van huur zijn bevoorrecht op de inboedel. Het saldo van de vordering van Gimvindus is dus bevoorrecht omwille van haar algemeen pand

op de handelszaak voor normale kredieten die zij verleend heeft voor de bouw van de schepen.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Ik had een vraag omtrent de 1,8 miljoen frank die is betaald. Die zijn in de bijlagen op de factuur niet expliciet vermeld. Ik neem aan dat daar geen kosten tegenover staan. Kan het anders uitgelegd worden dan een soort betaling voor de goodwill van medewerking aan de constructie ? Mijn andere vraag sluit aan bij de heer Denys. Moest Boel echt failliet gaan ? Maar u heeft daar al op geantwoord.

De voorzitter : De heer Dauwe heeft het woord.

De heer Jef Dauwe : Die 1,8 miljoen frank was een commissieloon. Het is niet aan mij, zeker niet in een zo gevoelig dossier, om de vergoedingen van iemand te berekenen. Ik denk niet, en dit is een persoonlijke appreciatie, dat het echt abnormaal is als minstens de administratieve prestaties zouden zijn uitgevoerd. In elk geval is het zo dat die 1,8 miljoen frank het enige is wat door Boelwerf aan GTI is betaald.

Wat bedoelt u eigenlijk met uw tweede vraag waarbij u zegt : niet geëxpliciteerd ?

De heer Carlos Lisabeth : Mijn tweede vraag had betrekking op die 1,8 miljoen frank, die 1 percent die niet geëxpliciteerd is. Volgens de factuur staan daar geen kosten tegenover. Dit bedrag kan dus niet anders beschouwd worden als een betaling voor de goodwill voor de medewerking aan de constructie ?

De heer Jef Dauwe : Zoals men inderdaad een accountant zou betalen die een bepaalde daad stelt van technische aard. Als die 196 miljoen frank, en dan spreek ik in de irrealis, nog moest worden betaald, zoals de gerechtelijke diensten ook dachten in het begin, dan is het inderdaad zo dat op het moment dat de werf failliet werd verklaard, op 30 november, de voorwaarden voor het faillissement niet waren vervuld. Dat neemt niet weg dat het uitermate duidelijk was dat de scheepsbouw in Vlaanderen op lange termijn geen toekomst meer had.

Men heeft nadien, tot voor het Hof van Beroep, urenlang gedebatteerd over of er nu 30 miljoen frank in kas was, of er 40 miljoen frank te betalen was.

Ik denk dat die vraag achterhaald is, omdat het antwoord duidelijk is. Het geld was al in de pot.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Ik vind het alleszins zeer belangrijk te kunnen vaststellen dat er geen miljoenen zijn verduisterd. Dat het slechts over maximum 1,8 miljoen frank gaat, waarbij de vraag wordt gesteld of daar al dan niet prestaties van GTI tegenover staan. Voor iemand die het dossier niet kent en voor de publieke opinie in Vlaanderen is dit zeer belangrijk, denk ik.

Nog één concrete vraag. De opdracht gegeven aan GTI, is dat een bevoegdheid van de raad van bestuur of van het directiecomité van Boelwerf ?

De voorzitter : Ik denk van het directiecomité.

De heer John Taylor : Uiteindelijk zijn al de moeilijkheden die ontstaan zijn een gevolg van de voorwaarden opgelegd door de Europese Unie of de Vlaamse regering betreffende deze aanvullende afvloeiingskosten. Men heeft getracht met deze enveloppe Boelwerf te laten functioneren en ook voor sociale rust te zorgen. Maar als uiteindelijk in de voorwaarden van toekenning van deze extra subsidiëring niet had gestaan dat er via bemiddelingsbureaus moest worden gewerkt en had Boelwerf onmiddellijk rechtstreeks kunnen beschikken over het geld om het aan zijn personeel door te geven onder de vorm van afvloeiings- of herscholingskosten, was er geen enkel probleem.

De voorzitter : Als ik goed ben ingelicht, staat in de Europese richtlijn niet alleen dat er via bemiddelingsbureaus moest worden gewerkt, maar ook dat de werf met een voldoende percentage in dimensie moest worden afgebouwd om nog bepaalde steunpercentages te kunnen verkrijgen. Die dimensie zat ook mee in de verrekening van het personeelsbestand.

De heer John Taylor : Maar de Europese Unie is uiteindelijk toch akkoord gegaan met het feit dat er extra gelden zouden worden besteed ?

De heer Jef Dauwe : Als men de brieven goed leest, staat er duidelijk in ervoor te zorgen dat het geld zeker niet productief besteed wordt. Er staat nergens vermeld dat er zoveel moet gaan naar opleiding, zoveel naar afvloeiing. De vraag is dan uiteindelijk of de Europese Unie problemen heeft met het feit dat het is uitbetaald ?

De voorzitter : Bent u daarvan op de hoogte ?

De heer John Taylor : Ik ben daarvan niet op de hoogte. Ik heb alleen in een krantenbericht van vorige week daarover iets gelezen en dat is alles.

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Ik heb ook zaterdag in een krant gelezen dat de Europese Commissie zich vragen zou stellen in verband met de subsidiëring van de Vlaamse overheid in het kader van het Boelwerfdossier. Ik heb deze morgen via mijn kabinetschef contact laten opnemen met onze permanente vertegenwoordiger bij de EG. Als de Commissie iets wil melden aan ons, dan moet dit eerst via de permanente vertegenwoordiging en dan via Buitenlandse Zaken die het dan aan ons overmaakt.

Ik sluit niet uit dat er een brief vanuit de Commissie is vertrokken, maar bij de permanente vertegenwoordiging had men nog niets ontvangen en was men niet op de hoogte. Men ging de zaak nakijken. Meer kan ik op dit ogenblik niet zeggen. Het kan zijn dat die brief nog komt, maar dat kan zeker nog een aantal dagen duren.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik zou een vraag willen stellen over interne procedures. U zegt dat het binnen de verantwoordelijkheid viel van het directiecomité om dat te doen. Bestonden er interne regels binnen Boelwerf Vlaanderen ? Zijn er door de raad van bestuur ooit interne regels opgesteld ? Een directiecomité heeft toch slechts bevoegdheden in de mate dat in de raad van bestuur interne procedures worden gestemd. Anders lijkt me de raad van bestuur verantwoordelijk.

Nog een vraag die mij interesseert, betreft Gimvindus. De factuur komt dus bij Gimvindus terecht. Hoe zit het daar met de interne procedures ? Als daar een factuur van ongeveer 200 miljoen frank vertrekt, wie moet daar zijn fiat over geven ? Wie mag daarover beslissen ? En is dat dan ook geen beslissing die op een automatische manier ter kennis moet worden gebracht van de regeringscommissaris ? Als dat min of meer serieus is georganiseerd, kan de persoon vanwaar de rekening komt en die ook zijn fiat moet geven over de betaling, toch niet in de raad van bestuur zetelen ? Hoe zit het dus met de interne procedures bij Gimvindus en in welke mate moeten stukken op een automatische manier aan de regeringscommissaris worden voorgelegd ?

De eerste vraag is dus of de regeringscommissaris van die specifieke betaling voor Gimvindus op de hoogte is en de tweede of die regeringscommissaris dat aan zijn minister heeft medegedeeld ?

De voorzitter : Minister Van Rompuy heeft het woord.

Minister Eric Van Rompuy : Men heeft de vraag gesteld : hoe komt het dat die facturen niet nagevlooid zijn ? Over de kapitalisering van de werf, over de inbreng van de eigen middelen hebben wij grondig onderzoek laten doen. Facturen van dat genre hebben wij niet bekeken, omdat wij ervan uitgingen dat die facturen correct waren. Iedereen in Boelwerf, ook de commissaris ging daarvan uit. Dat was de inhoud van de opmerking. Tot hoever mocht het directiecomité eigenlijk gaan in de beslissing om bepaalde bedragen te betalen. Ik moet u twee zaken zeggen : ik was natuurlijk op die raad niet aanwezig, u moet het ook praktisch en pragmatisch zien. Ten eerste werden bij Boelwerf normaal altijd heel grote facturen betaald, een factuur van RSZ bedroeg onmiddellijk 200 miljoen frank, een voorschotfactuur van een of ander schip was ook direct 300 à 400 miljoen frank. Dus ik denk dat de directieleden wat dat betreft, in tegenstelling tot andere bedrijven waar 200 miljoen frank ook zeer veel is, dat ze de mogelijkheid hadden om dat praktisch uit te werken. Ik heb ook gezegd in het begin dat de bestuurraad het concept kende, dit blijkt uit de verslagen. Ik denk niet dat de directieleden op dat moment hun boekje te buiten zijn gegaan.

De heer Karel De Gucht : Dat is juist het essentiële verschil. Als er geen expliciete delegatie is voor dat soort zaken, is het de raad van bestuur die dat beslist heeft en die voor de uitvoering daarvan een beroep heeft gedaan op de directieleden. Als je in de Raad van Bestuur beslist dat bepaalde beslissingen genomen mogen worden door het directiecomité, dan nemen ze die beslissingen ook. Eigenlijk zegt u dat de verantwoordelijkheid bij de Raad van Bestuur ligt.

De heer Jef Dauwe : Dit heb ik eigenlijk toch zo niet bedoeld. Ik weet dat u de zaak juridisch op het scherp van de snee bekijkt en u hebt gelijk. Ik moet u wel zeggen dat de directie van Boelwerf de stilzwijgende en misschien ook de geschreven bevoegdheid heeft om dergelijke facturen te behandelen. Dat is duidelijk. Dat blijkt uit tientallen gelijkaardige -qua bedragen- facturen die in- en uitgingen.

De aankoop van een lading platen beliep altijd ongeveer 120 miljoen frank. Of er een geschreven ruling was bij het opstarten van de werf, daar kan ik echt niet op antwoorden. Op uw derde vraag in verband met de inwendige controle van Gimvindus en haar overheidsapparaten, antwoord ik dat ik het niet weet.

De heer Karel De Gucht : De notulen van de Raad van Bestuur van Gimvindus van 7 juli 1994 punt 2.3 stellen het volgende : " Boelwerf sociale enveloppe. De Raad van Bestuur bevestigt de beslissing van het managementcomité van 1 juli 1994 om de uitbetaling van 124 250 848 frank aan Boelwerf in het kader van steun voor omscholing aan te rekenen op de enveloppe van 443 miljoen frank die voorzien is voor de globale enveloppe van de scheepsbouwsteun, die 10 miljard frank is op dat ogenblik. Deze som mag uitsluitend worden besteed aan opleidingen en economisch niet-rendabele activiteiten voor de werf. Op 11 augustus stelt een zelfde notule punt 5 : de Raad van Bestuur beslist 78.739.478 frank aan Boelwerf uit te betalen en aan te rekenen op de enveloppe van 443 miljoen frank hiervoor voorzien binnen de globale enveloppe scheepsbouwsteun, getekend door de voorzitter van de vergadering en een aantal leden van de Raad van Bestuur. ".

De Regeringscommissaris was op 7 juli en 11 augustus 1994 verontschuldigd. Een afgevaardigde van Financiën, de heer Vanderborcht, was ook twee keer verontschuldigd.

Het is wel opmerkelijk dat zowel de regeringscommissaris als de afgevaardigde van Financiën twee keer verontschuldigd waren. Ik neem aan dat ze - ook al zijn ze afwezig - toch inzage hebben van de notulen, die ze 's anderendaags toch toegestuurd krijgen. Zijn er door de regeringscommissaris of door de Inspectie van Financiën hieromtrent nota's gemaakt aan de regering ?

Minister Eric Van Rompuy : U kent onze houding in dit dossier. We hebben een audit gevraagd die alle elementen zal verzamelen. Mijnheer De Gucht, ik lees u voor wat de beslissing van de Raad van Bestuur is.

De voorzitter : De heer Cordeel heeft het woord.

De heer Marc Cordeel : Is er een mogelijkheid dat wij inzage krijgen in het overnamedossier in 1992, hetgeen Begemann contractueel afgesloten heeft met de regering voor de overname van de Boelwerf of met de vroegere curator ? De verplichting zat hierin om 1.104 mensen terug aan te werven.

Volgens mij is het gewaagd want een gezonde belegger moet geld uitgeven aan iets waarbij hij onmiddellijk een sociaal passief moet overnemen van 1.104 mensen. Dit is volgens mij regelrechte zelfmoord. Ik zou dit contract eens willen inzien, want er zitten belangrijke toekomstgerichte elementen in.

De heer Jef Dauwe : Ik zal u met een retorische vraag antwoorden. Zijn er schuldeisers bij het faillissement ?

De heer Karel De Gucht : De keuze is heel belangrijk. In 1992 waren er twee overnemers.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik heb twee vragen voor de curator. U hebt allusie gemaakt op gerechtelijke onderzoeken naar de manier waarop er met de scheepskredieten is omgegaan voor het eerste faillissement. Dit moet ongetwijfeld geweten zijn bij de nieuwe directie en een nieuwe Raad van Bestuur voor Boelwerf Vlaanderen.

Daaruit mag ik toch opmaken dat er een soort interne controle op de handelspartners bestond. Mensen die in deze sector werken, weten dat je er veel haaien aantreft, mensen die bepaalde dingen achterover willen drukken. Met andere woorden, weet u of er ook effectief een controle van de handelspartners is geweest ? Ik weet ook wel dat in elk bedrijf duizenden facturen circuleren, maar het gaat hier toch om een vrij groot bedrag. Ten tweede, u hebt in het begin gezegd dat er 443 miljoen frank was voor de sociale enveloppe. Daarvan is 104 miljoen frank gegaan naar de uitbetaling van de bruggepensioneerden. 196 miljoen frank is naar de GTI-constructie gevloeid. Is het overtallige bedrag dan nooit ergens anders voor gebruikt en is het daar blijven circuleren, of is de rest wél ergens voor gebruikt ? Zo ja, waarvoor dan ?

De heer Jef Dauwe : Ik heb ook de vraag gesteld naar de eventuele zogenaamde collusie tussen de bestuurders van Boelwerf Vlaanderen en van het vroegere Boelwerf, met de bijbehorende scheepskredieten. Dat is echter ontkend, en het blijkt ook uit geen enkel stuk. Men wist op het moment dat Boelwerf Vlaanderen startte zelfs niet dat er een probleem was met de gelden die in Boelwerf afgewend zijn voor de koop van bepaalde technische onderdelen via andere buitenlandse vennootschappen. Men dacht dat deze apparatuur gekocht was. De directie en de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen hadden daar dus geen weet van. Het was een goed bewaard geheim. De mensen die van

de kant van Boelwerf, maar vooral van de kant van de reder bij deze zaak betrokken waren, hebben altijd gezwegen. Het was dus meer dan duidelijk dat er geen collusie was en dat deze mensen het bijgevolg allerm minst konden weten. Uw tweede vraag ging over het saldo van de enveloppe van 443 miljoen frank. Het is een goede vraag. Ongeveer 104 miljoen frank is naar de achtenveertig-plussers gegaan. 196 miljoen frank heeft de bestemming gekregen die u net gehoord hebt. Tenslotte is er 140 miljoen frank teruggestort, als mijn informatie tenminste juist is.

Minister Eric Van Rompuy : Deze 443 miljoen frank was voorzien binnen de scheepsbouwenvolp, die op dat moment 10 miljard frank bedroeg. De rest van het bedrag is in de scheepsbouwenvolp achtergebleven. Deze enveloppe is inmiddels gesloten, en op 1 januari binnen Gimvindus opgeheven. Het saldo is dus in Gimvindus gebleven en doorgestort naar de begroting.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Mijn vraag gaat terug op een aantal elementen in de net gegeven antwoorden, onder andere wat betreft die achterstallige huur. Op vraag van de heer Cannaerts antwoordt u, zo meen ik, dat in de eindvorderingen van de twee partners Gimvindus en Begemann een ongeveer gelijk deel aan achterstallige huur zit. Het zou dan gaan om het bedrag van 65 à 70 miljoen frank. De heer Karel De Gucht vroeg wie op een bepaald moment zijn geld gevraagd heeft.

Daarop antwoordt u dat de eis kwam van Begemann, die 54 miljoen frank achterstallige huur vroeg. Wanneer deze twee partners een ongeveer gelijke eindvordering van achterstallige huur hebben, betekent dit dat Begemann nog niet betaald is voor zijn oorspronkelijke vraag. Die operatie zit nog steeds in de eindvorderingsfase. Begemann heeft die situatie gebruikt om de constructie met GTI zo snel mogelijk te laten werken. Blijkbaar hebben ze er in de weken of maanden nadien niet op aangedrongen om deze achterstallige huur, die zij oorspronkelijk geëist hadden, in handen te krijgen.

De heer Jef Dauwe : Ik begrijp uw vraag. Ik heb gezegd dat in juni werd genotuleerd dat Begemann herhaaldelijk vroeg het geld te krijgen dat haar contractueel toekwam. Op dat moment waren er onvoldoende fondsen. Een gelijk bedrag moest aan Gimvindus gegeven worden, maar die hebben dat niet meteen opgevraagd. Zij zagen dat de betalingen van lonen en andere zaken moeilijk gingen, en

hebben gesteld dat de aankoop van materiaal een grotere prioriteit had dan hun schuldvordering. Wij spreken dan over juni. In november was de schuld bij beide partijen opgelopen tot 60 à 65 miljoen frank. In de eindvordering zitten inderdaad deze bedragen. Begemann vroeg inderdaad de huur herhaaldelijk terug. Ik begrijp dat volkomen, zij hebben om één of andere reden hun geld ook nodig. Daaruit mag echter niet afgeleid worden dat zij op de jammerlijke constructie met GTI aangedrongen hebben. Zoiets zou ik dus niet willen beweren. Uit mijn mond zult u niet horen dat zij de constructie opgezet hebben om hun geld te krijgen.

De heer Karel De Gucht : Zij hebben dat geld dus niet gekregen voor het faillissement. Voor dat faillissement is wel 200 miljoen frank in de middelen van Boelwerf terechtgekomen, door de hele constructie die wij nu al genoeg uit de doeken gedaan hebben. Dit betekent dat die 200 miljoen frank ook in de boedel van het faillissement zit. Zoiets schuift natuurlijk mee op. Was dat bedrag nooit aan Boelwerf gestort, dan had zij het bedrag ook nooit in handen gehad. Heeft dat invloed gehad op het feit dat Begemann zijn bevoorrechte schuld voor de huur uit de boedel van het faillissement betaald krijgt ?

De heer Jef Dauwe : Nee. Ik begrijp uw vraag goed, maar u moet zich wel realiseren dat op het moment van het faillissement op een aantal geblokkeerde rekeningen een reserve stond van amper 50 of 55 miljoen frank. U herinnert zich nog de homerische discussies tot voor het Hof van Beroep, over of er nu al dan niet sprake was van een faillissement en staking van betaling. Dat heeft er allemaal niets mee te maken. De bevoorrechte vordering van Begemann wordt betaald uit de opbrengst van de actieve bestanddelen, zoals opgelegd door de wettelijke bepalingen, uit de 'stofferende huisraad'.

De heer Karel De Gucht : Wat is die "stofferende huisraad" ?

De heer Jef Dauwe : Daar bedoel ik de openbare verkoop mee van de kranen, de montagehallen en dergelijke. Er is eind mei vijf dagen lang een openbare verkoop geweest van de inboedel. Deze verkoop heeft 106 miljoen frank opgebracht.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Van meet af aan was men tot in de hoogste regionen, tot in de Commissie, op

de hoogte van het feit dat op de Boelwerf meer mensen overbleven dan economisch aangewezen en volgens de subsidieregeling toegelaten was.

De heer André Denys : In een parlementair antwoord heeft de heer Van den Brande gezegd dat er 1.300 mensen overbleven. Dit terwijl hij op dat moment wist dat het er 211 mensen minder zouden zijn.

Mevrouw Nelly Maes : Men weet ook dat de richtlijnen zo zijn dat de opleidingsprogramma's voor deze niet-economische activiteit moeten georganiseerd worden door een andere instantie dan Boelwerf Vlaanderen. Toch organiseert Boelwerf Vlaanderen een aantal activiteiten. Als zij dat niet doet, zijn de mensen immers economisch bezig. Dan zouden ze gaan werken. Voor deze opleiding wordt geen bemiddelaar gezocht. Vindt men die niet of zoekt men die gewoon niet ? U zegt dat men uiteindelijk uitkomt bij een vrij dubieus figuur van een vrij dubieuze firma, die niet toevallig een bekende is van mensen die zowel in het KS-dossier als in het Boelwerfdossier een rol spelen. Heeft u in de documenten enige informatie gevonden waaruit blijkt dat men een bonafide bemiddelaar gezocht heeft en niet gevonden ? Of, waarom heeft men geen bemiddelaar gezocht ? Het blijkt dat slechts in de maand april aan de heer Boeckx gevraagd werd om op te treden in deze papieren constructie.

De heer Jef Dauwe : Alvorens in de raad van bestuur de naam van de heer Boeckx en later zijn firma GTI naar voren werden geschoven, hebben zij volgens mij nooit naar andere firma's gezocht. U moet immers altijd in het achterhoofd houden dat de uitbetaling van de gelden van het Vlaams Gewest met het akkoord van de Unie, pas kon gebeuren op het moment dat iedereen buiten stond. Iedereen stond ongeveer buiten in april of mei 1994. Pas op dat moment is men beginnen zoeken. Op uw vraag of dan de naam van de heer Boeckx is gevallen, dan wel of men geprobeerd heeft via andere interimbureaus te werken, kan ik niet antwoorden. Het blijkt in ieder geval niet uit de stukken die in mijn bezit zijn.

De voorzitter : Ik denk dat deze hoorzitting, met zeer talrijke vragen en toch ook vrij adequate antwoorden van de curator, ons heel wat bijkomende informatie heeft opgeleverd. Ik denk dat wij daarmee beter gewapend zijn om dit dossier te benaderen.

II. HOORZITTING MET EEN DELEGATIE VAN GIMVINDUS, BOELWERF EN BEGEMANN

Vergadering van vrijdag 15 november 1996

Samenstelling van de delegatie :

Gimvindus : de heren Roger Malevé en August Vriens;

Directie Boelwerf : de heren Luc Bossyns en Carlo Soors ; de heer André Deleye, Voorzitter van de Raad van Bestuur Boelwerf, Voorzitter van Bege-
mann.

UITEENZETTING DOOR DE DELEGATIELEDEN VAN GIMVINDUS

De voorzitter : De heer Malevé heeft het woord.

De heer Roger Malevé : De bedoeling van deze hoorzitting is het schetsen van de algemene context waarin de subsidiëring voor afvloeiingskosten en omscholing van maximum 443 miljoen frank is gesitueerd. Deze subsidiëring vormt trouwens slechts één onderdeel van de totale subsidiëring, zoals door de Vlaamse regering beslist en door de EG-Commissie aanvaard.

Ik zal kort de uitgangspunten van deze zaak schetsen. Het businessplan van Boelwerf Vlaanderen, zoals dit begin '93 op basis van het toen voorliggende orderboek werd opgesteld, voorzag dat 1.099 mensen bedrijfseconomisch rendabel konden worden ingezet. U herinnert zich nog wel de moeilijke situatie waarin dit alles zich afspeelde, met onder andere de bezetting van de werf. Bij de start van de werf eisten de vakbonden een tewerkstelling van 1.320 mensen. Dit betekende dus dat er 221 werknemers in overtal moesten worden aange-
worven, ook al bleek duidelijk uit het businessplan dat er voor hen geen werk was.

Onmiddellijk werd men geconfronteerd met de kosten van deze overtallige werknemers. Om deze extra kosten te betalen, was een bijkomende subsidiëring noodzakelijk. De middelen voor de financiering van deze loonkosten kwamen dus van elders. De zevende EG-richtlijn over steun aan de scheepsbouw laat subsidiëring van afvloeiingskosten en kosten voor herscholing toe, voor zover ze kaderen in een herstructurering met capaciteitsvermindering tot een bedrijfseconomisch realistisch niveau. Dit is zeer belangrijk. In het verleden werden er reeds een aantal andere richtlijnen uitge-

vaardigd voor andere sectoren, onder andere voor de staal- en de steenkoolsector. Al deze richtlijnen hadden de bedoeling om op de markt opnieuw een evenwicht tussen vraag en aanbod te bereiken.

De Vlaamse regering heeft de toepassing van de zevende EG-richtlijn aangevraagd. De daaropvolgende onderhandelingen hebben vrij lang aangesleept. Dit resulteerde in een beslissing van de EG-Commissie op 27 oktober 1993. De werf werd opnieuw opgestart begin april van datzelfde jaar. De beslissing van de EG-Commissie was de volgende : voor de 211 mensen die niet meer nodig zijn op de werf, heeft men de subsidiëring van afvloeiingskosten en kosten voor herscholing aanvaard voor een totaal bedrag van 443 miljoen frank.

De EG heeft daar een aantal voorwaarden of modaliteiten aan verbonden. De steun dient te worden betaald aan betrokken bemiddelingsbureaus, die deze kosten zullen dragen. De steun kan worden betaald, wanneer deze werknemers in overtal de werf hebben verlaten. Deze werknemers mogen geen productieve werkzaamheden op de werf verrichten.

De EG wou de absolute zekerheid dat na het verloop van een periode van ongeveer twee jaar, deze mensen in overtal de sector werkelijk zouden hebben verlaten. Zo zou de capaciteit van de grote zeescheepsbouw in België, gerelateerd aan het aantal mensen tewerkgesteld in die sector – in dit geval het ene bedrijf Boelwerf Vlaanderen –, maximaal 1.100 mensen bedragen. Het was dus uitgesloten dat een aantal van die 211 mensen in die productieve arbeidscapaciteit zouden kunnen terechtkomen, in de mate dat er door normale afvloeiingen plaats zou vrijkomen in dat pakket van 1.100 mensen. De achterliggende filosofie is zeer belangrijk : de modaliteiten die door de Commissie waren opgelegd, hadden duidelijk tot doel ervoor te zorgen dat deze mensen de werf zouden verlaten. Men wou ervoor zorgen dat de capaciteit niet hoger dan 1.100 zou zijn.

Die groep van 211 werknemers bestond uit twee groepen. Enerzijds zouden 96 mensen in een systeem van brugpensioen stappen. Deze mensen werden toen gemeenzaam de 48-plussers genoemd. In de CAO stond immers vermeld dat iedereen die binnen een periode van twee jaar na de opstart 50 jaar zou worden, in het systeem van brugpensioen zou kunnen stappen. De overige 115 mensen zouden in een periode van twee jaar afvloeien.

Belangrijk hierbij is ook dat de EG zei dat er maximum 443 miljoen frank voor afvloeiingskosten en herscholing voorzien was. Het totale bedrag was dus niet opgesplitst over deze twee verschillende deelaspecten. Het belangrijkste criterium was dat deze mensen in de periode dat ze actief op de werf aanwezig waren, geen productieve arbeid mochten verrichten in het productieproces van de schepen.

Voor de uitvoering van de subsidiëring voor de 48-plussers werd in de periode april 1993 tot oktober 1994, 105 miljoen frank subsidiëring uitbetaald voor de afvloeiingskosten. Voor de 115 werknemers die niet meer productief op de werf mochten worden ingezet, werd een bedrag van 196 miljoen frank uitbetaald. Dit gebeurde op basis van drie facturen met bijlagen van GTI voor de maanden juli en augustus 1994.

In april 1994 heeft Boelwerf Vlaanderen Globe Training International, GTI, verzocht de herscholing te organiseren. Daarop heeft GTI de lonen van deze mensen retro-actief ten laste genomen. De bijlagen van deze facturen bevatten de loonkostenberekening, de beschrijving van de trainingen en de uitbetaalde subsidiëring. Ze bevatten dus de echte loonlast voor deze 115 mensen in de periode dat ze niet op de werf productief waren, maar wel op de werf een jobtraining volgden.

Ik leg de klemtoon op het feit dat in de beslissing van de EG nergens is gespecificeerd hoeveel voor wat moest worden aangewend. Ik benadruk dit, omdat de laatste weken steeds weer over herscholing wordt gepraat, terwijl de beslissing van de EG stipuleert dat het maximum om 443 miljoen frank gaat voor afvloeiingskosten én herscholing. Ik wil me niet oneerbiedig uitdrukken over deze 211 mensen, maar de kern van de zaak was dat ze op de werf zelfs mochten borstelen of schroot opruimen, zolang ze maar niet aan het eigenlijke productieproces deelnamen. De loonlast was immers onder die voorwaarden subsidieerbaar. Deelnemen aan het productieproces impliceerde dat de EG een activiteit met een commerciële finaliteit subsidieerde en dat was onaanvaardbaar.

Wat Gimvindus en de controle op de subsidiëring betreft, is het belangrijk om erop te wijzen dat we een schriftelijke attestatie van de directie hebben gevraagd, nog vóór Gimvindus de eerste subsidiëring heeft uitbetaald. De directie van de werf heeft ons gezegd dat het ging om kosten voor personeelsleden die een langdurige omscholing hebben gevolgd, en dat deze som uitsluitend werd aangewend voor herscholing en economisch niet-rendabele activiteiten. Het ging om personeel dat niet in

het normale productieproces was ingeschakeld en dat was dus de voornaamste voorwaarde die moest worden gerespecteerd.

Op het moment dat GTI de loonlast retro-actief op zich nam, had Boelwerf Vlaanderen de lonen voor deze personen natuurlijk al uitbetaald. De werf werd opgestart begin april 1993. De beslissing van de EG, met al haar modaliteiten, dateert van eind oktober 1993 en werd genotificeerd met een brief van de Europese Commissaris van eind november 1993. Daarom heeft GTI, op het moment van de aanvang van de samenwerking, een tegenfacturering uitgevoerd voor reeds uitbetaalde loonlasten. De vergelijking van de facturen van Boelwerf Vlaanderen voor GTI en de facturen van GTI voor Boelwerf Vlaanderen, leidt tot de conclusie dat er na de compensatie een verschil overbleef van ongeveer 1,8 miljoen frank ten gunste van GTI. Deze informatie heb ik pas gekregen na enkele uren door de Gerechtelijke Politie van Aalst over dit dossier te zijn ondervraagd. Op dat moment heeft men mij de facturen van Boelwerf Vlaanderen en de tegenfacturen van GTI getoond. Door deze compensatie is er ook geen BTW-probleem mogelijk. Ik benadruk dit, omdat het gerecht op een bepaald moment gedacht heeft dat het hier ging om een BTW-carrousel, om het maken van facturen met de bedoeling tweemaal BTW te ontvangen. Aangezien Gimvindus echter duidelijk heeft gezegd dat er geen sprake kon zijn van subsidiëring van BTW, hebben we het bedrag zonder BTW uitbetaald. Dit gebeurde om de eenvoudige reden dat de BTW van de factuur die Boelwerf van GTI kreeg, aftrekbaar was, terwijl de factuur van Boelwerf voor GTI een betaalbare factuur was, en dus viel binnen het systeem van aftrekbare en betaalbare BTW. Het geheel werd dus gecompenseerd. Als je de twee facturen uiteindelijk naast elkaar legt, blijft enkel de BTW op het verschil over, namelijk de toegevoegde waarde van 1,8 miljoen frank. We hebben geen BTW van Boelwerf Vlaanderen gesubsidieerd, maar het bedrag zonder BTW betaald. Als we dat wel hadden betaald, zou Boelwerf Vlaanderen die BTW kunnen recupereren bij de fiscale administratie. Dan zou deze dus twee keer betaald zijn geweest.

De bedragen in kwestie werden betaald aan werknemers van Boelwerf Vlaanderen, die in het businessplan niet rendabel konden worden ingezet. Voor 96 mensen – en ik weet dat dit niet het exacte cijfer is, wel het cijfer waarmee de EG werkte toen ze haar subsidiëring bepaalde – was een brugpensioen op vijftig jaar mogelijk. Voor 115 mensen bestond de mogelijkheid in een periode van twee jaar om het bedrijf te verlaten. De vraag

is gerechtigd of de vergoeding van 1,8 miljoen frank aan GTI overeenstemt met hun reële prestaties in de periode april-oktober 1994.

De voorzitter : Een vraag die ook tijdens de vorige hoorzitting al werd gesteld, heeft betrekking op de voorwaarde van de EG dat er pas mocht worden gesubsidieerd op het moment dat het personeel de werf had verlaten. Toch werden daarvoor al subsidies uitgekeerd. Door de verhalen van de curator en de vragen van de Commissie ontstond de indruk dat vroeger dan voorzien subsidies werden verstrekt, en dat daarvoor een constructie is opgezet met GTI. Was uw inziens de overeenkomst na één jaar tussen Boelwerf en GTI die toeliet om later geld vrij te maken, nog in overeenstemming met de overeenkomst met Europa ?

De heer Roger Malevé : Het was juist omgekeerd. We hadden zelfs vroeger kunnen subsidiëren. Er was de evolutie van 48-plussers naar de leeftijd van vijftig jaar. Ik ken de precieze leeftijden niet, maar laten we uitgaan van een normale leeftijdsverdeling binnen deze 98 mensen. In de veertien maanden na het opstarten van Boelwerf Vlaanderen zullen dus heel wat van deze mensen de kaap van de 50 jaar hebben overschreden en de werf hebben verlaten. Ook waren er op dat moment al een heel aantal afvloeiingen gerealiseerd.

De voorzitter : Ik verwijs naar de situatie op het moment van het faillissement, toen er 1.100 personen actief aan het werk waren. Volgens de beslissing van de EG hadden we al kunnen subsidiëren vanaf de eerste dag dat de eerste persoon de werf verliet. We zijn echter pas tot subsidie overgegaan in juni 1994.

De heer Jacques Laverge : Ik heb de indruk dat mijnheer Malevé wist dat het hier ging om een fictieve facturatie-operatie om subsidies te verwerven.

Hij zegt dat de lonen van de personen in kwestie werden uitbetaald nog vóór de facturering door GTI. De curator zei dat in deze factuur een listing was opgenomen van namen en prestaties die gezegd werden geleverd door GTI, maar die eigenlijk werden gepresteerd en betaald door Boelwerf Vlaanderen. De lonen werden dus voorafbetaald en de facturering door GTI zorgde voor de loonstaten. Hoe zit het met de sociale zekerheid in dit dossier ?

Ik vermoed bovendien dat de heer Malevé wist dat GTI niet over voldoende capaciteit beschikte om de prestaties te leveren, zoals die worden omschre-

ven in het document van de Europese Gemeenschap.

Bij de ondervragingen van de curator werd gezegd dat de heer Malevé, als lid van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen, medeverantwoordelijk was voor de beslissing van de raad van bestuur om de operatie met GTI op te zetten.

De voorzitter : De heer Malevé heeft het woord.

De heer Roger Malevé : Ik zou dus op de hoogte zijn geweest van het feit dat het hier om een fictieve operatie ging. We zouden het natuurlijk eerst eens moeten zijn over de vraag wat de definitie is van een fictieve operatie.

Als bestuurder van Boelwerf Vlaanderen weet ik dat dit item enkele keren aan bod kwam in de raad van bestuur. Er waren gesprekken met verschillende bemiddelingsbureaus die in aanmerking kwamen. In de raad van bestuur besliste men in mei of juni 1994, om contact op te nemen met GTI en om te vragen of GTI bereid was om de opdracht uit te voeren. Dat is het enige dat ik daarover vernam als bestuurder. Begin juni ontvingen we bij Gimvindus een subsidie-aanvraag van Boelwerf Vlaanderen, samen met de factuur van GTI en diverse bijlagen over de brugpensioenen, de 48-plussers en de berekening van loonlasten en de daarmee gepaard gaande sociale zekerheid.

De heer Jacques Laverge : Wie heeft de RSZ betaald ?

De heer Roger Malevé : Boelwerf Vlaanderen heeft deze RSZ betaald.

De heer Jacques Laverge : GTI heeft loonstaten ingediend en heeft loonkosten gefactureerd. Men gaat toch niet vertellen dat ze voor 196 miljoen frank diensten hebben gepresteerd.

De heer Vriens : Boelwerf Vlaanderen stuurde een factuur aan GTI voor prestaties geleverd door Boelwerf Vlaanderen aan GTI. Vervolgens bezorgde GTI aan Boelwerf Vlaanderen een factuur voor hetzelfde bedrag, met daar bovenop nog 1,8 miljoen frank.

De heer Jacques Laverge : Er vond een operatie zonder inhoud plaats. Er werd een systeem opgezet om met minimale kosten subsidies te verkrijgen. De heer Malevé zei dat er verschillende bedrijven werden gecontacteerd. Ook de VDAB heeft haar diensten aangeboden. Daar werd echter wel een bedrag gevraagd voor de geleverde prestaties, en

dat heeft GTI niet gedaan. Er werd hier 1,8 miljoen frank betaald voor een louter administratieve handeling, namelijk het opmaken van een factuur.

De heer Roger Malevé : We moeten ons inderdaad afvragen of GTI voor die 1,8 miljoen frank prestaties heeft geleverd. Ik zal deze vraag stellen aan de directieleden.

Ik zou ook hebben geweten dat GTI niet over de vereiste capaciteit beschikte. Ik zou niet weten hoe ik die informatie in handen had kunnen krijgen. Ik laat die vraag over aan de leden van de directie. De factuur van Boelwerf Vlaanderen aan GTI voor de reeds betaalde lonen, heb ik voor het eerst gezien bij de voorlegging van de factuur door de gerechtelijke politie. Als bestuurder van Boelwerf Vlaanderen is het niet mijn verantwoordelijkheid om de facturen te betalen of na te kijken.

Ik weet wel dat het gaat over de loonlasten, afvloeiingskosten en herscholing van die 211 mensen, en dit voor de periode dat ze niet productief op de werf werkzaam waren. Bij Gimvindus ontvingen we een vraag van Boelwerf Vlaanderen, samen met de factuur van GTI en bijlagen over de periode dat de mensen op de werf bezig waren. Er werd uitdrukkelijk vermeld dat ze niet aan het productieproces hadden deelgenomen. Alle modaliteiten en voorwaarden van de EG-beslissing waren vervuld, en er was dan ook geen enkele reden om de subsidie niet toe te kennen.

De voorzitter : Mijnheer Malevé, de constructie met GTI houdt toch wel degelijk verband met de door de Europese Commissie opgelegde voorwaarden. Een van die voorwaarden is dat de subsidies, die voor een bedrag van maximaal 443 miljoen frank werden toegekend, worden uitbetaald aan een bemiddelingsbureau en niet rechtstreeks aan de Boelwerf. Toen de Europese Commissie haar fiat gaf in november '93, wist men formeel dat die subsidies hoe dan ook via een bemiddelingsbureau moesten worden verstrekt. Het heeft geduurd tot april '94, voor men daadwerkelijk zo'n bemiddelingsbureau heeft ingeschakeld. Heeft men zoveel tijd nodig gehad om een bemiddelingsbureau te vinden ? Wat is de oorzaak daarvan ?

De heer Roger Malevé : Mijnheer de voorzitter, ik laat het antwoord op die vraag over aan de directie.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zou eerst en vooral willen proberen achter de oor-

zaken van deze constructie te komen. We moeten niet zomaar mensen beschuldigen, maar niemand ontkent dat er iets fout is gelopen.

Hoe is deze constructie tot stand gekomen ? Mijnheer Malevé bevindt zich in een eigenaardige positie. Enerzijds zetelt hij in de raad van bestuur van Gimvindus, en anderzijds zetelt hij in de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen. Hij moet zowel subsidies verstrekken als ontvangen. Dat is een gevaarlijke positie, die ik al eerder heb aangeklaagd.

Daarom wil ik eerst een vraag stellen aan de heer Vriens, die geen subsidies ontvangt. Waarom heeft Gimvindus dit sociaal pakket uitgevoerd ? De eerste taak van Gimvindus was altijd de ondersteuning van het economisch onderdeel van de scheepsbouw. Bij Polyship heeft men het sociale luik bijvoorbeeld niet toegepast, en dit alleen om die twee verschillende luiken duidelijk gescheiden te houden. De heer Malevé zegt nu dat het sociale luik niet apart moet worden gehouden. Deze middelen kunnen zijns inziens voor bijna alles worden aangewend, als het maar geen productie is. Dat is een bijzonder gevaarlijke redenering, die ingaat tegen wat minister Van den Brande naar aanleiding van diverse interpellaties heeft gezegd over de uitvoering van het sociale luik. Bent u het eens met de interpretatie van de heer Malevé ? Vindt u niet dat dit leidt tot een totale verwarring en dat men op die manier alleen maar probeert de Europese Commissie te misleiden ? Vindt u niet dat hier bepaalde normen worden overschreden ?

Mijnheer Vriens, mijn andere vraag houdt verband met de opdracht zelf die gegeven is aan GTI. De vorige keer wekte men hier de indruk, dat werd gekozen voor GTI door de privé-aandeelhouder. Ik weet niet of dat juist is, nu verwijst men naar de directie. Men kaatst de bal steeds terug. Het is onbegrijpelijk waarom men dit bureau heeft gekozen. Daar moet meer achter zitten. Waarom heeft men het niet geprobeerd bij andere bemiddelingsbureaus ? Ik zou daarover graag nog wat meer duidelijkheid krijgen.

De voorzitter : Iedereen mag natuurlijk dezelfde vragen blijven herhalen, maar op deze vraag kwam al een antwoord.

De heer Vriens heeft het woord.

De heer August Vriens : Op de eerste vraag van de heer Denys, wil ik het volgende antwoorden. Krachtens het protocol van 14 januari 1993 hebben wij van de Vlaamse Regering de opdracht gekre-

gen om aan scheepsbouwsubsidiëring te doen, waarvoor in het protocol bepaalde voorwaarden werden opgenomen. Daarin staat ook dat wij opdracht kunnen krijgen tot subsidiëring van sociale enveloppes en van sociale uitgaven die niet onmiddellijk te maken hebben met scheepsbouwsubsidiëring. We hebben van de Vlaamse regering, gelet op het akkoord van de Europese Commissie, de opdracht gekregen tot subsidiëring van 443 miljoen frank voor 211 werknemers, dit onder de voorwaarden zoals die waren vastgelegd in de brief van de heer Van Miert. Er was ook nog sprake van ongeveer 600 miljoen frank voor de afvloeiingsregeling van overtollige personeelsleden. De subsidiëring voor de 211 werknemers voor het totale bedrag van 443 miljoen frank, was een specifieke opdracht van de Vlaamse regering en kaderde in het akkoord dat wij hebben gekregen van de Europese Commissie.

De heer André Denys : Had de Vlaamse regering duidelijk gezegd dat dit ook kon worden gebruikt voor andere zaken dan afvloeiingskosten en herscholingskosten ? Het is duidelijk dat het voor andere zaken werd gebruikt.

De heer August Vriens : Het werd niet voor andere zaken gebruikt.

De heer André Denys : U hebt daarnet gezegd dat het voor van alles kon worden gebruikt.

De heer Roger Malevé : Ik heb gezegd dat dit conform de beslissing van de EG moest gebeuren. De loonlast van die 211 mensen – de 48-plussers, die 50 jaar zouden worden – is niet gespecificeerd. Ik heb alleen gezegd dat niet werd gespecificeerd of er 200, 300 of 443 miljoen frank moet worden gebruikt voor herscholing, of 200, 300 of 443 miljoen frank voor afvloeiingskosten. Dat is niet gespecificeerd. Het is één globale en maximale enveloppe voor herscholing en afvloeiingskosten van 211 mensen, waarvan de EG zegt dat ze niet meer nodig zijn op de werf en waarvan de EG de zekerheid wou hebben dat ze na een periode van twee jaar inderdaad de sector zouden verlaten. In de beslissing van de EG staat dat de voorwaarde en de reden waarom ze die subsidiëring toestaan, is, dat er een globale capaciteitsreductie is van 15 percent die onomkeerbaar is. Dat betekent dat tijdens een periode van tien jaar die capaciteit niet opnieuw mag worden bijgevuld. Dus, of het nu om herscholing gaat of om loonlasten, het belangrijkste criterium is dat voor de periode dat die mensen actief op de werf bezig waren, ze niet actief mochten deelnemen aan het productieproces. Het mocht

dus niet gaan over gesubsidieerde werknemers die aan schepen met een commercieel doel bouwen.

De heer August Vriens : De eerste voorwaarde die de EG heeft gesteld, is dus vervuld. De tweede voorwaarde was dat de steun de werf niet mocht ten goede komen. Zoals vermeld in de nota die wij overgemaakt hebben aan de raad van bestuur, hebben wij om fiscale redenen de steun toegekend aan Boelwerf Vlaanderen, en wel om te vermijden dat er een BTW-subsidie naar GTI zou gaan. Dat heeft de heer Malevé zonet ook gezegd.

De derde voorwaarde was dat de steun pas mocht worden toegekend nadat de werknemers de werf hadden verlaten. Ook dit heeft de heer Malevé reeds aangestipt. Uit de cijfers zal ook blijken dat we op het moment van het faillissement nog met 1.104 waren, en er dus al een daling had plaatsgevonden van meer dan 200 werknemers. Op het vlak van de voorwaarden lijkt er ons dus geen enkel probleem in verband met de subsidierichtlijnen van de EG.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Malevé, u zetelt in de raad van bestuur en vertegenwoordigt daarin Gimvindus, en daarnaast bent u bij Gimvindus. Was u als bestuurder van Gimvindus op de hoogte van de transactie die retroactief werd opgezet ? De curator was daar heel duidelijk over en ik vraag u ook duidelijk te zijn. Heeft de raad van bestuur de beslissing genomen terwijl ze wist hoe de zaak in mekaar zat ?

Op het moment dat u de factuur ontving van Gimvindus, betaalde u die zonder meer. Als u op de hoogte was van de structuur die erachter zat, heeft u of een van uw medewerkers dan een verslag naar de raad van bestuur gezonden waarin de natuur van die transactie werd uiteengezet ?

Heeft de regeringscommissaris, die blijkbaar net als de vertegenwoordiger van Financiën afwezig was op de twee raden van bestuur waarop de facturen goedgekeurd zijn, inzage genomen van deze stukken en wat heeft hij op dat vlak gedaan ?

De heer Roger Malevé : Ik was niet op de hoogte van de exacte afwikkeling van de facturatie van Boelwerf Vlaanderen naar GTI en omgekeerd. Ik wist uiteraard wel dat in de raad van bestuur van juni gesteld was dat men zou proberen met GTI een samenwerking op te starten. Ergens in juni hebben we een eerste factuur gekregen van GTI, een factuur die perfect normaal was, dus met de benaming, n.v.-vermelding, BTW-nummer, handelsregister, financieel rekeningnummer, datum en

nummer van de factuur, enzovoort. Ik was geenszins op de hoogte van de manier waarop de transactie afgewikkeld werd. Ik was uiteraard wel in kennis van de factuur die van GTI naar Boelwerf Vlaanderen is gegaan, want op basis daarvan heeft Boelwerf Vlaanderen de subsidie gevraagd.

De heer De Gucht : U spreekt uzelf tegen. U zegt dat in de raad van bestuur van juni 1994 is gezegd dat er een transactie zou worden opgezet met GTI.

De heer Roger Malevé : Men stelde voor samen te werken met GTI.

De heer De Gucht : Op dat ogenblik hebt u toch duidelijk gezien dat het ging om feiten uit het verleden en dat een firma werd aangesproken die verleden zaken moest factureren die ze zelf nooit had kunnen verrichten. Dan was u toch op de hoogte van de natuur van die transactie.

De heer Roger Malevé : Er werd in die raad van bestuur gesteld dat men zou samenwerken met GTI.

De heer Karel De Gucht : U weet toch dat 1 januari 1994 vóór 24 juni 1994 valt.

De heer Roger Malevé : Ik kan u formeel zeggen dat ik de factuur van Boelwerf Vlaanderen aan GTI voor het eerst heb gezien tijdens mijn onderzaging door de gerechtelijke politie van Aalst op 22 oktober 1996. We hebben daarvan verslag uitgebracht aan de raad van bestuur. We hebben die raad een nota bezorgd waarin de fiscale problematiek werd toegelicht en waarin stond dat we niet rechtstreeks aan GTI zouden subsidiëren, maar wel aan Boelwerf Vlaanderen. Deze nota behelsde dus de vraag van Boelwerf en de factuur van GTI. Ze is vooraf opgestuurd naar de leden van de raad van bestuur en ook naar de regeringscommissaris. De notulen van die raad van bestuur werden nadien ter beschikking gesteld van de bestuurders, van de regeringscommissaris en van de vertegenwoordiger van Financiën. Deze mensen waren dus perfect geïnformeerd.

De heer Karel De Gucht : En zij hebben nooit opmerkingen gemaakt ?

De heer Roger Malevé : Niet voor zover ik weet.

De heer August Vriens : Ik zou nog een stap verder willen gaan. We staan sinds 1994 onder controle van het Rekenhof, dat regelmatig bij ons aanwezig was en ook aandachtig heel het dossier van de afre-

kening van de scheepsbouwenveloppe heeft bekeken. Het heeft ons nooit een opmerking gemaakt.

Minister Eric Van Rompuy : De scheepsbouwenveloppe is afgesloten. U weet dat de Vlaamse regering heeft besloten om niet langer de middelgrote scheepswerven te subsidiëren en om een einde te stellen aan de scheepsbouwenveloppe op 31 december 1995. Vanaf dat moment is er dus bij Gimvindus geen geld meer voorradig om wat dan ook te subsidiëren in het kader van nationale sectoren, zoals de scheepsbouw. Bij het afsluiten van de enveloppe onderzocht het Rekenhof de transacties van de voorgaande jaren en blijkbaar zijn er geen opmerkingen gemaakt.

De heer André Denys : Ik ben zelf bij het Rekenhof het dossier gaan inkijken. Men verklaarde er onvoldoende controle te hebben gehad, aangezien het Rekenhof alleen kon controleren op het niveau van Gimvindus. Ik zou het op prijs stellen indien we ook de auditeur konden horen die het dossier in het Rekenhof behandeld heeft. De ene spreekt over onvoldoende controle, de andere schermt met het achterwege blijven van opmerkingen van het Rekenhof. Hoe is dat te verenigen ?

De voorzitter : Dat zal zeker gebeuren als de commissie dat wenst, maar natuurlijk niet vandaag.

De heer Jos Stassen : Ik wil de zaak met enige mildheid bekijken, vanuit het besef dat de mensen die de Boelwerf hebben opgestart, in overeenstemming met de EG-richtlijnen een financiële oplossing hebben willen zoeken voor het personeel in overtal. Maar ik blijf me afvragen waarom het allemaal zo lang geduurd heeft. Ik wil daar graag over discussiëren. Maar toch denk ik dat dit vandaag niet moet gebeuren. Ik blijf dit alles vreemd vinden, vooral in het licht van de verklaringen van de heer Dauwe, die ongetwijfeld putte uit de notulen van de raad van bestuur. Daaruit blijkt dat een van de aandeelhouders – met name de privé-aandeelhouder – eiste dat het geld dat ter beschikking was gesteld van het overtallig personeel, zou gerecupereerd worden. Er werd dus een vorm van druk uitgeoefend door de privé-aandeelhouder.

Waarom heeft het zolang geduurd vooraleer er werd opgetreden ? Die brief kwam aan in november 1993. Gezien de druk had men bij wijze van spreken reeds de dag nadien alles kunnen voorbereiden en uitvoeren. De vraag blijft waarom juist dat bedrijf werd aangesproken ? Er zijn toch nog andere soortgelijke bedrijven op de markt ?

De voorzitter : Daarstraks werd op die vraag verwezen naar de directie.

De heer Jos Stassen : Ik wil enkel zeggen dat de curator, die de notulen heeft gelezen, meer informatie krijgt dan de mensen die in de raad van beheer zetelen. Dat is toch vreemd.

Ik zou graag uw oordeel kennen over de gehanteerde constructie – ook al is dat misschien een vraag naar enige Hineininterpretierung. Ik wil er van uitgaan dat de bedoelingen goed waren. Maar er bestaat op zijn minst een schijn van partijdigheid, van illegaliteit in deze zaak.

De heer Roger Malevé : U vraagt mijn persoonlijke appreciatie, post factum. Het was inderdaad veel beter geweest als destijds de zaken 200 percent rechttoe rechtaan hadden kunnen gesteld worden. Het was beter geweest dat Boelwerf-Vlaanderen die 211 mensen nooit had moeten aanwerven. Het businessplan had niet in hun aanwerving voorzien. Er was geen werk voor hen en dat heeft de EG ook duidelijk in haar beslissing gesteld. Het ware veel eenvoudiger geweest als die mensen tijdens de zachte afvloeiingsperiode die aan hun brugpensioen voorafging, op de loonlijst waren gebleven van Boelwerf in faling, dus van de eerste Boelwerf. Dan zou er geen enkel probleem zijn geweest en had de EG al die modaliteiten niet moeten vastleggen. Dan hadden wij rechtstreeks Boelwerf in faling kunnen subsidiëren. Boelwerf in faling zou die mensen dan hebben kunnen betalen, en hen allerlei zinnige activiteiten kunnen opleggen, zonder dat ze hadden deelgenomen aan het productieproces van Boelwerf Vlaanderen. Dan was alles veel eenvoudiger geweest.

De heer Jos Stassen : Is dat een oordeel over de politieke besluitvorming van toen ?

De heer Roger Malevé : Neen, ik spreek geen oordeel uit. Ik zeg dat post factum. In de EG-richtlijn gaat het over capaciteitsreductie. Men subsidieert met het oog daarop. De richtlijn zegt duidelijk dat afvloeiings- en herscholingskosten kunnen worden gesubsidieerd. Boelwerf Vlaanderen had die 211 mensen dus vanuit strikt bedrijfseconomisch standpunt nooit moeten in dienst nemen. Als ze op de loonlijst van het bedrijf in eerste faling waren blijven staan, hadden zij rechtstreeks kunnen gesubsidieerd worden.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik heb twee vragen voor de heer Malevé, en twee vragen voor de heer

Vriens. De heer Malevé zegt dat hij op de hoogte was van de op te bouwen samenwerking met GTI. Had hij ook een concreet inzicht in wat er daartoe inhoudelijk precies was afgesproken ? Was er op voorhand een kostprijs afgesproken ? En heeft hij er een idee van wie in de raad van bestuur GTI als partner heeft voorgesteld ?

Mijnheer Vriens, er wordt voortdurend – terecht – verwezen naar de voorwaarden die opgelegd waren met betrekking tot de subsidiëring van de afvloeiing en herscholing. De betrokkenen mochten geen productieve arbeid verrichten, en de subsidie mocht slechts worden uitbetaald als de betrokkenen effectief de werf hadden verlaten. Hebt u ooit enig concreet en tastbaar bewijs gezien dat die twee voorwaarden effectief vervuld waren ? En zo ja : waaruit bestaan die harde bewijzen ?

Wat de correctheid van de factuur betreft, verwondert het me dat men voortdurend verwijst naar de formele vormvereisten waaraan de factuur moet voldoen om correct te zijn. Ik vind het onvoorstelbaar dat men zegt dat een factuur goed is van zodra het hoofd, het adres, de vermelde nummers, de datering, enzovoort, correct zijn. Gaat men zo niet voorbij aan de kern van de controle op facturen ? Men moet toch kunnen controleren wat als gefactureerd voorwerp wordt omschreven ? Als het over goederen gaat, volstaat het niet dat de omschrijving van de goederen correct is. Men moet dan een bewijs hebben dat die goederen ook geleverd zijn door derden, tegenstelbaar en afgetekend – los van de factuurcontrole. Nergens heb ik gehoord dat men die bewijzen in handen had, of dat men een controle heeft uitgevoerd op wat de factuur omschreef.

De heer Malevé heeft het woord.

De heer Roger Malevé : U vroeg me of ik een concreet inzicht had in de toestand. Ik heb reeds gezegd dat tijdens een bijeenkomst van de raad van bestuur van Boelwerf-Vlaanderen, begin juni, werd voorgesteld om met GTI te werken. Ik heb toen gezegd dat ik geen concreet inzicht had in de afwikkeling van de facturatie. Ik moest dat inzicht ook niet hebben. Dat behoort tot de verantwoordelijkheid van de directie. Ik had dus ook geen inzicht in de kostprijs of het commissieloon dat zou worden betaald.

De heer Jean-Marie Bogaert : Vindt u dat normaal ? Ik vraag niet of hij wist van die 1,8 miljoen frank. Die vraag werd beantwoord. Wél vraag ik of er op dat ogenblik ook maar enigszins sprake was van de kostprijs. Mijn vraag betreft de afspraak

die in april 1994 binnen de raad van bestuur werd gemaakt. Luidt het antwoord dat er helemaal geen afspraak werd gemaakt, dan beschouw ik dat op zijn zachtst gezegd als een voorbeeld van slecht beheer.

De heer Roger Malevé : In de raad van bestuur werd voorgesteld om met GTI te werken. Dat zei ik reeds herhaaldelijk. Daarenboven delegeert de raad van bestuur in een bedrijf van die omvang de bevoegdheid aan de directie. Ik kan me het bedrag niet meer exact herinneren, maar ik denk dat de directie het bedrijf op eigen verantwoordelijkheid moest leiden ten bedrage van 10 miljoen frank. Het gaat nu over 1,8 miljoen frank : dat was duidelijk geen aangelegenheid van de raad van bestuur.

Ook vroeg u wie GTI heeft voorgesteld. Het is natuurlijk zeer moeilijk om me drie jaar na de feiten te herinneren wie precies wat heeft gezegd tijdens de bijeenkomst van de raad van bestuur op een bepaalde datum en uur.

De heer Jean-Marie Bogaert : Bestaat er geen verslag van die bijeenkomst ?

De heer Roger Malevé : Uit de notulen blijkt dat de voorzitter voorstelde met GTI samen te werken. De voorzitter is hier aanwezig : ik neem aan dat hij deze vraag straks zal kunnen beantwoorden.

De heer August Vriens : Conform de EU-richtlijnen die ons werden opgelegd in 1993 mocht Gimvindus slechts subsidiëren en aanrekenen op de enveloppe van 443 miljoen frank indien aan drie voorwaarden werd voldaan. Ten eerste mochten de gelden niet aan de werf ten goede komen. Ten tweede mocht de subsidiëring geen productieve uren betreffen. Ten derde mocht er pas worden gesubsidieerd wanneer de werknemers de werf zouden verlaten. Aan de twee laatste voorwaarden werd voldaan. Er was geen sprake van de subsidiëring van productieve uren : dat werd nogmaals bevestigd door een nota die we hebben ontvangen van de heer Bossyns alvorens Gimvindus de uitbetaling aan Boelwerf Vlaanderen zou voltrekken. Ook was er sprake van subsidiëring na het verlaten van de werf : dat blijkt zeer duidelijk uit de cijfers omtrent het verloop en het personeelsbestand, die ons regelmatig door Boelwerf Vlaanderen werden verstrekt. Zoals daarnet werd gezegd, waren op het ogenblik van de faling van Boelwerf reeds meer dan 200 mensen afgevloeid, door middel van natuurlijke en andere afvloeiing. Wat het derde punt betreft zijn we wél enigszins afgeweken van wat de Europese Commissie had opgelegd. We hebben de rekening immers wél rechtstreeks aan

Boelwerf betaald. Zoals echter is gezegd en zoals we duidelijk verklaarden in onze nota aan de raad van bestuur hebben we dit gedaan om te vermijden dat we BTW zouden subsidiëren.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer de voorzitter, ik wens verduidelijking omtrent een aantal tijdschema's die naar mijn gevoel niet onbelangrijk zijn in dit dossier. Naar ik heb begrepen is Boelwerf NV, beschikkend over ongeveer 1.800 werknemers, failliet gegaan op 28 oktober 1992. Er is dan enige tijd betwisting geweest over het faillissement, met de gebeurtenissen die we in de media hebben kunnen volgen. Boelwerf werd tot 5 april 1993 door de werknemers bezet. Op dat ogenblik werd een akkoord bereikt over de oprichting van Boelwerf Vlaanderen, beschikkend over ongeveer 1.100 werknemers, alhoewel de vakbonden er 1.320 vroegen.

De heer André Denys : In zijn antwoord op onze interpellatie had de minister-president het officieel over 1.300.

De heer Johan De Roo : Men was het er dus over eens dat 1.100 mensen in Boelwerf Vlaanderen mochten blijven werken. Dan waren er nog 211 werknemers, namelijk degenen die 48 tot 50 jaar oud waren en derhalve in staat waren met brugpensioen te gaan. Als ik het goed begrijp, dan kom ik tot de logische conclusie dat, op het ogenblik dat Boelwerf Vlaanderen met 1.100 mensen werd opgestart, deze 211 mensen ook door het bedrijf werden betaald. Het akkoord met de EG werd pas bereikt op 27 oktober 1993.

Vanaf welk ogenblik is Gimvindus, in overeenstemming met de EG, begonnen met het verrichten van betalingen aan Boelwerf Vlaanderen met het oog op de financiering van wat men opzegvergoedingen kan noemen, maar wat in feite lonen zijn van die 211 werknemers ? Deze vroegere werknemers van Boelwerf zijn immers blijven werken, weliswaar niet bij de productiedienst, maar in de schoonmaakafdeling en dergelijke. Deze vraag stel ik aan zowel de heer Malevé als aan de heer Vriens : vanaf wanneer is Gimvindus begonnen met het betalen van de toegelaten financiering van opzegvergoedingen of opleidingen van de 211 werknemers die gedoemd waren om Boelwerf Vlaanderen te verlaten ?

Waarom kon de subsidiëring van Boelwerf Vlaanderen door Gimvindus niet rechtstreeks gebeuren ? Of is dat wel gebeurd ?

De heer Roger Malevé : Op uw eerste vraag is het antwoord vrij duidelijk. We hebben drie betalingen verricht. De eerste daarvan vond plaats in juni 1994, de tweede in augustus 1994.

De heer August Vriens : Juli en augustus 1994.

De heer Johan De Roo : Ik neem aan dat die werknemers in de periode van april 1993 tot juni 1994 door Boelwerf Vlaanderen werden betaald.

De heer Roger Malevé : Ja. Zij werden betaald met een voorschot uit het werkkapitaal van Boelwerf Vlaanderen, dat 1 miljard frank bedroeg.

De heer August Vriens : Als antwoord op uw tweede vraag : Gimvindus heeft rechtstreeks aan Boelwerf Vlaanderen betaald.

De voorzitter : De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Mijnheer de voorzitter, mijn vragen hebben dezelfde strekking als die van de heer De Roo. Mogen we aannemen dat de 196 miljoen frank – het gedeelte waarover het hier gaat, denk ik – voor 100 percent de loonlast gedurende twee jaar van die 115 werknemers vertegenwoordigt ? Stond die 196 miljoen frank voor een bepaald percentage van de lonen ? Was dat een forfaitair bedrag dat op één of andere manier tot stand is gekomen ?

De heer Roger Malevé : Niet gedurende twee jaar. Tot augustus 1994.

De heer Leo Cannaerts : Dat bedrag van 196 miljoen frank is dus samengesteld uit de loonlast voor een bepaalde periode.

De heer Roger Malevé : Ja.

De heer Leo Cannaerts : De aandeelhouders waren er vanaf eind oktober, begin november 1993, dus van op de hoogte dat dit alleen maar kon via een bemiddelingskantoor, waar op dat ogenblik reeds zes maanden waren verstreken. Was Gimvindus zich ervan bewust dat er op dat ogenblik niet meer aan deze voorwaarden kon worden voldaan, aangezien er reeds betalingen hadden plaatsgevonden ?

Werd dit als een probleem aanzien of werd er pas later gesignaleerd dat deze voorwaarden moeilijkheden zouden veroorzaken ?

De heer Roger Malevé : Uit mijn veelvuldige contacten met de EG heb ik geleerd dat wat in een

richtlijn staat geschreven, toelaatbaar is en wat niet in een richtlijn staat geschreven, niet toelaatbaar is. In de beslissing van de EG staat duidelijk dat de loonlasten via bemiddelingsbureaus moeten worden geregeld. Men kan zich afvragen of het retroactief overnemen van loonlasten een juridisch probleem is. Ik heb dit nooit als een probleem beschouwd. Iedereen wist reeds in december 1993, bij de besprekingen ter voorbereiding van de heropstarting en het businessplan, dat er 211 personen in overtal waren en dat zij slechts konden worden aangeworven op voorwaarde dat zij extern werden gesubsidieerd. Het was voor iedereen duidelijk dat de kosten voor afvloeiing en herscholing subsidieerbaar waren. De voorwaarde was wel dat dit moest gebeuren via bemiddelingsbureaus die de lasten zouden overnemen.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Mijnheer de voorzitter, mijn vraag sluit eigenlijk aan bij de vorige. Misschien speel ik de rol van advocaat van de duivel, maar het is duidelijk dat Boel van bij het begin met het probleem zat van de 211 personeelsleden die boven het businessplan moesten worden onderhouden.

De heer Malevé verklaarde dat er vanaf oktober 1993 een akkoord was met de EG. Toch duurde het nog een hele tijd voor er een oplossing werd gevonden. Uit de uiteenzetting van de heer Dauwe is gebleken dat er een oplossing is gekomen op het ogenblik dat de privé-partner zijn achterstallige huur opeiste. Gimvindus zou dit bedrag niet hebben opgeëist. Waarom heeft Gimvindus dit niet gedaan ? Het is duidelijk dat de privé-partner dit gedaan heeft om via een constructie de gelden te verwerven waarover een akkoord bestond tot subsidiëring door de EG.

Werd de opeising van de achterstallige huur gebruikt als een hefboom om de subsidiëring te krijgen ?

De heer Roger Malevé : In de eerste plaats verwijs ik naar de voorwaarden van de beslissing van de EG, die bepaalden dat de subsidiëring pas achteraf kon plaatsvinden. De eerste maanden na de beslissing van de EG was het probleem dus eigenlijk minder acuut omdat men de subsidiëring pas later kon verwachten. Ik stel voor dat u straks de directie hierover ondervraagt. Ik herhaal dat de motivatie in het begin niet zo groot was.

Wat de huur betreft, wil ik erop wijzen dat zowel Gimvindus als Begemann hun huur hebben

opgeëist. Zo werd er bij de vervaldag een brief geschreven en werd er later overgegaan tot de ingebrekestelling. Ik durf niet beweren dat er een rechtstreeks causaal verband bestond tussen het opvragen van huur en het verkrijgen van de subsidiëring. Het is natuurlijk duidelijk dat, naarmate de tijd vorderde, meer personeelsleden de werf verlieten en de motivatie voor het bekomen van de subsidiëring verhoogde. In juni 1994 bleek dat het bijzonder moeilijk werd om nieuwe bijkomende orders te krijgen. Al deze elementen leidden ertoe dat de druk op de financiering van het bedrijfskapitaal verhoogde en dat ook de motivatie om de beloofde subsidiëring te ontvangen, toenam.

De raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen merkte op dat na de besprekingen met alle mogelijke instanties, eindelijk concrete resultaten moesten worden bereikt. De loonkost van de 211 personeelsleden vormde immers een belangrijk element in de financiering van de werf. Er was inmiddels al een jaar verstreken. Ik herhaal dat ik niet kan zeggen of er een causaal verband bestond tussen het opvragen van de huur enerzijds en de subsidiëring anderzijds. De cijfers kunnen niet met elkaar worden vergeleken. De verschuldigde huur bedroeg op dat ogenblik ongeveer 50 miljoen frank, terwijl het ging om een subsidiëring van 443 miljoen frank.

De voorzitter : De heer Cordeel heeft het woord.

De heer Marc Cordeel : Mijnheer de voorzitter, werden er nieuwe personeelsleden aangeworven tijdens de periode van het opstarten van de nieuwe Boelwerf Vlaanderen ? Hoeveel personeelsleden zijn gedurende deze periode economisch werkloos geweest ?

De heer Roger Malevé : Deze vraag kan ik niet onmiddellijk beantwoorden. Misschien beschikt de heer Bossyns over deze gegevens.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik had graag van de heer Vriens vernomen welke opdracht de Vlaamse regering precies heeft gegeven.

De heer August Vriens : Ik zal u een kopie bezorgen van het protocol dat op 13 januari met de Vlaamse regering werd afgesloten en waarin duidelijk wordt vermeld welke steun wij mogen verlenen in verband met het scheepsbouwbeleid, wat de precieze opdracht en middelen zijn en welke steuninstrumenten wij hiertoe ter beschikking hebben.

De heer André Denys : Welke opdracht heeft de Vlaamse regering gegeven met betrekking tot de uitvoering van het sociale luik ? Moesten de 211 personeelsleden die politiek beloofd waren, maar niet tot het businessplan behoorden, worden beziggehouden teneinde te vermijden dat men de Europese subsidies zou verliezen ? Of moest het geld veeleer worden besteed voor de financiering van afvloeiing en herscholing ? Het sociale luik kan op twee manieren worden ingevuld.

De heer August Vriens : De subsidie wordt toegerekend door de Vlaamse regering, maar zij wordt toegestaan door de Europese Commissie.

De heer André Denys : Het gaat uiteraard om Vlaams geld, maar er moet worden voldaan aan de normen die door Europa worden vastgelegd. Heeft de Vlaamse regering de opdracht gegeven om de 211 personeelsleden uit te betalen teneinde een inbreuk op de Europese reglementering te vermijden ? Of moesten de middelen veeleer worden gebruikt om de 211 personeelsleden te laten afvloeien of te herscholen ? Wat was de juiste opdracht ?

De heer August Vriens : Ik verwijs gewoon naar de brief van de Europese commissie.

De heer André Denys : Ik heb het over de afspraak met de Vlaamse regering. U hebt geen opdracht gekregen van de Europese Commissie, maar wel van de Vlaamse regering. Wij moeten duidelijk weten wat uw politieke oversten u als opdracht hebben gegeven.

De heer August Vriens : Ik kan maar spreken vanaf 1994 toen ik in dienst trad bij Gimvindus. Wij kijken naar de opdracht die we gekregen hebben van de Vlaamse regering. Die hield subsidiëring in voor de 211 werknemers met een totale enveloppe van 443 miljoen frank. De regering verwijst naar de beslissing van de Europese Commissie betreffende de voorwaarden waaronder die subsidie mocht worden toegekend. Wij kijken of die voorwaarden vervuld zijn en dan is voor ons de kous af.

De heer Roger Malevé : In het protocol zult u kunnen zien wat we exact bedoelen. De opdracht tot scheepsbouwfinanciering die de regering aan Gimvindus gaf, verliep als volgt : Gimvindus kreeg een opdracht tot subsidiëring binnen de EG-richtlijnen en binnen het kader van wat door de EG aanvaard wordt als productiesteun. Op dat ogenblik mocht die steun 9 percent van de contractwaarde van elk schip bedragen. Andere steun werd expliciet uitgesloten. Dergelijke systematische productiesteun

hoeft niet dossier per dossier genotificeerd te worden. De notificatie aan de EG gebeurt jaarlijks. Daar kijkt men dan na of de toegestane steun niet werd overschreden.

Daarnaast kan steun toegekend worden op basis van andere artikelen uit de richtlijn. Dit noem ik als tegengestelde van de systematische productie-steun, de capita-selectasteun. Het gaat dan om specifieke steun bij specifieke situaties, in casu specifieke herstructurerings waarbij men aan capaciteitsreductie wil doen en voor een evenwicht wil zorgen tussen vraag en aanbod. De sociale steun-enveloppe waar we het vandaag over hebben, past in dit systeem van capita-selectasteun. Zulke specifieke steun moet vooraf dossier per dossier genotificeerd worden aan de EG, die dan een expliciete beslissing moet nemen over dat concrete steundossier. Die procedure werd in dit geval gevolgd.

Aangezien het om Vlaams geld gaat, werd in het protocol bepaald dat Gimvindus dit soort specifieke steun alleen kan verlenen met goedkeuring van de Vlaamse regering. De regering heeft die goedkeuring gegeven en zich volledig geconformeerd aan de voorwaarden van de EG.

De heer André Denys : Uiteindelijk heeft dus de Vlaamse regering de opdracht gegeven.

De heer Roger Malevé : De Vlaamse regering heeft ons de toestemming gegeven om de specifieke steun voor deze specifieke herstructurering toe te kennen binnen de EG-voorwaarden. Ze heeft daar geen bijkomende voorwaarden aan toegevoegd.

De heer André Denys : Dus ook niet de bijkomende voorwaarde dat het geld uit de sociale enveloppe moest worden aangewend voor herscholing of afvloeiing ?

De heer Roger Malevé : Neen.

De heer André Denys : Waaraan denkt de Europese richtlijn dan als ze het heeft over een sociale enveloppe ? Als die niet gebruikt wordt voor herscholing en afvloeiing, waarvoor dan wel ?

De heer Roger Malevé : De EG bemoeit zich niet met de concrete bestemming van een sociale enveloppe. Dat is een nationale materie. Ze wil alleen de garantie dat een sociale subsidiëring ook een sociaal doel dient en dat ze geen directe productie-steun is aan arbeiders die schepen bouwen die daarna op de markt verkocht worden. Sociale steun mag dus geen commercieel doel hebben.

De heer André Denys : Welke nationale regeling wordt dan in dit concrete geval door de Vlaamse regering toegepast ?

De heer Johan De Roo : De sociale enveloppe in de textielsector diende voor de werknemers die jonger waren dan de brugpensioenleeftijd. Het was een toeslag bovenop hun werkloosheidsuitkering.

De heer André Denys : Dat is een voorbeeld. Hoe werd de sociale enveloppe dan in het geval Boel uitgekeerd ? Gaat het ook om zo een toeslag, of om afvloeiing of herscholing ?

De heer Roger Malevé : De enveloppe droeg de kosten van 211 mensen voor de periode dat ze op de werf actief waren zonder dat ze er economisch productief mochten zijn. Dat betekent : tot ze met brugpensioen gingen of elders werk vonden.

De heer André Denys : Dan hebt u het over het algemene protocol. Ik wil weten of er door de Vlaamse regering een specifieke opdracht werd gegeven over de besteding van de sociale enveloppe naar aanleiding van de herstructurering van Boelwerf Vlaanderen.

De heer Roger Malevé : De Vlaamse regering heeft zich neergelegd bij wat de EG aan subsidiëring aanvaardde. Vervolgens heeft ze Gimvindus de opdracht gegeven om binnen die voorwaarden aan subsidiëring te doen.

De heer André Denys : En bij u kwam die opdracht van de regering over als : hou die 211 mensen bezig zonder dat we moeilijkheden krijgen met Europa.

De heer Johan De Roo : De brief van Commissaris Van Miert is hierbij richtinggevend.

De heer Roger Malevé : Meer nog, die brief heeft het karakter van supranationale wetgeving. Van een beslissing van de EG-Commissie kan de Vlaamse regering niet zomaar afwijken zonder grote problemen te krijgen.

De heer Vriens : In de brief van de heer Van Miert staat trouwens uitdrukkelijk vermeld dat de Vlaamse regering de steun van 443 miljoen frank toekende onder zeer bepaalde voorwaarden. Dat engagement werd overgenomen door de Europese Commissie.

De heer André Denys : Zou het niet mogelijk zijn om ook de regeringsbeslissing in te zien ? Daaruit

kunnen we misschien de verantwoordelijkheid van de regering en die van Gimvindus aflezen.

De heer Karel De Gucht : Ik heb nog een klein vraagje over de facturen. De curator heeft gezegd dat plotseling "Global Trading" veranderd was in "Global Training". Dat is toch een cruciaal verschil. Wat staat er op de factuur die u heeft ontvangen ?

De heer Roger Malevé : De factuur die wij hebben ontvangen, heeft als hoofdvermelding "Global Training International n.v.". Daaronder staat in zeer kleine letters "A division of Global Trading n.v.".

De heer Karel De Gucht : Ik zou deze factuur graag inzien. U zei dat ze volkomen correct was opgemaakt.

Mijnheer Malevé en mijnheer Vriens, vindt u het zo normaal dat Global Trading een afdeling is van Global Training en omgekeerd. Ik heb nog nooit geweten dat "trading" en "training" iets met elkaar te maken zouden hebben. Heeft dat bij u geen enkele vraag opgeroepen ?

De heer Roger Malevé : Als ik een factuur van een van de dochterfirma's van de wereldwijd vertakte United Technology ontvang, bijvoorbeeld van een vliegtuigbouwer, een helikopterbouwer of dienstfirma, dan staat er onderaan steeds vermeld "United Technology".

De heer Karel De Gucht : Maar GTI was toch geen firma van wereldformaat ? Die bleek toch iets kleiner te zijn.

De heer Jacques Laverge : Op die factuur staat Global Training NV. Maar bestaat die firma wel degelijk ? Ik heb ernaar gezocht, maar nergens heb ik een naamloze vennootschap gevonden met de naam en het adres van Global Training, wel die van Global Trading.

De heer Karel De Gucht : Kunnen wij een kopie van die factuur ontvangen ?

De voorzitter : We kunnen die laten ronddelen zodat u het label op die factuur kan verifiëren.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, de vraag is of Global Training wel echt een vennootschap is.

De voorzitter : Dat weet ik niet. Misschien kunnen de verantwoordelijken van Gimvindus die vraag beantwoorden.

De heer August Vriens : Wij hebben facturen ontvangen van Boelwerf Vlaanderen. De directie van de Boelwerf zal dat straks kunnen bevestigen. Ik wil de bal evenwel niet terugspelen naar de directie. Wij hadden en hebben in haar het volste vertrouwen. Als we bij Gimvindus een factuur ontvangen van de Boelwerf waarop een BTW-nummer, een firmanaam en een bankrekeningnummer vermeld staan, dan gaan wij die gegevens niet meer natrekken. Die factuur beantwoordde aan de handelsrechtelijke vereisten.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Vriens, ik kan er goed inkomen dat u zich bij de ontvangst van die factuur niet onmiddellijk hebt afgevraagd of die vennootschap wel bestaat. Maar ik begrijp niet dat u op deze factuur naast de vermelding "Trading" ook "Training" leest zonder dat dit u verontrust. De vermelding "Trading" moet u in deze wereld reeds tot waakzaamheid aanzetten, maar als er op een factuur die een fictieve transactie moet dekken, op de koop toe ook nog "Training" vermeld wordt, valt de zoldering bij u dan niet naar beneden ?

De heer August Vriens : Het is wel omgekeerd. In koeien van letters staat hier te lezen "Training International" en in zeer kleine lettertjes net eronder "A division of Trading International".

De heer Karel De Gucht : De kleine lettertjes in een contract verdienen de volste aandacht, mijnheer Vriens.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, als de Europese overheid als voorwaarde oplegt dat de subsidies niet aan productieve activiteiten mogen worden besteed maar wel aan het opfrissen van de binnenkoer of eventueel aan sportactiviteiten op de werf, waarom werd deze constructie met GTI dan opgezet ?

Waarom werd dat geld niet gewoonweg uitbetaald ?

De voorzitter : Mijnheer Denys, zoals bij de inleiding en ook in antwoord op diverse vragen reeds meermaals werd herhaald, bepaalde een van de voorwaarden ook dat de betaling via een bemiddelingsbureau diende te geschieden.

Zojuist werd verklaard dat men bij het zoeken naar een bemiddelingsbureau uiteindelijk op GTI is gevallen en verder dat met het oog op het vermijden van BTW-verplichtingen van de voorge-

schreven procedure werd afgeweken en dat de betaling daardoor uiteindelijk aan Boelwerf gebeurde en niet aan GTI. Zoals ik nu, na de uiteenzetting, heb begrepen, zou mits strikte toepassing van de voorgeschreven procedures de betaling wel degelijk aan GTI moeten zijn gebeurd.

De heer Roger Malevé : Mijnheer de voorzitter, mag ik voorstellen dat de tekst van de beslissing van de Europese overheid ook aan de commissieleden wordt rondgedeeld. Ik wil er overigens even uit citeren : "De steun zal niet aan de werf worden betaald maar aan de betrokken bemiddelingsbureaus die deze kosten zullen dragen."

De voorzitter : Geachte collega's, al deze documenten zullen worden gebundeld en na de hoorzitting te uwer beschikking worden gesteld. Ik ben ervan overtuigd dat zij nuttig zullen zijn bij latere discussies.

Ik dank de verantwoordelijken van Gimvindus voor hun getuigenis en stel voor de heren Bossyns en Soors van de Boelwerfdirectie te horen.

Eerst zal de heer Bossyns, voormalig directeur-generaal van de Boelwerf aan het woord komen.

De heer Luc Bossyns : Mijnheer de voorzitter, ik was algemeen directeur gedurende de hele periode.

De voorzitter : Was u ook afgevaardigd bestuurder ?

De heer Luc Bossyns : Ik was bestuurder vanaf september 1994.

De voorzitter : Mijnheer Soors was de financiële directeur in diezelfde periode ?

De heer Luc Bossyns : De heer Soors heeft ons iets later vervoegd, enkele maanden na het opstarten.

De voorzitter : Vanaf welke datum ?

De heer Carlo Soors : Vanaf juli 1993.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Hoeveel werknemers had u dan op de loonlijst bij de oprichting van Boelwerf-Vlaanderen begin april 1993 ? Hoe werden ze betaald ? Werd er een onderscheid gemaakt tussen de 1.100 waarin het akkoord voorzag en de overige 211 ? Werden ze op de normale manier betaald ? Graag een overzicht vanaf begin april 1993 tot het

moment waarop Gimvindus aan Boelwerf is beginnen betalen.

De heer Luc Bossyns : Eerst en vooral moet ik zeggen dat er geen akkoord was over 1.100 werknemers. Met de vakbonden hadden we toen enkel een akkoord voor een totaal van 1.310 arbeiders, bedienden en kaderleden. Tussen deze groepen werd geen enkel onderscheid gemaakt, noch in het betalen van lonen en wedden, noch in het afdragen van RSZ of bedrijfsvoorheffing.

U hebt allen een fotokopie gekregen met een aantal gegevens. U ziet dat het in 1992 opgestelde businessplan sprak van 822 arbeiders, 220 bedienden en 57 kaderleden. In dit businessplan was er dus werk voor in totaal 1099 mensen. Het huidige businessplan, opgesteld begin 1993, omvat 1000 arbeiders, 243 bedienden en 67 kaderleden. U merkt dat er een surplus is van ongeveer 211 mensen.

Dezen werden ingedeeld in verschillende categorieën. Enerzijds waren er de mensen die ná het faillissement van Boelwerf, maar vóór de start van Boelwerf Vlaanderen, in de leeftijdscategorie plus-48 jaar zijn beland. Voor deze groep ziet u het aantal kaderleden, bedienden en arbeiders. In totaal gaat het hier om 119 personen. Anderzijds waren er 92 personen die niet in die leeftijdscategorie vielen.

Zij zaten niet in de plus-48-categorie, en konden dus op geen enkele manier binnen twee jaar in een CAO voor brugpensioen op 50 jaar terecht komen. Deze mensen waren dus werkelijk in overtal voor de gehele periode.

Ik wil toch even een kleine nuance aanbrengen. Er is geen enkel onderscheid gemaakt in het betalen van lonen, wedden, bedrijfsvoorheffingen, RSZ, enzovoort, behalve voor een aantal mensen uit die eerste categorie die eigenlijk hebben gewerkt via T-Interim. Zo konden ze later genieten van het statuut van bruggepensioneerde. De CAO was immers vóór het faillissement afgesloten met Boelwerf, en niet met Boelwerf Vlaanderen. Daarom moesten ze, als ze 50 jaar waren, op een of andere manier in dienst komen bij Boelwerf, en niet bij Boelwerf Vlaanderen. Wij hebben die eerste groep van mensen dus ingehuurd via T-Interim.

Vandaag wordt gesproken over 200 miljoen frank. Eigenlijk heeft de zopas genoemde groep daar niets mee te maken. We spreken nu alleen over die andere groep. Dit neemt echter niet weg dat Boelwerf Vlaanderen die andere facturen ook heeft betaald.

De heer André Denys : U zegt dus dat die 196 miljoen frank niets te maken heeft met de 211 mensen die in overtal waren ?

De heer Luc Bossyns : Neen, met een gedeelte van die 211. Ik heb net gezegd dat er een dubbele indeling werd gemaakt : een indeling in arbeiders, bedienden en kaderleden, en een indeling in plus-48 en min-48 jaar. Voor deze categorieën gold een verschillende behandeling. Sommigen zijn via T-Interim betaald. T-Interim heeft hiervoor uiteraard wel Boelwerf Vlaanderen gefactureerd.

De heer André Denys : Die 196 miljoen frank hebben dus betrekking op de andere 92 ?

De voorzitter : Als ik het goed heb begrepen, gaat het in totaal over 211 personen. Hiervan werden er 119 door T-Interim behandeld. De huidige discussie gaat over de overige 92.

De heer Luc Bossyns : U vraagt me hoeveel mensen er in dienst zijn geweest. Samen zijn er nooit 1.310 mensen in dienst geweest. Toch hebben we in totaal meer dan 1.310 mensen op onze loonlijst gehad. Tijdens de uitwerking van de afspraken zijn de vakbondssecretarissen op regelmatige basis komen pleiten om bepaalde personen ook nog in dienst te nemen. In totaal hebben we dan ongeveer 1315 mensen in dienst gehad.

Ná het faillissement van Boelwerf, en vóór het starten van Boelwerf Vlaanderen, zijn er een aantal mensen in militaire dienst gegaan. We hadden de verplichting opgenomen om die mensen opnieuw in dienst te nemen. Op het moment dat ze effectief opnieuw in dienst traden, waren de eerste bruggepensioneerden reeds verdwenen. U begrijpt dus dat we nooit op hetzelfde moment 1315 mensen in dienst hadden.

Op de tabel kan u ook zien dat – volgens onze berekeningen – de onkosten voor die mensen ongeveer 439 miljoen frank bedragen. Het eerder vermelde bedrag van 443 miljoen frank is later nog wat verrijkt. U ziet ook hoe dit bedrag is samengesteld.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer de voorzitter, de essentie van deze hoorzitting wordt gevormd door die hele operatie met de facturen van GTI. Als ik de heer Malevé goed heb begrepen, heeft de raad van bestuur de beslissing genomen om met GTI scheep te gaan. Mijnheer Bossyns, u hebt dan – samen met de heer Soors – de opdracht gekre-

gen om deze onderhandelingen verder te zetten. U hebt met GTI onderhandeld over de omschrijving van de opdracht, de financiële omvang ervan en de betalingsvoorwaarden.

Mijnheer Bossyns, op welke gronden was de selectie van GTI gebaseerd ? Wat waren de referenties van dit bedrijf ? U spreekt ook over een facturering van GTI aan Boelwerf Vlaanderen voor bepaalde prestaties, ook al werden ze retroactief gefactureerd. Wat hielden deze prestaties inhoudelijk precies in ? Wat heeft GTI voor Boelwerf Vlaanderen gedaan ? En wat heeft Boelwerf dan aan GTI gefactureerd ?

Deze combinatie van facturaties is zeer ondoorzichtig. Ik heb de indruk dat men GTI heeft gekozen omdat dit bedrijf het enige was dat aan een dergelijke constructie wou meewerken. Is dit juist ? Zo ja, neemt u dan daarvoor de volle verantwoordelijkheid ?

De heer Luc Bossyns : Ik wil eerst toch een kleine correctie aanbrengen. De directie heeft niet op het moment dat u vermeldt, de opdracht gekregen om met GTI te gaan werken. We hebben het bedrijf operationeel gestart in april 1993, ook al gebeurde dit de facto op 1 maart 1993. We hebben immers een maand voorbereidingswerken verricht met een aantal personeelsleden.

Op dat moment waren we ervan overtuigd dat we akkoorden hadden met rederijen, met overheden en met aandeelhouders. We gingen er dus van uit dat we enerzijds een pakket subsidies kregen, en anderzijds ook van de rederijen een meerprijs zouden krijgen. Zo zou ons businessplan volledig kloppen. In dat pakket subsidies was een compensatie voorzien voor de loonlast van de 211 werknemers die we eigenlijk niet wensten.

Pas negen maanden later – in november – werd de directie geconfronteerd met een kopie van de brief van de heer Van Miert, waarin een aantal modaliteiten staan met betrekking tot die subsidiëring.

En dan concentreer ik me nu op die 443 miljoen frank. Op dat ogenblik werd er inderdaad gesproken over bemiddelingsbureaus, externen en derde partijen. Wij waren ons er goed van bewust dat het in ieder geval om niet-productieve uren zou gaan. Dat was vanaf het begin vooropgezet. In dit verband kan ik u trouwens signaleren dat tijdens een van de eerste raden van bestuur werd gesteld dat wij te weinig buizenleggers in dienst hadden en dat dus niet volgens beroep was geselecteerd. De men-

sen waren, zoals afgesproken met de vakbonden, volgens criteria als hun leeftijd geselecteerd. Op dat moment hebben wij beslist om vijftig of zestig lassers om te scholen. Dat vindt men zelfs in het verslag van de raad van bestuur terug. Uit pure noodzaak waren wij dus al aan het herscholen, vóór daar eigenlijk sprake van was. Wij werden op dat moment geconfronteerd met het nieuwe feit dat wij zouden moeten werken met derden. Wij zijn dan onmiddellijk met de directie en de raad van bestuur samengekomen om te kijken hoe wij dat zouden oplossen. In eerste instantie kreeg niet de directie maar de afgevaardigd bestuurder het bevel om een aantal derden te polsen naar een oplossing voor ons probleem.

De voorzitter : Wie was op dat moment de afgevaardigd bestuurder ?

De heer Luc Bossyns : Dat was de heer Ludwig Van Kauter. U moet zich realiseren dat een directie die in een bepaald systeem werkt en dat systeem ineens moet omgooien, een oplossing moet zoeken voor de maanden die al voorbij zijn. Dat was ons praktisch probleem : wij hadden deze mensen ondertussen al betaald met ons kapitaal en met geld dat wij eigenlijk voor leveranciersbetalingen moesten gebruiken. Naast dat geld hebben wij ook huur achtergehouden. Het ging in totaal om een bedrag van tachtig of negentig miljoen frank. Op die manier konden wij deze uitgaven doen.

De gesprekken met de verschillende vennootschappen heb ik niet altijd bijgewoond, maar de afgevaardigd bestuurder heeft me wel bericht dat heel wat bedrijven om verschillende redenen afhaakten. Eerst en vooral hadden sommige niet de nodige knowhow. In de bedrijfswereld werd Boelwerf Vlaanderen vaak 'de lasuniversiteit' genoemd. Het is dus niet zo eenvoudig om mensen aan te trekken om bij ons les te geven. Boelwerf had trouwens een eigen school en dus ook mensen om training te geven. Een tweede element was de ligging van een aantal van de gecontacteerden. Zo hebben een aantal bedrijven uit Limburg afgehaakt omdat de Boelwerf niet binnen hun werkterrein lag. Een aantal andere bedrijven hadden geen vertrouwen in Boelwerf Vlaanderen en wensten niet met ons samen te werken. Ten slotte wilden een aantal bedrijven hun omzet niet zo plots en zo drastisch verhogen. Als bedrijfsleider begrijp ik dat een bedrijf niet graag ziet dat het zijn omzet in één jaar verdubbelt, om het jaar daarna weer op het oude cijfer terug te moeten vallen. Zoiets krijg je immers niet verkocht bij de banken. Op basis van al deze argumenten wilden een aantal bedrijven dus niet meewerken. De raad van bestuur besprak

deze situatie. Voorgesteld werd dan om samen te werken met GTI, dat vervolgens door de directie gecontacteerd is.

Ik heb op dit punt een andere mening dan de heer Malevé. Ik geloof niet dat de naam GTI in de raad van bestuur is gevallen. Er werd gezegd dat wij contact zouden opnemen met de heer Lode Boeckx, die voor deze diensten een bedrijf had.

De heer Jacques Laverge : Ik had nog een vraag gesteld over het factureringssysteem . Over de factuur van GTI voor prestaties, zegt u dat het gaat om niet gepresteerde herscholingskosten. Is de tegenfactuur opgesteld ?

De heer Luc Bossyns : Bij het contacteren van die firma's hebben wij ook vergaderd met de vakbondssecretarissen. Dit gebeurde nadat wij de bewuste brief van de EG hadden ontvangen. Die brief was voor de bedrijfsleiding een groot nieuw probleem. Wij hebben toen de vakbondssecretarissen voorgesteld om onmiddellijk de 211 mensen, voor zover nog in dienst, te ontslaan, en onder te brengen bij de opleidingsfirma's, dus bij een andere maatschappij. Daar hebben de vakbondssecretarissen zich tegen verzet. Zij wezen erop dat ze dat niet aan hun leden zouden kunnen verkopen, en herinnerden ook aan de stakingen na het failliet van de werf en vóór de oprichting van Boelwerf Vlaanderen. Wij werden dus met een veto geconfronteerd. Zouden wij hun stem niet gerespecteerd hebben en de mensen toch ontslagen hebben, dan zaten wij met een sociaal passief. Boelwerf Vlaanderen had al het hele sociaal passief van Boelwerf overgenomen. Deze mensen hadden een zekere anciënniteit. Ontslaan zonder akkoord van de vakbonden was dus onbetaalbaar. Toen zijn wij op zoek gegaan naar een vennootschap die deze loonlasten retroactief wou overnemen, dus voor het gedeelte dat al voorbij was. Wij hebben met GTI contact gehad, dat op dat ogenblik wel bereid was om het te doen. Wij hebben de loonlasten van deze mensen vervolgens overgedragen aan GTI, die ons daarvoor teruggefactureerd hebben, met bovenop – geloof ik 1 percent voor hun prestatie. Wij hebben een aantal vergaderingen gehad, en GTI heeft de loonlast overgenomen. Tijdens de vergadering met de heer Boeckx die ik bijwoonde, heb ik expliciet de opdracht gegeven om de trainingsprogramma's op te stellen en te begeleiden in samenwerking met onze personeelsdienst. Pas de voorbije weken heb ik ontdekt dat het meeste opstelwerk wel eens door onze personeelsdienst zou kunnen zijn uitgevoerd, en niet door GTI. Dat is voor mij dus een nieuw element.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Als ik het goed begrepen heb, zegt de heer Bossyns dat hij verplicht was om deze kunstmatige retroactieve actie uit te voeren omdat men niet goed wist op welke wijze men voor het invullen van die 211 personeelsleden de Europese richtlijnen moesten interpreteren. De brief van de heer Van Miert heeft pas nadien een aantal zaken naar voren gebracht. Is het inderdaad de juiste interpretatie dat dit alles gebeurd is omdat u noch Gimvindus wisten hoe ze deze sociale enveloppe moesten invullen ? Hebt u daarom uiteindelijk gegrepen naar een kunstmatige constructie, een noodrem ?

De heer Luc Bossyns : 'Kunstmatig' laat ik voor uw rekening.

De heer André Denys : Ware het dat niet geweest, dan had u de herscholing ook door T-Interim kunnen laten uitvoeren.

De heer Luc Bossyns : Ik heb u de redenen al gegeven waarom een aantal andere firma's het niet wilden doen. Bij de start van onze firma hebben we de zevende Europese richtlijn aandachtig gelezen en zijn we er als bedrijfsleiding van uitgegaan dat we inderdaad recht hadden op een 400 miljoen frank subsidies om de loonlasten te compenseren. Negen of tien maanden later werden we geconfronteerd met de brief van de heer Van Miert, een concrete interpretatie van die richtlijn voor de situatie in ons bedrijf.

Het klopt dat ik pas dan gezien heb dat de subsidie op die manier moest uitgekeerd worden en dat wij inderdaad met een probleem zaten voor de negen of de tien maanden die reeds voorbij waren, waarvoor wij dus geld hadden gegeven.

De heer André Denys : Ik stel vast dat het steeds verschuift. De ene keer zegt men dat het bestuur in fout is, en nu legt het bestuur de schuld bij Karel Van Miert.

De heer Luc Bossyns : Dat doe ik helemaal niet. Ik zeg alleen dat mijn interpretatie van die brief anders was dan mijn interpretatie van de zevende richtlijn.

De heer André Denys : En waarop hebt u zich gebaseerd om de zevende richtlijn op uw manier te interpreteren ?

De heer Luc Bossyns : Ik heb de zevende richtlijn gelezen en ik heb daaruit afgeleid dat wij 400 mil-

joen frank subsidie zouden krijgen voor die 211 overtoollige werknemers. Dat is uiteindelijk 443 miljoen geworden.

De heer André Denys : Aan welke voorwaarden ?

De heer Luc Bossyns : Volgens een artikel zoveel, waarvan ik de titel niet van buiten ken. Het gebeurde bovendien in samenspraak met aandeelhouders. Wij waren ervan overtuigd dat wij die subsidie zouden krijgen. Ze is er uiteindelijk ook gekomen, maar de vorm van de toelating was anders dan ik had verwacht.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer Bossyns, u zegt dat u op een bepaald ogenblik op de werf al bezig was met omscholing uit puur economische noodzaak : lassers werden buizenleggers. Ik heb de context daarvan niet goed begrepen. Bedoelt u dat u die kosten mee in de enveloppe voor de Europese subsidiëring hebt opgenomen ? Gebeurde de subsidiëring via Gimvindus, maar dan volgens de Europese richtlijnen ?

De heer Luc Bossyns : Dat zou men moeten nakijken. Het antwoord daarop is niet noodzakelijk bevestigend. Het is echter niet onmogelijk dat van de 55 lassers die later monteerder werden, inderdaad enkele in die de categorie plus-48 jaar zaten. Dat kan ik vandaag eigenlijk niet zeggen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Dat betekent dat u ze eigenlijk wel hebt aangewend voor productieve arbeid.

De heer Luc Bossyns : Neen, en ik zal u dat aantonen.

Ik toon u een grafiek die helemaal in het begin van de geschiedenis van de vennootschap is opge maakt, die het overschot aan uren aangaf. Het is dus duidelijk dat wij veel te veel productiecapaciteit hadden en dat wij die ook niet konden aanwenden. Wij hadden een groep mensen rondlopen die echt niets deden. Dat bedoel ik niet letterlijk. Wij hebben opruimingswerken gedaan en we hebben EHBO- en andere cursussen gegeven. Er zijn voor tienduizenden uren opruimingsacties geweest op de werf. Alle schroot werd verzameld en de wei werd schoongemaakt. U moet zich realiseren dat de werf 83 hectare groot is en dat de laatste twintig jaar geen opruimingsactie meer had plaatsgevonden. Wij hadden dus mensen over en we hebben die allerlei taken gegeven. Achteraf moet ik toegeven dat het soms inderdaad om onzinnige taken

ging, ten gevolge van de omstandigheden. Daarbovenop komt nog – en dat is niet onbelangrijk – dat wij de schepen gebudgetteerd hadden voor een bepaald aantal werk- en design-uren. Toen bleek dat wij in Boelwerf Vlaanderen veel efficiënter werkten dan in Boelwerf. Uit die budgetten kwam dus ook nog eens een pakket uren te voorschijn die wij niet konden benutten. Vandaar dat er ook een aantal mensen in tijdelijke werkloosheid gegaan zijn, omdat de schepen veel efficiënter werden gebouwd dan oorspronkelijk geschat was. Wij hadden het rendement van Boelwerf al enigszins verbeterd in het businessplan. Maar daarna bleek dat de verbetering veel groter was, en dat er ook nog heel wat uren, bovenop het oorspronkelijk geschatte aantal uren, over waren. We hebben dus een combinatie gehad van tijdelijke werkloosheid door die extra uren en mensen die rondliepen en niet productief waren.

De heer Jean-Marie Bogaert : Maar het feit dat u zelf voordien al had beslist om die buizenleggers op te leiden, betekende toch dat u ze nodig had.

De heer Luc Bossyns : Dat is duidelijk, want de parameters van de aanwerving waren niet vastgelegd door het bedrijf maar hingen af van leeftijds-criteria. Wij hadden buizenleggers tekort en we hadden schepen in aanbouw met zeer veel buizenwerk. We hebben dus inderdaad een aantal mensen op korte termijn omgeschoold tot buizenleggers. Dit herinner ik me omdat het helemaal in het begin plaatsvond, maar zo waren er zeker nog andere programma's.

De heer Jean-Marie Bogaert : Nu zegt u dat u zich niet bewust was van het feit dat de opdracht die aan GTI of aan Lode Boeckx was gegeven voor het opstellen van trainingsprogramma's, uiteindelijk niet door GTI is uitgevoerd, maar door Boelwerf Vlaanderen zelf. Waarop hebt u zich dan gebaseerd om de details over de training die werd gevraagd aan GTI te bevestigen. Het gaat om de details in de brief die u verstuurd hebt aan Gimvindus, met uw handtekening eronder.

De heer Luc Bossyns : Mijn persoonlijke handtekening staat alleen onder de bevestiging aan Gimvindus dat die mensen inderdaad niet productief gewerkt hadden. Dat kan men inderdaad nog post factum afleiden door het optellen van het aantal uren. Wij hadden veel te veel uren, dus was er geen enkel probleem om te bevestigen dat een aantal mensen niets deed. Daar kwam het eigenlijk op neer. We hadden meer uren en we hadden daarbovenop nog een beter rendement en dus nog extra uren over. De mensen liepen gewoon rond.

De heer Jean-Marie Bogaert : Maar ze werden niet getraind ?

De heer Luc Bossyns : Er zijn zeer zeker ook trainingen geweest. Ik denk dat we allemaal op een of andere nieuwsuitzending hebben kunnen zien hoe een arbeider kwam verklaren dat hij inderdaad wat scholing had gekregen, maar tijdens de werkuren. Het was precies de bedoeling om dat tijdens de werkuren te laten gebeuren. Dat moest zo.

De voorzitter : De heer Cordeel heeft het woord.

De heer Marc Cordeel : Was de vakbond op de hoogte van de constructie met GTI ?

De heer Luc Bossyns : Zoals ik u gezegd heb, hebben wij die constructie moeten gebruiken, omdat de vakbond zich verzette tegen het ontslaan van die 211 mensen, op het ogenblik dat ik dacht dat we ze niet hadden moeten aanwerven.

De heer Marc Cordeel : Dus ze waren duidelijk op de hoogte ?

De heer Luc Bossyns : Ze waren op de hoogte. Wel zal ik niet beweren dat zij er ook van op de hoogte waren dat het precies om de firma GTI ging.

De heer Marc Cordeel : Ik vind het nogal eigenaardig dat ze die klacht neerleggen.

De heer Luc Bossyns : Als zij een klacht zouden neerleggen waarbij ik betrokken zou zijn – we zouden het aan hen moet vragen – zou ik hen zeker in vrijwaring dagvaarden.

De heer Marc Cordeel : Zijn er tijdens de periode van het opnieuw opstarten van Boelwerf Vlaanderen nog nieuwe personeelsleden aangeworven ?

De heer Luc Bossyns : Tijdens de hele periode van Boelwerf Vlaanderen ?

De heer Marc Cordeel : Inderdaad.

De heer Luc Bossyns : En met 'nieuwe personeelsleden' bedoelt u mensen die nooit in dienst waren bij Boelwerf ?

De heer Marc Cordeel : Inderdaad.

De heer Luc Bossyns : Ik moet u ontgoochelen. De heer Soors was niet in dienst maar werd eigenlijk door mij ingehuurd. Ik denk dat ik op die vraag 'neen' moet antwoorden, tenzij ik mij vergis. Als ik me wel vergis zal het misschien over één, twee of

drie mensen gaan. Dat zullen dan mensen zijn die hun ontslag hebben ingediend en die we hebben moeten vervangen. Maar mijn antwoord is eigenlijk 'neen'.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijn eerste vraag betreft een verduidelijking van wat daarnet gezegd is. Als ik u goed begrepen heb, mijnheer Bossyns, dan zegt u dat in de loop van de periode de spelregels met betrekking tot de interpretatie van zevende richtlijn zijn veranderd.

De heer Luc Bossyns : Dat is mijn interpretatie.

De heer Jos Stassen : Kunt u me dan zeggen wat u anders had ingeschat dan de brief van Commissaris Van Miert ?

Ik kom tot mijn tweede vraag. U hebt er weet van dat in de wereld van de scheepsbouw heel wat figuren rondlopen die andere dingen beogen dan de eerlijke verkoop van schepen. U kunt waarschijnlijk allerlei verhalen opdissen van mensen die u met waanzinnige voorstellen zijn komen opzoeken in verband met Boelwerf Vlaanderen. Welke preventiemechanismen hebt u ingebouwd om dat soort zaken te ondervangen ? Is er een vorm van screening gebeurd van de mensen waarmee u zaken deed, wetende dat het om een wereld van malafide haaien gaat ?

De heer Johan De Roo : U veralgemeent toch wel enorm, mijnheer Stassen. Men kan er toch niet van uitgaan dat de mensen die in een welbepaalde sector werken, de facto onbetrouwbaar zijn. Ik maak me echt zorgen over het niveau waarop in dit parlement wordt gedebatteerd.

De heer Jos Stassen : Ik heb dat niet gezegd. Ik kan wel verwijzen naar een lopend onderzoek, bij de rechtbank van Dendermonde.

De voorzitter : We zullen na deze hoorzitting het debat tussen de parlementsleden voeren. Mijnheer Stassen, wilt u uw betoog op een iets minder insinuerende wijze formuleren.

De heer Jos Stassen : Mijn vraag betreft de interne controle op de mensen waarmee zaken werden gedaan. Ik heb daarstraks gezegd dat ik deze zaak met mildheid wil bekijken. Ik neem die uitspraak van de heer De Roo echt niet.

Mijn derde vraag gaat over datgene waarover de rechtbank zich wellicht het diepst zal buigen. Het

betreft de betaling van die 1,8 miljoen frank aan GTI. Was u op de hoogte van die uitbetaling ? Was u toen van mening dat dit bedrag een correct honorarium was voor de prestatie van dat bedrijf ?

De heer Luc Bossyns : Wat het eerste luik betreft, is mijn antwoord erg eenvoudig. Als bedrijfsleider had ik, op dag één van Boelwerf-Vlaanderen, inderdaad gerekend op een bedrag van 443 miljoen frank aan rechtstreekse compensaties. Ik verwachtte dat daaraan geen voorwaarden zouden worden gekoppeld.

De heer Carlo Soors : Aanvullend bij wat de heer Bossyns heeft gezegd in verband met de wijziging van de spelregels voor Boelwerf-Vlaanderen en de beslissing van de Europese Gemeenschap, kan ik hier bevestigen dat we sinds de start van Boelwerf-Vlaanderen wisten dat deze 211 mensen geen productieve arbeid mochten verrichten.

We hebben van bij de aanvang nauwkeurig bijgehouden waarmee deze mensen zich bezighielden. Men vroeg ook naar de retroactieve opmaak van facturen. Wel, dat kon omdat we wisten wat deze mensen van bij het begin hebben gedaan – zoals het volgen van opleidingen, en het opruimen van de werf.

Een tweede vraag betreft het al dan niet screenen van alle firma's die bij de activiteiten van Boelwerf-Vlaanderen worden betrokken. U weet toch ook dat een firma zoals Boelwerf-Vlaanderen duizenden leveranciers heeft. Als u mij, als financieel verantwoordelijke, zou vragen om elke firma te onderzoeken, dan denk ik dat we aan de bedrijfs-economische noodwendigheden van het bedrijf voorbijgaan.

We hebben wel gecontroleerd of GTI de coördinatie kon verzorgen van de mensen die zouden bepalen in welke opleidingen moest worden voorzien. GTI bepaalde dus niet welke opleidingen moesten worden gegeven ; dat werd beslist door mensen van de interne personeelsafdeling. GTI moest als onafhankelijke derde nagaan of de procedure werd gevolgd, en of alle administratieve informatie over de gevolgde opleidingen voorhanden was. Daarvoor hebben ze ons inderdaad prestaties aangerekend ; het betreft dan het verschil van die 1,8 miljoen frank die hier al is vermeld.

Ik heb dus niet de firma GTI gescreend. Ik heb niet gecontroleerd of de naam van de firma overeenstemde met het BTW-nummer of het handelsregister. Ook voor de andere firma's die voor Boelwerf-Vlaanderen prestaties leveren heb ik dat niet

gedaan. Ik denk dat ik zo heb geantwoord op de vraag waaraan de prestatie van GTI werkelijk heeft beantwoord.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : U zegt dat GTI de trainingsprogramma's moest opvolgen. Dat is de motivering.

De heer Carlo Soors : En zelf moeten ze ook een stuk opleiding verzorgen ; maar niet alle opleidingen. Daarstraks werd hier de specifieke lasopleiding vermeld. Ik denk niet dat GTI de specialisten in huis had om die opleiding te verzorgen. Wij hadden die specialisten – lastrainers – zelf. Ik denk niet dat elke opleidingsfirma die mensen in huis heeft.

De heer Luc Bossyns : Uit contacten met andere kandidaat-firma's was gebleken dat men soms niet de nodige knowhow had om die trainingen te verzorgen. Men moest in elk geval de lesgevers van Boelwerf, die in dienst waren gekomen van Boelwerf-Vlaanderen, inhuren.

De heer Jean-Marie Bogaert : Akkoord. Maar men motiveert hier nu dat bedrag van 1,8 miljoen frank met de opdracht om de trainingsprogramma's op te volgen.

De heer Luc Bossyns : Om trainingsprogramma's, samen met de personeelsdienst, op te stellen. Daarover zijn enkele bijeenkomsten georganiseerd. Als men een advocaat raadpleegt, betaalt men ook ; zelfs al zegt die niets. Bovendien heeft die firma die loonlasten overgenomen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Waaruit bestonden nu de echte prestaties van GTI ? Kunt u dat nog even kort op een rijtje zetten ?

De heer Luc Bossyns : We hebben een aantal vergaderingen belegd. Dat vertegenwoordigt uren. GTI heeft zich bereid verklaard om de loonlasten over te nemen. En GTI had van mij de expliciete opdracht gekregen om samen met de personeelsdienst de trainingsprogramma's op te stellen en op te volgen.

De voorzitter : Zijn er ook daadwerkelijk opleidingen verzorgd door GTI ?

De heer Luc Bossyns : Neen, want ze huurden daarvoor onze mensen in ; ze betaalden hen daarvoor.

De voorzitter : De heer Soors verklaarde zonet dat GTI ook echt sommige opleidingen heeft gegeven. Is dat zo ? Dat hebt u toch gezegd, mijnheer Soors ?

De heer Carlo Soors : Ja. Bij aanvang is duidelijk gesteld dat zij voor de coördinatie instonden, en dat zij eventueel ook specifieke opleidingen zouden geven. Ik ben zelf niet op de werkvloer gaan kijken of ze dat ook gedaan hebben.

De heer Jean-Marie Bogaert : Moesten zij nu echt instaan voor de coördinatie van de opleidingen die u zelf gaf ?

De heer Luc Bossyns : Kijk eens, negen maanden na de start ontdekken wij dat de EG dat vraagt. Wij hebben letterlijk gedaan wat in die brief werd opgedragen.

De heer Jean-Marie Bogaert : De vraag is of u hen daarvoor moet betalen.

De voorzitter : Mag ik ook eens een vraag stellen ? Zijn er door GTI werkelijk opleidingen gegeven ?

De heer Luc Bossyns : GTI heeft daartoe ons personeel ingehuurd. Ik zeg dus : ja.

De voorzitter : Hoe hebben zij uw personeel ingehuurd ?

De heer Luc Bossyns : Wij hebben een factuur, met de loonlasten, verstuurd. Als uw vraag zou luiden of er mensen, die op de loonlijst van GTI staan, trainingen hebben gegeven, dan antwoord ik : neen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik heb nog twee korte vragen. Het draait dus allemaal rond die 211 mensen. U zegt dat 119 van hen met het bemiddelingsbureau T-Interim hebben samengewerkt.

De heer Luc Bossyns : Onder meer, ja.

De heer André Denys : Voor 92 mensen is dat niet het geval. U splitst die groep dan op volgens leeftijd, naargelang de mensen ouder of jonger dan 48 jaar zijn. Waarom hebt u in de beginfase een aantal mensen wel via erkende, officiële bemiddelingsbureaus aan het werk gezet, en andere niet ?

De heer Luc Bossyns : U moet zich realiseren dat wij op de eerste dag van Boelwerf-Vlaanderen die beslissing van de EG nog niet kenden.

De heer André Denys : Maar waarom hebt u een deel wel, en een deel niet op die wijze aan het werk gezet ?

De heer Luc Bossyns : De reden daarvoor is het feit dat tijdens de allerlaatste dagen van Boelwerf een CAO is afgesloten. Het betrof een CAO met een looptijd van twee jaar. In die CAO werd in een brugpensioen op de leeftijd van 50 jaar voorzien. In overleg met de vakbonden probeerde men om die CAO op 119 van die 211 mensen van toepassing te maken. Wij hoopten 119 mensen op brugpensioen te kunnen sturen. Dat is de reden waarom die mensen niet in dienst werden genomen. Want die CAO was een CAO voor Boelwerf, die niet van toepassing was op werknemers van Boelwerf-Vlaanderen. Op die wijze zijn deze mensen dan op brugpensioen kunnen gaan.

De heer André Denys : De reden lag dus in het opzet hen op brugpensioen te sturen ?

De heer Luc Bossyns : Inderdaad. Daarom werden er twee categorieën, van plus- en min-48-jarigen, opgesteld. Want de plus-48-ers konden binnen die tijdsspanne van 2 jaar van de voordelen van die CAO genieten.

De heer André Denys : Maar dat sloot niet uit dat u dit ook had kunnen doen bij diegenen die geen beroep konden doen op de CAO inzake brugpensioen.

De heer Luc Bossyns : Ja.

De heer André Denys : Waarom hebt u dat dan niet gedaan ?

De heer Luc Bossyns : Er was helemaal geen aanleiding toe. Ik heb dit pas vernomen in november 1993.

De heer André Denys : Mijnheer Bossyns, u zei daarnet duidelijk dat uw businessplan verschild van het plan dat u werd opgedrongen. U verklaart dit te hebben aanvaard, waarschijnlijk onder vakbonds- en politieke druk en waarschijnlijk ook omdat u een compensatie ontving.

De heer Luc Bossyns : Ik heb dat aanvaard omdat de aandeelhouders me hebben bevestigd dat de loonlast voor die 211 personen wel degelijk zou worden gecompenseerd. Ik was niet aanwezig bij de discussie tussen – eventueel – de verschillende kabinetten en de vakbonden over het getal 1.310. Voor mij was dat een gegeven element.

De heer André Denys : Werd de overeenkomst inzake het businessplan gemaakt met Gimvindus of met de Vlaamse regering ?

De heer Luc Bossyns : Het businessplan werd aan de ene kant gedurende een aantal weken uitvoerig besproken door mij en nog enkele andere mensen uit Boelwerf en de middelgrote werven, die assistentie hebben verleend bij het opstellen van het plan. Aan de andere kant werd het besproken door de toekomstige aandeelhouders, zijnde Gimvindus en Begemann. In die periode hebben we nog met andere partijen gesproken : u herinnert zich wellicht Bremer-Vulkan.

De heer André Denys : Maar als bedrijfsleider heeft u uiteindelijk een businessplan aanvaard dat rekening hield met 1.311 in plaats van met 1.100 mensen.

De heer Luc Bossyns : Neen. Ik heb een businessplan van 1.099 mensen aanvaard, waarbij ik dan vervolgens het bericht ontving dat het om 1.310 mensen zou gaan, maar dat een subsidiëring van de loonlasten van die 211 werknemers werd voorzien. Onder die voorwaarde ben ik van start gegaan.

De heer André Denys : Er heeft dus een ingreep plaatsgevonden waardoor uw oorspronkelijk businessplan werd uitgebreid van 1.099 tot 1.310 ?

De heer Luc Bossyns : Met een compensatie. Vandaar dat ik dat in mijn hoedanigheid van bedrijfsleider kon aanvaarden.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Ik wou weten of u de conclusie die men hieruit kan trekken kan bevestigen. U had het over de prestaties van GTI, die bestaan uit een aantal elementen en vergaderingen die hebben plaatsgevonden, over het overnemen van de loonlast en over de coördinatie van de opleidingen. U verklaart dat die opleidingen werden gegeven door mensen van Boelwerf, die echter werden ingehuurd door GTI. Voor dit inhuren betaalt men. Kan het besluit worden getrokken dat dat inhuren als het ware werd betaald door de overname van de loonlast door GTI ?

De heer Luc Bossyns : Ja, dat bevestig ik.

De heer Carlos Lisabeth : Voor de door hen aan de dag gelegde welwillendheid hebben ze dus een vergoeding van 1,8 miljoen frank gekregen, net als de mogelijkheid Boelwerf-mensen in te huren voor het geven van opleidingen.

De heer Luc Bossyns : Zo zie ik dat, ja.

De voorzitter : Excuseer, mijnheer Bossyns, maar de loonlast die wordt overgenomen is toch niet alleen de loonlast van degenen die de opleiding hebben gegeven, maar ook deze van degenen die de opleiding hebben gekregen.

De heer Luc Bossyns : Ja. Dat is duidelijk.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het echter over de verstrekkers van de opleiding.

De heer Carlos Lisabeth : Ik bedoel dat men de loonlast van die 211 mensen heeft overgenomen.

De heer Luc Bossyns : 92. Een deel van de 211.

De heer Carlos Lisabeth : 92, dus.

De voorzitter : Zelf heb ik nog twee vragen. Mijnheer Bossyns, u verklaarde dat op een bepaald ogenblik in de raad van bestuur werd gewezen op het feit dat de heer Boeckx de aangewezen man was, daar deze een firma voor die diensten had. De heer Dauwe schrijft deze woorden toe aan de vertegenwoordiger van Begemann. Blijkbaar werd vervolgens contact opgenomen met de heer Boeckx. Wie heeft contact opgenomen ? Wie heeft die persoon gesproken ? Bleek uit die contacten dat de heer Boeckx ooit al eens opleidingsprogramma's had gegeven ? Heeft men zich van het bestaan van enige activiteiten in die zin vergewist ?

Ik heb die facturatie eens summier doorgenomen. Boelwerf factureert loonkosten naar GTI. GTI factureert deze loonkosten terug. Deze loonkosten blijken plots hoger te zijn. Als dit loonkosten zijn, hoe kunnen ze dan hoger zijn op het moment dat men terugfactureert ? In die factuur vind ik immers nergens een facturatie van prestaties, in de zin van : de heer X, aangesteld door GTI, heeft gedurende een aantal uren coördinatievergaderingen bijgewoond en daarvoor een bepaalde som ontvangen. Op het eerste zicht bevat ze slechts werknemers.

De heer Luc Bossyns : De directie heeft contact opgenomen met GTI, nadat de raad van bestuur had geconstateerd dat een aantal bedrijven dit niet wensten of konden.

De voorzitter : De directie, dat bent u dus.

De heer Luc Bossyns : Daar het zeer logisch was dat de personeelsdienst zich daarmee bezighield, was het in casu de personeelsdirecteur die de man

heeft opgebeld met de vraag of hij naar de werf zou komen. Dat was het eerste contact. Vervolgens werd een vergadering op de werf gepland. Aangezien de afgevaardigd bestuurder, samen met de personeelsdirecteur, de contacten met alle andere bedrijven voor zijn rekening had genomen, verwachtte ik dat deze eerste op de vergadering aanwezig zou zijn. Door omstandigheden kon hij echter niet komen, zodat ik die dag de vergadering heb geleid. In onze vergaderzalen heb ik de heer Boeckx ontmoet.

De voorzitter : Hebt u kunnen vaststellen dat deze ooit al opleidingen had gegeven ?

De heer Luc Bossyns : Wel, recent is uit de pers gebleken dat de heer Boeckx zich ook bezig hield met outplacement, wat in die sfeer ligt. Bovendien bevatte zijn firmanaam het woord 'training'. Ik heb er me niet van vergewist of deze activiteiten werden uitgeoefend door GTI of door de heer Boeckx persoonlijk, al dan niet via andere firma's.

De loonkost ligt 1 percent hoger omdat er een toegevoegde waarde in het spel was. Zij hadden met ons inderdaad vergaderingen gevoerd. Ik ging er van uit dat de trainingsprogramma's samen werden opgesteld. Er waren dus bepaalde prestaties, waarvoor ze met 1 percent werden vergoed. De loonlast werd dus van Boelwerf Vlaanderen naar GTI gefactureerd, die dat bedrag, vermeerderd met 1 percent, terugfactureerde. Het is trouwens niet alleen de loonlast die in die factuur werd opgenomen : ze nemen immers ook de on-the-job-training van de werknemers voor hun rekening.

Ik wens te benadrukken dat we pas negen tot tien maanden nadat we dachten dat we op een bepaalde manier tewerk zouden gaan, met die feiten werden geconfronteerd. Ook was het al evenmin mogelijk correct te reageren op de EG-richtlijn, wat zou hebben ingehouden dat we die mensen hadden ontslagen om ze in een andere firma onder te brengen.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Zou er een relatie kunnen zijn tussen de hele operatie en het faillissement van GTI ?

De heer Luc Bossyns : Ik heb het nieuws van het faillissement van GTI slechts drie tot vier weken geleden vernomen. Op die vraag kan ik dus eigenlijk niet antwoorden.

De voorzitter : Ik verzoek de heer Deleyme ons te willen vervoegen.

Mijnheer Deleyme, voor alle duidelijkheid, u was bestuurder van de Boelwerf Vlaanderen ?

De heer André Deleyme : Dit moet worden rechtgezet. Ik was voorzitter van de raad van bestuur en verzoek de leden van de commissie de vragen die te maken hebben met de rol van de voorzitter van de raad van bestuur te willen scheiden van de vragen die te maken hebben met de aandeelhouder. Bij een aantal aspecten die hier aan de orde zijn geweest, werd er gesproken over de vertegenwoordiger van de privé-aandeelhouder. De sessies van de raad van bestuur zijn verlopen op het niveau van de raad van bestuur en niet op het niveau van het aandeelhouderschap.

De voorzitter : Als u voorzitter was van de raad van bestuur, was u dus bestuurder ?

De heer André Deleyme : Inderdaad, en ik vervul nu dus ook de functie van voorzitter van Begemann.

De voorzitter : De heer Cordeel heeft het woord.

De heer Marc Cordeel : Mijnheer Deleyme, was u er destijds, toen u als groep Begemann bereid was de Boelwerf over te nemen, zeker van dat de nieuwe Boelwerf Vlaanderen onder die constructie een blijvend karakter zou hebben ?

De heer André Deleyme : Ik blijf beweren dat de Boelwerf met een normale financiering niet zou zijn failliet gegaan omdat dit bedrijf een grondige kennis had van zijn markt. Het beschikte over goed personeel, dat vroeger misschien niet altijd aan zijn trekken was gekomen, maar dat heeft bewezen dat het in staat was op korte termijn de werf op gang te trekken. Ik ben er nog steeds van overtuigd dat de Boelwerf niet failliet zou zijn indien er van bij de start een normale financiering en een normale vervulling van de engagementen zou hebben plaatsgevonden.

De heer Marc Cordeel : U geloofde dus in de nieuwe Boelwerf Vlaanderen ?

De heer André Deleyme : Als aandeelhouder wil ik er wel op wijzen dat Begemann geen goede naam heeft in het kader van het politieke bestel in België. Ik moet eerlijk zeggen dat Begemann werd benaderd om deze activiteit op zich te nemen.

De heer Marc Cordeel : U werd dus gevraagd ?

De heer André Deleyme : Wij werden inderdaad gevraagd. Indien het kon met Bremer-Vulkan moesten deze activiteiten in eerste instantie prioriteit krijgen.

Er bestond echter een duidelijke discrepantie tussen het geheel van de vragen van de sociale partners en het businessplan voor de Boelwerf. Er werd immers een personeelsbestand voorgesteld van 1.100 man. In mijn businessplan werd echter uitgegaan van een personeelsbestand van 800 man. Op die manier was er meer tijd om al het gevraagde te ontvangen en konden de mensen daarna progressief terug worden aangeworven. Dit voorstel werd door de sociale partners van bij het begin als onbespreekbaar bestempeld. Ook de Vlaamse regering verkoos een andere optie. Zo werd uiteindelijk het limietalternatief van 1.100 man bereikt.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Als voorzitter van de raad van bestuur hebt u toch een businessplan goedgekeurd met 1.311 man ?

De heer André Deleyme : De heer Bossyns heeft dit daarstraks duidelijk verwoord. Bij de discussies die werden gevoerd voor het heropstarten van Boelwerf Vlaanderen was het duidelijk dat de partners – Begemann en Gimvindus – dezelfde uitgangspunten hanteerden, namelijk dat het een economisch haalbaar alternatief moest zijn. Het voorstel om de 1.311 personeelsleden te handhaven en om van bij het begin iedereen op de ene of de andere manier te betrekken bij de heropstarting, werd door ons beschouwd als onbestaande. Van bij het begin werd ook de garantie gegeven van de compensatie van de 211 personeelsleden. Na de feiten kan ik nu zeggen dat ik nooit meer zou overgaan tot het heropstarten van het bedrijf zonder een van de essentiële voorwaarden te verkrijgen, namelijk de goedkeuring van de Europese Commissie. Wij zouden deze goedkeuring hebben kunnen bekomen op 5 april 1993. Ingevolge alle discussies tussen de Vlaamse regering en de Europese Commissie, werd de goedkeuring pas veel later verleend, namelijk in oktober 1993 nadat iedereen vakantie had genomen. De beslissing werd ons pas in november betekend. Op dit vlak situeert zich de essentie van de problematiek. Ik ben het volledig eens met de heer Bossyns. Wij zijn er altijd van uitgegaan dat deze mensen niet aanwezig waren. Daarom was het van bij het begin noodzakelijk hun activiteiten op te volgen. Indien wij een beroep zouden hebben gedaan op een subsidie, zou men ongetwijfeld als basisvoorwaarde stellen dat deze mensen niet op een productieve wijze met een

commerciële output aan het proces mochten deelnemen. Wij hebben dit dan ook altijd trachten te vermijden.

Een van de meest essentiële punten is dat wij hebben geaccepteerd dat er 1.311 personen konden beginnen en dat wij op dat ogenblik niet beschikten over de nodige garanties van de Europese Commissie.

De heer André Denys : U erkent dus dat er op dat vlak een cruciale fout werd gemaakt omdat men nog niet over de nodige garanties beschikte ?

De heer André Deleyme : Er was een cruciale onduidelijkheid. Dit blijkt uit deze hoorzitting en uit de ongerustheid van een groot aantal mensen.

De essentie van de zaak is dat de 211 personeelsleden volgens de partners die het initiatief hebben genomen, nooit hebben bestaan. Dit zou worden bevestigd door de Europese Commissie en door de Vlaamse regering, die de tegenpool van dit gedeelte zou compenseren. In de contacten met de Vlaamse regering werd deze mogelijkheid herhaaldelijk besproken. De heer Malevé is hierin zeer duidelijk geweest. Niemand kan ontkennen dat er een geweldige polemiek is ontstaan tussen de toenmalige minister van Economische Zaken, de heer Van den Brande, en de heer Van Miert met betrekking tot een bepaalde druk die de Commissie ervoer bij het heropstarten van de Boelwerf. Ik ben eenmaal met de heer Malevé naar de Europese Commissie geweest. Ook de kabinetschef van de heer Van Miert was hierbij aanwezig. Ik werd zonder meer aan de deur gezet omdat ik durfde verklaren dat alles op een economische basis moest gebeuren en wij eigenlijk toch iets verwachten op het vlak van de modaliteiten. Deze discussies vonden plaats in de periode vanaf april tot de uiteindelijke goedkeuring.

De heer André Denys : Heeft de raad van bestuur zich, op het ogenblik dat men vaststelde dat de richtlijn van de heer Van Miert anders moest worden geïnterpreteerd dan men oorspronkelijk meende, gerealiseerd dat er een probleem bestond van retroactiviteit ? Heeft de raad van bestuur overwogen dit probleem voor te leggen aan de Vlaamse regering in plaats van het zelf op een kunstmatige manier op te lossen ? Uiteindelijk moest de Vlaamse regering haar verantwoordelijkheid hier toch op zich nemen ?

De heer André Deleyme : De timing hierbij is belangrijk. Waarom is het zo laat gebeurd ? Dan moeten we ver teruggaan in de dramatiek van de

werf. Er ging onnoemelijk veel tijd verloren bij de goedkeuring door de Europese Commissie, met als gevolg dat er een groot probleem van financiering en liquiditeit ontstond. De aandeelhouders hebben immers pas kapitaal gestort na de goedkeuring door de Europese Commissie.

De voorzitter : Zegt u nu dat Gimvindus en Bege-
mann hun kapitaal pas hebben volstort na november 1993 ?

De heer André Deleyme : Dat klopt.

De voorzitter : Ze hebben dat dus gedaan in de wetenschap dat er een probleem was met de manier waarop de Europese subsidies bij u zouden belanden.

De heer André Deleyme : Niet met de manier waarop, omdat de Europese Commissie in zijn totaliteit moest oordelen. Men focust sterk op het aandeel van de sociale subsidie, maar er was een veel grotere goedkeuring nodig. De vraag was of de Europese Commissie akkoord zou gaan met de manier waarop de scheepsbouwfinanciering in het kader van de af te bouwen schepen tot stand zou komen. Dat was een veel groter vraagteken dan dat van de sociale subsidiëring.

De voorzitter : Ik maak geen intentieproces. Ik vraag alleen of het klopt dat u uw financieel engagement hebt ingevuld op het ogenblik dat u de beslissing van Europa al kende. Volgens de heer Bossyns was de inhoud van de brief van commissaris Van Miert een verrassing. Ik sluit dus aan bij de vraag van de heer Denys : hebt u op dat ogenblik contact gehad met de Vlaamse regering om op het probleem te wijzen ?

De heer André Deleyme : We hebben bij de invulling van de besluiten inzake de scheepsbouwfinanciering dadelijk overleg gepleegd. In eerste instantie was er overleg met Gimvindus, omdat de Vlaamse regering op dat ogenblik voor ons geen directe partner was. We wisten dat Gimvindus de uitvoerder van de besluiten zou zijn. We hebben meteen onderzocht hoe we de conclusies konden invullen. Er zijn twee tot drie maanden overheen gegaan om na te gaan of er, rekening houdend met de modaliteiten, een alternatief bestond waarbij we in essentie konden voldoen aan de voorwaarden. De mensen werden niet productief ingezet, zodat we tegemoet kwamen aan de voorwaarde van de Europese Commissie.

Er waren echter ook nevenvoorwaarden, waardoor er niet rechtstreeks aan de werf kon worden

betaald. Het totaal van de lasten moest dus via bemiddelingsbureaus gaan. De hele discussie daarover werd niet op het niveau van de raad van bestuur gevoerd, omdat het een gewoon overleg betrof tussen de directie en Gimvindus, dat als bemiddelaar opereerde bij de uitkering van de subsidies. Nu hoor ik hier allerlei insinuaties over, onder meer van de heer Dauwe, die op de een of andere manier de notulen van de raad van bestuur gelezen heeft.

In de raad van bestuur ontstond een fundamentele en emotionele discussie in de zin van : we zijn nu maanden bezig, afgevaardigd bestuurder en personeelsdirecteur, om alles in te vullen ; wat is er nu eigenlijk aan de hand ? Dan is een heel lijstje op tafel gelegd, gaande van T-Interim en de VDAB tot allerlei instanties uit Limburg. Men heeft zelfs een alternatief geopperd om een nieuw soort van maatschappij op te richten, waarin een combinatie van vakbonden en directie de toe te wijzen gelden zou beheren. Daar kwam ook naar voren dat ene mijnheer Boeckx in staat zou zijn om de zaken te regelen.

Tegen elke oplossing bestond er wel een bezwaar, geografisch of ander. Een bekend outplacementbureau krabbelde na aanvankelijke toezegging terug uit schrik om het imago van zijn bedrijf te schaden. Dan heb ik als voorzitter van de raad van bestuur – en dat kunt u nalezen in de notulen – gevraagd wie er dan wel voldeed. Het lijstje werd overlopen en men stelde vast dat de heer Boeckx de enige was die onmiddellijk en zonder enig probleem kon starten.

De voorzitter : Hij stond dus al op het lijstje ?

De heer André Deleye : In het geheel van de discussie was hij aan de orde gekomen. Ik heb de besluitvorming van de raad van bestuur dan uiteindelijk verwoord door te zeggen : laten we dan de heer Boeckx nemen, als hij aan de voorwaarden voldoet, en werk met de instanties de modaliteiten uit. Verder zijn we in de raad van bestuur niet gegaan. Nu hoor ik geregeld de vraag : waarom de heer Boeckx ?

De voorzitter : Wie heeft hem aangebracht ?

De heer André Deleye : Hij heeft zichzelf aangebracht. Ik denk dat hij elk van de bedrijven platgelopen heeft om te zeggen hoe competent hij wel was op het vlak van outplacement. Hij beschouwt zich zowat als de uitvinder van outplacement, wervings-, opleiding- en crisismanagement. Hij heeft zich van in den beginne, bij de oprichting van het

nieuwe bedrijf, al aangeboden als productiedirecteur. Maar men vindt hem niet alleen terug in de periode mei-juni 1994. Het hele traject door heeft hij met allerlei mensen contact opgenomen om toch maar zijn capaciteiten tot hun recht te kunnen laten komen. Boeckx is een gerenommeerde firma, die als partner werd uitgekocht in 1991-1992, en die toen wel al aan outplacement, recrutering en training deed. Het is dus niet zo vreemd dat hij op dat lijstje voorkwam. Het was dan ook mijn overtuiging dat hij via zijn trainingsfirma voor die taak kon instaan en de raad van bestuur heeft dan aan de directie gezegd : werk het uit en voer er een correspondentie over met Gimvindus, zodat aan alle voorwaarden is voldaan. Verdere initiatieven heeft de raad van bestuur niet genomen. De uitwerking werd aan de directie en de heer Boeckx overgelaten. Zo is het proces verlopen.

De voorzitter : De heer Dauwe heeft hier gezegd dat op de raad van bestuur de naam Boeckx op een bepaald ogenblik naar voren werd geschoven door de vertegenwoordiger van de privé-aandeelhouder, of beter gezegd door een bestuurder die aangeduid was door de privé-aandeelhouder. Klopt die versie ?

De heer André Deleye : Dat verhaal is pertinent onjuist. De heer Dauwe kan zulks onmogelijk afleiden uit de notulen van de raad van bestuur. Daarom ook heb ik daarnet naar zijn creativiteit verwezen. Er staat in de bewuste notulen expliciet : "de voorzitter, na de hele discussie gehoord te hebben, zegt om door te gaan met de heer Boeckx om de problematiek op te lossen". Zo is de besluitvorming verlopen. Ik heb de heer Boeckx dus niet voorgedragen. Waar had ik hem wel vandaan moeten halen ?

De heer André Denys : Mijnheer Deleye, kende u de heer Boeckx niet sinds uw activiteiten bij de KS ?

De heer André Deleye : Mijnheer Denys, net als ik weet u dat sinds begin 1993, na het ontslag van de heer Kluft een volledig nieuwe raad van bestuur bij de KS werd samengesteld onder mijn voorzitterschap. Door de aandeelhouders werden toen een aantal mensen benoemd, waaronder professor Beytens, de heer Declerck en ook de heer Boeckx. Ik kende de heer Boeckx dus persoonlijk als KS-bestuurder, maar niet in hoofde van zijn activiteiten. Als Begemann hebben we nooit wat met de heer Boeckx ondernomen.

De heer André Denys : Ook binnen het bestek van de KS-activiteiten hebt u nooit enige ervaring opgedaan met de activiteiten van de heer Boeckx ?

De heer André Deleyme : Bij de KS hebben we nooit een beroep gedaan op die activiteiten van de heer Boeckx. Hij heeft zich steeds voorgesteld als een financieel expert.

De voorzitter : Namens wie was de heer Boeckx bestuurder bij de KS ?

De heer André Deleyme : Dat moet u aan de aandeelhouders vragen. Ik was zelf ook maar voorzitter van de raad van bestuur.

De voorzitter : Mijnheer Deleyme, het betreft hier slechts een informatieve vraag. Ik mag toch aannemen dat u dit weet ?

De heer André Deleyme : Neen, ik ben daarbij niet betrokken geweest.

De voorzitter : Dat kan perfect worden nagetrokken bij het KS-bestuur. Dit is echt geen geheim.

De heer André Deleyme : Ik denk namens de overheid, meer bepaald Gimvindus.

De heer André Denys : Blijkbaar heeft de overheid de heer Boeckx aangesteld ?

De voorzitter : Kan de heer Malevé dit bevestigen ?

De heer Roger Malevé : Gimvindus was op dat ogenblik een volle dochter van de GIMV en KS was een volle dochter van Gimvindus. Het Vlaamse Gewest was dus voor 100 percent aandeelhouder. Begin 1993 werd de raad van bestuur van de KS herschikt en werden een aantal mensen op voorstel van Gimvindus door de bijzondere algemene vergadering van de KS tot bestuurder benoemd. Het is duidelijk dat hierover een akkoord bestond bij de Vlaamse regering.

De heer André Denys : Eigenlijk werd de naam van heer Boeckx door de Vlaamse regering via Gimvindus voorgesteld aan de KS ?

De heer Roger Malevé : Dat is juist.

De heer André Denys : Het is dus de voogdijminister belast met Economie die zulke voorstellen formuleert ?

De heer Roger Malevé : Op dat ogenblik waren er twee voogdijministers voor Gimvindus, namelijk de minister van Economie en de minister van Financiën.

De voorzitter : U hebt dus een lijstje gekregen met de namen die u geacht werd voor te stellen ?

De heer Roger Malevé : Wij hebben inderdaad namen gekregen van de Vlaamse regering en ik meen te weten dat die voordracht de unanieme goedkeuring van de Vlaamse regering wegdroeg.

De heer André Denys : In welke periode vond die voordracht precies plaats ?

De heer Roger Malevé : Eind april 1993, begin mei 1993.

De heer André Deleyme : Dat was begin 1993, ik denk zelfs februari of maart, want er vond een hele discussie plaats over het ogenblik waarop zou worden opgestart.

De heer Roger Malevé : Het was na het vertrek van de heer Kluft en, als ik me niet vergis, vertrok hij op 4 april 1993.

De voorzitter : Ik denk dat de heer Boeckx nu voldoende gesitueerd is, we kunnen de KS-kwestie hier niet opnieuw uit de doeken doen. Dat is niet het onderwerp van de hoorzitting.

De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik wil even terugkomen op de vraag wie GTI in het dossier heeft binnengebracht. Als ik de heer Deleyme goed heb begrepen, heeft hij als voorzitter van de raad van bestuur op die bewuste vergadering de discussie afgerond door te suggereren de opdracht aan de heer Boeckx te geven aangezien hij alle vereiste kwaliteiten in huis scheen te hebben. Op dat ogenblik is dan de naam van GTI gevallen.

De heer André Deleyme : Helemaal niet ! Ik denk dat iedereen ervan uitging dat de training, de opleiding en de outplacement pasten in de normale ondernemingsactiviteiten van de heer Boeckx. De naam GTI is toen zeker niet gevallen. Ik denk overigens dat de naam GTI staat voor een firma met faam die heel wat problemen kreeg door op die manier in de publiciteit te verschijnen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Op het ogenblik dat de naam GTI op de factuur verschijnt, wordt dan

de link gelegd met de beslissing van de raad van bestuur om de opdracht niet aan GTI maar aan de heer Boeckx te bezorgen ?

De heer André Deleyme : Zoals gebruikelijk wordt het geheel van de uitwerking, de opvolging en de controle van een beslissing van de raad van bestuur aan de verantwoordelijkheid van de onderscheiden leden van de directie toevertrouwd. Ik heb voor de eerste keer een factuur van GTI gezien op het ogenblik dat ik de heer Malevé ontmoette bij onze ondervraging door de gerechtelijke politie. Toen heb ik dat mooie logo kunnen bewonderen van "Globe Training International NV".

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Mijnheer de voorzitter, ik zou graag van de heer Deleyme een bevestiging of ontkennen horen van wat hier bij een vorige hoorzitting werd verklaard.

De aanslepende problemen hebben de Boelwerf op een bepaald ogenblik in de moeilijkheden gebracht en liquiditeitsproblemen veroorzaakt. Bij die vroegere hoorzitting werd hier tevens meegedeeld dat de privé-aandeelhouder op een bepaald ogenblik de betaling van achterstallige huurgelden voor een globaal bedrag van 54 miljoen frank heeft geëist. De precieze datum waarop dat gebeurde, ontsnapt mij, maar de heer Deleyme kan die wellicht meedelen.

Verder zou bij de eindvordering van de failliete Boelwerf ook nog sprake zijn geweest van 60 à 70 miljoen frank achterstallige huurgelden. Dat zou impliciet betekenen dat na de aanvankelijke opeising van 54 miljoen frank niet tot de daadwerkelijke betaling ervan werd overgegaan en dat deze nog deel uitmaken van de eindvordering.

Zou de heer Deleyme de datum van opeising van de achterstallige huren door de privé-aandeelhouders en het uitblijven van de effectieve betaling ervan, ook toen de nodige liquiditeiten voorhanden waren, kunnen bevestigen ?

De heer André Deleyme : Mijnheer de voorzitter, ik denk dat de heer Lisabeth een verkeerde indruk heeft. Bij het begin van 1994 was de Boelwerf zeer solvabel omdat er einde 1993 een kapitaalsverhoging in twee schijven voor een totaal bedrag van één miljard frank had plaatsgevonden. De opeising van de huur is zeker geen initiatief van de privé-aandeelhouders geweest. Op de vergadering van de raad van bestuur was op een bepaald ogenblik aan de orde dat de situatie diende te worden genorma-

liseerd : de schulden dienden te worden betaald en de schuldvorderingen ingesteld. Bij de vorderingen bevond zich ook nog het bedrag dat voor de organisatie van die trainingen was verschuldigd. Om die reden werd er uiteindelijk slechts voor een zestal maanden betaald, wat ongeveer overeenstemt met de belastingen die betaald werden bij de overname van de Boelwerf. Dat was een vorm van compensatie. Toen de situatie van de liquiditeiten nadien kritischer is geworden, hebben beide aandeelhouders ingestemd met het uitstel van betaling voor die huren. Dat was echter niet het geval bij het begin van 1994. Iedereen bestempelde de situatie als genormaliseerd en ging akkoord met het opnieuw van start gaan. Toen werd besloten alle verplichtingen na te komen en alle open schuldvorderingen te recupereren.

Op een bepaald ogenblik heeft het talmen bij de uitvoering van deze beslissing echter aanleiding gegeven tot nervositeit bij de raad van bestuur die het niet nam dat precies toen de middelen opnieuw toereikend waren, er een sfeer van "laissez faire, laissez passer" heerste.

Om die reden werd aangedrongen op het nakomen van de verplichtingen waartoe men zich van bij het begin had verbonden.

In die zin kan ik moeilijk bevestigen dat het om een opeising ging. Het ging veeleer om een regularisatie van de situatie bij het begin van 1994. Toen de stand van de liquiditeiten weerom kritiek werd, heeft men dat dan weer laten vallen.

De voorzitter : De vraag was dus hoe dit geld zou binnenkomen.

De heer André Deleyme : Inderdaad, en dat liefst zo snel mogelijk.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik zou aan de voorzitter van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen willen vragen wat zijn reactie was op het moment dat, na de aanvaarding van het businessplan en van de voorwaarde dat een deel van het personeel zou worden betaald via fondsen goedgekeurd door de Europese Gemeenschap, deze voorwaarden plotseling werden gewijzigd. Hij zegt onmiddellijk contact te hebben opgenomen met Gimvindus. De heer Malevé praatte nogal afstandelijk over deze operatie, alhoewel hij toch betrokken partij was. Hij wil de indruk wekken dat hij er niet bij was betrokken, maar dat het hier om een zaak ging van het bedrijf Boelwerf Vlaanderen. Het betoog van

de heer Deleyme komt er echter op neer dat Gimvindus het probleem moest oplossen. Voelt de heer Deleyme zich niet in de steek gelaten door Gimvindus en door de Vlaamse regering ?

De heer Deleyme : We waren inderdaad zeer verrast over het gerechtelijk onderzoek. De raad van bestuur meende te voldoen aan alle essentiële voorwaarden en was de mening toegedaan dat alle problemen oplosbaar waren. Alle andere betrokken partijen, zoals Gimvindus en de Vlaamse regering, waren trouwens ook deze mening toegedaan. Het engagement was bij iedereen aanwezig. We hebben de zevende richtlijn opgevolgd en respecteerden de beperking van de productiecapaciteit tot 1.100 personen. De verrassing was dan ook groot dat men zich vragen stelde bij de uitvoering van de modaliteiten. Iedereen had immers de indruk dat men op de juiste manier bezig was de subsidies die de Europese Gemeenschap had goedgekeurd, te recupereren.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Toen u werd geconfronteerd met de bijkomende voorwaarde van de Europese Commissie, werd de heer Boeckx voorgesteld als een soort van *deus ex machina* : hij was de enige die de toestand zou kunnen ophelderen. Waren er dan geen andere mensen die voor een oplossing konden zorgen ?

De heer André Deleyme : Dat heb ik toch duidelijk gezegd. Er kwamen verschillende instanties uit Limburg aan de orde, omdat de heren Van Kauter en Janssen, die instonden voor het personeelsmanagement, voorzitter waren van diverse Limburgse instanties met sociale doeleinden. Er was echter steeds iets niet in orde. Daarom heeft het overleg ook zo veel tijd gevegd.

De heer Jos Stassen : Mag ik dan besluiten dat er uiteindelijk dus maar één keuze was ?

De heer André Deleyme : Neen, dat is niet waar. In de raad van bestuur werd de vraag gesteld welke van de betrokken instanties voldeden aan de vereisten. Ook de heer Boeckx werd vernoemd. Ik heb de toelating gegeven om op hem een beroep te doen, dit na overleg tussen directie en Gimvindus en rekening houdend met de voorwaarden van de Europese Commissie. Als voorzitter heb ik de situatie samengevat en de knoop uiteindelijk doorgehakt.

De heer Jos Stassen : Werd er op dat moment dan niet gepraat over de kost voor Boelwerf Vlaanderen, wanneer er een derde zou worden ingehuurd ?

De heer André Deleyme : Er zijn twee manieren om met een dergelijke kost om te gaan : een kostenfactuur of het afspreken van een percentage op het totale bedrag. Het gaat hier om 1 percent van de totale kostprijs. Dat is een normaal tarief voor de prestatie die we van de heer Boeckx hebben gevraagd. Voor een consultant die een verantwoordelijke coördinatietaak opneemt, is het tarief van 1 percent van de totale transactieprijs geen overdreven prijs. Of de heer Boeckx al dan niet prestaties heeft geleverd, is natuurlijk nog een andere zaak.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Het blijft me intrigeren dat er zo een grote vermenging was tussen de kredieten voor de productie van de scheepsbouw en de kredieten voor de sociale enveloppe. Dat is immers zeer ongewoon voor Gimvindus. Gimvindus houdt dit normaal gezien streng gescheiden.

In een artikel van de krant De Morgen van 23 oktober, zegt men dat de heer Malevé er voorstander van was om deze zaken ook gescheiden te houden. Hij was voorstander van een afzonderlijk beheer van de sociale enveloppe in een aparte vennootschapsvorm. De raad van bestuur ging hier niet mee akkoord, en in het artikel suggereert men dat u het niet eens was met de voorstellen van de heer Malevé.

De aanpak van Gimvindus houdt zich altijd aan een strenge politiek van scheiding tussen kredieten voor productie en kredieten voor sociale enveloppe. Waarom heeft men deze lijn dan nu niet gevolgd ?

De heer André Deleyme : Over de krant in kwestie zou ik nog wat kunnen zeggen, maar dat is niet mijn rol.

Mijnheer Denys, u ziet over het hoofd dat de derde functie zoals gedefinieerd in het kader van Gimvindus, in grote mate aanwezig was. De hele scheepsbouwsubsidiëring was een onderdeel van Gimvindus. Het gaat hier dan toch niet om belangenvermenging.

De heer André Denys : Dat is niet waar ik op doelde. Er zijn subsidies voor de productie en voor de sociale enveloppe. Normaal gezien houdt Gimvindus die twee potjes zo goed mogelijk gescheiden.

Volgens een krantenartikel heeft ook de heer Malevé een strikte scheiding voorgesteld.

De heer André Deleyme : Naar ik heb vernomen, heeft de afgevaardigd bestuurder inderdaad voorgesteld om een aparte onderneming op te richten met het oog op die subsidies. Ik was niet aanwezig bij die discussie, maar toen is gezegd dat dit problemen zou meebrengen met de arbeidsvoorwaarden die elk individu dat bij deze onderneming terecht komt, zou krijgen. Moet zo iemand dan eerst worden ontslagen en dan overgeheveld ? Welke garanties biedt die onderneming ? Neemt de Boelwerf die garantiestelling over ? In dat geval zou men uiteindelijk in hetzelfde schuitje terechtkomen.

Een tweede alternatief was een soort van paritair beheer door vakbonden en directie. Op dat punt heb ik gezegd dat ik het wel wilde goedkeuren als de andere partijen er voorstander van waren, maar dat ik het geen goede oplossing vond omdat er belangenvermenging zou dreigen. Alleszins is de vraag om het geheel over aparte structuren te spreiden, wel degelijk aan de orde geweest. Telkens staan we echter voor het probleem : waar houdt het engagement van Boelwerf Vlaanderen op. In de hele discussie is nooit gebleken dat we voor de keuze stonden tussen deze voorwaarde of helemaal niets. In essentie is aan alle hoofdvorwaarden voldaan, maar in laatste instantie is bij de invulling een bocht genomen. Niemand van ons heeft ooit begrepen welk probleem er in dat verband zou zijn.

De heer André Denys : Dat de vakbond zou worden betrokken in een aparte vennootschap die die 443 miljoen frank zou beheren, beschouwde u als belangenvermenging ?

De heer André Deleyme : Natuurlijk. Ik heb nadien trouwens in andere functies – onder meer bij de KS – geconstateerd dat het moeilijk is om een scheidingslijn te trekken als mensen aan de ene kant in een zaak hun belangen moeten verdedigen en aan de andere kant diezelfde zaak moeten beheren. Als u zegt dat dat ook bij Gimvindus anders had gemoeten, kan ik daar niet over oordelen. Maar wie tegelijk zijn belangen moet verdedigen en een zaak moet beheren, is snel geneigd om de fondsen voor zijn belangen te gebruiken. Daarom heb ik dat pertinent afgewezen.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Mijnheer Deleyme, op een bepaald moment werd Boelwerf Vlaanderen opgericht. Pas eind oktober heeft de EG-Commissie

een beslissing genomen, waarvan u eind november de betekening hebt gekregen. Men bleek ermee akkoord de subsidie van 443 miljoen frank voor de 211 werknemers toe te kennen, indien er tenminste bemiddelingsbureaus zouden worden ingeschakeld met het oog op een zo algemeen mogelijke weder tewerkstelling. De EG besliste dit terecht op basis van de zevende richtlijn.

U hebt dus retroactief een oplossing moeten zoeken voor een systeem waarvan u dacht : we betalen de lonen en zullen dat met die subsidie kunnen recupereren. Was er geen andere oplossing mogelijk dan de constructie die uiteindelijk is opgezet ?

De heer André Deleyme : Een aantal van de modaliteiten, zoals het bemiddelingsbureau, het niet direct betalen enzovoort, riepen een aantal twijfels op. In het kader van die discussie is echter – toch bij mij – nooit het idee opgekomen dat dat helemaal onaanvaardbaar was. De raad van bestuur heeft zich gebogen over de vraag op welke manier het wel kon worden gerecupereerd. Eigenlijk is de vraag of het niet anders kon, helemaal niet aan de orde gekomen. Wat wel aan de orde is gekomen, is de vraag of het echt zo lang moest duren.

De voorzitter : Mijnheer Deleyme, de bemiddelaars hebben verscheidene redenen naar voren gebracht waarom dit niet mogelijk was. Was het feit dat de zaak moeilijk was omdat er retroactief te werk moest worden gegaan, een van de redenen ?

De heer André Deleyme : Ik kan daar moeilijk op antwoorden, want ik heb van de directie nooit een reden gekregen.

De voorzitter : U hebt een opsomming gegeven van redenen waarom het niet kon : het klopte bijvoorbeeld geografisch niet.

De heer André Deleyme : Ik heb nooit iemand horen zeggen dat hij daar niet op wou ingaan omdat het onmogelijk was. Het hangt af van de subsidiemodaliteiten die werden afgesproken.

De voorzitter : U had geen problemen met de retroactiviteit ?

De heer André Deleyme : Dat heb ik in elk geval niet gehoord. Pas na discussie is de concrete invulling tot stand te komen. De retroactiviteit hield eigenlijk in dat het hele systeem op gang kwam in april, terwijl wij pas mochten worden betaald op het ogenblik dat die mensen buiten waren.

De voorzitter : De heer Candries heeft het woord.

De heer Herman Candries : Mijnheer Deleye, u had het over een personeelsbestand van 800 mensen, waarmee een nieuwe Boelwerf toekomst zou hebben. Daarna is er in overleg een businessplan tot stand gekomen voor 1.100 mensen. Ten slotte is men geëindigd met meer dan 1.300 werknemers. Als men met 800 werknemers was vertrokken, zou uw inziens de Boelwerf dan vandaag nog actief zijn geweest ?

De heer André Deleye : Ik vermoed van niet. Het matje is er immers onderuit getrokken op het ogenblik dat de financieringsmodaliteiten wegvielen. Iedereen die met de scheepsbouw vertrouwd is, weet dat de basis van die modaliteiten een zeer

sterke belasting vormt. Er zijn immers altijd garantiestellingen in het spel.

Als u vraagt of de kansen groter zouden zijn geweest, ben ik toch wel geneigd bevestigend te antwoorden. Op het vlak van de liquiditeiten, waren we dan een heel stuk verder gekomen. Het totaal van de kosten die we hebben kunnen recupereren, is immers ver verwijderd van de totale beschikbare subsidiepot. Er zijn dus toch een aantal kosten aan de werf geweest. Waren we van 1.100 uitgegaan, dan hadden de financiële middelen vijf of zes maanden langer volstaan.

De voorzitter : Daarmee zijn we aan het eind van de hoorzitting gekomen.

III. HOORZITTING MET DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE VAKBONDEN, REGERINGSCOMMISSARIS EN AFGEVAARDIGDE VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN BIJ GIMVINDUS EN AFGEVAARDIGDEN VAN HET REKENHOF

Vergadering van woensdag 20 november 1996

Samenstelling van de delegatie :

ACV : de heer Leopold Franssen;

ABVV : de heer René Stroobant;

Regeringscommissaris bij Gimvindus : de heer Ketels;

Afgevaardigde van de minister van Financiën in de Raad van Bestuur van Gimvindus : de heer Vanderborght;

Afgevaardigden van het Rekenhof met raadgeven-de stem : mevrouw Christine Bams, adjunct-auditeur bij het Rekenhof en de heer Wim Van Laethem, auditeur bij het Rekenhof.

De voorzitter : Dames en heren, voor deze hoorzitting werden een aantal vertegenwoordigers van de vakbonden uitgenodigd, die rechtstreeks bij de hier behandelde gebeurtenissen waren betrokken. Zij kunnen ons misschien meer informatie geven over de betwiste transacties. Van het ABVV hebben we de heer Stroobant uitgenodigd, van het ACV de heer Franssen. Daarna kunnen er vragen worden gesteld.

De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : Ik heb ook de vorige twee bijeenkomsten bijgewoond. Ik weet wat er toen werd gezegd. Daarom is het misschien nuttig om een schets te geven van de werkelijke toestand van de Boelwerf na het eerste faillissement.

De vakbonden hebben hier verschillende keren de schuld gekregen, voor het feit dat er te veel personeel moest worden aangeworven. Men zei ook dat we niet akkoord gingen met het oprichten van nevenfirma's om die mensen te betalen. We zijn eigenlijk een beetje de boeman geworden in deze zaak. Daarom wil ik graag de volgende toelichting geven.

We hebben maandenlang onderhandeld. In eerste instantie gebeurde dit met minister-president Van den Brande, die toen ook verantwoordelijk was voor economie. Op geen enkel ogenblik hebben we aanvaard dat er naast de bruggepensioneerden en de mensen die vrijwillig ontslag namen, nog verde-

re ontslagen zouden vallen. Deze besprekingen vonden plaats eind januari, begin februari. We kenden de data van alle mensen die gedurende de periode van de CAO 50 jaar zouden worden. We kenden ook diegenen die vóór het faillissement al 50 jaar werden. Deze getallen waren ons bekend.

Helaas wisten we niet met zekerheid hoeveel mensen er vrijwillig niet meer naar de werf zouden terugkomen. We hebben dit zo goed mogelijk proberen in te schatten, en hebben het ook aan de mensen zelf gevraagd. Deze schatting was toch moeilijk. Zo kwam een aantal mensen ons vertellen dat ze niet meer meededen aan de bezetting, omdat ze een andere job hadden gevonden. Momenteel is gebleken dat er in totaal 660 mensen zijn weggebleven, met inbegrip van de bruggepensioneerden die zich niet meer hebben aangeboden.

Als we kijken naar het aantal mensen die vóór het faillissement in dienst waren bij Boel, dan komen we aan 1.320 mensen die moesten worden aangeworven. Hierin zaten wel verschillende categorieën van mensen : de mensen die nog vijftig jaar moesten worden, de langdurig zieken en alle mensen die opnieuw bij Boelwerf aan de slag wilden. Het was dus een amalgaam van al diegenen die niet vrijwillig of via het systeem van brugpensioenen verdwenen.

Wegens de verplichte pensionering op 50 jaar, gingen een aantal onmisbare krachten verloren. Ik geef een voorbeeld. Als van een ploeg van 45 lasser twintig mensen niet terugkwamen, was die ploeg niet langer volledig. Die ploeg moest dan opnieuw worden vervolledigd met mensen die op de werf zelf moesten worden gevonden.

De groep Begemann had een businessplan waarin plaats was voor 800 werknemers. Hun businessplan was echter beperkt tot het afwerken van zeven liggende orders voor zeven schepen. Wij hebben uiteraard bedankt voor deze beperkte aanpak, waarbij die 800 mensen na verloop van tijd toch opnieuw werkloos zouden worden. We hebben aan de Vlaamse overheid gevraagd of ze dit zelf wou afwerken. We hebben uitdrukkelijk gezegd dat er plaats moest zijn voor bijkomende orders.

Er zijn drie bijkomende orders binnengekomen : twee grote gastankers voor Saverys, en de ombouw van een gewoon schip tot kabellegger. Tussen Begemann en die reders werd er een overeenkomst gemaakt. Wij vonden dus dat 800 werknemers niet volstonden om die extra schepen af te werken. Daarom besloten de Nederlanders tot 1.100 werknemers te gaan. Dit hebben ze niet

gedaan vanuit een nood aan liefdadigheid, maar omdat ze die werknemers werkelijk nodig hadden, én omdat wij erover hadden onderhandeld. Ook eisten we dat er in de sinds 1973 verwaarloosde werf weer flink geïnvesteerd zou worden. Gimvindus en de Begemanngroep hebben toen afgesproken om voor anderhalf miljard frank te investeren, weliswaar gespreid over een periode van vijf jaar. Dat waren onze condities.

Uiteindelijk hielden we 211 mensen over. Er waren 19 langdurig zieken. Het siert minister Van den Brande dat hij tijdens de onderhandelingen beloofde om daar een oplossing voor te vinden binnen het door Europa toegelaten sociale luik, dus binnen die 443 miljoen frank. Het in dienst houden van deze bruggepensioneerden tot zij vijftig jaar werden, werd als volgt geregeld: vier weken stemmen en één week werken. Die ene week werken moest dus worden betaald, want deze mensen mochten volgens de voorwaarden niet meer productief zijn. Mijnheer Van Buggenhout, de voormalige curator, moest instaan voor de ontslagaanvraag. Voor de arbeiders bedroeg die periode twee weken, voor de bedienden twee maanden. Daarbij kwam nog eens de eindejaarspremie, allemaal betaald binnen die 443 miljoen frank. Ik bezit een verklaring van de heer Van Buggenhout, met de exacte sommen die hij heeft gegeven. In de onderhandelingen zei men ons dat alles moest gebeuren via T-Interim. Op dat moment wisten we al dat Europa nooit rechtstreeks aan de Boelwerf geld zou geven. T-Interim was nodig om de bruggepensioneerden te laten afvloeien, zo staat het in de akkoorden.

Er werden elf 50-plussers voor korte tijd in dienst genomen om het opstarten mogelijk te maken. Van deze mensen weet ik exact hoelang ze nog op de werf hebben gewerkt. De langste periode was drie maanden. Als wij deze elf personen erbij optellen, komen wij op 1.304 mensen. Twaalf arbeiders hadden een voorlopig contract ondertekend, naast een afstandsverklaring ten overstaan van meester Van Buggenhout. Deze verklaring zou dan dienen om boven de 700 miljoen frank ter bewaring van de grond te komen. Dat brengt ons op 1.292. Met de 113 arbeiders die nog vijftig jaar moesten worden, komen we op 1.179. Hierin zitten inbegrepen de vijftien bedienden, waarvan er zeven al vijftig waren en acht die tijdens de periode van Boelwerf Vlaanderen vijftig zijn geworden, die waren ontslagen en daarna terug in dienst genomen. Deze mensen moesten overduidelijk geen bijscholing krijgen. Alleen de onmisbaren moesten immers een opleiding krijgen. Na reductie met de langdurig zieken kom je uit op 1.143. Als je het verschil maakt, kom

je uit op 1.104. Ik heb de lijst van de schuldverdringen van deze groep bij, wat bewijst dat ze nog op de werf hebben gewerkt. Volgens mijn berekening waren er dus 41 overtalligen. Deze zijn dan ook op de een of andere manier verdwenen. Ik heb daar de namen en de uitdiensttredingsdata van. Zij hebben geen enkele opleiding gekregen, noch een premie. Zelfs de langdurig zieken zijn vanuit het eerste faillissement in het tweede overgenomen. Zij zijn dus gewoon verdwenen. Het sociale bestond er dus uit dat ze heropgevestigd zijn, wetende dat er toch niet meer zou worden geïnvesteerd. Bij Boelwerf hebben ze de gewone opzeg gekregen. Iedereen had het recht om nog twee jaar bij Boelwerf tewerkgesteld te worden, waarbij hun uren niet voor productief werk maar voor opleiding zouden worden gebruikt. Wanneer een heropgeleide na bijvoorbeeld zes maanden buiten de werf werk zou vinden, kon er nog gepraat worden over een vergoeding voor de verdere periode. Zo hadden wij het althans begrepen. 41 mensen hebben niets gekregen, dat zijn de verliezers in deze zaak. Daarom zeg ik dat deze gelden gebruikt zijn voor iets wat niet de bedoeling was.

In de onderhandelingen tussen de minister van Economie en Europa, waren de vakbonden niet betrokken. De vijf vakbondssecretarissen zijn voor de vakantie nog ontvangen door de heer Van Miert, waarbij zij er de nadruk op hebben gelegd dat deze zaak met spoed moest worden behandeld en dat het sociale luik zo voordelig mogelijk zou zijn. Verder zijn de echte onderhandelingen gebeurd op het kabinet van de heren Van den Brande en Van Miert.

Uit een brief van 8 oktober 1993 is gebleken dat de heer Van den Brande akkoord ging met de volgende condities: geen productief werk, alleen voor de mensen die echt hun dienst verlieten, het geld mocht maar worden betaald bij het verlaten van de dienst en het geld mocht niet rechtstreeks aan Boelwerf Vlaanderen worden betaald. De laatste voorwaarde was het onderwerp van een maandenlange discussie tussen de twee partijen. Uiteindelijk kwamen ze tot het bedrag van 443 miljoen frank. De vakbonden vernamen dit pas achteraf. Er was al eens 606 miljoen frank toegestaan om de 50-jarigen op het moment van de faling te laten gaan. Samengesteld kom ik aan 1,049 miljard frank voor sociale begeleidingsmaatregelen. Voor de afwerking van de zeven liggende orders was een bedrag van 3,2 miljard frank toegestaan, lonen inbegrepen. Ik heb alle bewijzen, cijfers, akkoorden – tussen de reders en de werf, tussen Gimvindus en Begemann – en protocols meegebracht.

Nu iets over de afstandsverklaringen. In een uitspraak van het Hof van Cassatie, kort voor de eerste faling, konden we lezen dat alle arbeiders en bedienden het recht hebben om ten laste van de massa failliete, een schuldvordering in te stellen, dit of ze nu al dan niet onder CAO 32bis ressorteren. Met geld van de massa konden ze worden betaald. In dat geval zou meester Van Buggenhout de gronden echter hebben moeten verkopen. Dan was er geen werf meer en konden de zeven orders niet worden afgewerkt. Wij blijven er dan ook bij dat deze gronden eigenlijk eigendom zijn van deze 1.315 mensen die terug hebben gewerkt. Zij hebben immers afstand gedaan van deze schuldvordering, mits ze onder dezelfde condities terug werden tewerkgesteld.

Dat zijn dan ook de verliezers geweest. De volstorting van kapitaal was een moeilijke onderneming. Boelwerf heeft maanden gefunctioneerd met twee maal 250 miljoen frank. De ene 250 miljoen frank kwam van Gimvindus, de andere van Begemann. Dat bedrag is in twee beurten aangevuld tot 1 miljard frank : eerst met 200 en dan met 300 miljoen frank. Die zijn er pas in november 1993 gekomen. Moreel gezien waren de gronden eigendom van de arbeiders en bedienden. Vanaf het moment waarop een akkoord werd bereikt tussen Gimvindus en Begemann om de gronden van Boel te Temse en Hoboken onderling te verdelen heeft Begemann er een hypotheek op genomen en op die manier zijn kapitaal aangevuld. Wij waren daarvan op de hoogte. We wisten ook dat de nieuwe orders er niet kwamen. De enige uitleg die we kregen, was dat de NMKN het de heer Saverys onmogelijk maakte om binnen de afgesproken tijd over zijn kredieten te beschikken. Deze laatste heeft zijn schepen teruggetrokken en laten afwerken in Japan.

De extra bestellingen die ons hielpen de andere bestellingen af te werken vielen weg. Er was geen kapitaalbreng van de twee partners en er werd niet meer geïnvesteerd. Het vooropgestelde aantal aanwervingen werd nooit bereikt. Daarom werd het aantal opgevuld met vijftigjarigen van vroeger. Dan werd ons gevraagd om de werkloosheidsregeling waarbij vier weken werd gestempeld en één week gewerkt, om te zetten in dertien weken stempelen en één week werken. We hebben dat geweigerd omdat de beloftes niet waren nagekomen. Ik heb elke maand genoteerd hoe hoog het percentage werkenden was. Soms moest meer dan 50 procent van alle gepensioneerden stempelen. Het was een hele verwarde toestand. Sommige groepen beschikten over te weinig mensen, terwijl bepaalde mensen gedurende maanden niet hebben gewerkt, maar vervangende klussen moesten uitvoeren zoals

het schilderen van balustrades en het opkuisen van de werf.

Van herscholing en opleiding was geen sprake. Iedereen die aan boord van een schip werkte, dus de onderhoudsploeg en alle bedienden, moest een EHBO-opleiding hebben. 25 bedienden en een twintigtal arbeiders hebben die opleiding genoten. De kosten ervan lopen erg uiteen. Voor sommigen werd 3.000 frank betaald, voor anderen 16.000 frank. Twee arbeiders die met de plooiemachine werkten, gingen met brugpensioen maar kwamen voor drie maanden terug om vier andere arbeiders op te leiden. Dat was zo afgesproken maar nu blijkt dat ze niet in de lijst werden opgenomen.

In die omstandigheden werden we zeer kritisch, en verwachtten we een tweede faling. De personeelsdirecteur Bertrand Janssen konden we niet meer bereiken. Hij heeft de werf in augustus voorgoed verlaten, toevallig of niet. Hij was ook PCS-directeur van Volvo Cars Sint-Truiden. Hij besliste over alles. Zelfs directeur-generaal Bossyns moest aan hem toestemming vragen voor de kleinste aankoop. De heer Bossyns was technisch gezien de meest bekwame persoon en hij werd voorgesteld voor die functie omdat men wist dat we hem vertrouwden. Hem verdenk ik van niets maar hij werd wel omringd door mensen uit de Begemann-groep die niet op de loonlijst van Boel stonden. Zij hebben al de beslissingen genomen en moesten enkel verantwoording afleggen aan de heer van den Nieuwenhuyzen en later aan de heer Daal die voorzitter van de raad van bestuur geworden is. Ook Ludwig Van Kauter is lid van de raad van bestuur geweest.

De Nederlandse vakbonden hadden ons gedocumenteerd. We wisten dat er iemand was om de zaak over te nemen. We waren gewaarschuwd en hebben dat ook in Brussel gezegd. We hebben altijd geweigerd om rechtstreeks met de heer Van den Nieuwenhuyzen te onderhandelen. De leden van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen wisten dan toch welk vlees ze in de kuip hadden. De directie beschuldigde de raad van bestuur en vice versa. In de laatste zitting werd de schuld afgeschoven op de laagste bediende en op Europa maar eigenlijk zijn het degenen die niet op de loonlijst van Boel stonden die alles beslist hebben.

Ik werd plotseling ook geconfronteerd met de aanhouding van twee mensen. Afgaande op wat de pers nu schrijft, gebeurde dat waarschijnlijk ten onrechte. 196 miljoen frank was verdwenen. Onze eerste reactie was er een van verbazing. Men had het over vorming. Wij hadden echter nooit over

vorming horen spreken, tenzij over de vorming van enkele mensen op de werf zelf. We waren dan ook van oordeel dat er met dat geld iets ernstigs aan de hand was.

Aan de hand van namenlijsten hebben we op sluitende wijze een reconstructie gemaakt, alle namen en data zijn correct. Ik geef daarvan een voorbeeld. Iemand die vroeger buizenlegger was, maar daarna in de onderhoudsploeg was tewerkgesteld, werd nu opnieuw als buizenlegger tewerkgesteld. Die man heeft misschien een halve of een hele dag nodig gehad om zijn taak als buizenlegger weer te kunnen uitvoeren. Als men daarvoor een miljoen frank aanrekent, dan lijkt mij dat overdreven, zelfs al gaat het om franken en niet om guldens.

Zo werden er een aantal opleidingen gegeven, waarbij we toch de nodige bedenkingen hebben. Ik denk dan aan opleidingen inzake CAD-CAM, of opleidingen voor TIG-lassers. TIG-lassers doen het fijnst mogelijke laswerk. Zo werd een TIG-lasser voor een beperkte tijd overgeplaatst naar een andere afdeling. Daarvoor werden opleidingskosten aangerekend voor een bedrag van 800.000 frank. Ze konden deze opleiding bovendien niet eens geven ! Op een bepaald ogenblik hebben de vakbonden zich verzet tegen het aantrekken van TIG-lassers van buitenaf. Volgens ons liepen er op de werf nog mensen rond die dat beroep vroeger reeds hadden uitgeoefend. Na enkele dagen opleiding zouden die mensen opnieuw kunnen worden ingeschakeld. Ik stel vast dat daarvoor bedragen van 500.000 of 600.000 frank werden aangerekend.

Dat alles zou ik nog kunnen vervolledigen met andere voorbeelden ; ik heb hier drie lijsten bij me. Het betreft allemaal mensen die in de productie-sector hebben gewerkt. Zij behoren noch tot de groep van 41 personen, noch tot de groep van 88 personen. Als u mij vraagt of het hier over vorming gaat, dan zeg ik neen, tenzij ik geen Nederlands versta. Afgezien van enkele kleine opleidingen, ging het hier wel degelijk om fictieve operaties.

Volgens mij gaat het over een bedrag van ongeveer 180 miljoen frank, waaraan fictieve diensten beantwoorden. Het is mogelijk dat dit geld voor de uitbetaling van lonen is gebruikt. Ik zou willen dat dit wordt onderzocht. Als met dat bedrag inderdaad lonen werden uitbetaald, dan is er een probleem : de Europese Commissie heeft dit immers verboden. Die zal in dat geval dan wel de nodige stappen ondernemen.

Om te besluiten wil ik nog iets zeggen over die 41 mensen. Die mensen hadden in het uiterste geval

recht op twee jaar loon. We zullen in naam van die mensen een dagvaarding sturen en twee jaar loon eisen. De heer Dauwe had al schrik dat hij zou moeten inspringen. Ook de heer Van Miert zou gezegd hebben dat er geen geld meer is. Wel, we beschikken nog steeds over de gronden in onverdeeldheid. Ik zal de heer Van Miert erop attent maken dat er nog 500 miljoen frank beschikbaar is.

Dat is namelijk de waarde van de gronden in Temse. Dat bedrag moet worden verdeeld tussen Gimvindus en Begemann. We zullen daar een bewarend beslag op laten leggen. Er zullen nog andere rechtszaken van komen. We zullen de afhandeling van het faillissement, Gimvindus en Begemann erbij moeten betrekken. Begemann had 51 percent van de aandelen in handen, en is dan ook de hoofdverantwoordelijke.

Als u mijn mening vraagt over de verantwoordelijkheid van de leden van de raad van bestuur, dan antwoord ik het volgende. Als men in die raad van bestuur iets beslist zonder dat men goed weet wat, of men beslist iets zonder de financiële implicaties van zijn beslissing te kennen, dan is dat erg. Als iemand een vorming moet krijgen, dan zijn het wel de personen die zo optreden. Ik geloof dus niet dat alle hier verschenen mensen nergens weet van hadden.

Ik wil en durf echter ook niet beweren dat dit alles opzettelijk gebeurde. Mijn collega en ik dachten dat die gelden voor de lonen werden aangewend ; om de arbeiders langer aan de slag te houden. Ik wil nu terugkomen op die pot van 3,2 miljard frank. Dat bedrag kreeg men via het Fonds voor Scheepbouw ter beschikking van het Vlaams Gewest om de zeven schepen af te werken. Met dat bedrag moesten de lonen worden betaald. Er is dus een verklaring voor het bedrag dat werd uitbetaald aan lonen, verhoogd met 200 miljoen frank.

Maar er moet een verklaring zijn voor het resterende bedrag. Waar is de rest van het geld ? Ik heb daar geen verklaring voor. Ik zoek ook geen verklaring, het gerecht zal dat wel doen. Ik zal wel nog voor vrijdag mijn dossier bij de procureur neerleggen, en klacht indienen tegen onbekenden. Samen met enkele van deze 41 mensen die echt benadeeld werden, zullen we ons burgerlijke partij stellen.

Ik blijf ter beschikking van deze commissie om mijn uitspraken te staven met documenten. Dat geld moet terecht komen. Als dat geld niet werd gebruikt voor wat het moest worden gebruikt, dan moet het terugvloeien naar de Vlaamse regering. Een gedeelte van dat geld moet ook terugvloeien

naar de betrokken arbeiders die daar recht op hebben.

De voorzitter : Dank u, mijnheer Stroobant.

De heer Franssen heeft het woord.

De heer Leopold Franssen : Dank u, mijnheer de voorzitter. Hoewel ik in grote lijnen het betoog van de heer Stroobant onderschrijf, kan ik misschien toch best beginnen met enkele aanvullingen en verduidelijkingen.

Ik wil het eerst hebben over de data. We zijn de bezetting begonnen op de Flanders Harmony, op 17 september 1992. Daarna trad er een lange periode van windstilte in. In die periode waren er wel contacten met de curatoren. Tot aan het faillissement echter heerste er stilte. Daarna zijn de echte contacten met de curatoren op gang gekomen.

Het eerste groot probleem waarmee de bezetters en de leiders van de bezetters werden geconfronteerd, was het feit dat de Flanders Harmony moest vertrekken. Zo niet zou de reder die dat schip had besteld, het niet meer willen. Daarna zijn de besprekingen van het brugpensioen begonnen. Ik vermeld dat, omdat deze kwestie de kern van deze zaak vormt. Die besprekingen hebben uitwezen dat een eerder afgesloten CAO ook kon worden toegepast op de werknemers die nog geen 50 jaar waren op het ogenblik van het faillissement. Mijn collega heeft dat ook reeds vermeld. Dat is een zeer belangrijk element, want op die wijze zouden meer dan 100 mensen een inkomensgarantie verwerven.

Voor dat brugpensioen zijn eigenlijk twee zaken geregeld. Ten eerste was het gewaarborgd door het Vlaams gewest voor de werknemers tussen 50 en 55 jaar, een waarborg die het Fonds voor Sluiting van Ondernemingen sowieso van iedere onderneming moet krijgen. Ten tweede was hetzelfde geregeld voor de 48- en 49-jarigen. Nadien is het opnieuw even windstil geweest, maar de besprekingen over een eventuele overname zijn uiteindelijk met horten en stoten terug op gang gekomen. Het is correct dat wij de grootste argwaan hadden ten opzichte van de voorgestelde kandidaten. Wij hadden ook enkele contacten met andere potentiële overnemers. Er waren er zelfs uit Temse. De grootste potentiële kandidaat heeft uiteindelijk afgehaakt. Dat was Bremer-Vulkan. Wij werden geconfronteerd met de Begemann groep die volgens het beleid nog als enige kandidaat overbleef.

Hoe is dat akkoord nu tot stand gekomen ? Het bevatte in feite verschillende onderdelen, die mijn

collega al heeft opgesomd. Ik voeg er nog één aan toe. Er moest op voorhand ook een akkoord met de vakbonden zijn over inleveringen. Daar is heel lang over onderhandeld. Essentieel was ons standpunt dat alle mensen die actief deelnamen aan de bezetting, ook effectief moesten worden aangeworven. Daarmee komt u tot de cijfers die daarstraks voorgelezen zijn. Daartegenover stond hun bedrijfsplan, waarin het aantal werknemers lager lag. Tijdens die besprekingen is er een schorsing geweest en is dat probleem opgelost. Ik neem aan dat de overheid zich op dat moment verbonden heeft om een aantal maatregelen te nemen om de meerkost van die 210 tot 215 mensen ten laste te nemen. Die meerkost was tijdelijk, want van die mensen zouden er 113 in de loop van twee jaar met brugpensioen gaan : sommigen al na enkele weken, anderen op het einde van die twee jaar. Dat is waar de discussie voor een deel over gaat.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, als de heer Franssen het over de overheid heeft, bedoelt hij dan Gimvindus of de Vlaamse regering, of allebei ?

De heer Leopold Franssen : De besprekingen zijn gevoerd door wat zij het plenum noemden. Dat waren de vakbonden, de curatoren en Gimvindus. Ze werden geleid door de minister-president. Hij bracht de partijen samen en zocht mee naar oplossingen. Het was een ingewikkelde zaak, die veel tijd en discussie meebracht. Voor de schepen moesten er bijvoorbeeld akkoorden komen. Die moesten dan nog eens bekrachtigd worden door de Rechtbank van Koophandel. Als er geen oplossingen werden gevonden, dan werden de besprekingen geschorst en werd een nieuwe datum afgesproken, zodat er ondertussen tijd was om naar oplossingen te zoeken. Het probleem om de mensen die actief waren in de bezetting aan het werk te houden, werd eigenlijk al vrij vroeg opgelost. Vanaf het moment dat wij de zekerheid hadden dat de mensen die nog in de bezetting zaten aan het werk konden gaan, mits die overgangsperiode van twee jaar, konden we ook over andere punten discussiëren. Een van die punten betrof de inleveringen. Dit debat is niet gevoerd in aanwezigheid van de minister-president of de curatoren, maar rechtstreeks tussen de vakbonden en een vertegenwoordiging van het nieuwe bedrijf, Begemann. Er is uiteraard wel verslag uitgebracht in het plenum over de resultaten van de besprekingen over de loon- en arbeidsvoorwaarden.

De volgende belangrijke datum is de start van Boelwerf Vlaanderen n.v. op 5 april. Toen was er een akkoord over de overname. Onze verantwoor-

delijkheid als vakbond hield daar eigenlijk op. Natuurlijk heb ik het dan niet over de normale rol die wij als vakbond in de ondernemingen te spelen hebben. Maar op dat ogenblik is onze juridische verantwoordelijkheid ten aanzien van de bezetting en eventuele ingebrekestelling gestopt. De sleutel van het bedrijf is toen zowel letterlijk als figuurlijk doorgegeven aan de directie.

Vervolgens is de Boelwerf heropgestart. Tot de eerste moeilijkheden die opdoken, hoorden het volstorten van het kapitaal, de verdere discussies met de Europese Gemeenschap en het afbestellen van de twee schepen. Mijn collega heeft voor dat laatste een reden opgegeven, en ik heb er nog andere horen vernoemen. Exmar zou die schepen onder andere opnieuw besteld hebben omdat de prijs van Boelwerf Vlaanderen te hoog lag. Bovendien kon het nieuwe bedrijf niet beslissen omdat de Europese Commissie de knoop nog niet doorgehakt had.

Dit alles heeft een zeer zware hypotheek gelegd op de verdere evolutie van de werf. Als die twee schepen waren besteld, dan had de productie meteen veel vlotter kunnen verlopen. Dat soort schepen was al eens gebouwd. Er kwam dus niet veel tekenwerk meer aan te pas. Er zou veel minder tijdelijke werkloosheid geweest zijn. Op de toekomstige resultaten van Boelwerf Vlaanderen heeft dat vermoedelijk een zeer negatief effect gehad. Men is dan moeten gaan zoeken naar vervangende orders, want een van de voorwaarden van de overname was dat er nieuw werk zou komen.

Terwijl wij in oktober een onderhoud hadden met de curatoren van toen, kwam er telefoon dat de Europese Commissie de steunverlening goedgekeurd had. Wij wisten ook niet wat zij precies goedgekeurd hadden. Dat hebben wij achteraf in de persmededeling van de heer Van Miert gelezen. Nu blijkt dat daar problemen rond bestaan. Ik kan daar heel weinig over zeggen. Ik weet enkel wat bepaalde getuigen hebben gezegd die normaal gezien nauw bij de zaak betrokken hadden moeten zijn. Er zijn wel opleidingen geweest. Er zijn cursussen gehouden in samenwerking met het Instituut voor Naschoolse Opleiding in de Metaalnijverheid. Dat is een sectoraal opleidingsinstituut dat over het algemeen gespecialiseerde cursussen organiseert voor metaalbewerkers. Deze cursussen worden in het algemeen niet door de VDAB gegeven. Soms worden de cursussen samen met de VDAB georganiseerd. In de ondernemingsraad zijn die programma's en cursussen ter sprake gekomen en goedgekeurd, want het INOM geeft geen toestemming voor een cursus indien de ondernemingsraad zijn goedkeuring niet gegeven heeft. Dat is in ieder

geval wel gebeurd. Ik kan niet zeggen of al dat geld daarheen gegaan is want ik heb mij niet verdiept in de praktische kant van de zaak.

Wat de geest van het akkoord betreft, moet ik wel erkennen dat de filosofie eigenlijk als volgt luidde. Volgens het bedrijfsplan waren maar 1.100 mensen nodig. Er waren er 1.300 in dienst, waarvan er nog meer dan honderd zouden afvloeien. De traditie bij Boelwerf was dat er op een jaar nog veertig à vijftig mensen zelf ontslag namen. Vroeg of laat zou men toch bij 1.100 werknemers uitkomen. Dat tonen de feiten eigenlijk ook aan.

Tot daar de filosofie van het verhaal. Niemand heeft op dat moment ontkend dat er een financiële inspanning werd geleverd om die mensen in dienst te houden. Een aantal mensen moest nog twee jaar wachten om met brugpensioen te gaan. Ze konden niet bij de nieuwe vennootschap in dienst treden omdat ze dan evenmin met brugpensioen konden gaan. Daarom hebben we in het akkoord doen opnemen dat zij hetzelfde statuut zouden krijgen als de echte Boelwerfwerknemers. Op die manier ondervonden ze geen nadeel van hun statuut. Vraag me niet hoeveel dat gekost heeft, dat weet ik niet.

Nu de zaak in de pers aan bod kwam, heb ik voor het eerst over GTI gehoord. De herscholingsprogramma's van de INOM werden – voor een lager personeelsniveau – uitgewerkt en door de EG-Commissie goedgekeurd. De personeelsdienst, die normaal gesproken op de hoogte is van opleidingsprogramma's, wist absoluut niets over andere vormingscursussen. Ook voor hen was en is GTI onbekend. Ik kan alleen maar het vermoeden van mijn collega bevestigen dat dit in handen was van de personeelsdirectie.

Ik hoop dat deze commissie en het gerecht goed werk kunnen leveren. Het zou me enorm ontgoochelen indien er inderdaad gemeenschapsgeld in privé-handen terecht is gekomen. Ik kan zoiets gewoon niet geloven. U mag niet vergeten dat we als vakbonden onze nek ver hebben uitgestoken om dit bedrijf te redden. Het lijkt duidelijk te worden dat er een oneigenlijk gebruik in het spel was. Ik denk dat weinig arbeiders of bedienden benadeeld werden maar ik wil verder onderzoek toch afwachten. Het aantal problemen was zo groot en de partijen zo verschillend dat het een zeer ingewikkelde constructie werd. Misschien had Boelwerf meer kansen gemaakt indien het allemaal niet zo technisch en ingewikkeld in elkaar stak.

De voorzitter : De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : De heer Bossyns zou ons uitgenodigd hebben om te praten over de oprichting van een externe firma waar de 211 personeelsleden zouden worden ondergebracht. We zouden dat geweigerd hebben. Ik weet daar helemaal niets van. In zo een situatie zouden we de arbeiders bij Boel hebben moeten uitschrijven. Dat zou al een probleem geweest zijn. We zouden dat wel grondig onderzocht hebben, maar ik weet dus nergens van.

In de loop van de tweede faling is er immers een bedrijf gelanceerd dat Boel zou overnemen met 2.600 werknemers. 's Anderendaags werd bij de Kredietbank de doopceel gelicht van die firma en we kwamen bij de gebroeders Bleyen terecht. Indien we op de hoogte waren geweest van GTI, zouden we vast en zeker zo snel mogelijk uitgezocht hebben wie daar achter zat, wat de samenstelling was en hoe groot het kapitaal. In de discussie geeft de heer Bossyns de schuld aan de vakbonden. Ik heb achteraf de heer Deleye horen zeggen dat hij van hen niets wou weten omdat het pottenkijkers waren. We hadden gerust voor pottenkijker willen spelen, indien we medebeheer hadden gekregen. Dan zou het geld tenminste terecht gekomen zijn waar het hoorde.

Ik geef u een voorbeeld van het misbruik. De heer Smet was reeds drie jaar chauffeur bij Boelwerf. Hij bestuurde alle mogelijke voertuigen. Toch kreeg hij een omscholing van 1.117 uur voor de som van 956.833 frank om met een vorkheftruck te leren rijden, wat hij al lang deed.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer Stroobant, in uw structuur komt u van 1.315 personeelsleden naar 41 overtalligen. Er was een akkoord om 211 personeelsleden na hun afvloeiing te begeleiden. Daarvoor was een bedrag van 443 miljoen frank uitgetrokken. Ik leid uit uw redenering af dat die operatie geen 443 miljoen frank heeft gekost. Is dat juist ?

De heer René Stroobant : Ik verwijs naar de woorden van minister Van Rompuy. 443 miljoen frank was het maximum dat het Vlaams Gewest mocht besteden aan de sociale begeleiding van de 211 personeelsleden. Eén deel van het geld werd toevertrouwd aan meester Van Buggenhout, de curator. Ik twijfel niet aan de correctheid van zijn optreden. Hij zou 105 miljoen frank uitbetaald hebben. Dat houdt vier weken stempelen, één week werken, vier weken stempelen, één week werken, twee weken vooropzeg plus een eindejaarspremie in. Dat houdt verder het loon in van de

bedienden die niet tijdelijk kunnen stempelen. Meester Van Buggenhout werd hierin gecontroleerd door een officiële instantie, T-Interim, het interimbureau van de VDAB. Dan zijn er nog de fameuze 104,5 en 196 miljoen frank. 300 van de 443 miljoen frank zou gebruikt zijn. Minister Van Rompuy heeft hier bevestigd dat er ongeveer 140 miljoen frank werd teruggestort. Hoeveel moeten die 41 mensen getrokken hebben als ze die 196 miljoen frank onderling verdeeld hebben ? Dat is toch onmogelijk ?

Er zijn inderdaad opleidingen geweest. Ze werden echter gegeven aan werknemers op een niet toegestane manier of tijdstip. Ik kan van een aantal ABVV-leden bewijzen wanneer ze werkloos waren. We kunnen perfect nakijken hoe lang die mensen gestempeld hebben. Als we er dan de rest bijleggen en het aantal uren delen door 39, kennen we het resultaat op jaarbasis. Ofwel hebben ze veel moeten stempelen en was het stuk dat ze van de Boelwerf gekregen hebben hun loon voor productieve arbeid. Als dat nog niet kan voor andere leden van de andere gewesten of diegene die niet van de vakbond zijn : wees gerust, binnen een week kan dat wel. Van de 443 miljoen frank is er 300 miljoen frank uitgegeven. Ik denk dat daarvan 105 miljoen frank zeker zijn terechtgekomen en voor de overige miljoenen is er geen uitleg.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik heb de heer Stroobant over meester Van Buggenhout, de curator van het eerste faillissement, horen zeggen dat deze een aantal uitbetalingen heeft verricht via T-Interim. U zei ook dat we toen al wisten dat het geld niet rechtstreeks naar Boelwerf mocht gaan. Europese instanties hadden dat toen al duidelijk gemaakt. De tweede conclusie is dat op de facturatie van GTI een heleboel namen staan van mensen die een opleiding volgden terwijl ze stempelden. Dat is natuurlijk pure fraude. De vraag is : hebt u daar bewijzen van ? Mijn derde vraag aan uzelf en de heer Franssen. De heer Deleye, topman van de raad van bestuur heeft gezegd : we willen ons eigenlijk niet bezighouden met die zaak van Boel maar de Vlaamse regering heeft ons dat toegewezen. Klopt dat met het beeld dat u kreeg tijdens de onderhandelingen ? Vandaag werd me nog bevestigd dat hij inderdaad gestuurd werd door de minister-president in het plenum, waar alle betrokken partijen samenkwamen. Bijkomende vraag is of er andere overnamemogelijkheden waren en waarom werden die dan niet ernstig bekeken ? Er is het voorbeeld van Bremer-Vulkan en andere

groepen. Groeide daar een soort van natuurlijke meander naar de groep Begemann ?

Ten slotte, is het belangrijk dat we naast de documenten die door de vakbonden worden voorgelegd ook inzage krijgen in de overeenkomsten tussen Begemann, Gimvindus en het Vlaamse Gewest betreffende het opstarten van Boelwerf Vlaanderen. Ik bedoel alle overeenkomsten, ook alle tegenbrieven en dergelijke. Ik zeg dit omdat de heer Franssen stelt dat er op een bepaald ogenblik een discrepantie was tussen het aantal mensen die voorkwamen in het businessplan en de mensen die u wilde tewerkstellen. Vanuit het plenum kwam het antwoord dat dit geregeld was. Ik heb eigenlijk de indruk dat we over die regeling al een paar dagen spreken. Daarom lijkt het me nuttig om inzage te krijgen.

De voorzitter : We zullen die documenten opvragen.

De heer Franssen heeft het woord.

De heer Leopold Franssen : Ik begin met de laatste vraag : wilde Begemann Boel overnemen ? Daarvoor moeten we een beetje in een kristallen bol kijken. Na twee weigeringen van ons, is het eerste contact uiteindelijk doorgegaan in Antwerpen. Begemann vertelde ons toen dat het helemaal in hun strategie paste om Boelwerf over te nemen. Ze wilden op termijn de Boelwerf saneren, niet om er zelf te blijven maar om het bedrijf met winst door te verkopen. Dit is het beleid van hun bedrijf. Waren er andere kandidaten ? We hebben verscheidene contacten gehad met Bremer-Vulkan. Ze hebben ons steeds gezegd dat het jammer genoeg niet kon. Ze wilden absoluut naar een Europese scheepswerf evolueren : een groep van werven in de landen van de Europese Gemeenschap. Hun redenering was : we kunnen de concurrentie met het Oosten niet aan als we niet tot die eigenlijke structuur komen. De structuur waar de scheepsbouw opgenomen is in een grote groep van, bijvoorbeeld, staalbedrijven. Uit cijfers blijkt dat er qua kostprijs van materialen alleen al een verschil van 20 percent was met Japan. Voor de loonkost bedroeg het verschil maar 4 of 5 percent. Men ging ervan uit : hoe groter de groep, hoe meer materiaal men kan aankopen. Er is een betere samenwerking met bijvoorbeeld staalfabrikanten, motorenfabrikanten. Op dit ogenblik kunnen we jammer genoeg onze aandeelhouder niet overtuigen van participatie in Boelwerf, met andere woorden Boelwerf over te nemen. Met de overname van twee of drie werven in de vroegere DDR hebben we immers aan overinvestering gedaan. Boelwerf, en zeker

hun knowhow, interesseert ons, maar op dit ogenblik hebben we het geld niet. Misschien is dit op termijn wel mogelijk. Zij hebben ons dan ook mee overtuigd om tot een voorbespreking met Begemann over te gaan, omdat die hun belangen mee verdedigde. Als Begemann later de deur voor iemand anders zou openzetten, was dat misschien wel voor Bremer-Vulkan. Als u naar mijn indruk vraagt tijdens de besprekingen, stel ik vast dat Begemann zeer voorzichtig was en voor ieder mogelijk risico oplossingen zocht. Hierdoor bleven zij ook veilig buiten schot. De structuur van industriële partner Begemann en van financiële partner Gimvindus is er niet zomaar gekomen. Er zijn ook twee ondernemingen opgezet : een exploitatiemaatschappij en een immobiliënmaatschappij.

De voorzitter : De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : Zijn er vormingsgelden aangerekend terwijl de mensen werkloos waren ? Als ik sommige uren uitreken en weet hoeveel er gestempeld is, gespreid over alle beroepen, denk ik dat we het antwoord daarop zullen vinden. Zekerheid daaromtrent kan ik u evenwel niet geven. Dan ga ik in op uw vraag inzake de factuur naar het GTI en inzake T-Interim. In de intentieverklaring, het protocol en de CAO van de arbeiders en bedienden staat van in den beginne uitdrukkelijk vermeld dat dit moet gebeuren door een externe firma.

De heer Johan De Roo : Over welke termijn gaat dit ?

De heer René Stroobant : De intentieverklaring dateert van 4 februari 1993. Het protocol tussen de vakbonden en Boel dateert van 8 februari 1993 en de CAO tussen arbeiders en bedienden en de nieuwe Boel-directie dateert van 23 februari 1993. Daar stond expliciet in vermeld dat dit via T-Interim moest gaan. De in- en uitdienstnemingen waren ten laste van de heer Van Buggenhout. Hij heeft dit willen doen, hoewel hij dit als curator niet hoefde te doen om een sociale oplossing mogelijk te maken. Eenieder die de zesde en zevende richtlijn kent, weet immers dat er rechtstreeks geen geld naar Boel mag vloeien.

De heer Karel De Gucht : Wat u eigenlijk zegt is dat in februari en maart 1993 het al voor iedere goede verstaander duidelijk was dat het geld niet rechtstreeks naar de Boelwerf mocht gaan voor zover het betrekking heeft op de sociale enveloppe. Is dat juist ?

De heer René Stroobant : Dat is waar. Ik moet echter verwijzen naar wat mijn collega gezegd heeft over de oplossing voor de bruggepensioneerden en de 19 medische gevallen. Op dat moment wist men nog niet hoeveel mensen zich werkelijk zouden aanbieden op de werf. De werf is opnieuw gestart op 5 april 1993. We raakten er niet uit. We wilden geen duimbreed toegeven op het vlak van het aantal afvloeiingen. Men heeft het lokaal verlaten en men is even later binnengekomen. Dan heeft minister-president Van den Brande gezegd – om hem bij de naam te noemen – dat daar een oplossing voor zou worden gevonden. Hij heeft zich daar garant voor gesteld. Dat staat in dat akkoord. Wij wisten niet hoe hij dat zou regelen.

Achteraf is gebleken dat er een overeenkomst was waarover zij vanaf dat moment onderhandeld hebben met Europa. Het eerste spoor dat we hiervan terugvinden is zijn brief van 8 oktober 1993 aan de heer Van Miert, waarin hij zegt dat hij zich garant stelt voor het volledig en correct volgen van de Europese voorwaarden. Uit die tussenperiode bestaan er nog werkstukken waarover ik voorlopig nog niet beschik. Maar er zijn onderhandelingen geweest : het meest urgente probleem van de brugpensionoeren is opgelost. Dit moest via een externe firma gebeuren. Dit is gebeurd met onze goedkeuring, want T-Interim is bijna officieel.

We hadden genoeg vertrouwen in de heer Van Buggenhout om te geloven dat alles correct zou verlopen. Hij heeft mij vrijwillig zijn afrekening bezorgd. We hebben de heer Van Buggenhout bijna zes maanden niet meer op de werf toegelaten. Het zijn dus geen vriendendiensten. Hij heeft de werf slechts mogen betreden nadat we een akkoord hadden. Dat is een beetje dezelfde situatie als met zijn opvolger. Maar goed, dat hadden we toen afgesproken. Het was duidelijk dat wie de zevende richtlijn kende, wist dat het moest gebeuren via een externe firma.

Wij hebben echter nooit iets van GTI gehoord. Ik herhaal dat de heer Franssen of ik onmiddellijk zouden hebben geweten wie dit zou zijn. We zouden naar de Rechtbank van Koophandel gestapt zijn om dit uit te zoeken. Het is niet het eerste jaar dat we dat werk doen.

De voorzitter : Wat de heer De Gucht zegt, betreft niet enkel de vraag over de bruggepensioneerden, maar gaat tevens over de andere groep. Uw inziens was het ook daarvoor al, bij de start, duidelijk dat een oplossing moest worden gevonden met een financiering buiten het bedrijf.

De heer René Stroobant : We waren niet akkoord om die mensen buiten de werf te plaatsen en ze ergens onder te brengen, waarbij ze dan het gevoel zouden krijgen dat ze door ons verplicht werden. We hadden gezegd dat alleen die bruggepensioneerden en vrijwillig ontslagnemenden de werf mogen verlaten. Bleek dat er lange tijd geld is uitgegeven om die mensen in de loop van twee jaar op te leiden voor een ander beroep. Toen vonden wij dat we ten aanzien van die mensen onze job hadden gedaan.

De heer Karel De Gucht : Ik heb nog één bijkomende vraag voor de heer Stroobant. Ik heb een vraag gesteld over de mensen die stempelen. Dat vind ik – eerlijk gezegd – met betrekking tot de verantwoordelijkheid een cruciale vraag. Wanneer had u uitsluitel over het feit dat mensen die stempelen op hetzelfde ogenblik ook op die lijst voorkomen ?

De heer René Stroobant : Voor wat betreft de ABVV-aangeslotenen in het gewest Sint-Niklaas, heb ik de gegevens. Ik heb die ook opgevraagd in Antwerpen en Mechelen. Dit zijn de omliggende gewesten. Voor de liberale vakbond en het ACV kan ik u niet helpen, maar inzake onze mensen, zal ik deze volledig kunnen voorleggen.

De heer Karel De Gucht : Is het ACV ook bereid om daar duidelijkheid over te verschaffen ?

De heer Leopold Franssen : Dat is geen probleem. Ik wil toch nog een nuance aanbrengen rond de zevende richtlijn. De grote filosofie achter de zevende richtlijn is dat capaciteitsafbouw recht geeft op sociale hulp. Van de heer Van Miert, waarbij we enkele keren op bezoek zijn geweest, kan ik alleen maar bevestigen dat hij gewetensvol zijn werk deed. We vonden het soms een lastig man omdat hij zijn werk zo correct deed.

Daar gaat het eigenlijk niet over. Het gaat over de zevende richtlijn. Beide elementen moeten gecontroleerd worden. Veel mensen denken dat het om Europees geld gaat, maar het gaat om Vlaams geld, of Duits geld in Duitsland.

De heer Karel De Gucht : Het is eigenlijk een Europese machtiging om Europees geld uit te geven.

De heer Leopold Franssen : Inderdaad. Men controleert dus beide elementen. De capaciteitsafname is er zeker geweest. De Boelwerf in Temse is tot een fractie herleid van wat het was en Hoboken is eigenlijk gesloten.

De controle voor wat de sociale hulp betreft, komt volgens de verklaringen van de heer Van Miert toe aan de Vlaamse regering of aan de mensen die de controle mogelijk moeten maken. Hoe daaromtrent nu concreet afspraken werden gemaakt, wisten we niet op 5 april. We wisten dit maar op het ogenblik dat de heer Van Miert of de Commissie hadden beslist.

Er mag – denk ik – over dat brugpensioen geen misverstand zijn. Het feit dat die 113 mensen nog met brugpensioen moesten gaan en zich bij T-Interim en dan bij de curatoren moesten inschrijven, vormde een technische oplossing voor het volgende probleem. Een werknemer kan alleen met brugpensioen gaan bij een onderneming die gebonden is door een collectieve arbeidsovereenkomst. In dit geval een collectieve arbeidsovereenkomst over twee jaar die voorzag in brugpensioen op de leeftijd van 50 jaar. Dit is al een afwijking, die alleen maar kan worden verkregen als het bedrijf erkend is als bedrijf in moeilijkheden.

Wie was erkend als bedrijf in moeilijkheden ? Dat was Boelwerf n.v. bij het eerste faillissement. De Boelwerf Vlaanderen n.v. was niet erkend als bedrijf in moeilijkheden en had geen collectieve arbeidsovereenkomst. Dus die mensen konden onmogelijk in dienst komen, want dan konden ze niet met brugpensioen. Dat was de technische oplossing voor die mensen. Over de andere mogelijkheid is er bij ons eigenlijk nooit een discussie geweest. Tijdens de onderhandelingen hebben we dan een akkoord gesloten over die 1.310 of 1.315. In de praktijk heeft men nooit de 1.300 overschreden. We waren akkoord over dat aantal waarvan we wisten dat er in twee jaar nog 113 van zouden wegvloeien.

Op dat moment wisten we absoluut niet wie er nog ergens anders zou gaan werken. Er is zoveel tijdelijke werkloosheid geweest dat een aantal arbeiders en bedienden gezegd hebben dat het niet goed meer draaide en dat ze er geen vertrouwen meer in hadden. De mensen die ergens anders een geschikte arbeidsplaats vonden, zijn het hier afgestapt. Zo zijn we op korte tijd naar een aantal van 1.104 gegaan met Boelwerf Vlaanderen NV. Anders zouden er bij het faillissement nog meer werknemers zijn geweest. Dat wilde ik toch nog even zeggen, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, met het oog op klare conclusies van deze hoorzitting zou ik enige verduidelijking willen bij de verklarin-

gen van beide vakbondsverantwoordelijken. Moet ik concluderen dat ze de zogenaamde sociale enveloppe waarmee overtallige personeelsleden in dienst werden gehouden, nu als een ongelukkige kunstmatige constructie bestempelen dan wel als een illegale constructie ? Uit diverse opmerkingen blijkt dat een Europese richtlijn die kracht van wet heeft, niet werd gerespecteerd. Dat komt dus neer op het stellen van een illegale daad. Met overheids-geld werden immers mensen betaald die niet alleen niet op de werf aanwezig waren, maar ook geen enkele opleiding hebben genoten. Is mijn interpretatie juist dat de oorspronkelijke bestemming van dat geld werd gewijzigd en dat het werd aange-wend als overlevingsgeld voor de Boelwerf NV of vergis ik me ?

De heer Stroobant heeft in zijn uiteenzetting een aantal keren gealludeerd op personen uit de Bege-manngroep waarvan de aanwezigheid bij hem heel wat vraagtekens oproept. Hij wenste hierop echter niet dieper in te gaan. Ook uit krantenberichten hebben we kunnen vernemen dat de heer Boeckx in bepaalde milieus geen onbekende figuur was. Deze berichten stroken wellicht met de werkelijkheid.

De vakbondsverantwoordelijken hebben verklaard dat ze niet op de hoogte waren van de GTI-constructie. Was de aanwezigheid van de heer Boeckx in de omgeving van de Boelwerf hen dan onbekend en hadden ze geen zicht op de invloed van deze man op de werf ? Hij was toch woonachtig in dezelfde streek.

De voorzitter : De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : Mijnheer de voorzitter, voor zover ik dat heb kunnen navragen bij de kaderleden en de directie van de Boelwerf, is de naam van de heer Boeckx nooit voorgekomen op de personeelslijst of in het organogram van het bedrijf. Deze man is blijkbaar wel een aantal keren op de werf geweest, maar heeft er nooit enige functie bekleed. Zijn naam is me pas ter ore gekomen toen hij is verhuisd. Ik kende de naam Boeckx wel als de naam van een bestuurder die destijds uit de KS is verdwenen. Ook andere mensen uit de KS zijn later bij de Boelwerf verzeild geraakt. Als we van in het begin op de hoogte waren geweest van de bezoeken van ex-KS-medewerker Boeckx aan de Boelwerf, dan zou dit onmiddellijk ons wantrouwen hebben gewekt, zeker als we de aard van zijn opdracht zouden hebben gekend. Wij hebben er echter nooit weet van gehad dat hij door het bedrijf was aangezocht.

Er werd hier beweerd dat tientallen en tientallen firma's voor deze opdracht werden aangesproken maar dat het voor sommigen te ver en voor anderen te nat zou zijn geweest. In de periode juli-augustus werd het voor de directie en de leden van de raad van bestuur duidelijk dat de werf op een nieuw faillissement afstevende, toen bleek dat het order voor de twee shuttles afkomstig was van een niet bestaande rederij. De desillusie was groot.

De directie zal toen geen uitweg meer hebben gezien en haar gedachten gingen toen – bij wijze van spreken – naar het prachtige stuk Hollandse kaas dat in de koffer stak. Toen moet het idee van die constructie zijn gegroeid ; dat lijkt me de enige logische uitleg. Dit is geen beschuldiging, maar een veronderstelling waarvan de juistheid uit het gerechtelijk onderzoek zal moeten blijken.

De huidige curator heeft overigens gewag gemaakt van onzorgvuldige, vlug en slordig opgestelde facturen. Meester Dauwe zal het mij niet kwalijk nemen dat ik de optelsommen eens heb overgedaan, maar ze bleken alleszins fout te zijn. Onafgezien van de BTW die niet diende te worden aangerekend, klopt de optelsom voor de loonkosten van de arbeiders en bedienden met de kostprijs van het materiaal, te weten 8 miljoen frank voor een lot oud ijzer, niet. In een poging om snel geld te recupereren en gedeeltelijk misschien ook met de bedoeling de arbeiders langer aan de slag te houden heeft de directie een beroep gedaan op de gelden die voor het grijpen lagen bij het Vlaams Gewest. Hoe de vork precies aan de steel zat, weet ik echter niet.

De heer Leopold Franssen : Mijnheer de voorzitter, of het om een ongelukkige kunstmatige constructie gaat, dan wel om een bewust opgezet illegaal circuit, kan ik niet beoordelen. Maar zelfs indien er sprake is van oneigenlijk gebruik van overheidsgeld, zou ik nog een onderscheid willen maken op grond van de verklaringen van de heren Van Miert en Van den Brande van deze ochtend. Minister-president Van den Brande heeft verklaard dat de voorwaarden gesteld door de Europese Gemeenschap voor iedereen duidelijk gekend waren, dus ook voor de leden van de directie en van de raad van bestuur van de Boelwerf. De vraag is echter vanaf wanneer die voorwaarden bekend waren : vanaf 5 april of vanaf oktober. Voor de toepassing van de beslissing van de Europese Commissie kan ik in dat opzicht dus wel de verzachtende omstandigheden pleiten, althans voor een bepaalde periode. Later ligt dat natuurlijk anders. Het verder onderzoek zal moeten uitmaken wat er precies van aan is geweest. In die zaak interesseert

mij vooral in hoeverre de werknemers van de werf benadeeld geweest zijn. Indien men bij de besteding van het Vlaamse overheidsgeld de Europese normen willens en wetens met voeten heeft getreden, dan moet het oneigenlijk gebruik worden vastgesteld. Dan hoop ik alleen nog dat dit geld in de werf is gebleven.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, de uiteenzettingen en de antwoorden van de heren Stroobant en Franssen hebben een welbepaalde teneur. Zo heeft de heer Stroobant gesuggereerd de heer Bertrand Janssen uit te nodigen. Wij kunnen dat eventueel in overweging nemen bij de regeling van de verdere werkzaamheden.

Volgens de heer Stroobant werden de belangrijke beslissingen op de Boelwerf Vlaanderen genomen door mensen wier naam niet op de loonlijsten van het bedrijf voorkwamen. Kan hij de naam en de toenaam van deze personen meedelen zodat wij met hen contact kunnen opnemen ?

De heer Franssen heeft melding gemaakt van gesprekken tussen de vakorganisaties en Bremer-Vulkan waaruit de wil tot overname wel degelijk zou zijn gebleken, maar liet eveneens uitschijnen dat het op dat ogenblik nagenoeg volledig onmogelijk was een stap op het Boelschip te zetten. Nu is bekend dat Begemann evenmin over de vereiste kapitalen beschikte om in de nieuwe opgezette constructie te stappen. Dat feit was destijds niet bekend. Kunnen de pogingen om Bremer-Vulkan via bepaalde toezeggingen te overhalen om haar kandidatuur te stellen voor een overname van of een participatie in het bedrijf dan wel als voldoende hardnekkig worden beschouwd ? Vinden de vakbondsverantwoordelijken dat het dossier van de n.v. Boelwerf en van de n.v. Boelwerf Vlaanderen voor de zoektocht naar de 196 miljoen frank voldoende stof bevat om het aan een volledig onderzoek door deze parlementaire commissie te onderwerpen ?

De voorzitter : De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat de Vlaamse volksvertegenwoordigers als gekozenen van het Vlaamse volk over de nodige middelen beschikken en de mogelijkheid krijgen om de zaak uit te pluizen zodat de gelden, eventueel mits terugvordering van de onrechtmatige ontvangers, hun oorspronkelijke bestemming kunnen krijgen. In die optiek hebben wij althans onze vrijwillige medewerking aan deze commissie verleend.

Ik zal eerst antwoorden op uw laatste vraag. Ik hoop dat de Vlaamse volksvertegenwoordigers in staat zullen zijn om in deze zaak volledige klaarheid te scheppen.

Uw tweede vraag ging over de contacten en de mogelijkheden met Bremer-Vulkan. De heer Franssen heeft daar al iets over gezegd. Bremer-Vulkan had net op dat moment een belangrijke bestelling vanuit Japan. Op dat moment werden echter ook de werven in Oost-Duitsland gesloten, waardoor tienduizenden mensen werkloos werden. De Duitse regering heeft hen toen verboden nog verder te onderhandelen met de Boelwerf. Ze heeft hen verplicht om eerst te investeren in Oost-Duitsland.

Dit was bijzonder jammer omdat ze werkelijk zeer geïnteresseerd waren, omwille van de complementariteit van Boelwerf. Bremer-Vulkan bouwde immers alles, behalve gastankers. Naast de Boelwerf, waren ze ook nog van plan een Italiaanse of een Spaanse werf over te nemen. Er was toen wel sprake van een sterk verminderde tewerkstelling, maar wegens de eerder geschetste problemen ging de hele zaak gewoon niet door.

We hebben werkelijk alles geprobeerd om een overname door Bremer-Vulkan toch nog mogelijk te maken. We hebben verscheidene keren telefonisch contact gehad en meerdere keren met mensen van Bremer-Vulkan vergaderd. Ze hebben steeds herhaald dat ze het verschrikkelijk jammer vonden dat ze de Boelwerf niet konden of mochten overnemen. Ze hoopten toen op betere tijden. Spijtig genoeg zijn ze later dan zelf nog failliet gegaan.

Mijnheer Wymeersch, u had ook nog een andere vraag ?

De heer Frans Wymeersch : In uw eerste betoog had u het over wie nu eigenlijk de belangrijke beslissingen nam.

De heer René Stroobant : De heer Bossyns heeft nog altijd het volle vertrouwen van de heer Franssen en ikzelf. Hij was echter een eiland omringd door mensen van Begemann, pottenkijkers die niet op de loonlijst van Boel stonden. Ik noem de heer Soors en de heer Meerman, boekhouder in België voor een groot aantal Begemannbelangen. Verder was er ook nog de heer Bertrand Janssen, de personeelsdirecteur. Dit is ook iemand die overal verschijnt waar er sociale problemen en overnames zijn. Voorts zijn er ook nog de heer Deleye en de heren Joep en Jeroen van den Nieuwenhuyzen. Ik herhaal : voor zeer grote aankopen werd de beslis-

sing genomen door de heer Bertrand Janssen, niet door de heer Bossyns.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, collega's, na de vorige hoorzittingen was het toch duidelijk geworden dat de verantwoordelijken voor Boelwerf hadden afgesproken om meer mensen in dienst te houden, dan eigenlijk kon of mocht. Men zei toen dat dit op een of andere manier wel zou worden betaald. Hiervoor zou geld worden aangewend dat eigenlijk was uitgetrokken was voor afvloeiingen. Op termijn zou dan een constructie worden opgezet om dit mogelijk maken, ook al wist iedereen dat dit eigenlijk een fictieve constructie was.

Met alles wat hier vandaag wordt gezegd, wordt er in feite opnieuw een mistgordijn opgetrokken. Mijns inziens moeten toch ook de vakbonden geweten hebben dat er voor die extra 211 mensen – die ze eisten – meer geld nodig zou zijn. Mijnheer Stroobant en mijnheer Franssen, ik heb het altijd hypocriet gevonden dat u op een bepaald moment moord en brand begon te schreeuwen over waar dat geld naartoe was gegaan. U wist toch maar al te goed dat deze – of een gelijkaardige – constructie nodig was ? Uw wens kon immers niet worden vervuld binnen het businessplan dat door de regering, de Europese Commissie en Begemann was goedgekeurd.

Ik vind dit uitermate incorrect. Voor mij is het niet voldoende dat het geld uiteindelijk toch in de zakken van de Boelarbeiders is beland. Het gaat hier om overheidsgeld dat voor een bepaald doel was bestemd. Het is niet voor dat doel gebruikt. Dit is onaanvaardbaar.

U zegt nu dat dit bedrag mogelijkerwijs niet overeenstemt met het bedrag dat eigenlijk te kort was in het businessplan om de arbeiders te betalen, gezien het feit dat er in die periode zo'n hoge werkloosheid was. In principe zouden we een zeer gemakkelijke berekening moeten kunnen uitvoeren. De juiste termen van deze berekening zijn echter zeer moeilijk te vinden. Wat is nu precies het verschil ? Wat hebben die 211 mensen gekost, rekening houdend met de verschillende afvloeiingsdata van die personen ? Wat is daarvoor ingebracht via de werkloosheid ? Wat is er ingebracht via het loon ?

De heer Stroobant diende mij natuurlijk niet te overtuigen van het feit dat de door GTI ingediende facturen volkomen fictief waren. Ik veronderstel

dat geen enkele werknemer op een bepaald moment voor z'n herscholing een bedrag van 100.000 frank heeft gekregen. Zijn er concrete aanwijzingen dat het bedrag aan uitgekeerde werkloosheidsvergoedingen opgeteld bij het reëel uitbetaalde loon van de overvallige arbeiders niet overeenkomt met het totale bedrag van 196 miljoen frank ?

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Ik zal het proberen anders te verwoorden. Misschien zal mijn vraag dan complementair zijn met wat mevrouw Maes vroeg. Op 5 april 1993 startte Boelwerf Vlaanderen met een schone lei, maar ook met 211 werknemers teveel. Die waren in dienst van Boelwerf Vlaanderen n.v., maar konden nog niet met brugpensioen en moesten dus afvloeien. Dit zou ofwel via een brugpensioenregeling ofwel via gewoon vertrek gebeuren. Vanaf het moment dat deze 211 mensen in dienst zijn genomen na bemiddeling door T-Interim, hebben zij bepaalde prestaties geleverd. Ik neem aan dat zij op de werf niet maandenlang niets hebben gedaan. Zij hebben in principe niet-productieve arbeid verricht en werden daarvoor betaald, ik neem aan door Boelwerf Vlaanderen. Van deze 211 mensen zijn er in de loop van die twee jaar tussen 5 april 1993 en het moment van het faillissement 95 mensen met brugpensioen gegaan. 115 mensen kwamen dus nog niet voor brugpensionering in aanmerking. Zij waren daar na hun aantal maanden werk nog altijd niet vertrokken. Enkel zijn vrijwillig vertrokken, en hun precieze aantal kennen wij niet. Mijn vraag is of jullie van de vakbondsleden in de periode tussen 5 april 1993 en het faillissement, dus tussen de start en het moment dat Boelwerf Vlaanderen in handen van de curator kwam, klachten hebben ontvangen over een niet correcte betaling ? Met andere woorden, zijn die 196 miljoen frank uitbetaald in de vorm van lonen en van herscholingen – waarvoor ook lonen werden betaald -, of is een deel van dat bedrag niet bij de arbeiders terechtgekomen en is het misschien in het circuit van Boelwerf zelf beland ? Mijn duidelijke vraag sluit dus aan bij wat mevrouw Maes heeft gezegd.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Ik had graag wat duidelijkheid bij de cijfers. Er is bijvoorbeeld het probleem van de 211 overvallige werknemers. Het sociale luik had 443 miljoen frank ter beschikking. Dat cijfer deel ik in drie. 143 miljoen frank zou niet gebruikt en teruggestort zijn. 104 miljoen frank zou gegaan zijn naar mensen die met brugpensioen

zouden gaan. De overige 196 miljoen frank houdt ons nu al de hele tijd bezig, maar ik wil toch ook enige verduidelijking omtrent die 104 miljoen frank. Ten eerste, mijnheer Stroobant, zegt u dat een deel is toevertrouwd aan de heer Van Buggenhout, met name 105 miljoen frank voor zij die één week werkten en drie weken werkloos waren. Daarbij zat ook een eindejaarspremie. Stemt dat bedrag overeen met de 104 miljoen frank waarin was voorzien voor de mensen die met brugpensioen gingen ? Van deze mensen zegt men dat ze niet bij Boelwerf Vlaanderen aan de slag konden. Men heeft een technische constructie uitgedokterd om deze middelen ter beschikking te stellen voor de periode waarvoor ze gewerkt hebben. Daarover vraag ik dus een eerste verduidelijking.

Dan is er die 196 miljoen frank. In de loop van het verhaal hebben we hierover al verscheidene interpretaties gehoord. Vandaag wordt hier gesteld dat ze betrekking hebben op de andere 188 werknemers. In feite gaat het maar over 41 overvalligen. De 196 miljoen frank die betaald zou zijn, kan hoogstens betrekking hebben op opleidingen in EHBO – die niet echt nodig waren maar wel voor een vrij hoog bedrag aangerekend werden – en op opleidingen die misschien via de opleidingsschool voor de metaalsector gebeurd zijn. Voor een beperkt bedrag is de factuur dus misschien te verantwoorden voor een beperkt aantal misschien overgefactureerde opleidingen. De rest is via een kunstmatige constructie terug naar de Boelwerf gegaan. Daar zijn ze zeker niet voor eigenlijke opleidingen gebruikt, misschien wel voor het uitbetalen van lonen. U stelt echter dat voor dit laatste andere middelen ter beschikking waren. Als ik het goed versta, was er ergens nog 3,2 miljard frank uit een Fonds met Scheepsbouwkredieten, een Fonds waaruit de lonen normaal gezien betaald werden. Met die 196 miljoen frank mochten geen lonen uitbetaald worden. Dat geld is dus naar Boelwerf gegaan en daar in de algemene middelen terechtgekomen. Wanneer u, mijnheer Franssen, zegt de indruk te hebben overgehouden dat gemeenschapsgeld in privé-handen terechtgekomen is, bedoelt u met die privé-handen dan de Boelwerf n.v., bedoelt u de twee privé-aandeelhouders in de n.v. of gaat het om de grote privé-aandeelhouder in de NV ?

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Men zegt dat de situatie tot stand kwam onder druk van de vakbonden. De vakbonden zouden het niet aangedurfd hebben om op te merken dat er 211 werknemers teveel zijn. Men heeft dan voor een constructie gezorgd die

geleid heeft tot een vermenging van de sociale en de economische enveloppe. Gimvindus heeft deze twee altijd gescheiden, ik verwijs hiervoor naar Polyship. Sommigen beweren dat de Vlaamse regering sterk onder druk werd gezet door de vakbonden die niet aan hun leden wilden zeggen dat er teveel werknemers waren. Uit uw uitleg bleek u vanaf het begin te weten dat deze werknemers moesten worden vergoed uit het sociale budget. Is dat zo ?

Op 17 november 1994 gaf minister-president Van den Brande een antwoord op de vraag waarom men Begemann verkoos als industriële partner. Volgens de minister-president bood deze firma de beste waarborg omdat er 1.300 werknemers zouden worden tewerkgesteld. Maar er is een brief aan de Europese Commissaris van 8 oktober 1993 waarin de heer Van den Brande zegt dat er 211 werknemers teveel zijn. Wist u dat van bij het begin en hebt u deze informatie aan uw leden overgemaakt ?

De voorzitter : De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : Het businessplan werd uitgewerkt voordat we aan de onderhandelingen deelnamen. Men had de bedoeling om de zeven schepen af te werken om zo het verlies ten overstaan van de reders en de overheid weg te werken. We hebben onderhandeld en eisten investeringen. We dachten dat er meer mensen zouden worden aangeworven als er drie bijkomende bestellingen waren. We hadden met de minister-president afgesproken dat er 113 bruggepensioneerden waren. Ze waren niet bij Boel ingeschreven, voor het faillissement werd er een CAO afgesloten met de werf en ze zijn via die kunstmatige T-Interim en de curator buiten de werf gehouden. Ze vloeiden af en konden dan bijkomende, Europese steun krijgen. Er waren er nog 88 over, 41 daarvan zouden via de Europese Unie op een oplossing kunnen rekenen maar we dachten dat dat niet nodig zou zijn door die drie bijkomende bestellingen waarvoor ze zeker extra mensen moesten aanwerven.

Die 1.320, of 1.310 en 1.305 zijn theoretische cijfers. Zij werden op een bepaald ogenblik gebruikt tijdens onderhandelingen. Bij voorbaat was er een oplossing voor 113 mensen. Als wij twee of drie maanden later waren opgestart, dan waren er misschien een 50-tal mensen niet meer opgedaagd. In dat geval zouden we dat cijfer niet halen.

Maar nooit bedroeg het aantal aangeworven personen het afgesproken aantal. Ze hebben dus enigszins gemanipuleerd, door anderen terug te roepen,

door nieuwe mensen erbij te halen. In dat verband kan men de achterban van Begemann vermelden. Dat werk kon evengoed door kaderleden van Boelwerf zelf gebeuren. In die zin is dat geen vervalsing. We waren ervan overtuigd dat ze hun doelstellingen niet zouden verwezenlijken ; dat ze zouden moeten overgaan tot aanwerving.

We hadden de formele belofte van minister-president Van den Brande dat er een oplossing zou komen. Dat was mogelijk. Want de werf slankte af. Hoboken moest op termijn zijn deuren sluiten. Boelwerf zou op een kleinere oppervlakte, rond een droogdok, samengebracht worden. Het voorste gedeelte van de werf zou verdwijnen of verkocht worden. Het droogdok zou volledig worden gemoderniseerd.

Er bestond op dat ogenblik een akkoord, met verscheidene rederijen, om die 7 schepen af te werken. We zaten dus niet te wachten op Europees geld ; we zaten te wachten op het ogenblik dat er opnieuw zou worden aangeworven. Alles kan dus worden herleid tot de problematiek van die 41 mensen.

Ik ben terzake erg formeel. Ik geef u de cijfers, met naam en toenaam erbij. 49 arbeiders zijn verdwenen omdat ze zowel de vakbond als de Boelwerf beu waren, want er kwam van onze beloften niets in huis. Zij stelden vast dat er enkel plaatijzer werd besteld ; dat de helft van de mensen zich bezighield ; dat er grote tijdelijke werkloosheid heerste ; dat er geen investeringen gebeurden ; en dat de zogezegd extra bestelde schepen verdwenen. Die mensen zijn vertrokken.

16 van hen zijn ontslagen wegens medische redenen. Vandaag zijn wij nog steeds, ondanks de gedane beloften, op zoek naar enige begeleiding voor die mensen. Vele volksvertegenwoordigers hebben voor die mensen initiatieven genomen. Maar die mensen zijn gewoon aan de deur gezet. Dat gebeurde ook met die 19 mensen waarvoor er formele beloften werden gedaan. Die beloften werden in die intentieverklaring opgenomen. Vijf om medische redenen. Globaal bekeken kom ik dan aan een cijfer van 41 mensen.

Ik heb dat in de werkloosheidsstatistieken nagekeken. Zij zijn niet allemaal lid van het ABVV, en wonen niet allemaal in mijn gewest. Maar het gaat wel degelijk om 41 mensen, die veel werkloosheidsdagen hebben opgeslagen, maar geen scholing hebben gekregen. Ze stempelden 4 weken ; daarna werden ze 1 week betaald. Ik ben ervan overtuigd dat die week met dat vormingsgeld werd uitbe-

taald. Dat werd op een of andere wijze dan in rekening gebracht.

Om te besluiten : vergeet het cijfer 113. Het betrof een akkoord, enigszins kunstmatig, om die mensen met brugpensioen te kunnen sturen. Dat was een goede, rechtsgeldige oplossing. Er blijft het theoretische cijfer van 88 overtalligen. Maar die overtalligen zijn er nooit geweest. Ik herhaal dat voortdurend. Eigenlijk gaat het om slechts 41 mensen die als overtallig kunnen worden beschouwd. Die 41 mensen hebben niets ontvangen van dat bedrag van 196 miljoen frank. Dat bedrag werd gebruikt om daadwerkelijk lonen uit te betalen, of om de bruggepensioneerden te betalen. Die bruggepensioneerden moesten eveneens vier weken stempelen, en 1 week werken. De rest heeft de curator betaald.

Beide componenten resulteren waarschijnlijk in het bedrag van 104,5 miljoen frank. We moeten nagaan waar dat bedrag van 196 miljoen frank naartoe is gegaan. Ging het om mensen in de productiesector ? Of is er met dat geld iets anders gebeurd ? Ik heb niet genoeg tijd gehad om dat grondig te onderzoeken.

De voorzitter : De heer Cordeel heeft het woord.

De heer Marc Cordeel : Mijn vraag aan de vakbond is of zij op de hoogte waren gesteld van de Vlaamse kandidaat-investeerders. Ik heb de indruk dat de Vlaamse regering de verkeerde keuze heeft gemaakt met Begemann. Kunt u mij zeggen wanneer u precies kennis heeft genomen van die eventuele kandidaat-investeerders ? U weet zeer goed dat niet alleen Begemann kandidaat was, maar dat er ook andere kandidaten waren. Was u op de hoogte gesteld door de Vlaamse regering ?

De heer René Stroobant : Ik zal antwoorden. Het was de firma Cordeel.

De heer Marc Cordeel : Nee, absoluut niet. De firma Cordeel zat er voor niets tussen. Volksvertegenwoordiger Marc Cordeel heeft alleen een onderhoud gevraagd voor een andere groep kandidaat-investeerders met de minister-president. Dat onderhoud hebben zij ook gehad. Ik heb die mensen enkel tot bij de minister-president gebracht. Daar hebben zij hun grieven op tafel gelegd en wij hebben er nooit meer iets van gehoord.

De heer René Stroobant : Excuseert u mij. Dan heb ik mij vergist. Wij waren ervan overtuigd dat er in die groep ook een participatie was van de firma Cordeel. Wij hadden vernomen dat de Vlaamse

kandidaat het slechtste voorstel had qua tewerkstelling. Wij vonden ook dat de kapitaalbrengte laag was. Misschien weet de heer Franssen er nog meer van.

De heer Leopold Franssen : Ik vind het nog steeds spijtig dat wij geen rechtstreeks contact hebben gehad met die bepaalde groep. Eigenlijk is daar vanuit officiële zijde niet veel aan ons over meege-deeld. Wij hadden de indruk dat de beslissing daarover reeds gevallen was en dat men liever met Begemann scheep ging dan iets anders te proberen. Nu kan ik wel begrijpen dat men op een bepaald moment de knoop moet doorhakken als men vanuit Gimvindus de opdracht krijgt om Europa af schuimen op zoek naar kandidaat-overnemers.

De heer Marc Cordeel : U bent dus niet officieel op de hoogte gesteld van die kandidaturen ?

De heer Leopold Franssen : Op papier niet. Er is wel gezegd dat er een groep op bezoek is geweest die door u begeleid werd. Er werd gesteld dat de groep een plan had om de Boelwerf over te nemen met in de beginfase een tewerkstelling voor 350 mensen die later zou groeien naar 850.

De voorzitter : Ik zou willen vragen dat er nu geantwoord wordt op de vragen die rechtstreeks verband houden met de aanleiding van deze hoorzitting.

De heer René Stroobant : Mijnheer de voorzitter, ik zou nog iets willen toevoegen. Wij waren in de veronderstelling – ook op het Vlaams Gewest dacht dat – dat de groep Saverys er achter zat. Daarom heeft deze kandidaat waarschijnlijk geen kans gekregen.

De heer Marc Cordeel : De groep had duidelijk een toezegging van schepen. De heer Saverys zat niet mee in de groep van investeerders.

De voorzitter : De heer Franssen heeft het woord.

De heer Leopold Franssen : Die 1.300 was geen belangrijk cijfer, omdat er nog een ander element meespeelde. Onze achterban wou uitdrukkelijk dat 113 personeelsleden met brugpensioen konden gaan. Op een bepaald moment hoorden we over het businessplan. We konden het toen wel inkijken maar er werd nooit over gediscussieerd. Onze kritiek op het plan is dat men een grens stelde van 1.100 personeelsleden. Men wou met 1.100 mensen meer schepen bouwen dan met 1.800 werknemers en dat op een kleinere oppervlakte. We zouden dit

nooit hebben kunnen verkopen aan onze achterban. We vergeleken de situatie met Nederland. Daar is 30 percent van het personeel vast in dienst en 70 percent tijdelijk, met allerlei minderwaardige arbeidscontracten. We wensen niet in zo een situatie terecht te komen. Indien de gastankers vanaf het begin hadden kunnen worden gebouwd, dan zou men binnen de kortste keren nieuwe personeelsleden aangeworven moeten hebben. Men zou de nieuwe schepen en de afwerking van zeven schepen in aanbouw niet hebben kunnen realiseren met 1.100 mensen. Dat er geen nieuwe schepen werden besteld, speelde in hun kaart. Daardoor bleek 1.100 werknemers wel realistisch.

Ik hoop ten eerste dat het gemeenschapsgeld niet in privé-handen terecht is gekomen. Het lijkt er anders wel op. Ik wil daarbij een onderscheid maken tussen de periode vanaf de start tot de bekendmaking van de beslissing van de Europese Commissie en de periode daarna. De slachtoffers zijn in elk geval de ongeveer 25 mensen die ziek waren. Zij werden ontslagen door Boelwerf Vlaanderen en grepen naast elke vergoeding. Het effect op degenen die toen aan het werk waren, kan ik nog niet inschatten.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Hoeveel klachten zijn er over de niet-uitbetaling van lonen ? Lopen er momenteel zaken bij de Arbeidsrechtbank ? Vordert men de curator voor de niet-betaling van lonen ? U spreekt over heel wat tijdelijke werkloosheid. Voor zo een periode ontvangt men een werkloosheidsvergoeding, maar in de meeste grote sectoren ook een opleg. Werd die opleg betaald door het fonds van bestaanszekerheid van de metaalsector of met geld uit die sociale enveloppe ?

De heer Leopold Franssen : Er zijn inderdaad tijdens de overgangsfase klachten geweest over niet-betaling. T-Interim was toen nog niet voldoende op de hoogte van alle na te leven overeenkomsten. Voor wat onze organisatie betreft, is er nu één klacht lopende. Het gaat om een brugpensioneerde die een lager bedrag kreeg toegewezen door de curator dan degenen die onmiddellijk met brugpensioen gingen. We achten dit in tegenspraak met de afgesloten overeenkomst. Meester Van Buggenhout houdt zich daarmee bezig. Dat gaat om slechts één geval. Ik vermoed en hoop dat dat op korte termijn kan worden opgelost.

De heer Johan De Roo : Indien een groot aantal arbeiders niet werd betaald in die periode, dan zou het toch klachten hebben geregend ?

De heer Leopold Franssen : Inderdaad, en het zou niet bij klachten alleen gebleven zijn.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : U heeft het over één klacht na het eerste faillissement. Die loopt tegen meester Van Buggenhout. De bekendmaking van de hele constructie Boeckx-GTI is van recente datum. De heer Stroobant zegt dat er nu wel degelijk klachten zullen volgen omdat er twijfel bestaat over de correctheid van de facturen. Heb ik dat juist begrepen ? Men wist niets van de hele Boeckx-GTI-kwestie. De minister-president is er ons nooit komen over vertellen. De arbeiders weten er dus waarschijnlijk ook niets van.

De voorzitter : Er zijn twee aspecten. Zijn die mensen betaald ? Zijn er klachten over niet-betaling ? Twee : waren de mensen op de hoogte via welke constructie ze zijn betaald ? Uit de vorige hoorzittingen bleek dat iedereen betaald werd door de Boelwerf tot de GTI-constructie werd opgestart. De facturen waarvan ook sprake tijdens de vorige hoorzittingen gelden voor de periode van vóór GTI.

De heer Stroobant heeft het woord.

De heer René Stroobant : Van die 88 klachten komen er negentien van langdurig zieken : twaalf die een afstandsverklaring deden en zeven die zomaar buitengegoid zijn.

De heer Johan De Roo : Maar er kunnen ook klachten zijn van mensen die bij het faillissement buitenvlogen en dus ook niet betaald werden.

De heer René Stroobant : Het is logisch dat de vakbond nu en dan klachten heeft, bijvoorbeeld over niet-correcte betalingen.

De heer Johan De Roo : Ik geloof dat de vakbond dat anders zegt.

De heer René Stroobant : Er heerst hier enige verwarring. Ik zal het nog eens uitleggen. Van die 88 zijn er negentien, twaalf en zeven klachten. Heel wat mensen zijn het afgestapt, kwaad op ons en kwaad op het bedrijf, omdat ze stempelden en niets hadden gekregen, zelfs geen opleiding. Het grote probleem is dat die mensen niet op de hoogte waren van die omscholing. Ook de mensen die op de factuur staan en zagezegd omgeschoold zijn,

weten niet dat het om omscholingsgeld ging. Ze dachten gewoon dat dit geld loon was. Ze kregen zelfs een loonafrekening.

Waar is de overeenkomst tussen Boelwerf en GTI voor die opleiding ? Er is zelfs geen contract gemaakt. Daar bestaat geen enkel spoor van.

De heer Jacques Laverge : Dat is met een welbepaalde bedoeling niet gevraagd.

De heer René Stroobant : Als twee firma's een akkoord afsluiten, dan is gewikt en gewogen of ze er nog een frank kunnen uitslaan. Nu is er niks afgesproken. Hier verwijs ik naar de curator, die het heeft over een verwarrende, slordige en onduidelijke formulering. Ik voeg daaraan toe : zeker fictief. En betreffende uw vraag waarom de mensen niet geklaagd hebben : ze hebben altijd een loon gekregen voor hun werk. Dat werk is voor 180 miljoen frank productieve arbeid. Ik heb die factuur aan Boelarbeiders getoond. Die vielen achterover van de bedragen die ze verdiend hebben. Bedragen die ook niet kloppen met hun belastingaangifte. Maar hij geeft ons tijd om dat bijeen te zoeken.

De voorzitter : Ik hoop dat de auditvergadering enige verheldering brengt.

De heer Cannaerts heeft het woord.

De heer Leo Cannaerts : Ik heb nog enkele vragen. Men heeft gesproken over het businessplan dat in de lente van 1993 ook aan de vakbonden is voorgelegd. Voorzag dat plan volgens u in het opvangen van de extra loonkosten die werden veroorzaakt door de uitbreiding van 1.100 werknemers naar 1.300 ? Voorzag dat plan in opleidingskosten ? Indien niet, reageerde u daar toen op ? Wist men wie de opleidingskosten voor het personeel zou betalen tijdens de opleiding ? De Europese stelling zegt dat het geld mocht worden uitbetaald, niet alleen aan Boel zelf maar ook als steun voor afvloeiingskosten. Hoe interpreteerden de vakbonden het woord afvloeiingskosten als men het ook als afdankingsvergoedingen kan interpreteren ? In de brief van de heer Van Miert was er sprake van afvloeiings- of opleidingskosten. Was er een verhouding tussen beiden ? Hoe interpreteerde u het woord afvloeiingskosten toen u voor de eerste keer op de hoogte werd gebracht van dit soort maatregel, en hoe interpreteert u het nu ? Tenslotte zou ik de heer Stroobant willen vragen of hij nu nog altijd de volgende stelling onderschrijft : Boel had niet moeten failliet gaan indien die 192 miljoen frank op de juiste manier was uitbetaald.

De heer René Stroobant : Ik heb gezegd dat 3,2 miljard frank ter beschikking was voor de zeven schepen, de lonen inbegrepen. Als men door een toeval dan nog eens 196 miljoen frank extra zou gebruikt hebben voor lonen, vermeerderd dat pakket. Dan zou u zeggen : maak eens de hele rekening, want u moet op het eind toch iets over hebben bij het gedeelte van de lonen dat gegeven is bij het pakket van de zeven schepen. Dan moest men niet failliet gaan.

De heer Leo Cannaerts : Uit de vorige vragen maak ik de synthese dat de 196 miljoen frank tegenover de opgedrongen extra loonkosten stonden. Deze kosten werden syndicaal opgedrongen : er moesten 200 extra werknemers komen, enzovoort. Ons financieel plan houdt rekening met 100 mensen die we eigenlijk niet nodig hebben. De Europese steun daarvoor bedraagt 196 miljoen frank. Mijn vraag is dus hoe u twee gelijkaardige begrippen als afvloeiingskosten en opleidingskosten interpreteert.

De heer René Stroobant : De samenstelling van de 3,2 miljard frank vond plaats op basis van de CAO die we met de directie afgesloten hebben. De CAO die op dat moment in werking trad, is niet toegepast en er zijn drie dagen verlof ingeleverd. De directie kon aan de hand van die gegevens gemakkelijk voor een ruime tijd de loonkost berekenen. Ik moet wel zeggen dat ze dat zo berekend hebben. Ik denk dat ze alles – ook de lange periodes van tijdelijke werkloosheid – verrekend hebben.

Ik vraag me dus af of er nog een deel van die bonus van 296 miljoen frank, die toch gedeeltelijk is gebruikt voor de lonen, in Boel is gebleven. Ik hoop dat het gebruikt is om de lonen mee te betalen, wat volgens Europa evenwel niet mag. Dat zou toch nog een beetje te begrijpen zijn. Dat wil ik eerst eens onderzocht zien. In die zin zal het businessplan op maat geknipt zijn voor de te leveren prestaties.

De voorzitter : De heer Franssen heeft het woord.

De heer Leopold Franssen : In verband met het businessplan van de nieuwe Boelwerf werd een nota opgesteld. Men gaat uit van 1099 personeelsleden : 277 bedienden en 822 arbeiders. Het plan voorzag 597 miljoen frank als werkingskosten, waarvan 449 miljoen frank vast en 148 miljoen frank proportioneel met de gepresteerde uren. De afschrijvingen bedragen 10 miljoen frank : 100 miljoen frank voor huur en 300 miljoen frank per jaar voor de leasing. Verder handelt het plan over het orderboek, de balansen, het resultaat en de investe-

ringen die gedurende vijf jaar 400 miljoen frank per jaar zullen bedragen. Dit was heel kort samengevat het businessplan.

Als ik deze samenvatting zie, vind ik niets om op de vraag te antwoorden over opleidingskosten of aanpassingen om van een werf van 1.800 naar bijna 1.000 man te gaan. Zover als ik het mij herinner, stond daar niets over in. Maar, ik zou mij kunnen vergissen. Het staat althans niet in de samenvatting.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Zijn er op een gegeven moment in die periode 1.100 mensen tegelijk aan het werk geweest ? Zijn er ooit meer geweest ?

De heer René Stroobant : Het grootste aantal werknemers werd bereikt op 26 april 1993. Dat is de laatste dag van de zes maanden dat iedereen aan het werk moet zijn om CAO nr. 32bis te laten toepassen. De volgende dag was er al terug tijdelijke werkloosheid.

Mevrouw Nelly Maes : Er is een theoretische constructie met 1100 werknemers en 211 mensen in overtal. Maar als de 211 mensen in overtal een fictie is, dan zijn de 1100 tewerkgestelden misschien ook gedeeltelijk fictief. Dan kan men zich de vraag stellen wat de reële loonkost in die periode geweest is. Bovendien dient rekening gehouden met het feit dat ook de rest voor het merendeel stempelde.

De voorzitter : De heer Stroobant heeft daarstraks met zijn rekeningen al duidelijk gemaakt dat een heel aantal werknemers voortdurend in een statuut van tijdelijk werkloze moesten springen, en dat bovendien niet alle mensen die voor werk in aanmerking kwamen, ook echt aan het werk waren. Hij heeft een hele rekening gemaakt over wie afvloeide. Uiteindelijk resulteerde dit in die 41 overtalligen.

Mevrouw Nelly Maes : Het door ons tot nu toe gehanteerde cijfer van 196 miljoen frank is óók een theoretische constructie.

De voorzitter : Ik kan daar alleen maar mee akkoord gaan. Er was ook nog een vraag gesteld over de afvloeiingen

De heer Leopold Franssen : In de toenmalige persmededeling van de heer Van Miert lees ik dat er een maximum van 443 miljoen frank was ingeschreven om de kosten voor de opzeggvergoedingen

en de omscholing van 211 werknemers te dekken. Wie de tekst voor het eerst onder ogen krijgt, vraagt zich af wat ze betekent. Dat businessplan was ik trouwens al lang vergeten. Dat klonk mooi, maar in de praktijk was het in onze ogen niet toepasbaar. Voor mij ressorteerden daar dus enkel de bruggepensioneerden onder. Dat waren de enige mensen waarover wij een akkoord over afvloeiing hadden bereikt. Belangrijk is immers dat voor alle andere mensen werkzekerheid beloofd was, een eis waarvoor nog een hele tijd gestaakt is. Er zou geen ontslag om economische redenen zijn gedurende een periode van twee jaar. De traditie in de metaalnijverheid is dat er pas ontslagen komen wanneer het echt nodig is, en dat een dergelijke clause verlengd wordt in volgende overeenkomsten. Bij de herscholing van de bruggepensioneerden werd de bedenking gemaakt wat deze mensen wel zouden zeggen over een opleiding drie weken voor hun brugpensioen. Niets is zinloos, natuurlijk. Deze mensen maakten er trouwens niet meteen een opmerking over. Wij zagen van die opleidingen wel de noodzaak in, maar deze mensen moesten voor ons dan ook niet afvloeien. Met die 1.300 mensen, zonder dan de bruggepensioneerden, moesten zij werken. Er waren heel wat verplaatsingen noodzakelijk, zeker op het niveau van het kader en de bedienden. Sommigen moesten andere verantwoordelijkheden opnemen en hadden daarvoor bijscholing nodig. Men heeft al het voorbeeld van de plaatduwers aangehaald, maar er waren nog anderen. Ik denk dat een honderdtal mensen van de ateliers waarin ze stonden, naar het droogdok moesten. Tussen werken op een schip en in een atelier bestaat een enorm verschil. De omstandigheden en de veiligheidsmaatregelen zijn volkomen anders. Dat mensen hiervoor omgeschoold worden, is alleen al voor de veiligheid van de werknemers noodzakelijk. Maar buiten het aanvullen van tekorten zagen we niet al te veel mogelijkheden. Veel is er waarschijnlijk fout gelopen door het mislopen van die nieuwe bestelling. Men wilde nieuwe schepen volgens een nieuwe planning bouwen. In dat geval moest men veel meer monteurs vanaf het begin van het productieproces in dienst hebben. Eigenlijk hebben die monteurs veel gestempeld. Ze stempelden vier weken ; daarna werkten ze een week. Ze konden niet anders.

Inzake de afwerking was er geen probleem. 7 schepen bevonden zich in een latere fase van afwerking. De stand-by-ploeg is niet werkloos geweest ? Die ploeg installeerde de computers in de schepen, richtte de kajuiten in, installeerde de vervoerssystemen van het gas, en verzorgde de afwerking. Het probleem stelde zich pas op het ogenblik dat de nieuwe bestellingen er niet kwamen, en dat bepaal-

de mensen zonder werk kwamen te staan. In hoofdzaak ging het om monteurs, en ten dele ook om lassers. Men heeft te lang naar alternatieve bestellingen moeten zoeken. Afgezien daarvan kan ik zelf geen zinvolle uitleg bij deze tekst bedenken.

De heer René Stroobant : Om de vraag van mevrouw Maes te beantwoorden : op 26 april waren er 1.249 mensen aanwezig. 1.154 arbeiders en 99 bedienden en kaders. Dat is het hoogste aantal dat ooit werd genoteerd. Velen verdwenen al tijdens de eerste levensmaanden van het bedrijf."

De voorzitter : Mijnheer Stroobant, het is toch zo dat uw cijfers betrekking hebben op de mensen die werkelijk aan het werk zijn ? Mensen die eventueel tijdelijk werkloos waren, zijn dus niet in die cijfers opgenomen. Of vergis ik mij ?

De heer René Stroobant : Die mensen moesten op 26 april in dienst zijn. Ze moesten binnen een tijdsruimte van 6 maanden worden aangeworven.

De voorzitter : Goed, collega's, ik geloof niet dat er nog vragen zijn aan de vakbonden. Ik wil hen dan ook danken.

De voorzitter : We horen nu de heren Vanderborght en Ketels van Gimvindus. De heer Vanderborght was de toenmalige vertegenwoordiger van de minister van Financiën in de raad van bestuur van Gimvindus, de heer Ketels was de regeringscommissaris op het ogenblik dat de beslissingen werden genomen over de zaken die ons aanbelangen.

Mijnheer Vanderborght, wenst u eerst een inleidende verklaring af te leggen of wenst u meteen te antwoorden op onze vragen ?

De heer Vanderborght : Mijnheer de voorzitter, uit de verslaggeving in de pers is gebleken dat reeds zeer uitgebreide toelichtingen aan de commissie werden verstrekt ; ik kan daaraan nog nauwelijks iets toevoegen. Ik zal mij onthouden van verdere commentaar van algemene aard.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik zou van de vertegenwoordigers van de regering willen vernemen hoe ze hun opdracht bij Gimvindus hebben opgevat. Gingen ze na of de Vlaamse overheidssubsidies die door hun departementen werden uitgekeerd op een correcte wijze werden besteed door de Boelwerf ? Wanneer waren ze op

de hoogte van de Europese richtlijn betreffende overheidshulp ?

Uit voorgaande besprekingen bleek dat de vertegenwoordigers vrij regelmatig verstek lieten gaan op de vergaderingen van de raad van bestuur. Met welke regelmaat namen ze aan de werkzaamheden van de raad van bestuur van Gimvindus deel en werden ze gedurende de periode die wij onderzoeken, regelmatig op de hoogte gebracht van de beslissingen van deze raad van bestuur ?

De heer Vanderborght : Mijnheer de voorzitter, Gimvindus, dat vroeger een filiaal was van de GIMV, hing op dat ogenblik reeds, ingevolge een zeer terechte beslissing van het Vlaams Parlement tot opheffing van de holdingfunctie, rechtstreeks af van het Vlaams Gewest. Voor commissarissen als mezelf bracht dit met zich dat ik in die overgangsfase plots zitting had in vier raden van bestuur. Inmiddels werden voltijdse regeringscommissarissen benoemd in die investeringsmaatschappijen. Omdat het onmogelijk is vier maatschappijen dagelijks te volgen had ik de voorzitter van Gimvindus laten weten dat ik afzag van mijn vergaderingen en heb ik met hem afgesproken dat ik schriftelijk op de hoogte zou worden gehouden.

Gimvindus bevond zich op dat ogenblik in een hachelijke financiële situatie ; sindsdien en nu nog steeds krijgen wij maandelijks financiële boordtellen van Gimvindus overgezonden met het oog op een strikte opvolging.

Ik was niet aanwezig op de bewuste vergadering van 7 juli. Ik kan u wel meedelen waar ik toen wel was. Er bestond dus een afspraak om maandelijks tot tweemaandelijks met mij contact op te nemen. De overgezonden documenten heb ik destijds ingekeken. Zoals u wellicht ook door de verantwoordelijken van Gimvindus zelf werd meegedeeld, hielden ze er een vrij brede interpretatie op na van de brief van Commissaris Van Miert van eind oktober of november.

Het was duidelijk dat er geen productieve uren mochten worden uitbetaald. Bij de documenten bevond zich onder andere een verklaring van de Boelwerf waarin werd bevestigd dat er niet-productieve uren werden uitbetaald. Als argument werd door Gimvindus onder meer ingeroepen dat dank zij de betalingen aan de Boelwerf kon worden vermeden BTW te betalen. De BTW werd dus niet ontweken. Het zou immers weinig zin hebben gehad om een akkoord af te sluiten over een bepaald bedrag en nadien daarvan een deel te verliezen aan BTW-betalingen. Het leek me dat de

constructie van Boelwerf zeker op papier voldeed aan de formele vereisten : er werden geen productieve uren uitbetaald. De namenlijsten werden er overigens aan toegevoegd. Ik kon onmogelijk controleren of die lijsten correct waren. Dat was ook niet mijn opdracht. Om dat te verifiëren dient men zich tot de Boelwerf zelf te richten. Gimvindus had dat eventueel zelf kunnen controleren. Als die lijsten niet correct zouden zijn, is er wellicht sprake van schriftvervalsing. Ook voor Gimvindus lijkt het me in dat geval moeilijk om vanuit Brussel te controleren of die lijsten van werknemers met de werkelijke situatie overeenstemmen.

De aangifte was in mijn ogen correct. Volgens de interpretatie van Gimvindus waren de aangiften niet naar de letter, maar wel naar de geest conform de Europese richtlijnen.

De heer Stroobant heeft verklaard dat er tegen de zevende richtlijn werd gehandeld. Ik ken de zevende richtlijn niet van buiten, maar persoonlijk ben ik van mening dat er niet tegen deze richtlijn op zich werd gehandeld. Deze richtlijn liet sinds 1992 immers slechts een directe productiesteun van maximaal 9 percent toe, maar daarbovenop mocht nog sociale steun worden gegeven. De zevende richtlijn schrijft echter niet voor aan wie die steun moet worden uitbetaald en in die zin werd er dus niet tegen de richtlijn op zich gehandeld.

Hiermee hoop ik op de drie vragen te hebben geantwoord.

De voorzitter : De heer Ketels heeft het woord.

De heer Ketels : Mijnheer de voorzitter, ik kan mij grotendeels aansluiten bij de verklaringen van de heer Vanderborght. Ik was evenmin aanwezig op de vergadering van 7 juni en toen ik dat dossier onder ogen kreeg, had ik geen vermoeden van kwade trouw.

Gezien de omstandigheden waaronder het dossier nu in de actualiteit is gekomen, heb ik uiteraard wel een aantal bedenkingen. Op grond van de stukken die ons vóór de vergadering van de raad van bestuur en de notulen van de beslissingen van de raad die ons na de vergadering werden overgezonden, leek dat dossier ons in orde te zijn. Uit de stukken bleek dat de gelden werden aangewend voor personeel dat niet aan het eigenlijk productieproces deelnam. Aan de essentiële voorwaarde werd zodoende voldaan.

Uit sommige stukken bleek dat er wel degelijk aan de Boelwerf werd betaald, maar in andere stukken

maakt de Boelwerf zelf gewag van een vraag om terugbetaling, wat impliceert dat ze reeds betaald hadden. Ik ben daarover gegaan als over een randvoorwaarde en heb daartegen geen verhaal aangekend.

De afwezigheid op die zitting kan ik nu niet meer nagaan. Door splitsing van de GIMV in vier maatschappijen was ik een tijdlang regeringscommissaris en financieel afgevaardigde van die vier maatschappijen. Dat was een onmogelijke zaak. Bovendien is juli voor ons een drukke periode. Het is immers de klassieke maand voor de begrotingscontrole. Dat verklaart wellicht mijn afwezigheid. Ik probeerde in de mate van het mogelijke aanwezig te zijn en regelmatig lukte dat.

De voorzitter : De heer Vanderborght heeft het woord.

De heer Vanderborght : Op 7 juli waren we met een bilaterale over onderwijs bezig.

Ik wil nog iets toevoegen aan de woorden van de heer Ketels. De stukken gaven inderdaad aan dat er betaald werd via de Boelwerf. In de brief van de heer Van Miert van eind 1993 stond dat we niet konden betalen aan Boelwerf, omdat men niet mag betalen voor productieve uren. Het probleem was dat we ook BTW moesten betalen. Gimvindus zei dat dit volledig in overeenstemming was met de EG-richtlijnen. We betaalden via Boelwerf om de BTW-last te vermijden.

De voorzitter : U maakt dus een onderscheid tussen betalen aan en betalen via, dit om te voldoen aan de EG-richtlijn.

De heer Ketels : De facturen waren van de Boelwerf en ze werden gestaafd door stukken van GTI.

De voorzitter : Gimvindus maakte de subsidies over in opdracht van de overheid. Er was echter geen factuur gericht aan Gimvindus, anders zou er BTW moeten zijn betaald.

De heer Ketels : Voor zover ik weet, is de subsidie aan Boelwerf overgemaakt.

De heer Johan De Roo : We vroegen aan de heer Malevé wie betaald heeft en wanneer. Hij zei dat men betaalde in juli en augustus 1994, nadat de betrokken werknemers al sinds april 1993 betaald werden door Boel en afvloeden. Dan heeft Boel dat geld toch voorgeschoten ? In de zomer van 1994 heeft Gimvindus het bedrag dan gestort aan Boel.

De heer André Denys : Ik heb nog een vraag aan de regeringscommissaris. Er zijn dus onderhandelingen geweest tussen de minister en de Europese Commissie. Wie was daarbij betrokken ?

De heer Ketels : Ik was daar niet bij betrokken.

De heer André Denys : U werd als regeringscommissaris toch op de hoogte gehouden van de stand van zaken in die onderhandelingen ?

De heer Ketels : Neen. De informatie waarover ik beschik, kreeg ik altijd via Gimvindus.

De heer André Denys : Was in uw opdracht duidelijk omschreven wat u moest controleren binnen Gimvindus ?

De heer Ketels : Neen.

De heer André Denys : U had geen specifieke opdracht ?

De heer Ketels : De minister van Economie gaf mij geen specifieke opdracht. Uit de statuten kan men wel min of meer afleiden wat de opdracht van een regeringscommissaris is.

De heer André Denys : Hoe zag u die opdracht dan juist ?

De heer Ketels : Het bijwonen van de raad van bestuur, de nodige opmerkingen maken tijdens die bijeenkomsten van de raad van bestuur, dus een controlerende functie. Onderzoeken of het besprokene in overeenstemming is met het algemeen belang, de wetgeving of de reglementering, indien nodig tussenbeide komen en advies uitbrengen. Zoals u weet beschikken we over een vetorecht. Dat is een ultiem wapen dat de facto zeer weinig of zelfs niet wordt gebruikt.

De voorzitter : De heer Vanderborght heeft het woord.

De heer Vanderborght : Er zijn twee commissarissen bij de GIMV en achteraf ook bij de vier investeringsmaatschappijen. De ene werd gestuurd door de minister van Economie, de andere door de minister van Financiën. Dat is een afspraak tussen de ministers, die ook gold bij de GIMV. De gemachtigde van Financiën moet zich eerder bezig houden met de financiële kant van de zaak : dat is gebeurd en het gebeurt trouwens nog steeds.

De minister heeft me echter steeds gezegd dat dit binnen de contouren moest gebeuren. Dat was ook het geval.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijn vraag omtrent de algemene opdracht van de regeringscommissaris werd inmiddels reeds beantwoord. Hebt u ooit uw veto gebruikt ? Hebt u ooit concrete opmerkingen gemaakt in verband met de Boelwerf ? Bij de toepassing van de scheepskredieten kunnen immers vrij veel vraagtekens worden gezet.

De heer Vanderborght : Wij waren dus onafhankelijk van elkaar. Ik heb geen formeel veto gesteld. Wel heb ik, toen het Maats-order opdook, de raad van bestuur gewaarschuwd voor de gevolgen indien zou blijken dat de bestelling van Maats in feite een werfbestelling was. Die tussenkomst kan u terugvinden. De raad van bestuur was om die reden trouwens enigszins verontwaardigd.

De heer Ketels : Een formeel veto werd niet gesteld, maar er werd wel regelmatig gewaarschuwd naar aanleiding van bepaalde constructies die soms werden opgezet. Die waarschuwingen betroffen zowel Gimvindus als de GIMV. Een voorbeeld daarvan is de relatie met de Begemann-groep.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : U verklaart dat de overtallige mensen moesten worden betaald via derden, in opdracht van de heer Van Miert en de Europese Commissie. U hebt die richtlijn niet toegepast omwille van het feit dat de BTW op die wijze dubbel zou worden gefactureerd. Heeft de heer Van Miert u dan een niet toe te passen regeling opgelegd ? U verklaart immers dat u in geval van toepassing in een onmogelijke situatie was beland.

De heer Vanderborght : Dat betekent dat men, in plaats van het geld te besteden aan diegenen voor wie het was bestemd, namelijk de arbeiders en de bedienden, een deel van die 443 miljoen frank had moeten gebruiken om de BTW te betalen.

De heer Jos Stassen : Daarnet zei u dat Gimvindus betalingen heeft verricht aan de Boelwerf omwille van die BTW. Dat impliceert dan toch dat die richtlijn niet toepasbaar was.

De heer Vanderborght : De zevende richtlijn bepaalt dat men maar productiesteun kan verlenen tot aan een bepaald niveau.

Vanaf 1992 bedroeg dit niveau 9 percent. Voordien bedroeg dat 25 percent, gedurende een lange tijd lag het zelfs hoger. De zevende richtlijn laat investeringen toe en laat ook toe dat er sociale steun, die nodig is om afbouw mogelijk te maken, wordt verleend. Men stelde wel als voorwaarde dat er hoe dan ook op moest worden toegekeken dat er geen productieve uren werden meebetaald. Dat is logisch : die productieve uren zijn immers van betrekking op die 9 percent. Boelwerf heeft bevestigd dat er niet voor productieve uren werd betaald.

De heer Jos Stassen : Uit de interpretatie van de zevende richtlijn, zoals de heer Van Miert die in een brief weergeeft, blijkt echter duidelijk dat er moet worden uitbetaald aan derden. U hebt dat niet gedaan omwille van die BTW-reden.

De heer Vanderborght : Er werd betaald via de Boelwerf.

De heer Ketels : Met via wordt wel bedoeld dat de Boelwerf niet de eindbestemming was. Volgens die interpretatie werd die voorwaarde formeel wel vervuld, daar Boelwerf slechts een doorgeefluik was. Het was geen betaling aan Boelwerf als eindstation. Neen, op grond van de stukken had Boelwerf blijkbaar een aantal dingen geprefinancierd. Boelwerf kreeg de subsidie, maar was niet de eindbestemming van die gelden.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Ik wil met u niet redetwisten over details. De heer Van Miert zegt in zijn brief, en ik citeer : "met betrekking tot de steun voor de sociale kosten van de 211 werknemers in overtal, bevestig ik dat deze steun niet aan Boelwerf, doch aan T-Interim, outplacementbureaus, opleidings- en herscholingsbureaus uitgekeerd wordt op het ogenblik dat deze werknemers de werf verlaten. Minister-president Van den Brande heeft mij bevestigd dat hij zich daaraan zou houden". Hebt u in functie daarvan een specifieke instructie gekregen van de Vlaamse regering ? Dit is de brief van de Europese Commissie. Als regelingscommissaris moet u erop toezien dat dat dan in de praktijk ook op die manier gebeurt.

De heer Ketels : Ik heb geen specifieke instructies gekregen van de Vlaamse regering.

De heer Vanderborght : Ik ook niet. Overigens was Gimvindus zelf betrokken bij die onderhandelingen. Het was dus logisch dat Gimvindus beter dan

wie ook wist wat er tussen de regels moest worden gelezen.

De heer Karel De Gucht : Daar hoeft u mij niet van te overtuigen.

De heer Ketels had het ook over enkele opmerkingen over de relaties met de Begemanngroep. Zijn die opmerkingen relevant voor dit dossier ? Als dat zo is, was dit dan geen bijzondere reden om deze hele constructie nader te bekijken ? Uit de hoorzittingen is immers gebleken dat de Begemann-groep daar heel nauw bij betrokken was.

Ook in de kranten konden we lezen dat de Europese Commissie eiste dat dit niet naar Boelwerf zou gaan. Hebt u dat niet gelezen ?

De heer Ketels : Mijnheer de volksvertegenwoordiger, ik sta kritisch ten opzichte van Begemann. We werden met Begemann geconfronteerd, niet zozeer door Gimvindus, maar wel door de GIMV. De GIMV was toen op verschillende wijzen verbonden met Begemann. Ik heb daar zelf ooit een nota over geschreven aan de GIMV, niet aan Gimvindus, dit naar aanleiding van het dossier Volvo-cars Sint-Truiden. Ik kan die nota nog wel ergens terugvinden. Ik had wat moeite met de manier waarop dossiers in verband met Begemann werden behandeld.

Gimvindus heeft op een bepaald ogenblik wel onderhandelingen gevoerd met Bremer-Vulkan. Deze onderhandelingen zijn echter afgesprongen. Dit werd door de directie van Gimvindus meegeleefd aan de raad van bestuur van Gimvindus. Uiteindelijk bleef alleen Begemann over. Ik was ervan overtuigd dat er maar één kandidaat was om Boel nieuw leven in te blazen, namelijk Begemann. Wij waren daar niet zo blij mee, maar het was nu eenmaal een feit.

De heer Vanderborght : Ik was niet betrokken bij de onderhandelingen. Toch kan ik bevestigen dat Gimvindus grote inspanningen heeft geleverd om kandidaten te vinden voor de overname. Ze zijn zelfs naar Oslo geweest. Men heeft al het mogelijke gedaan om een grootschalige werf te kunnen behouden. Ik was op dat ogenblik verbaasd dat dat nog mogelijk was. Men nam immers de Nederlandse werven als voorbeeld, en daar werden veel werven sterk gesaneerd tot 600 à 700 personen. Begemann leek op dat moment een goede oplossing te zijn.

De heer André Denys : Mijnheer de regeringscommissaris, was u op de hoogte van het feit dat men werkte met de firma GTI als bemiddelingsbureau ?

De heer Ketels : Neen. Ik heb dit vastgesteld, maar op dat moment ben ik daarbij niet blijven stilstaan.

De heer André Denys : U was van dit feit op de hoogte, maar u bleef er niet bij stilstaan.

De heer Ketels : Inderdaad. Dit wordt overigens vermeld in het dossier dat door de raad van bestuur werd voorgelegd. Indien men de factuur in dit dossier bekijkt, lijkt het of alles in orde is. De vraag van de Boelwerf is gerechtvaardigd.

De heer André Denys : Mijnheer Ketels, bent u eveneens regeringscommissaris bij de KS ?

De heer Ketels : Neen. Ik was wel regeringscommissaris bij Gimvindus, bij de GIMV en bij de Vlaamse Milieuholding.

De heer André Denys : Kwam u de naam GTI ook tegen in andere dossiers ?

De heer Ketels : Neen.

De heer Vanderborcht : Dit geldt eveneens voor mij.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Ketels, u krijgt een factuur in handen van een fictieve vennootschap. De NV Global Training International bestaat namelijk niet. Het is toch vanzelfsprekend dat de persoon die een factuur viseert, controleert of de betrokken vennootschap wel degelijk bestaat. Dit is namelijk zeer eenvoudig, één druk op de knop volstaat.

De heer Ketels : Indien het gaat om een storting van de Vlaamse Gemeenschap is dit inderdaad een logische werkwijze. In dit geval gaat het echter om een bedrag dat door Gimvindus uit de eigen middelen werd gegenereerd en dat werd gestort op rekening van de Boelwerf. Ik raad u dan ook aan om aan de verantwoordelijken van de Boelwerf te vragen of ze over de nodige documenten beschikken. Het gaat in dit geval niet om middelen van het Vlaams Gewest. De mensen van het Rekenhof kunnen bevestigen dat deze middelen tot de scheepskredieten behoorden.

De middelen van het Gewest werden overigens volledig overgedragen aan Gimvindus. Met deze middelen werd onder meer de steun aan de

scheepsbouw gefinancierd. Het zou niet logisch zijn om een dubbele controle te doen.

De heer Karel De Gucht : Het gaat toch om overheidsgeld.

De heer Ketels : Ja.

De heer Karel De Gucht : Volgens de Raad van State gaat het zelfs om een administratie.

De heer Ketels : Gimvindus is inderdaad een overheidsmaatschappij.

De heer Karel De Gucht : Hieruit kan worden geconcludeerd dat de benoeming van de heer Malevé ongeldig is.

Hoewel het gaat om een bedrag van 200 miljoen frank, heeft niemand zich ooit afgevraagd of deze vennootschap werkelijk bestond.

De heer Ketels : Deze vennootschap werd door het Vlaams Parlement zelf gecreëerd.

De heer Karel De Gucht : Ik heb het niet over Gimvindus, maar over Global Training International. Op de factuur vermeldt men eerst Global Training International NV en vervolgens Division of Global Trading International. Welnu, de eerstgenoemde vennootschap bestaat niet.

De voorzitter : U zult nog ruim de gelegenheid krijgen om hierover te discussiëren.

De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Mijnheer de voorzitter, ik heb begrepen dat, indien de heer Ketels toen de informatie had waarover hij nu beschikt, hij deze zaak nauwlettender had gevolgd. Indien hij bijvoorbeeld op de hoogte was geweest van de brief van de heer Van Miert aan de toenmalige minister van Economie, zou hij dan nauwlettender hebben toegekeken op de toepassing van de EG-richtlijn terzake ?

De heer Ketels : Het zou gemakkelijk zijn om dit te bevestigen. Ik weet echter niet hoe ik in dat geval zou reageren. Men gaat steeds uit van de goede trouw van de mensen. Ik krijg dagelijks dergelijke dossiers in handen. Deze voormiddag kreeg ik bijvoorbeeld de afrekening voor een langspeelfilm in handen. In een lijvig verslag van de inspecteur van de administratie media wordt vermeld dat dit saldo mag worden uitbetaald. Deze facturen werden geverifieerd bij wijze van steekproef. Dit betekent

echter dat hij niet alle facturen heeft gezien. Moet men in dit geval het dossier blokkeren ? Wat is aanvaardbaar en wat niet ?

De heer André Denys : Meent u niet dat u als controleur van overheidsmiddelen verplicht bent om wantrouwig te zijn ?

De heer Ketels : Toch wel. Men moet telkens vertrekken van het dossier dat wordt voorgelegd. Op basis van het dossier leek ons alles in orde. We weten nu wat we toen niet wisten en dat er een aantal zaken blijkbaar niet kloppen. Maar op het ogenblik dat men een gemotiveerd dossier krijgt denkt men dat alles in orde is.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : U had geen inzage in de boekhouding van Boelwerf zelf. Het is dus niet uw taak om de correctheid van een factuur aan Boelwerf gericht te controleren. Als iemand de controle moet uitvoeren, dan is dat de bedrijfsrevisor. Is mijn analyse correct ?

De heer Ketels : Ja, we hebben geen enkele controle over de Boelwerf zelf.

De heer Karel De Gucht : Als men het dan toch technisch speelt, mijnheer de voorzitter, is het niet de bedrijfsrevisor die moet controleren. Het is in eerste instantie het bedrijf zelf, de raad van bestuur en de directie van dat bedrijf, die moeten controleren. De revisor zal aan het einde van het jaar zeker een dergelijk bedrijf bij wijze van steekproeven bekijken, en niet omgekeerd.

De voorzitter : Wenst iemand nog vragen te stellen aan de regeringscommissaris en de vertegenwoordiger van de minister van Financiën ?

De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : De scheepswerven maken deel uit van wat men noemt de vroegere nationale sectoren. Ongeveer in al die sectoren zijn er afvloeiingen gebeurd. Hebt u eventueel, als regeringscommissaris, in andere dossiers kunnen vaststellen dat de Europese Commissie in het kader van sociale enveloppes gestipuleerd heeft dat er al dan niet lonen mochten worden betaald in het kader van de afvloeiing ?

De heer Vanderborght : De heer De Roo stelt terecht deze zaak aan de orde. Ik vraag mij in verband met de sociale steun af of de EU ooit verbo-

den of gezegd heeft dat dit niet via het bedrijf zelf kon gebeuren ?

De heer Johan De Roo : Het is toch duidelijk dat in de scheepsbouw, in de staalnijverheid en ook in de steenkoolnijverheid gedurende maanden opzegvergoedingen zijn betaald in het kader van de sociale afvloeiing. Zolang de werknemers in dienst zijn, tot op de dag van het einde van een contract, zijn opzegvergoedingen lonen.

De voorzitter : Er zijn geen verdere vragen meer. Ik dank de beide heren voor hun antwoorden.

Ik verwelkom nu mevrouw Bams, adjunct-auditeur bij het Rekenhof, en de heer Van Laethem, auditeur bij het Rekenhof.

De heer Van Laethem heeft het woord.

De heer Wim Van Laethem : Mijnheer de voorzitter, geachte commissieleden, pas sinds 1 januari 1995 is het Rekenhof gemachtigd om bij Gimvindus controles uit te voeren. Het Hof heeft eerst een zware lijdensweg moeten ondergaan, vooraleer we die controletaak konden bemachtigen. Deze controle werd decretaal ingesteld, en verder bij protocol uitgewerkt. Dit protocol dateert van december 1994. De controle begon formeel op 1 januari 1995. De hier geciteerde operaties vallen dus alleen al door de datering buiten de controle van het Hof.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Laethem, u zegt dat een lange lijdensweg voorafging aan de mogelijkheid tot het uitvoeren van controles bij Gimvindus. Een lijdensweg bestaat volgens mij uit twaalf stadia. Sinds 1 januari 1995 is controle mogelijk. Als we een maand nemen voor elk stadium, dan bevinden we ons in het begin van 1994. Kunt u die lijdensweg nader toelichten ? Loopt die lijdensweg samen met de periode waarin de operaties zich afspelen ?

De heer Wim Van Laethem : Met die lijdensweg bedoelen we alleen maar het goedkeuren van het decreet en het afsluiten van het protocol dat ons machtigt om de controle op Gimvindus uit te voeren. In die periode hadden we geen enkel zicht op de inhoudelijke kant van de zaak.

De heer Karel De Gucht : Dat begrijp ik, maar hoe lang heeft die lijdensweg dan geduurd ?

De heer Wim Van Laethem : Voor het antwoord op die vraag laat ik het woord aan mijn collega,

mevrouw Bams, die beter op de hoogte is van de technische aspecten van deze zaak.

Mevrouw Christine Bams : De vraag om controle door het Rekenhof werd gesteld naar aanleiding van de KS-onderzoekscommissie. Dit was in 1993. Als gevolg hiervan werd er in het decreet van 13 juli 1994 inzake de herstructurering van het economisch overheidsinitiatief, een decretale machtiging gegeven aan het Rekenhof om bij Gimvindus controles uit te voeren. De modaliteiten voor die controle moesten worden vastgelegd in een protocol, wat is gebeurd op 21 december 1994. Zo konden dan op 1 januari 1995 met deze controles worden gestart.

De heer Karel De Gucht : Het decreet dateerde van juli 1994. Was het dan niet mogelijk om ervoor te zorgen dat ook de controle vanaf die datum mogelijk was ? Is dit technisch-juridisch mogelijk ?

De heer Wim Van Laethem : Een retro-actieve werking was op dat ogenblik minder zinvol.

De heer Karel De Gucht : Teruggaan naar de datum van de machtiging is toch niet retro-actief ? Retro-actief betekent dat men teruggaat tot een tijdstip vóór de machtiging door het decreet.

De heer Wim Van Laethem : Een dergelijke retro-activiteit zou onbeperkt kunnen worden ingesteld, bijvoorbeeld voor de hele Gimvindusperiode. Dat is echter niet gebeurd. Het protocol heeft enkel de controle van het Rekenhof op Gimvindus ingeluid. Mutatis mutandis geldt dit ook op het niveau van de GIMV.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Als men de controle tijdig had kunnen opstarten, was het protocol dan voldoende geweest om de problemen waarmee we vandaag worden geconfronteerd, tijdig te detecteren ? Men heeft de door de EU gestelde voorwaarden voor subsidiëring niet gerespecteerd. Hadden we dat kunnen opsporen op basis van het huidige protocol ? Aangezien u enkel Gimvindus kunt controleren, vraag ik me af of u had kunnen nagaan of GTI een nepfirma was of niet. Nu is dat niet gebeurd. Ik zou willen weten of dat protocol ons in de toekomst een aantal waarborgen geeft.

De heer Wim Van Laethem : Er zou misschien controle mogelijk zijn geweest op de voorwaarden en de legaliteit van de constructie. Inkomende en uitgaande financiële operaties van Gimvindus kunnen we immers controleren. Zo zou men kunnen ont-

dekken dat een bepaalde som niet reglementair naar Boelwerf Vlaanderen kan gaan.

Wat de hoedanigheid van GTI betreft, zitten we in hetzelfde schuitje als de mensen die voor ons hebben gesproken. Wettelijk is geregeld dat we enkel stukken kunnen controleren. We nemen de voorliggende stukken aan voor waarheid, tenzij flagrant zou blijken dat dit niet het geval is. Vanuit een controle op basis van stukken is het natuurlijk zeer moeilijk om een interpretatie te geven die de werkelijkheid op een andere manier inschat dan wat blijkt uit de documenten. Onze problematiek verschilt dus niet van die van de gemachtigde van Financiën en van de regeringscommissaris.

De heer André Denys : Werken jullie in dergelijke gevallen samen met de regeringscommissaris, of doet ieder dat op zijn eigen manier ?

Mevrouw Christine Bams : Tot op dit moment hebben we nog niet samengewerkt.

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer Johan De Roo : Vanaf 1 januari 1995 oefent u controle uit op de dossiers van Gimvindus. Aangezien het geval waar wij het over hebben voor deze datum plaatsvond, heeft u daarop geen controle kunnen uitoefenen. Stel dat de gebeurtenissen wel in de controleperiode plaatsvonden. Zou u dan enige controle hebben gehad op de betaling van Boelwerf aan GTI, of op de facturering van Boelwerf aan GTI vanuit Gimvindus ?

Mevrouw Christine Bams : Het decreet laat ons toe om de investeringsmaatschappij en haar gespecialiseerde dochters te controleren. Vermits Boelwerf geen van beide is, zouden we de facturering niet kunnen opsporen, tenzij de documenten zich bij Gimvindus zouden bevinden. Maar in principe kunnen we dat dus niet.

De heer Wim Van Laethem : In de mate dat de uitgaande geldstromen bij Gimvindus moeten worden gestaafd aan de hand van de relatie tussen GTI en de Boelwerf, is het antwoord op uw vraag positief. In alle andere gevallen is het antwoord negatief.

De heer Johan De Roo : Stel dat de overheid, in gelijk welk kader – zoals bijvoorbeeld de expansiewetgeving – zegt dat er een rentesubsidie, een kapitaalpremie mag worden gegeven aan onderneming x. Als onderneming x relaties onderhoudt met andere ondernemingen voor de toelevering van diensten of producten, dan heeft men toch geen enkele vorm van controle die verder reikt dan

de onderneming zelf ? Men heeft dan controle op het doorstorten van rentesubsidies of kapitaalpremies, maar meer niet.

De heer Wim Van Laethem : Dat is juist, die controle beperkt zich tot de eerstelijnscontrole van die onderneming.

De voorzitter : Het is duidelijk dat wij dit dossier inhoudelijk niet verder kunnen uitspitten, want deze mensen zijn terzake niet bevoegd.

Ik stel bijgevolg voor om deze vergadering te beëindigen. Voor de volgende hoorzitting wordt de heer Van Miert uitgenodigd.

IV. HOORZITTING MET EUROPEES COMMISSARIS KAREL VAN MIERT

Vergadering van vrijdag 29 november 1996

De voorzitter : Ik wil u vragen zo gericht mogelijk vragen te stellen en zo weinig mogelijk in herhaling te vallen. De bedoeling van een hoorzitting is informatie te vergaren en niet in discussie te gaan. Op de agenda van de commissie van volgende week donderdag staat de discussie over de informatie die we vandaag vergaren.

Zoals beloofd in de vorige commissievergadering, heb ik van de minister de integrale correspondentie tussen hem en de Europese Commissie gekregen. Ik weet niet of het op dit moment nog mogelijk is deze bundel te verspreiden.

Minister Eric Van Rompuy : De heer Stassen en mevrouw Maes hebben me gevraagd die correspondentie te kunnen inkijken. Ik heb de brieven overhandigd aan de voorzitter.

De voorzitter : We zullen de bundel aan alle commissieleden bezorgen. U zult de brieven zeker hebben tegen volgende week donderdag. Ik stel voor dat de heer Van Miert een inleiding geeft. Daarna kunt u vragen stellen.

De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Karel Van Miert : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, ik ben graag ingegaan op uw verzoek om hier nader toelichting te verstrekken in verband met het Boelwerfdossier.

Eerst en vooral wil ik een groot misverstand dat nog steeds leeft, opruimen. Men denkt dat het om Europees geld gaat. Dat hoorde ik vanmorgen nog in de media. Dat klopt niet. Het gaat om eigen geld, geld van de Vlaamse overheid. U weet dat binnen het kader van de Europese Gemeenschap sedert 1958 – op basis van de artikelen 92 en 93 van het verdrag – een discipline bestaat inzake overheidshulp. Dat betekent dat alle overheidshulp in principe verboden is tenzij ze door de Europese Commissie wordt goedgekeurd. Er bestaan vele mogelijkheden om hulp te verlenen maar enkel mits toestemming en ná voorafgaande mededeling.

Een tweede principe betreft het feit dat men die hulp niet mag uitbetalen zolang er geen toestemming is, en enkel ten belope van de bedragen die werden goedgekeurd. Indien eerder hulp wordt verleend, is dat illegaal. Dat geld kan ook worden teruggevorderd. Dat is al herhaalde malen

gebeurd. Ook als te veel wordt uitbetaald, wordt er teruggevorderd. Dat deed zich onlangs voor bij Volkswagen in Duitsland. Dit voorval maakte veel ophef. De Europese Commissie heeft het geld teruggeëist met intrest. Toen ik de verslagen van vroegere hoorzittingen doornam, merkte ik dat niet iedereen weet heeft van deze beginselen.

De bedrijfsleider van Boelwerf bijvoorbeeld verwachtte die 400 miljoen frank van bij de start. Dat kan natuurlijk niet.

Verder kan ik u meedelen dat ik gisteren antwoord ontving van minister Van Rompuy. Mijn administratie schreef de minister op mijn verzoek op 7 november 1996. Ik wou weten wat er precies was gebeurd. Ik dank de minister voor zijn antwoord. Hij heeft me meegedeeld dat ook de Vlaamse regering onderzoekt wat er precies gebeurd is en wat er is fout gelopen.

Alvorens met het eigenlijke dossier te beginnen, wil ik u eraan herinneren dat het Boelwerfdossier al tien jaar in behandeling is bij de Europese Commissie. Meer dan eens werd er meer hulp verleend dan toegestaan op basis van de vroegere richtlijnen. Momenteel werken we met de zevende richtlijn. Deze omschrijft nader welke steun mag worden verleend. We stelden in het verleden al vast dat via allerlei trucjes te veel overheidshulp werd betaald. De Europese Commissie heeft telkens gereageerd. Ik herinner u daaraan omdat mijn diensten al een zekere ervaring hebben met de Boelwerf. Ik moet eerlijk bekennen, het is geen positieve ervaring.

Toen Boelwerf in moeilijkheden kwam en men opnieuw zou proberen de werf op te starten, schreef ik minister-president Van den Brande op 20 november 1992 met de vraag of de Vlaamse regering ons kon meedelen wat men precies dacht te doen of wat er gaande was. Er werd over miljarden gesproken. De kranten verspreidden allerlei geruchten. De scheepssector is een bijzonder gevoelige sector. Onlangs deed zich in Duitsland een grote zaak voor met de werf Bremer-Vulkan. Ik heb voor volgende week drie dossiers op mijn bureau liggen waar we de procedure openen. Iedereen kijkt iedereen op de vingers. De concurrentie is zeer groot. Men spreekt altijd de Europese Commissie aan om te weten te komen wat er aan de hand is. Dat is logisch, aangezien de Commissie verantwoordelijk is voor de goedkeuring van steun. Ook in het geval van Boelwerf was dat zo, vandaar mijn brief van november 1992.

Ik kan best begrijpen dat de plannen toen nog niet waren afgerond. Dat soort zaken is ingewikkeld : er zijn kandidaten, die het dan laten afweten, en dan zijn er weer andere. Men mag dus niet verwachten dat er onmiddellijk antwoord komt op zo een brief. Het signaal was duidelijk : indien u inlichtingen kan verstrekken over plannen conform de wetgeving, maak ons die dan over want wij worden geconfronteerd met vragen uit de andere lidstaten. Aangezien ik niet direct een antwoord ontving, heb ik op 31 maart 1993 opnieuw geschreven. In de pers liet men toen weten dat de zaak rond was of alleszins dat er overeenkomsten waren afgesloten.

In die brief vermeldde we dat overheidshulp niet mag worden betaald zonder toestemming van de Commissie. Er wordt telkens opnieuw op gewezen dat indien men dat wel doet het geld dan kan worden teruggevorderd. Dat staat telkens expliciet vermeld zowel in de brief van november 1992 als in die van maart 1993. Een paar dagen later, op vijf april 1993, wordt dan bij mijn diensten de zaak aangemeld. Dat is de datum van binnenkomst van het dossier. Daarin werd onder meer vermeld dat er een omvangrijke productiesteun zou zijn en dat men voor het sociale luik ongeveer 400 miljoen frank voor afvloeiing van overtalig personeel zou voorzien.

Dat dossier was zeer onvolledig. Meteen gaf ik mijn diensten de opdracht om een brief te schrijven aan de Vlaamse overheid. Dit gebeurde op 7 april. Op 5 april kwam het dossier binnen, en op 7 april was er reeds een uitgaande brief van mijn administratie volgens mijn instructie om meer inlichtingen te vragen. Het gaat om een lange lijst van zeer precieze vragen. De brief besloeg ongeveer drie en een halve bladzijden.

Er werden onder andere drie vragen gesteld in verband met het sociale aspect. Ten eerste gaat het over de brugpensioenregeling waarover onvoldoende gegevens werden verstrekt. In punt dertien is er een volledige opsplitsing van de 400 miljoen frank sociale kosten volgens de verschillende categorieën van artikel 7 van de zevende richtlijn. Hier moet ik meteen opmerken dat het niet klopt wat sommigen zeiden : als men een bedrag voorziet, kan men daarmee doen wat men wil – als het maar sociaal besteed is. Dat klopt natuurlijk niet, een en ander moet conform de zevende richtlijn zijn. Daarover wensten we dan meer informatie. Het heeft een maand geduurd, tot 11 mei, tot we een eerste antwoord kregen. Ook daar waren er nog een aantal lacunes. Opnieuw hebben we dan een even uitgebreide vragenlijst gestuurd. Het was namelijk niet duidelijk wat er met die mensen zou

gebeuren die daar eventueel nog zouden blijven. Werden die nog betaald als werknemers ?

Dan bevinden we ons reeds in mei. Ik wil eraan herinneren dat er drie soorten steun zijn. Aan de productiesteun voor schepen zijn er bepaalde grenzen – dat was in die periode 9 percent.

Dan is er de steun die in bestedingen mag worden verleend, de investeringssteun. Er is ook nog de sociale steun, maar dan wel specifiek volgens de zevende richtlijn. Het gaat ook over twee bedragen. Een bedrag waarover geen probleem bestond, was het bedrag van 606,5 miljoen frank voor opzegvergoedingen voor 593 werknemers. Waarover er wel een probleem bestond was wat er met de andere werknemers ging gebeuren. Als men ze betaalt als werknemers, dan kan dat volgens de richtlijn niet als sluitingssteun worden beschouwd. Het geld dient immers ter begeleiding van sluiting voor de herscholing en het proces van de afvloeiing.

Dan volgt er een periode van enige onzekerheid, niet zozeer over deze geschiedenis maar over de productiesteun. Die ging veel verder dan was toegelaten. Ik moest inderdaad aanbrengen dat het betreffende bedrag werd teruggeschroefd. Dat is nadien gebeurd, maar het heeft een tijd geduurd. De laatste dagen van juli heb ik een aantal ambtenaren extra doen blijven om de zaak uit te kienen. We wilden zo snel mogelijk werken, temeer omdat nog voor de zaak was aangemeld, in sommige dagbladen berichten verschenen dat het de schuld was van de Commissie dat het allemaal zolang duurde. Er was stemmingmakerij die daarna nog verder duurde, en daarom lieten we erop om altijd meteen te reageren. Daarom hebben we eind juli drie dagen vergaderd om het dossier nog voor het verlof klaar te stomen.

Ik kan absoluut geen enkel verwijt aanvaarden dat er bij de Commissie vertraging was. We zijn beland in een periode waarin we probeerden uit te maken of de nieuwe eigenaars de productiesteun kunnen beperken tot het toegelaten maximum. In dit geval was dat belangrijk. Als men werknemers op de werf houdt die men als normale werknemers betaalt, dan is dat geen steun aan de afvloeiing maar productiesteun. Dat is een duidelijke juridische bepaling.

We hebben dat telkens bij onze ambtenaren benadrukt, want er zijn al zoveel moeilijkheden om onder het maximale plafond te blijven.

Er was in die periode nog altijd onduidelijkheid omtrent het lot van die mensen. In een brief die we kregen op 24 juni staat de volgende zinsnede : "Deze arbeiders verrichten productieve arbeid indien er voldoende werkvolume aanwezig is en zij zouden ontslagen kunnen worden na september 1994 indien er op dat ogenblik onvoldoende werk moest zijn."

De heer Karel De Gucht : Over hoeveel werknemers gaat het ?

De heer Karel Van Miert : Hoeveel het er precies zijn weet ik niet, maar men wist niet duidelijk wat men er precies mee ging doen. Toen zei men dat er opdrachten kwamen, dat de zaken bergop gingen en dat men die mensen misschien weer nodig zou hebben. Ik wil geen kritiek uitoefenen, maar ik wil alleen maar benadrukken dat men op 24 juni zelf nog niet wist wat er uiteindelijk zou gebeuren. We zijn zo actief mogelijk opgetreden om te proberen binnen het wettelijk toegestane kader Boelwerf een nieuwe kans te geven. Er zijn ook vakbondsdelegaties die hiervan kunnen getuigen.

Er kan duidelijk worden aangetoond dat we maximale voorzorgen hebben genomen wat de hulp voor productiesteun en investeringskosten betreft. Investeringskosten, hebben we beslist, kunnen enkel op basis van een reële investering. Uitbetaling gebeurt pas na controle of die investeringen ook effectief doorgang vinden. Dat was ook een vraag van de vakbond. Uiteraard is het dan onze taak om erover te waken dat men de engagementen die worden genomen ook duidelijk uitvoert. Dat was voor de zomervakantie.

Aangezien mijn ambtenaren en medewerkers ondanks discussies nog altijd geen klare kijk hadden op het statuut van de overvallende arbeiders – bleven ze in de Boelwerf of niet, vielen ze inderdaad onder de bepaling van de zevende richtlijn artikel zeven, en heeft directeur-generaal, mijnheer Ellerman destijds, een brief geschreven op 16 september. In deze brief herinnert hij eraan dat alleen kosten die direct met het ontslag verbonden zijn kunnen worden gesubsidieerd, in hoofde van dat derde luik, door staatssteun en overheidshulp, met betrekking tot afvloeiing en herscholing.

Als antwoord heb ik twee brieven ontvangen van de heer Van den Brande – één van 7 en één van 8 oktober – waarin hij preciseert dat de inspanningen die worden geleverd via structuren buiten de Boelwerf moeten gebeuren. Mijn ambtenaren en ikzelf hadden het nare gevoel dat we daar extra voorzorgen moesten nemen. Daarom heb ik aange-

drongen bij de Vlaamse regering om mij die brief te schrijven. Strictu sensu was dat niet nodig, de wet was er.

We hebben altijd duidelijk gesteld waar de limieten lagen. Ik wenste dat er formele bevestiging kwam, om te vermijden dat er misverstanden zouden ontstaan en vooral om te verduidelijken – we werken inzake staatssteun met de Europese, nationale en regionale overheden. We wilden er op rekenen dat de nationale of regionale overheden het nodige zouden doen, dat wat men onder elkaar afsprak aan de betrokkenen werd meegedeeld en dat de betrokkenen werden gecontroleerd. Dat is uiteraard vanzelfsprekend, maar het moet gebeuren.

De aanleiding van die brief was de wens om extra garanties te krijgen. In verband met dit dossier zat iedereen op onze handen te kijken, zowel binnen als buiten de Commissie. Dat dossier moest perfect in orde zijn. Ik wou ook pas een dossier voorleggen aan mijn collega's als ik er overtuigd van was dat het volledig klopte. Daarom kon ik na het engagement van de heer Van den Brande in oktober en nadat nog een paar kleinigheden uit de weg waren geruimd, de procedure binnen de Commissie starten. Reeds op dat ogenblik, en ook voordien, wist iedereen perfect hoe de kaarten lagen. Men kan niet zeggen dat men pas wist wat onze houding was toen de Commissie formeel de beslissing heeft genomen – of een beetje later, want het duurt wel enige weken omdat ik het voorstel in verschillende talen moet voorstellen, het naar de andere kabinetten gaat en er een speciale vergadering doorgaat die een en ander voorbereidt. Later komt het dan op de agenda van de Commissie. Er waren trouwens persmededelingen om nog eens duidelijk te stellen waar de limieten lagen. Men kan dus niet beweren – ik benadruk het nog maar eens – dat men pas vanaf dat ogenblik wist wat onze houding was. Dat is werkelijk niet zo. Dat wist men eigenlijk al een hele tijd voordien.

Ik zou er willen aan herinneren dat we vaak, als overheden dat wensen, voor we een zaak aanmelden, overleg plegen om na te gaan waar er eventueel problemen zijn, zodat men voor men het onderzoek begint al eventuele moeilijkheden uit de weg kan ruimen. Dat is in dit geval niet gebeurd. Ik begrijp de onzekerheid over het feit of een en ander doorging, maar als men benadrukt dat er een tijdsfactor aanwezig was, dan moet ik herhalen dat we beschikbaar waren om reeds vroeger over het dossier te praten en desgevallend met de overheid na te gaan waar er problemen waren.

Ik concludeer.

Ten eerste stel ik vast dat er een overtreding is begaan ten opzichte van de aangegane verbintenissen en de zevende richtlijn. Dat is een illegaliteit.

Ten tweede verplicht de zevende richtlijn de betrokkenen ertoe om de Commissie te informeren over het verloop. Als er ergens iets niet meer klopt, kan men de zaak opnieuw bij de Commissie aankaarten. Het kan gebeuren dat er een nieuw element is opgedoken. Dat mag men zeker niet uitsluiten, maar dan wordt men verondersteld hierover de Commissie te contacteren en na te gaan in hoeverre men daar eventueel een oplossing kan voor vinden. Sindsdien hebben we daar niets meer over vernomen en daarom heb ik, naar aanleiding van allerlei persberichten, op zeven november de opdracht gegeven een brief te schrijven om de informatie te bekomen.

Het is niet de verantwoordelijkheid van de Commissie om dan ter plekke een aantal zaken na te gaan, dat is de verantwoordelijkheid van de nationale of regionale overheid. Dat is de regel, en daarom bestaat ook de noodzaak om de Commissie op de hoogte te houden van de correcte uitvoering of van problemen die zich desgevallend mochten voordoen. We zijn er vanuit gegaan, tot onlangs, dat de zaken waren gelopen zoals dat was afgesproken. Ik heb nu echter moeten vaststellen dat een en ander toch niet vlot.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de Commissaris, collega's, ik heb een paar punctuele vragen.

Een van de cruciale elementen is dat de steun niet rechtstreeks aan de Boelwerf mocht worden uitbetaald. Kunt u ons zeggen op welk ogenblik een en ander voor de Vlaamse overheid duidelijk was ? We hebben in de voorbije hoorzittingen met de directie van Boelwerf vernomen dat dit, toen het in november op onze tafel kwam, een complete verrassing was. Ze stonden verstoemd en zijn gaan zoeken naar oplossingen om dit te regulariseren. Ze hadden nooit verwacht dat het geld niet rechtstreeks naar de Boelwerf mocht gaan.

Waarin bestaat volgens u echte illegaliteit ? We krijgen hier het beeld dat daar een aantal werknemers liepen – over de aantallen is men het niet helemaal eens – die een beetje opkuisen en eigenlijk niet veel te doen hadden. Zij waren niet bij het actieve proces betrokken. We hebben die werknemers via de sociale steun betaald.

Zeg nu eens duidelijk wat voor u de illegaliteit is ? Artikel zeven litera x zegt dat het over uitkeringen aan werknemers voor herscholing gaat. Wat betekent dat concreet voor u : uitkering aan werknemers voor herscholing ?

Wat me ook opvalt, mijnheer de Commissaris, is de omgekeerde volgorde van de brieven aan het einde van de rit. In de meeste gevallen schrijft u een brief met vragen aan de Vlaamse regering, en antwoordt de Vlaamse regering dan. Op het einde, als de beslissing moet vallen, komt eerst de brief van de Vlaamse regering en dan pas de beslissing van de Europese Commissie. U hebt daar al enige allusies op gemaakt. Betekent dit dat u de Vlaamse regering hebt gevraagd om op voorhand te beloven braaf te zijn voordat u zich zou uitspreken over een Europese toelating voor Vlaamse steun aan de werven ?

Ten slotte zou ik artikel 5 van het verdrag nog willen aanhalen. Dat artikel stelt dat de lidstaten moeten zorgen voor een behoorlijke toepassing van het gemeenschapsrecht en alles wat daar verband mee houdt. Het artikel lijkt me een cruciaal punt in deze zaak. U hebt dat in uw verklaringen aan de pers ook duidelijk gezegd. Ik citeer. Er was een heel duidelijke verplichting op het hoogste niveau van de Vlaamse regering." Einde citaat. Betekent dit dat minister-president Van den Brande zich er uitdrukkelijk toe verbonden heeft uw voorwaarde – ook de voorwaarde dat het geld niet rechtstreeks bij Boelwerf zou terechtkomen – na te leven ? De regeringscommissaris en de vertegenwoordiger van Financiën hebben in de hoorzittingen verklaard dat ze in dit verband geen enkele instructie van de minister-president hebben ontvangen.

U hebt nu een antwoord gekregen van de Vlaamse regering. Kunnen wij daar de inhoud van kennen ? Het zou interessant zijn om te weten of daar hetzelfde in staat als wat minister Van Rompuy heeft geantwoord op mijn interpellatie. Dat antwoord was immers, mijnheer de minister, bijzonder nietszeggend.

De voorzitter : De heer Van Miert heeft het woord.

De heer Karel Van Miert : Het was van in het begin duidelijk dat aan Boelwerf slechts rechtstreekse bedrijfshulp kon worden gegeven voor 9 percent. Er waren nog een aantal schepen in afwerking : projecten die al van een aantal jaren voordien dateerden, want ook de zesde richtlijn speelde een rol. Iets meer dan twee miljard frank mocht worden betaald, maar dat was het maximum. Ik heb u daarstraks al verteld dat wij het oorspronkelijke

bedrag ernstig hebben moeten terugschroeven. Het eigenlijke bedrag lag echter buiten de uiterste limiet. Dat zou illegaal zijn geweest. Dat wist men al lang. In de voorafgaande besprekingen is dan ook steeds gezegd dat het geld niet mocht worden gegeven aan werknemers die in het bedrijf zouden blijven werken. Dan zou het immers bedrijfssteun zijn, en niet sluitings- of herscholingssteun. Dat was dus al lang voordien duidelijk.

De heer Karel De Gucht : Over welke datum spreekt u ? Gaat het om begin 1993 ?

De heer Karel Van Miert : De eerste notificaties zijn pas gehouden in april. Voordien beschikten we niet over gegevens, buiten wat berichten die in de pers waren verschenen. Wij hebben bij de aanmelding vastgesteld dat men in 400 miljoen frank voorzag voor het afvloeien en het herscholen van die werknemers. Ik kan in dit verband misschien ook nog even een citaat aanhalen uit een brief van 16 september van mijn directeur-generaal. Daarin schrijft hij onder meer het volgende.

"Betreffende de sluitingssteun voor de ontslagkosten van de 211 werknemers die door de nieuwe werf werden overgenomen, maar niet nodig zijn op de werf, heeft de Commissie geen voldoende gespecificeerde opdeling van de kosten ontvangen om een beoordeling van de hoogte van de voor sluitingssteun in aanmerking komende kosten te maken. In eerdere bijeenkomsten heeft de Commissie duidelijk gemaakt dat alleen kosten die direct met het ontslag zijn verbonden en gedragen worden door de nieuwe werf voor steun aan de werf in aanmerking komen. In deze bijeenkomsten deden verschillende cijfers de ronde betreffende niet in aanmerking komende loonkosten en wel in aanmerking komende ontslagkosten. De cijfers betreffende de laatste categorie, aan de Commissie voorgelegd tijdens deze bijeenkomsten, varieerden van 100 miljoen frank tot 418 miljoen frank."

U ziet dat de situatie in september nog altijd niet zo duidelijk was. Wij hebben wel altijd duidelijk gesteld dat er steeds een onderscheid moest worden gemaakt tussen bedrijfshulp en sluitingshulp. Aangezien wij al grote moeilijkheden hadden om onder het maximum bedrag van de bedrijfshulp te komen, was het natuurlijk onmogelijk om nog iets toe te voegen.

De heer Karel De Gucht : Er zijn inderdaad twee soorten steun. Er is de bedrijfssteun van 9 percent op de productie en daarnaast de steun voor sluiting. Ik zou eigenlijk willen weten op welk ogenblik

het duidelijk wordt dat de bedrijfssteun wel naar het bedrijf gaat en de sluitingssteun niet.

De heer Karel Van Miert : Meer duidelijkheid vindt u daarover in de volgende paragraaf. "De Commissie behoeft daarom een duidelijke opdeling van de kosten verbonden met de 211 werknemers – loonkosten, ontslagkosten, enzovoort – en de financiële verantwoordelijkheid van de verschillende betrokken partijen – waaronder de Boelwerf, Gimvindus, OCMW, T-Interim – om het aan de Commissie mogelijk te maken te beoordelen welke kosten voor sluitingssteun aan de werf in aanmerking komen." De zaak bleef nog steeds onduidelijk. Wij drongen in september dus aan op meer duidelijkheid in de situatie. Dan konden wij bepalen wat in de categorie van sluitingshulp viel. Wij zaten met het probleem dat wij niet wisten waar wij ons op moesten baseren. Daarom vroegen wij aan de Vlaamse regering, hoewel het in strikte zin niet nodig was, om duidelijk te stellen dat dat geld niet naar Boel zou gaan. Dat wordt in de brief bevestigd door minister-president Van den Brande.

Als er uitdrukkelijk is afgesproken dat het geld niet naar Boelwerf mag gaan, en het dan toch die bestemming krijgt, dan is dat een illegale handelwijze. Als men daarvoor goede redenen zou hebben gehad, dan had men het ten minste moeten aanvragen. Het kan zijn dat er op een bepaald moment een concrete moeilijkheid is opgedoken die misschien niets met de inhoud heeft te maken. Dan wordt daar een oplossing voor gezocht. Maar dat is niet gebeurd. Daarom kan ik niet anders doen dan vaststellen dat er wel degelijk een overtreding is gebeurd, net zoals in andere dossiers overigens. Spijtig genoeg hebben wij in een andere Europese lidstaat gelijkaardige feiten vastgesteld. Een overtreding is een overtreding, zowel hier als elders.

Ik heb u gezegd in welke context de brief aan minister-president Van den Brande is geschreven. Het antwoord dat wij van hem hebben gekregen, vonden wij afdoende. Op basis van de voorbesprekingen dachten wij ook dat er geen dubbelzinnigheid meer kon bestaan.

Met de voorgeschiedenis van de werf in het achterhoofd, verwachtte ik mij eraan dat de bespreking in de Commissie niet van een leien dakje zou lopen. Daarom heb ik die brief van minister-president Van den Brande gebruikt om mijn collega's die wat twijfelden, te overtuigen. De brief was een duidelijk engagement dat het geld niet als bedrijfshulp zou worden gebruikt, maar enkel voor het doel waarvoor het mag worden gebruikt. Wij hebben

hem dan ook in onze argumentatie opgenomen. Het heeft het dossier trouwens gedragen.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Van Miert, u gebruikt meestal diplomatieke taal, maar u schrijft zeer uitdrukkelijk dat het hier om geknoei gaat, dat men u om de tuin heeft geleid.

De heer Karel Van Miert : Dan had ik het duidelijk wel over degenen die werkelijk in de fout zijn gegaan. Het enige dat ik gezegd heb, staat in de brief die u gekregen hebt.

Dit was een bijzonder moeilijk dossier. Er moest flink aan worden gewerkt om aan mijn collega's te kunnen uitleggen dat het in overeenstemming was met de houding die we in andere, vergelijkbare dossiers hebben aangenomen, in dossiers waarover óók enige twijfel kon bestaan op basis van de voorbesprekingen.

Onze administraties werken bijzonder transparant. Ik moest over dit dossier ook andere departementen consulteren. Zoiets wordt besproken op wel twintig kabinetten. Misschien hadden we in die tijd nog maar zeventien kabinetten, maar in ieder geval worden dergelijke dossiers zeer transparant behandeld.

Elke vraag vraagt ook een coherent antwoord. De brief heeft in die zin belang gehad dat een en ander duidelijk wees op een bepaald engagement. Dan mag men er van uitgaan dat dat engagement zal worden gecontroleerd.

Niemand stelt achteraf graag vast dat er iets scheef gelopen is. Bij het begin van deze zitting heb ik trouwens al gezegd dat alle vragen steeds aan de Commissie worden gericht. Ik heb een gelijkaardig, nog veel zwaarder dossier over Bremer-Vulkan, die in het Boelwerfdossier trouwens ooit één van de kandidaten was. We mogen ons gelukkig prijzen dat die deal niet is doorgegaan. Ook daar ben ik in het Europees Parlement over ondervraagd. U weet als gewezen Europarlementslid, mijnheer De Gucht, beter dan wie dan ook hoe zoiets gebeurt. Het Europees Parlement vroeg mij of er bij Bremer-Vulkan iets aan de hand was. Ik heb mij tot de regering in Bonn gewend en hen om uitleg gevraagd. Bonn vertelde mij dat er niets aan de hand was, alles was perfect in orde.

Ik ging vervolgens naar het Europees Parlement en vertelde uw ex-collega's dat de zaak in orde was. Een paar maanden later barstte echter een enorm schandaal los, met vertakkingen tot in het criminele milieu. Ik moet natuurlijk kunnen bouwen op

rapporten en verslagen, en op de controle van de autoriteiten die ten opzichte van de Commissie bepaalde verplichtingen aangaan. Als we dat niet meer doen, kunnen we het hele beleid inzake overheidshulp wel vergeten.

De heer Karel De Gucht : Net daarom is het belangrijk dat u zegt dat het hoogste niveau van de Vlaamse regering een verplichting draagt.

De heer Karel Van Miert : Dat heb ik inderdaad gezegd. Maar laat ons de zaken duidelijk stellen : het geknoei situeert zich elders. Er was een engagement tot op het hoogste niveau van de Vlaamse regering ten opzichte van de Europese Commissie. Ik mocht er redelijkerwijs van uitgaan dat men dit zou controleren en respecteren.

Ik gebruik trouwens dezelfde woorden als in de zaak rond Bremer-Vulkan. Het is een nalatigheid dat men de Commissie niet heeft geïnformeerd over wat niet in overeenstemming met de afspraken gebeurde. Tot voor kort heb ik dan ook nooit één reden gezien om in twijfel te trekken dat dit geld op de goede plaats terechtgekomen is. Wanneer het wel fout gelopen is, stelt zich het probleem van de geloofwaardigheid, ook tegenover de Europese Commissie. Als we daarover worden bevraagd, moeten we ons normaliter kunnen baseren op geloofwaardig materiaal. Dat engagement gaat de betreffende overheid met ons aan, en daarom heb ik dat gezegd, zowel hier als in andere dossiers.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Eén van de redenen waarom we u vandaag graag wilden horen, is dat u in uw brief aan de heer Voorhamme het woord nepconstructie gebruikte. Zit ik op het goede spoor wanneer ik die nepconstructie invul als : werken met valse facturen ?

De heer Karel Van Miert : Ik heb begrepen dat de Vlaamse regering ook probeert uit te zoeken wat er verder gebeurt. Als ik vaststel dat het geld via de Boelwerf is gegaan – wat dus niet in overeenstemming was met de formeel aangegane verbintenissen – dan moet er inderdaad ergens een constructie zijn opgezet. Er moet tenslotte toch een reden bestaan voor het opzetten van een dergelijke nepconstructie.

Men beweert nu dat dit gebeurde om BTW-redenen. Hoe moet ik dat dan interpreteren ? Ik beschik hier niet over documenten. Ik kan enkel zeggen dat er uitdrukkelijk is afgesproken om het

geld niet rechtstreeks aan Boelwerf Vlaanderen te geven. Daarover ging dat formele engagement. Wanneer blijkt dat Boelwerf Vlaanderen het geld wel heeft gekregen, zijn er natuurlijk grondige redenen om erover te twijfelen of alles wel volgens de afspraken is gelopen.

Daarom sprak ik over een nepconstructie. Ik ken echter de details niet, en verneem bepaalde zaken net zoals u.

De heer Jos Stassen : Zoals ik ze invul, houdt de nepconstructie het verrekenen van facturen in, terwijl daar geen geld tegenover stond. De daarvoor opgegeven reden is de BTW. Om BTW-redenen zouden de richtlijnen van de heer Van Miert niet gevolgd zijn. Mijn conclusie daaruit is dus dat mijnheer Van Miert een niet-uitvoerbaar richtlijn heeft opgelegd. Ik zou op deze hypothese graag uw reactie hebben.

Daarnaast heb ik een vraag over de invulling van de term illegaliteit. Kan er van drie vormen van illegaliteit sprake zijn ? Ten eerste gaat het misschien om het rechtstreeks betalen aan Boelwerf Vlaanderen en niet aan derden. Een tweede mogelijke invulling is dat het geld voor de overtallige mensen die jonger waren dan 48 jaar op het moment dat Boelwerf Vlaanderen opgestart werd, die 196 miljoen frank, gebruikt is voor mensen die actief voor Boelwerf Vlaanderen werkten. Mijn simpele redenering is dat wanneer je 196 miljoen frank hebt en 96 mensen, je uitkomt bij ongeveer twee miljoen frank per persoon.

Boelwerf Vlaanderen heeft ongeveer anderhalf jaar gedraaid. Deze mensen hebben bovendien een tijd gestempeld. Uiteindelijk hebben minder dan 96 mensen van het geld genoten. Dan komen we op een bedrag van 150.000 frank tot 200.000 frank per maand, wanneer je dus de 196 miljoen frank zou delen door het aantal maanden dat mensen gewerkt en gestempeld hebben. Als je uitgaat van het aantal mensen dat er was, kom je zelfs uit op 200.000 tot 250.000 frank per maand. Daaruit mag ik toch logischerwijs concluderen dat het geld op zijn minst niet in de pot van de sociale steun is terechtgekomen, maar in de pot werkingssteun of betaling van activa. Is dat een tweede vorm van illegaliteit ? Een derde vorm heeft mogelijk betrekking op het feit dat er geld is uitbetaald voor de mensen die de werf hebben verlaten. Ook dat was immers één van uw criteria.

Een andere belangrijke vraag, in het licht van de actualiteit, is de vraag wie concreet onderhandeld heeft, zowel vanuit uw kabinet als vanuit de

Vlaamse regering. Ik had graag geweten wie naast de heer Van den Brande effectief onderhandeld heeft.

Een laatste vraag heeft betrekking op het aantal mensen. Mensen die in het parlement zaten toen ik er nog niet bij was, hebben altijd van minister Van den Brande vernomen dat de werf werd opgestart in april 1993, met 1.300 mensen. Bij de hoorzitting is echter steeds gezegd dat het om 1.099 mensen ging. Over hoeveel mensen is in uw briefwisseling sprake ? Misschien botsen we hiermee immers op het begin van één van de problemen. Het was niet duidelijk om hoeveel mensen het ging. Op die manier is de vraag naar het aantal overtallige mensen immers nooit exact te beantwoorden.

De heer Karel Van Miert : Wat de illegaliteit betreft, steun ik op een normaal juridisch criterium. Het gaat hier om een beslissing van de Commissie op basis van engagementen. Als men een afspraak maakt en die in een juridische vorm giet, mag je verwachten dat die wordt nageleefd. Als men geld stort aan een onderneming, terwijl duidelijk is afgesproken dat dit niet mocht, begaat men een overtreding. Dat is dus illegaal, temeer omdat, zoals ik al zei, het dan niet meer gaat om hulp bij sluiting maar om bedrijfshulp. Men zat al aan de limiet. Dat is dan een inhoudelijk argument, zo u wilt.

Wat er verder is gebeurd, wordt onderzocht. Men kende het globale aantal mensen. De getallen zijn voor ons ook niet altijd duidelijk. Men sprak over 100 miljoen tot meer dan 400 miljoen frank. In een brief van 7 oktober schrijft minister-president Van den Brande in punt 3 dat de Commissie inzake de steun voor de sociale kosten van de 211 werknemers in overtal, slechts de betaling van werknemers boven de 48 jaar, tewerkgesteld bij T-Interim als aanvaardbare steun beschouwt evenals de opleidingskosten van 30 miljoen frank voor 92 werknemers onder de 48 jaar.

Ik bevestig dat de Vlaamse regering voor deze laatste groep enkel zou tussenbeide komen als deze werknemers niet langer door Boelwerf Vlaanderen NV kunnen tewerkgesteld worden. Om deze afvloeiing te realiseren zou Boelwerf Vlaanderen NV een beroep doen op outplacementbureaus, T-Interim, opleiding- en herscholingsbureaus om de afvloeiende personeelsleden zo goed mogelijk voor te bereiden op hun nieuwe job. Ik kan u niet veel verder helpen met die cijfers, want ik stel vast dat die geregeld evolueerden. Dit was de toestand zoals die aan de Commissie werd meegedeeld.

We hadden in een maximum van 443 miljoen frank voorzien. Men hoefde dit niet uit te geven. We vonden dat er goede argumenten waren inzake herscholing en afvloeiing om dit bedrag toe te staan. We hebben getracht om dit goed te keuren zodat men hetgeen noodzakelijk was voor herscholing en afvloeiing, kon betalen.

Dit speelde zich af op het niveau van het kabinet, met name bij de heren Dierickx en Van Hove, die in het bijzonder belast waren met het dossier overheidshulp. Wat het departement betreft, heb ik aan de directeur-generaal gevraagd om het dossier te volgen tijdens de verlofperiode tot half augustus, tot ik zelf terug was. De heer Pietersen, die vaak de brieven schrijft, is de directeur voor het departement Overheidshulp. Op het niveau van de Vlaamse Regering onderhield ik contact met minister-president Van den Brande. Vandaar ook de briefwisseling.

De heren Michiels en De Cannière hebben vaak die zaken behartigd namens het kabinet, terwijl de heren Malevé en De Moor dat deden voor Gimvindus. Ook de heer Deleyme is een keer langsgekomen.

De heer Karel De Gucht : Waren die mensen altijd aanwezig. Ik bedoel de heren De Cannière, Michiels en Malevé.

De heer Karel Van Miert : Op het niveau van de kabinetten was het de heer De Cannière, op het niveau van de administratie de heer Malevé en het kabinet van minister-president Van Den Brande.

De heer Jos Stassen : Om hoeveel mensen ging het en hoeveel bedroeg de BTW ?

De heer Karel Van Miert : Ik heb van Gimvindus een brief gekregen.

Ten tweede stel ik vast dat er een aantal pertinente vragen worden gesteld, waaruit blijkt dat men precies wil weten wat er precies gebeurd is. Voor het overige volg ik net als u allen de evolutie van het dossier en wacht ik op het engagement van minister Van Rompuy. Ik dank hem er nogmaals voor dat we volledig zullen worden ingelicht over de bevindingen terzake. Dat biedt voldoende informatie om naar de Europese Commissie te stappen. Er is iets misgegaan en ik wacht op een verklaring.

De heer Jos Stassen : Over hoeveel werknemers gaat het nu ? Zijn het er 1.100 of 1.300 ?

De heer Karel Van Miert : De cijfers zijn gebaseerd op de notificatie van de aanmelding, waarvan ik de tekst nu niet bij me heb. Het ging altijd over de 200-plus die werden vernoemd. De rest maakte deel uit van de herstructurering, het feit dat het bedrijf opnieuw werd opgestart, het businessplan. We vonden dat er op basis hiervan voldoende argumenten waren om het een kans te geven. Sommigen reageerden wat pessimistisch. Als men alle engagementen inzake investeringen, de vooruitzichten waarover men toen sprak en de productiviteitsverbetering die er zou komen, in beschouwing neemt, zou men kunnen concluderen dat er nog hoop was. Dit heb ik zo aan mijn collega's moeten uitleggen. Enkelen meenden dat het niet zou lukken. Voor het overige had ik enkel en cours de route vastgesteld dat men niet goed wist wat er met die 200-plus moest gebeuren.

De voorzitter : Dus de 1.099 werknemers die uit het heronderhandelde businessplan voortkwamen, waren ook bekend als het aantal werknemers waarvoor de Europese Commissie haar goedkeuring kon geven wat betreft het productiegedeelte. Dit is herhaaldelijk gezegd tijdens de hoorzitting. Om aanspraak te kunnen maken op de sluitingsregeling, moet er voldoende reductie gerealiseerd worden in het personeelsbestand.

De heer Karel Van Miert : Men ging van 1.857 tot 1.100. Dit zijn de cijfers die wij ook in onze beslissing hebben opgenomen op basis van de mededeling van de Vlaamse autoriteiten.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : De Commissaris geeft mij op een bepaald moment de indruk dat het zeer lang heeft geduurd voor hij volledig werd ingelicht met exacte cijfers. Ik wou verwijzen naar de brief die hij zelf gestuurd heeft naar de toenmalige minister van Buitenlandse Betrekkingen, Willy Claes, waarin hij nadrukkelijk schrijft dat het over 1.100 werknemers gaat. Precies daardoor is het percentage van 40 behaald om de omvang van de herstructurering te verantwoorden. Op een bepaald moment geeft u de indruk dat u weinig informatie krijgt. Uiteindelijk wist u exact dat het over 1.100 werknemers en over 211 overtalligen ging. Dan kom ik aan een merkwaardige formulering van uw eindstandpunt in dezelfde brief, waarin u schrijft dat de steun niet aan de werf zal worden uitbetaald doch aan de betrokken bemiddelingsbureaus. Waarop heeft u zich gebaseerd om dit te stellen ?

U beschouwt het niet als een voorwaarde die u zichzelf oplegt, maar als een vaststelling : "wees getroost, Belgische autoriteiten, de steun zal niet aan de werf worden uitbetaald". U schrijft dat de Vlaamse autoriteiten hebben toegezegd enzovoort. Ik neem aan dat u met de Vlaamse autoriteiten de Vlaamse regering bedoelt en concreet de Vlaamse minister-president.

Ik mag er toch van uitgaan dat deze toezegging ook schriftelijk is gebeurd. Een merkwaardige zin in uw stellingname is de volgende : "De Vlaamse autoriteiten hebben toegezegd dat de steun slechts zal worden uitgekeerd wanneer de werknemers de werf hebben verlaten en dat deze niet kan worden uitbetaald wanneer deze werknemers nog productieve werkzaamheden op de werf verrichten." Dat is een contradictio in terminis. De Commissaris zegt dat de steun pas zal worden uitgekeerd als de arbeiders de werf hebben verlaten en niet terwijl ze productieve arbeid verrichten. Als zij de werf hebben verlaten, verrichten ze helemaal geen arbeid meer.

De heer Jos Geysels : Lees verder, mijnheer Bogaert. De volgende zin brengt u raad.

De heer Jean-Marie Bogaert : Verder wordt alleen gezegd dat men wil voorkomen dat er loonkosten zouden worden betaald. Met de zinsnede : "Nadat de werknemers de werf hebben verlaten", wordt een tijdstip aangegeven waarop de steun kan worden uitbetaald. Dat heeft toch niets te maken met de aard van de activiteit die 211 mensen gedurende een welbepaalde periode hebben verricht. Zo zij nog aanwezig waren zonder een productieve arbeid te verrichten, kan er immers evenmin sprake zijn van loonkosten. Zolang ze betaald worden door de werf, gaat het om een loonkost, onafhankelijk van de aard van de activiteiten die worden verricht. Wij dienen klaar te zien in de voorwaarden die de Commissaris aan de subsidiëring heeft willen opleggen. Het gaat om drie voorwaarden. Ten eerste dienden de kosten te worden gedragen door een extern bureau. Ten tweede diende het te gaan om werknemers die niet meer fysisch op de werf aanwezig waren. De derde voorwaarde wordt dan volstrekt overbodig, want werknemers die niet fysisch op de werf aanwezig zijn, kunnen er onmogelijk productieve arbeid verrichten. Als aan de tweede voorwaarde is voldaan, is meteen ook aan alle drie voldaan.

De Commissaris geeft nu aan dat de illegaliteit erin zou hebben bestaan dat de gelden wel degelijk aan de Boelwerf zijn uitbetaald. De andere partij houdt staande dat de gelden slechts via de Boelwerf wer-

den overgemaakt. Als ik de advocaat van de duivel speel, moet ik een antwoord zoeken op de volgende vraag. Als de bedoeling van de opgezette constructie was om BTW te ontwijken en de eindbestemming die aan het geld werd gegeven niet de Boelwerf was maar wel een bemiddelingsbureau, werd dan aan de gestelde voorwaarden voldaan ?

De heer Karel Van Miert : Eerst wil ik toch even aangeven dat het een hele tijd heeft geduurd vooraleer ik kennis kreeg van de precieze situatie van de 211 werknemers. De ene keer zouden die niet meer in het bedrijf blijven, de andere keer zouden ze toch weer worden geïntegreerd. De situatie was vrij onduidelijk.

De heer Jean-Marie Bogaert : In welke periode was dat niet duidelijk ?

De heer Karel Van Miert : Dat was in de periode juni-juli, toen nog niet exact bekend was wat er nu uiteindelijk met die werknemers zou gebeuren.

De heer Jean-Marie Bogaert : Het businessplan van april bepaalt uitdrukkelijk dat er nog slechts werk was voor 1.100 personen.

De heer Karel Van Miert : Die bepaling van het businessplan op zich vormde voor ons geen probleem. De vraag was welk lot de 211 werknemers was beschoren en welke precieze bestemming zou worden gegeven aan het geld dat was uitgetrokken voor hun opleiding en herscholing, activiteiten waaraan ze niet als werknemer van de Boelwerf zouden deelnemen. Als het werknemers op de werf betreft, is er sprake van bedrijfshulp. Voor bedrijfshulp is de zevende richtlijn van toepassing en die heeft kracht van wet. Ik vind dus niets uit. Aan die interpretatie had ik bijgevolg meteen een halt moeten toeroepen want de verwezenlijking ervan zou illegaal zijn geweest.

Er werd dus gezegd dat het geld zou worden aangewend voor de herscholing en voor de organisatie van de afvloeiing. Dat is overigens de bijna letterlijke bepaling van de richtlijn. Waarom werd er zo op aangedrongen dat deze activiteiten buiten de Boelwerf zouden worden georganiseerd ? Op grond van de uitvoerige besprekingen bestond immers het vermoeden dat die werknemers ook voor andere dingen zouden worden ingezet, vooral omdat dit op een bepaald ogenblik ook uitdrukkelijk in het vooruitzicht werd gesteld. Daarstraks heb ik reeds aangetoond dat de wetgeving hierover geen enkele twijfel liet bestaan. Ik had dus helemaal niet moeten aandringen, maar ik heb deze bijkomende voorzorgsmaatregel genomen omdat er

twijfel bestond over de eventuele eindbestemming van dat geld. Als dat geld toch weer naar de Boelwerf zou gaan, zou de limiet van de bedrijfskosten worden overschreden. Dat is de enige uitleg.

Wij wensten dus dat de Vlaamse regering zich zou verbinden tot het nakomen van de drie uitdrukkelijk geformuleerde voorwaarden. Zonder een dergelijke verbintenis vreesden wij dat een en ander kon mislopen. Geef toe dat onze vrees niet ongegrond was.

De heer Jean-Marie Bogaert : Als vooraf duidelijk is dat er maar werk is voor 1.100 mensen en die 211 overtallige werknemers toch aan de slag moesten blijven, dan is de daaraan verbonden loonkost per definitie niet-productief.

Mijns inziens had u deze voorwaarden nog veel uitdrukkelijker kunnen opleggen.

De heer Karel Van Miert : Als de tekst van een wet op zich reeds duidelijk is en er moet nog eens nadrukkelijk worden gevraagd de voorwaarden van de wettelijke bepalingen te respecteren, dan geeft dit toch wel blijk van enig wantrouwen.

De voorzitter : Collega's, het reglement laat niet toe om tijdens een hoorzitting tot de discussie over te gaan. Om discussies te voorkomen zou ik graag nog een bijkomende vraag willen stellen aan de Commissaris tot verduidelijking van zijn antwoord aan de heer Bogaert. Kan de betaling via de Boelwerf die om technische redenen werd georganiseerd, als wettelijk toelaatbaar worden aangezien ?

De heer Karel Van Miert : Mijnheer de voorzitter, als er aanvankelijk zo op werd aangedrongen deze subsidies niet aan de Boelwerf over te maken, dan was dit uit vrees voor de afwendings van dit geld voor andere doeleinden, misschien zelfs uit vrees voor compensatie van uitgaven die wettelijk niet toelaatbaar waren. Op de vraag of de voorafbetaling zonder toelating legaal is, dien ik volmondig neen te antwoorden.

Op dat ogenblik hadden we daarvan echter geen kennis.

Als de Boelwerf die werknemers in loondienst houdt en zelf betaalt, kan niemand daar wat tegen inbrengen, zelfs als het om overtallige werknemers gaat. Als nadien compensatie wordt gevraagd voor die loonkost, dan begeeft men zich in de illegaliteit.

Nu wordt beweerd dat er sprake is geweest van voorfinanciering. Maar eigenlijk mocht dat niet. De

regel is dat er pas overheidshulp kan worden toegestaan indien ze is goedgekeurd. Desgevallend had men een vraag tot dringende hulp kunnen indienen. Aan bedrijven die anders dreigen over de kop te gaan, kan dat soms worden toegestaan. Hier ging het om een bedrijf dat werd opgestart. De hypothese van de dringende hulp kan hier niet in overweging worden genomen.

Aan bedrijven in moeilijkheden wordt vaak voor de duur van zes maanden een dringende hulp toegestaan als de overheidshulp door een plan tot herstructurering kan helpen voorkomen dat ze definitief over kop gaan. In dit geval was de toestand verschillend. Ik mag toch aannemen dat de bedrijfsleiders de basisregels van de overheidsdiscipline kennen. De overheid mag pas tot uitkering van de hulp overgaan als deze ook effectief werd goedgekeurd.

Men zegt dan dat men het heeft voorgefinancierd. Ten eerste heeft men ons dat toen niet gezegd, en ten tweede mag het ook helemaal niet. Voor die prefinanciering kan men nu dus geen compensatie vragen. Bovendien beschouwt men het dan nog als kosten voor afvloeiing en voor herscholing. Dit klopt dus niet met een aantal zaken die verondersteld worden gekend te zijn, zeker door de mensen van Gimvindus en de bedrijfsleiders van de scheepswerf. Die mensen werken immers al jaren met die wetgeving.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat we de briefwisseling waarover de heer Van Miert het heeft gehad, in het verslag zullen kunnen terugvinden, samen met de tekst van de zevende richtlijn. Ik behoor immers niet tot de commissie, en krijg daardoor niet automatisch alle documenten.

Ik kom terug op de onduidelijkheden inzake de juiste cijfers. Het getal 1.300 – afgerond – komt overeen met het aantal arbeiders dat op de Boelwerf werkte en niet in aanmerking kwam voor afvloeiingsmaatregelen zoals brugpensioen. De oorsprong van dit getal is duidelijk. Het werd steeds door de vakbonden naar voren geschoven als het aantal werknemers dat ze op de Boelwerf wensten te handhaven. De vakbonden hebben ons gezegd dat u hiervan op de hoogte was, en dat u dus moeilijk van krommenaas kon gebaren – om het in mooi Vlaams te zeggen – als men over overtallige arbeiders sprak.

De oorsprong van het getal 1.100 is heel wat minder duidelijk. Ik weet natuurlijk wel dat dit zo in het businessplan vermeld staat. Papier is echter zeer verduidelijgend. Men heeft ons gezegd dat de vakbonden nooit echt rekening hebben gehouden met dat getal van 1.100. Voor hen was alleen het getal van 1.300 belangrijk. Waarom dan zegt het businessplan 1.100 ? Misschien is dit omdat bij een hoger getal de door u vermelde steun – als productie-steun – niet meer mogelijk was ? Was dat getal een optimum dat vanuit het bedrijf was voorgesteld ? Of was het een afgeleide vanuit de gedachte dat dit het hoogste getal was dat nog subsidieerbaar was ?

Het getal van 211 werknemers is ook duidelijk. Ik besef wel dat ze nooit met zijn allen effectief op de werf aanwezig waren. Er zijn immers mensen vrijwillig weggegaan. Het getal van 211 komt overeen met die mensen die niet in aanmerking kwamen voor een brugpensioen. Voor hen moest men een overbruggingsperiode opstellen, zonder de sociale vrede in het gedrang te brengen. Men moest dus wachten tot ze oud genoeg waren om op brugpensioen te gaan.

Mijnheer Van Miert, hoe kon u accepteren dat er sprake was van meer arbeiders dan het in het businessplan vermelde aantal ? De heer Bogaert heeft zopas een zin voorgelezen uit de brief die u aan minister Claes hebt geschreven. De formuleringen komen echter uit een andere brief, namelijk uit de toezegging van minister-president Van den Brande aan u persoonlijk. De minister-president zegt u dat deze steun enkel wordt uitgekeerd voorzover deze 211 personen niet-productief op de werf worden ingezet. Als ze onproductief worden ingezet, kan het dus ook ? Of is dit een foute interpretatie van mijnentwege ?

Mijnheer Van Miert, hoe gaat dit alles in een normale situatie in zijn werk ? Is er misschien geen enkel normaal geval waarmee u een vergelijking kunt maken ? We hebben de indruk dat er niet alleen geld is afgeleid van het door de Commissie gestelde doel, maar dat dit geld evenmin werd gebruikt voor andere nobele doeleinden.

De heer Karel Van Miert : Mevrouw Maes, over dat laatste kan ik me niet uitspreken. Ik beperk me uiteraard tot de bevoegdheden van de Europese Commissie. U citeerde zoniet minister Claes. Die fungeerde als tussenstadium tussen de Vlaamse regering en de Europese Commissie. Dit is het normale aaneenrijgen van de verschillende bevoegdheidsniveaus. De Europese Commissie moet beoordelen of het aan haar voorgelegde plan de

mogelijkheid biedt om een bedrijf opnieuw levensvatbaar te maken.

Voor ons maakt het dan weinig uit of er 1.100 of 1.300 werknemers in worden vermeld. Wij stelden vast dat een aantal werknemers sowieso was afgevloeid. Als het bedrijf ons zegt dat het met 1.300 werknemers opnieuw rendabel kan worden, zijn we daarover zeer verheugd. Indien men ons zegt dat het businessplan een getal van 1.100 werknemers inhoudt, nemen we daar ook akte van. De Europese Commissie heeft geoordeeld dat er inderdaad een goede kans bestond dat de Boelwerf nog kon worden gered.

De discussie gaat nu over die 200 overtalligen. Het was, ook voor ons, niet altijd duidelijk of men die al dan niet nog op de werf wou tewerkstellen. De ene keer zei men ons van niet, de volgende keer weer van wel. We hebben altijd gevraagd om terzake duidelijke informatie te krijgen. Als ze werknemers bleven, ging het immers om bedrijfssteun.

Bovendien hadden we er evenmin veel vertrouwen in als men ons zei : ze blijven wel, maar ze doen niets.

De heer Karel De Gucht : Dat is nochtans de thesis die we hebben gehoord.

De heer Karel Van Miert : Precies daarom hebben we altijd gezegd : "als u overheids-geld wenst te gebruiken voor herscholing, moet het ook daarvoor worden gebruikt". Dat geld mag dan ook niet naar de Boelwerf gaan. We hebben duidelijk gesteld dat dit niet kon. We hebben ook gepreciseerd dat het via T-Interim en outplacementbureaus moest worden doorgestort, juist als extra waarborg om de voorwaarde van artikel 7 te verzekeren.

Mevrouw Nelly Maes : Mijnheer Van Miert, uit de formulering van de brief die u aan minister Claes hebt gestuurd, lijkt het er toch op dat de Commissie dit getal van 1.100 heeft opgelegd. De Commissie schrijft immers – en ik citeer : "gezien de omvang van de herstructurering, welke blijkt uit de vermindering van het aantal arbeidsplaatsen met 40 percent."

De heer Karel Van Miert : Men kan pas voor herstructureringssteun in aanmerking komen, als er sprake is van een serieuze capaciteitsvermindering. Dat is een fundamentele voorwaarde. Hier was dit inderdaad het geval. Natuurlijk gaat een capaciteitsvermindering gepaard met het afvloeien van personeel. Wij leggen echter niet op hoe groot die

afvloeiing precies moet zijn. Wij beoordelen alleen of het aan ons voorgelegde plan beantwoordt aan het principe.

Mevrouw Nelly Maes : Mochten die 211 erbij gevoegd zijn van bij het begin, zodat men zou spreken van 1.300, zou de Commissie dan gezegd hebben : neen, dit is onvoldoende afgebouwd ?

De heer Karel Van Miert : Neen. Het gaat om de beoordeling van het plan in zijn geheel. Als je merkt dat men met een plan komt waarin men 50 percent capaciteit afbouwt maar waarin niemand naar huis gestuurd wordt, terwijl men een probleem heeft om te overleven, dan kan de Commissie dat niet verdedigen. Dat is ongeloofwaardig.

Mevrouw Nelly Maes : Maar u wist dat het gebeurde ?

De heer Karel Van Miert : Op het ogenblik dat men capaciteit afbouwt en herstructureert, beslist men noodzakelijkerwijze over een percentage van afvloeiingen. Dat verschilt van bedrijf tot bedrijf. Hoeveel het er precies zijn, moet worden aangegeven door degenen die het bedrijf willen heropstarten of herstructureren. Als het al te duidelijk is dat er een geweldige tegenstelling bestaat tussen de af te bouwen capaciteit en het personeel dat men behoudt, dan zullen wij uiteraard die opmerking maken. Voor ons gaat het in de eerste plaats om de capaciteitsafbouw. Het is dan aan het bedrijf om een geloofwaardig herstructureringsplan voor te leggen. Zij moeten ook zeggen met hoeveel werknemers ze dat denken te kunnen doen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Ik zal in vijf vragen tot de essentie proberen te komen. Mijnheer Van Miert, uw gesprekspartners zijn enerzijds de Vlaamse Regering en anderzijds Gimvindus. Vond u het niet eigenaardig dat de heer Malevé van Gimvindus daar ook bij zat ? Hij was tegelijkertijd subsidieverstrekker en subsidieontvanger. Vond u het niet vreemd dat hij mee rond de tafel zat over de voorwaarden voor het krijgen van subsidies ? Vond u dat, als Europees Commissaris, niet een constructie waarbij een van uw gesprekspartners aan belangenvermenging zou kunnen doen ?

Als ik alles wat in deze hoorzitting gezegd is op een rijtje zet, krijg ik voorts de indruk, mijnheer de voorzitter, dat men een eigenaardige taal moet gesproken hebben tijdens die onderhandelingen. Wat mijnheer Van Miert vandaag zegt, is enerzijds in tegenspraak met wat wij gehoord hebben van de

heer Malevé van Gimvindus en anderzijds met het antwoord dat minister Van Rompuy in naam van de Vlaamse Regering heeft gegeven. Samengevat gaf de heer Malevé hier de indruk dat de essentiële voorwaarde om de sociale enveloppe te kunnen aanwenden, was dat men moest komen tot een capaciteitsreductie van 50 percent. Men zou ook van in de beginfase geweten hebben dat men daarvoor gedurende twee jaar 211 overtallige werknemers moest tewerkstellen. Men wist dat dat van bij de aanvang het essentiële probleem zou worden. Pas nadien, bij uw beslissing, zou men die voorwaarden opgesteld hebben. Eigenlijk ging het van bij het begin in hoofdzaak om een reductie van 50 percent van de capaciteit. Men zat met een probleem van 211 overtalligen. Men wist dat die 211 sociaal moesten worden opgevangen. Men zou ze gedurende twee jaar betalen en na die twee jaar zouden ze weg zijn. Pas nadien, via uw brief van oktober 1993, is men tot de vaststelling gekomen dat daar bepaalde voorwaarden aan verbonden waren. Wat u hier vandaag zegt, is iets anders. Voor we deze hoorzitting moeten besluiten zou ik graag opheldering krijgen over die twee tegenstellingen die naar voor kwamen bij de commissie.

Men werd ook geconfronteerd met een bijkomend probleem van voorafbetalingen. Je kan het ook 'retroactief regelen' noemen. U hebt gezegd : als er problemen waren, moest de Vlaamse Regering ons verwittigen. U zegt dat dat niet gebeurd is. Mijn vraag is of dat ook elders gebeurt. Als u problemen hebt met andere lidstaten of met andere regionale regeringen, wat doet men daarmee in een gelijkaardig geval ? Welke sanctie neemt u dan ? U legt hier zwaarwichtige verklaringen af. U zegt dat er illegale constructies zijn opgezet. Als u zoiets vaststelt als Europese Commissie, wat doet u dan ? Op welke wijze treedt u op ? Het is tenslotte gemakkelijk om zwaarwegende verklaringen af te leggen en dan niet op te treden.

De Vlaamse Regering zegt iets anders. Ze beweert dat ze niet op de hoogte was van de constructie. U zegt dat er eigenlijk geen constructie had mogen zijn. Blijft u bij die stelling ? U hebt ook gezegd dat de constructie met GTI eigenlijk maar zou gaan over 30 miljoen frank. Heb ik dat slecht begrepen ? Uiteindelijk spreken we hier toch over 196 miljoen frank. Betekent dat dat de overige 166 miljoen frank buiten die constructie naar dat bedrijf zou zijn gegaan om werkingskosten of andere kosten te betalen ? Dat is mijn vraag. Beschikt u over aanwijzingen dat er in de constructie met GTI sprake is van meer dan die 30 miljoen frank ?

Minister Van Rompuy zei deze week in zijn antwoord op verschillende interpellaties dat we een onderzoek zouden instellen om te weten te komen wat de loonkost was voor de 211 werknemers en hoe die via GTI werden gerecupereerd. Als ik het goed begrepen heb, is dat een totaal zinloos onderzoek. De wijze waarop het gebeurd is, heeft immers geen enkel belang. Het mocht eenvoudigweg niet. Is dat een juiste interpretatie of niet ?

De heer Karel Van Miert : Ten eerste is de heer Malevé bij mijn weten enkel in contact getreden met de diensten, samen met het kabinet. En het is natuurlijk aan de overheden zelf om te bepalen wie aan dat soort onderhandelingen deelneemt. Wij hebben er geen enkel bezwaar tegen dat de visie van betrokkenen wordt gehoord, en dat ze bijvoorbeeld het businessplan komen toelichten. Wij proberen zoveel mogelijk informatie te vergaren en desgevallend de betrokken bedrijven uit te nodigen om die toe te lichten. Dat gebeurt zeker als we twijfel hebben over de leefbaarheid van het bedrijf of de soliditeit van het herstructureringsplan. Het lijkt me maar normaal dat degenen die het plan opstellen en ervan overtuigd zijn dat het goed is, dat ook komen toelichten en op onze vragen antwoorden. Dat gebeurt dan meestal in een vergadering. Er zijn er bij mijn weten enkele geweest op het niveau van de diensten. Op het niveau van het kabinet was het uitzonderlijk dat buiten het kabinet van de minister-president nog iemand aanwezig was. Nogmaals, het is niet aan ons om op te leggen wie wel en niet mag komen. Het is aan de overheid zelf die het dossier indient, om dat te bepalen, tenzij men uitzonderlijk een reden zou hebben om iemand te weren.

Artikel 11 van de richtlijn schrijft voor dat de Commissie bestendig op de hoogte moet worden gehouden over de uitvoering en het respecteren van de bedongen voorwaarden. Sinds die periode hebben wij echter niets gekregen. Boelwerf is jammer genoeg vrij snel nadien overkop gegaan. Daarmee kwam een triest einde aan de hele geschiedenis. Wij hebben ons daar ook niet veel vragen meer over gesteld. Het plan kwam immers niet tot uitvoering en dat leidde opnieuw tot een faillissement. Maar de verplichting bestond. Om het even welke wijziging die aan de voorwaarden zou zijn aangebracht of een moeilijkheid die zich inzake uitvoering zou voordoen, wordt besproken met de Commissie. Men laat weten wanneer men op een concrete moeilijkheid stoot. Men vraagt om erover te praten en naar een oplossing te zoeken. Wij beschouwen het als onze plicht, als dat conform blijft aan de wetgeving, om naar een oplossing te zoeken. Het zou niet de eerste keer zijn. We heb-

ben evenwel nooit gehoord dat er een probleem was nadat de beslissing was genomen. We kregen ook geen informatie over de verdere uitvoering van het plan of over de controle tot op het ogenblik dat de zaak failliet is gegaan. Dat wordt opgelegd door artikel 11 van de richtlijn.

Wat gebeurt er nu als er iets misgaat ? Regelmatig vernemen we dit, bijvoorbeeld via de pers of een parlementaire vraag. Als het ons – zoals in dit geval – niet wordt gemeld en we denken dat er iets mis zou kunnen zijn, nemen we zelf het initiatief. Derhalve heb ik mijn diensten begin november de opdracht gegeven om een brief te schrijven. Dit proces kan ook de omgekeerde weg volgen : zo heeft de Deense regering onlangs een onderzoek laten instellen om te weten te komen of men in het geval van een aantal scheepsbouwcontracten, via een speciale constructie, ook niet op een slukse manier te veel overheidshulp had verleend. Het is de regering zelf die dit heeft gedaan en ons het rapport heeft overgemaakt met de vraag of we verder wilden onderzoeken in welke mate en in welke gevallen de wetgeving met betrekking tot de overheidshulp werd overtreden.

Op dit ogenblik zijn we dit onderzoek aan het verrichten. De betrokken minister, mevrouw Jacobsen, heeft kritiek te slikken gekregen binnen haar eigen regering en meerderheid omwille van dat feit. Ze heeft echter conform de bedoelingen van de richtlijn gehandeld en ons meegedeeld dat er een probleem bestond. Dat is een concreet voorbeeld waarbij de regering zelf het initiatief heeft genomen. Mevrouw Maes, ik moet u echter zeggen dat dit laatste niet altijd het geval is. Ik kan u eveneens heel wat voorbeelden opnoemen waarin het steeds de Commissie is die vraagt wat er is gebeurd.

Wat kan de Commissie dan doen ? Hier hebben we te maken met een situatie waarin het bedrijf failliet is gegaan. Is dat niet het geval, dan stellen we onmiddellijk een procedure in om dat ten onrechte betaald, illegaal verkregen geld terug te vorderen. In het geval van Volkswagen zijn we naar het Hof van Justitie gestapt om dat te doen. Ook kunnen we een actie ondernemen waarin we hetzelfde bereiken zonder het Hof van Justitie in te schakelen. In het geval van Bremer-Vulkan doen we dat omdat hulp gelden via Bremer-Vulkan naar andere bedrijven, die niet tot de scheepsbouw behoren, werden gesluisd. Deze bedrijven hebben dus illegaal geld gekregen omdat ze tot dezelfde groep behoren : misschien zijn ze zich daarvan zelfs niet bewust. In elk geval hebben we een procedure ingesteld om – waar mogelijk – dat geld, rente inclusief, terug te halen. Zoals de heer De Gucht

weet, hebben we dat reeds in vele tientallen gevallen gedaan. Een paar jaren geleden moesten in het geval van Renault vele miljarden frank, die teveel waren gestort als overheidshulp, worden terugbetaald. Wij treden dus op als er nog reden is om dat geld terug te halen.

De heer André Denys : Maar als u bijvoorbeeld vaststelt dat de verantwoordelijke voogdij-overheid zijn controletaak niet goed begrijpt, treedt u dan ook op ten aanzien van deze autoriteit ?

De heer Karel Van Miert : Zoals ik in mijn brief reeds verklaarde, is dat een probleem van geloofwaardigheid. Als men in een bepaald geval, waar bepaalde voorwaarden niet werden nageleefd en waar we al evenmin werden geïnformeerd, nadien met dossiers komt, dan vergemakkelijkt dat de zaken uiteraard niet. Zo heb ik op dit ogenblik veel last met Duitse dossiers. Zoals vele collega's zeggen : men ging er vroeger van uit dat een dossier dat ons vanuit Bonn bereikte reeds was gecontroleerd en in orde bevonden, maar vandaag is dat niet meer zo evident. Men moet de dingen werkelijk van a tot z gaan bewijzen en controleren : dat bedoelde ik met het probleem van de geloofwaardigheid.

De heer Karel De Gucht : Denkt u niet dat u die ten onrechte betaalde steun van Gimvindus en Begemann kan terugvorderen op basis van de doorbraaktheorie ?

De heer Karel Van Miert : Ik heb aan mijn juridische dienst gevraagd een en ander eens nader te bekijken.

De heer Karel De Gucht : Lijkt die mogelijkheid u volledig uitgesloten ? De Europese Commissie heeft toch al een aantal stappen gezet wat dat betreft ?

De heer Karel Van Miert : Het is natuurlijk niet de eerste keer dat een bedrijf waaraan – soms illegaal – overheidshulp werd toegestaan, failliet gaat. Dan kan men trachten om daarvan nog iets terug te halen, maar dat is niet zo evident.

De heer Karel De Gucht : Met doorbraaktheorie bedoel ik het rechtstreeks terugvorderen van Begemann en Gimvindus.

De heer Karel Van Miert : Ik kan dat wél doen als het bedrijf overleefd is gebleven. Dat doen we ook. Nu wens ik een aantal dingen te weten alvorens eventueel een formele procedure in te stellen. Zo wil ik bijvoorbeeld niet dat een dergelijke procedu-

re ten nadele zou verlopen van diegenen die daar zijn gebleven. Deze zijn immers te goeder trouw geweest. Mocht deze procedure in hun nadeel uitdraaien, dan zou het geen zin hebben, dan zou deze zijn doel missen.

De heer Jos Stassen : Zij hebben dat geld toch nooit gekregen ?

De heer Karel Van Miert : Die mensen bevinden zich sowieso in een benarde positie. Het zou totaal ten onrechte zijn mochten zij bijkomende nadelen ervaren : dat zal u wel begrijpen. Daar is dus geen sprake van.

De heer Karel De Gucht : Commissaris Van Miert is beter dan wie ook op de hoogte van de betekenis van de doorbraaktheorie. In bepaalde gevallen kan hij zich rechtstreeks richten aan de aandeelhouders van het bedrijf – in dit geval dus Begemann en Gimvindus, namelijk als zij "gestion de fait" hebben gedaan en dus zelf rechtstreeks het bedrijf hebben beheerd. Laat u onderzoeken of dat kan ?

De heer Karel Van Miert : Het juridische aspect van een dergelijke procedure buiten beschouwing gelaten, zou ik – zoals u, neem ik aan – wat meer willen weten over wat precies is gebeurd. Op basis van alle elementen zal ik dan een beslissing nemen over de vraag of het nog enige zin heeft een dergelijke procedure op te starten.

De heer André Denys : Het betreft dus een bedrag dat verschuift van 30 naar 166 miljoen frank.

De voorzitter : 30 naar 196 miljoen frank.

De heer Karel Van Miert : Ja, maar dat is een citaat uit een brief van minister-president Van den Brande.

De heer André Denys : Alleen 30 miljoen frank.

Minister Eric Van Rompuy : We hebben het over 312 miljoen frank, alles tezamen.

De heer Karel Van Miert : Alles tezamen, inderdaad. Maar dat vindt u in de briefwisseling, zodat u dit tot in de details kan nalezen.

De voorzitter : De heer Verrijken heeft het woord.

De heer Emiel Verrijken : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de Commissaris, tijdens uw uiteenzetting verklaarde u heel duidelijk dat het beleid van de Europese Commissie steunt op een vertrouwensrelatie met de lidstaten. Dat is duidelijk. In dat ver-

band geeft u twee voor ons heel interessante voorbeelden.

Het eerste is dat van de Vulkanwerf. Zoals u daar net zei hebt u gehandeld vanuit het volle vertrouwen in de Bondsregering, die dit probleem in zekere zin enigszins heeft afgeschermd voor uw Commissie. Het tweede voorbeeld, handelend over de Deense regering, was mij onbekend en is zeer interessant. De Deense regering heeft het geval zelf gesignaleerd en gaat, zoals gewoonlijk wanneer dit gebeurt in strafzaken, vrijuit.

De heer Karel Van Miert : Dat blijft nog maar de vraag.

De heer Emiel Verrijken : Ja, maar u begrijpt wat ik bedoel : het gaat over het gewone strafrecht. In dit geval bestond er een vertrouwensrelatie met de Vlaamse regering, die in zekere zin de Boelwerf afschermd van toezicht door de instantie die u vertegenwoordigt. De Vlaamse regering was – laat ons zeggen – een soort pleitbezorger van die Boelwerf-problemen.

Nu verklaart u dat u bijkomende voorzorgsmaatregelen hebt getroffen. Dat is enigszins een steek in ons Vlaamse hart, maar ik begrijp u. In zekere zin had u een voorgevoel, had u het gevoel dat u een oogje in het zeil moest houden : een gewaarschuwd man is er immers twee waard. De voorgaande sprekers hebben enigszins mijn vraagstelling uitgediept. Toch wil ook ik u een aantal vragen stellen. Net voor de gewaardeerde interventie van de heer Denys verklaarde u een brief te hebben geschreven. Ik wil het niet karikaturaal voorstellen, maar u zal natuurlijk meer doen dan dat. In zekere zin kan men die brief een ingebrekestelling noemen, een eerste schot voor de boeg. Daar ik toevallig van het vak ben, ken ik het arsenaal aan technische mogelijkheden waarover uw Commissie beschikt.

In dit geval is het zeer benard want u kan moeilijk – gezien uw voorzorgsmaatregelen – aan de Vlaamse regering vragen om verder op te treden. Mijn vertrouwen is in zekere zin een beetje geschokt omdat juist de regering, uw pleitbezorger bij de lagere echelons, uw vertrouwen niet meer verdient. Ik wik mijn woorden.

De vraag is wat er nu mogelijk is, maar ik ken geen precedenter. U en uw staf kennen die ongetwijfeld wel. Ten eerste, zijn er volgens het Belgische strafrecht duidelijke persoonlijke strafrechtelijke verantwoordelijkheden. Zoals u weet, zit er één man in voorarrest. Hij vermoedt onschuldig te zijn. Ik zal de andere namen niet noemen die nu in de

gevaarzone aan het komen zijn. Er is dus een duidelijke penale verantwoordelijkheid met de mogelijkheid tot burgerlijke partijstelling. Ik ken geen precedenter van uw Commissie op dat gebied.

Dit lijkt me een schoolvoorbeeld van – dit is dan weer Zuid-Nederlands – het bij de duivel te biechten gaan. Men wendt de Vlaamse regering aan om gelden terug te vorderen daar waar zij bij de uitbetaling ervan in feite zaken afgeschermd heeft tegenover de Commissie. Dit is juridisch heel interessant, maar alleen maar voor de juristen. Dit is de toestand, hoe denkt u dit kluwen te ontwarren ?

De heer Karel Van Miert : Een brief om inlichtingen schrijven is nog geen ingebrekestelling. Dat kan een volgende stap zijn. In de procedure met betrekking tot overheidshulp gaat dit als volgt.

Als er na het verzamelen van inlichtingen twijfel bestaat – zoals in het geval van Forges de Clabecq – dat de operatie een operatie van overheidshulp is, dan openen we de procedure om na te gaan of we ons niet vergissen en of het vermoeden juist is dat om overheidshulp gaat. Als die overheidshulp eventueel niet kan worden goedgekeurd – we zitten nu in de fase dat de Commissie dat onderzoekt – dan neemt de Commissie een beslissing. Hetzij om te zeggen dat het wel in orde is, ofwel om neen te zeggen. Dan is het een negatieve beslissing.

Waar zitten we hier nu ? In een fase waarin we proberen te weten wat er juist is gebeurd. We stellen vast dat ten opzichte van de voorwaarden die werden afgesproken er inderdaad illegale zaken zijn gebeurd. Dat is zeker. Wie daar precies verantwoordelijk voor is, dat is een ander paar mouwen. Wie heeft die – hoe noemt u het – constructie in elkaar gestoken en wat stak daar verder achter ? Dat wordt uitgezocht en ik heb er het volste vertrouwen in dat de Vlaamse regering me daarover grondig zal inlichten. Het is belangrijk om te weten wat een eventuele volgende stap kan zijn.

Louter juridisch zou men nu al kunnen zeggen dat de Commissie een procedure kan opstarten om geld dat klaarblijkelijk niet is aangewend zoals afgesproken, terug te vorderen.

De heer André Denys : U hebt illegaal gezegd.

De heer Karel Van Miert : De vraag is hier waar het geld naartoe is gegaan. Dat weet u hier ook nog niet en ik ook niet. Ik zou graag weten, alvorens de procedure op te starten – afgezien van juridische redenen en het feit dat het bedrijf ondertussen fail-

liet is gegaan – waar dit naar toe gaat en wie men met deze procedure viseert. Daarom heb ik daar net al gezegd dat ik niet wil dat de procedure bij mensen terechtkomt waarvan men zou kunnen zeggen dat zij dat geld ontvangen hebben. Ik weet het dus niet.

De heer Emiel Verrijken : U bedoelt de werknemers.

De heer Karel Van Miert : Het zijn ook zij die ervan genoten hebben. Dat is de juridische notie. Het laatste dat ik zou wensen, is dat die mensen – en iedereen zal dat begrijpen – daarmee enige last berokkend wordt. Ik wil dus met alle kennis van zaken kunnen beslissen met mijn diensten en onze juristen als die stap waarover we het hebben, wordt gezet.

In het geval van Bremer-Vulkan is het als volgt gegaan. Het blijkt ook tot vandaag niet heel duidelijk welke de rol van de Duitse overheid zelf is. U moet weten dat in Duitsland de opvolger van de Treuhand daarvoor verantwoordelijk was. Nu is gebleken uit een rapport van het Rekenhof dat een aantal personen op de hoogte waren ofwel niet de nodige voorzorgen hebben genomen. Het blijkt dus dat het niet alleen in de werf Bremer-Vulkan is gebeurd. U weet dat tegen de manager Henneman een strafrechtelijke procedure is gestart.

De heer Emiel Verrijken : Zal de Europese Commissie optreden tegen die verantwoordelijke man ?

De heer Karel Van Miert : Neen. Dat is de verantwoordelijkheid van de nationale overheden en Justitie. Onze verantwoordelijkheid beperkt zich tot illegaal betaald geld. Ik zal een concreet voorbeeld geven. Er was een bedrijf in West-Duitsland dat voor meer dan 300 miljoen DM – wat al een mooi bedrag is – had genoten van het geld dat uitsluitend was bedoeld voor de Ostwerke in Oost-Duitsland. Het bleek van zijn doel afgewend via een cashmanagement in Bremen. Dat bedrijf zat in moeilijkheden en kwam dan ook met een herstructureringsplan. Daar ze echter al 300 miljoen DM hadden gekregen, kwamen ze niet in aanmerking voor meer steun. Ondertussen is dat bedrijf over kop gegaan en dan stopt de procedure. We waren op die manier bezig om illegaal uitbetaald geld terug te krijgen. Maar men kan maar terug halen zolang het er nog is.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Mijnheer de commissaris, ik zou even terug willen gaan naar de getallen

in financiële termen om toch enige duidelijkheid te krijgen – indien dit voor de Commissie nu reeds mogelijk is – over het bedrag dat illegaal is uitgekeerd. In de vorige hoorzittingen en in de briefwisseling hebben we kunnen constateren dat het gaat over maximaal 443 miljoen frank dat voor het sociale luik kan worden toegestaan. Op basis van de hoorzittingen kunnen we het bedrag opdelen in drie delen. 143 miljoen frank zou niet uitgekeerd zijn en daarmee zal niemand achteraf problemen hebben. Er is een tweede bedrag van 104 miljoen frank dat in hoofdzaak zou zijn gebruikt voor mensen die op brugpensioen zouden gaan en die al 48 jaar bereikt hadden. En er is het bedrag dat hier het meeste ter discussie heeft gestaan : 196 miljoen frank. Als u spreekt over sommige zaken die illegaal zouden gebeurd zijn via onder meer constructies, hebt u het dan uitsluitend over die 196 miljoen frank en vallen de 104 miljoen frank die aan de curator van het eerste faillissement zijn uitbetaald daar totaal buiten.

De heer Karel Van Miert : Zo is het.

De voorzitter : De heer Deprez heeft het woord.

De heer Paul Deprez : Mijnheer de voorzitter, er was en is een akkoord dat er bovenop het businessplan 211 mensen teveel waren. Men vond dat als men die op één of andere manier wou aanhouden, er iets moest voor gebeuren. Men heeft dat afvloeiingskosten, opleiding of herscholing genoemd. De vraag is of dat bij die werknemers is terechtgekomen. De 211 overtalligen mochten geen productieve arbeid verrichten. Anders zou dat oneerlijke concurrentie betekenen in de sector, achteraf is gebleken dat er helemaal geen gevaar voor geweest is.

Waarvoor mocht dat dienen ? U verwijst wel naar artikel 7 maar wat zijn afvloeiingskosten precies ? Wat kan dat allemaal inhouden ? Zijn er nog andere voorbeelden ? Kan dat dan altijd via derden worden uitbetaald ?

Stel nu eens dat afvloeiingskosten ook opzeggingsvergoedingen zijn. Door wie kunnen die worden uitbetaald tenzij door het bedrijf ? Kan dat altijd door derden ? Is het een formele verplichting van de zevende richtlijn dat dit door derden moet gebeuren ? Was dat een feitelijke vraag van de Commissie of was dat een toegeving van de Vlaamse regering ? Dat is wat ik wou vragen.

Ik weet dat het op één of andere manier al aan bod kwam, maar ik wil het voor mezelf duidelijk hebben.

De voorzitter : De heer Taylor heeft het woord.

De heer John Taylor : Door het feit dat Boelwerf Vlaanderen uiteindelijk failliet is gegaan, is er, zelfs indien het geld eventueel in Boelwerf Vlaanderen terecht zou zijn gekomen, geen concurrentievervalsing geweest ten opzichte van andere Europese scheepswerven. De zevende richtlijn verbiedt concurrentievervalsing, maar werd ze overtreden ? Heeft deze zaak dus wel een grond ?

De heer Karel Van Miert : Er zijn verschillende bedragen in het spel. Een bedrag van 606,5 miljoen frank was bestemd voor de opzegvergoedingen van 593 werknemers. Dat is normale afvloeiing, volledig conform de Europese wetgeving. Het probleem betrof dus de 211 werknemers, waarvan men niet goed wist waar men ze kon onderbrengen. Als ze als normale werknemers in het bedrijf werden ondergebracht, dan was er heel duidelijk sprake van bedrijfshulp en werd artikel 7 van de richtlijn overtreden. Een andere interpretatie was niet te geven.

De heer Paul Deprez : Dus had men ze aan de deur moeten zetten.

De heer Karel Van Miert : De aarzeling zat aan de andere kant van de tafel ... Men heeft ons duidelijk gezegd hulp te willen verlenen voor afvloeiing en herscholing, wat impliceerde dat het om mensen ging die niet langer het statuut van werknemer hadden. Daarop hebben wij gezegd dat er geen probleem was om dergelijke hulp te verlenen bovenop al de andere hulp, voor zover die afvloeiing en herscholing daadwerkelijk werden georganiseerd. Wij hadden, om het voorzichtig uit te drukken, wel enige twijfel dat men met dat geld toch iets anders zinnens was, en daarom precies hebben we die extra voorzorgsmaatregelen genomen. Strikt juridisch waren ze overbodig, aangezien de richtlijn duidelijk genoeg is.

De heer Karel De Gucht : Minister-president Van den Brande heeft bij het heropstarten van Boelwerf Vlaanderen zelf gezegd dat er 1.300 werknemers konden blijven.

De voorzitter : Gelieve geen discussies in het leven te roepen. De heer Deprez heeft het woord voor een bijkomende vraag.

De heer Paul Deprez : Er was dus geld voor de afvloeiing van 211 mensen. Wat kon dat inhouden ? Hoe interpreteert de Europese Commissie het begrip afvloeiingskosten ?

De heer Karel Van Miert : Het woord zegt het zelf : dat zijn de kosten die voortvloeien uit het feit dat een einde wordt gemaakt aan iemands statuut van werknemer.

Iedereen weet wat kosten voor herscholing zijn, maar dan moet het om reële herscholing gaan. Daarom hebben wij erop aangedrongen dat deze herscholing zou gebeuren via organisaties die de Vlaamse overheid zelf kon kiezen. Wij gingen er redelijkerwijs van uit dat dit zou worden toevertrouwd aan bonafide organisaties. Zonder dat minimum aan vertrouwen kan men geen overeenkomst sluiten.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer Jos Geysels : Ik heb twee vragen, waarvan de eerste gewoon een vraag om informatie is. In een brief van november 1993 heeft de heer Van Miert de definitieve voorwaarden nog eens op een rijtje gezet. Heeft hij van de betrokken partijen daarna nog gegevens gekregen waaruit hij kon afleiden of de door hem opgelegde voorwaarden wel werden nageleefd ? Ik denk dan aan facturen en andere documenten. Mijns inziens hadden de partijen die informatie automatisch moeten verschaffen. Dit lijkt me geen onbelangrijke vraag, aangezien er ook een protocol was tussen de Vlaamse regering en Gimvindus dat alles automatisch naar de Europese Commissie zou worden doorgestuurd.

Bij mijn tweede vraag weet ik niet of ik ze wel tot de heer Van Miert moet richten. Ze sluit aan bij wat de heer Lisabeth heeft gezegd over het overschot van 143 miljoen frank. Een aantal mensen had, binnen de voorwaarden door Europa opgelegd, recht op een vergoeding, maar heeft die niet gekregen. Kunnen zij dat recht nog op een of andere manier laten gelden ?

De heer Karel Van Miert : Wat uw eerste vraag betreft : artikel 12 uit de zevende richtlijn bevat de verplichting om tenminste jaarlijks een verslag op te stellen over de uitvoering van de overeenkomst. Het heeft echter niet lang meer geduurd met Boelwerf, zodat men zich kan afvragen of die verplichting nog wel gold. Er is echter iets wat men wel met zekerheid kan zeggen : er werden wijzigingen aangebracht aan de overeenkomst en dat had men alleszins moeten melden. Dat is het minste wat kon worden verwacht. Zulks is bij mijn weten niet gebeurd. Ik denk ook niet dat er sinds de beslissing van de Commissie nog enige informatie werd doorgegeven, maar dat zal ik laten natrekken door mijn administratie.

Over uw tweede vraag kan ik mij niet uitspreken. Onze rol bestaat erin een maximale grens te bepalen binnen de wettelijke voorschriften. Wij kunnen de overheid niet verplichten overheidshulp te geven, wij kunnen enkel toelaten om bepaalde bedragen uit te geven. Als die overheid beslist om dat geld niet of maar gedeeltelijk uit te geven, is dat haar goed recht. Daar bestaan voldoende voorbeelden van. Zo zijn er landen die de toegestane hulp van 9 percent in de scheepsbouwsector maar voor de helft realiseren. Dat is hun zaak. In dit geval was het de verantwoordelijkheid van de Vlaamse overheid om uit te maken in hoeverre ze de toegestane bedragen daadwerkelijk wilde uitbetalen.

Onder meer daarom is de meldingsplicht aan de Commissie er gekomen, zodat die kan nagaan wat er precies is gebeurd. De Commissie kan dan met kennis van zaken antwoorden als ze in het Europees Parlement of elders over steundossiers wordt ondervraagd. Een voorbeeldje misschien. We hebben onlangs in de Europese ministerraad een discussie gehad over het Italiaanse staalbedrijf Ilva.

Werd het maximumbedrag daar overschreden of niet ? Sommige lidstaten hebben, naast ons onderzoek, daarover zelfs een eigen audit laten uitvoeren. Uiteindelijk bleek dat mijn ambtenaren hun werk nauwgezet hadden gedaan en dat onze cijfers klopten. We willen dus op elk moment over precieze informatie beschikken om iedereen correct te kunnen informeren.

De voorzitter : Mevrouw Maes heeft het woord.

Mevrouw Nelly Maes : Is het normaal dat er eerst een fase van afvloeien en nadien een van herscholen komt ? En waarom schrijft de minister-president dat u akkoord ging om de afvloeiing van die 211 mensen te verzekeren ?

De heer Karel Van Miert : Dankzij de goedkeuring van dat bedrag zorgden we ervoor dat de afvloeiingen in normale sociale omstandigheden konden gebeuren. We wensten dat te verzekeren. Vandaar ook dat de omvang van dat bedrag op vrij royale wijze werd vastgelegd. We wilden niet dat, als de Vlaamse overheid dat bedrag zou willen spenderen, de betrokkenen tekort zou worden gedaan. En uw eerste vraag ...

Mevrouw Nelly Maes : ... men spreekt over afvloeiing en herscholing ; daarbij stelt men het voor alsof het om twee verschillende zaken gaat ...

De heer Karel Van Miert : Het hangt ervan af welke maatregelen men neemt. De Commissie legt terzake geen verplichtingen op. Maar als men zegt dat men dat wil organiseren, dan onderzoeken we of daarvoor overheidsgeld kan worden aangesproken. In dit geval was dat perfect mogelijk. Mensen moesten afvloeien ; we verleenden dus de toestemming. Maar de plaatselijke autoriteiten zelf moeten beslissen wanneer en door wie dat gebeurt – met uitzondering van Boelwerf natuurlijk. Zij bepalen welk bureau dat moet organiseren, enzovoorts. Daarin komen wij niet tussen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer André Denys : Houdt u toezicht op het apart houden van de sociale enveloppe enerzijds, en de enveloppe voor de productie anderzijds ? Ik verduidelijk wat ik bedoel. Ik ben verrast te vernemen dat Gimvindus, die in de eerste plaats verantwoordelijk was voor de productie-enveloppe, in dit dossier ook verantwoordelijk was voor de sociale enveloppe. Mijns inziens werd daardoor het gevaar van vermenging vergroot. Op een bepaald ogenblik werd zelfs voorgesteld om die sociale enveloppe volledig apart te houden. Daarbij zouden de vakbonden medebeheer uitoefenen. Oefent u als Europees Commissaris daarop enig toezicht uit ?

De heer Karel Van Miert : De ervaring leert ons dat, ondanks alle voorzorgen, die voorzorgen blijkbaar niet volstaan. In het geval van Bremer-Vulkan heeft men de techniek van het cash-management toegepast.

Deze techniek behoort tot de gewone praktijk van zo'n groepen. Daartegen kan men vanuit economisch oogpunt niets inbrengen. Maar men heeft die techniek van het cash-management aangewend om geld af te wenden van de doeleinden waarvoor het bestemd was.

Anders gezegd : de volgende keer dat een dossier over scheepswerven op tafel wordt gelegd, zal er een verbod worden opgelegd om op dat geld nog langer de techniek van het cash-management toe te passen. Als een techniek die courant wordt toegepast, ondanks alle voorzorgen in een concreet geval wordt aangewend om te foefelen, dan houden we daar in de toekomst rekening mee. Misschien zou men kunnen zeggen dat de genomen voorzorgen niet volstonden. Ook wij leren elke dag bij. Ik kan u verzekeren dat de Commissie de lijst van voorwaarden die zij aan de afhandeling van individuele dossiers verbindt, voortdurend aanvult. Dat leidt er wel eens toe dat we soms de kritiek krijgen dat we te ver gaan. Spijtig genoeg moeten

we alsmaar strenger worden bij het vastleggen van voorzorgsmaatregelen.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer de commissaris, als mocht blijken dat minister-president Van den Brande geen maatregelen heeft genomen om zijn verbintenissen tegenover de Europese Commissie waar te maken, zou u dan het gevoel hebben dat u misbruikt werd ? We kunnen in dat verband voorlopig geen precies oordeel uitspreken, want minister-president Van den Brande wil met ons daarover niet praten. U zelf zou zich nooit zo'n houding tegenover het Europees Parlement kunnen veroorloven.

De heer Karel Van Miert : U kan het me niet kwalijk nemen dat ik me niet meng in intern-politieke debatten. Daarover denkt eenieder wat hij wil. Ik heb hier de zaken voorgesteld zoals ik denk dat dit moet gebeuren, en zoals ik dat in alle andere misgelopen zaken ook doe. Nu wordt onderzocht wat

er verkeerd is gegaan. Ik ben er zeker van dat minister Van Rompuy er zal over waken dat dit gebeurt. Functioneerde het controlesysteem niet ? Functioneerde het, maar volstond dat systeem niet ? Ik ben zoals u erg benieuwd te vernemen wat er precies is misgelopen.

De heer Karel De Gucht : Maar ik stel u hier geen vraag over een intern-politieke aangelegenheid. Artikel 5 handelt over de Bundestreue. De Vlaamse regering moet de nodige maatregelen nemen om de naleving te waarborgen.

De heer Karel Van Miert : Ik heb u reeds gezegd dat, als zo'n zaken gebeuren, er consequenties inzake geloofwaardigheid uit voortvloeien. Dat is hier, zoals elders, het geval.

De voorzitter : Ik wil de heer Van Miert en zijn medewerkers hartelijk danken voor hun uitgebreide toelichting, bij deze bijzonder nuttige hoorzitting.

V. HOORZITTING MET EEN DELEGATIE VAN GTI

Vergadering van vrijdag 13 december 1996

Samenstelling van de delegatie : de heren Lode Boeckx en Marc De Cock

De voorzitter : Collega's, vandaag houden we een hoorzitting met de heer Lode Boeckx en de heer De Cock.

Ik zou nu de heer Boeckx willen vragen om kort zijn visie te geven op wat we ondertussen het dossier van de 196 miljoen frank zijn gaan noemen, en op de facturatie van de kosten voor afvloeiing en herscholing van de werknemers.

De heer Boeckx heeft het woord.

De heer Lode Boeckx : Mijnheer de voorzitter, geachte parlementsleden, ik schets even een kort overzicht. Op een gegeven moment ben ik gecontacteerd door de directie van Boelwerf Vlaanderen voor een onderhoud op het bedrijf. Op dat ogenblik lag ik in het ziekenhuis en mijn echtgenote heeft mij het nieuws verteld. Zodra ik thuis was, ben ik dan uitgenodigd op het bedrijf. Daar heb ik een onderhoud gehad met de heren Luc Bossyns, Carlo Soors en Bertrand Janssen. De problematiek waarover ze mij vertelden, betrof de 200 arbeiders die ze, ondanks het businessplan en onder politieke en vakbondsdruk, toch hebben moeten aannemen. Er waren financieringsregelingen gezocht en gevonden, maar er moest voor gezorgd worden dat het geld, ter beschikking gesteld door de Vlaamse regering, op de juiste plaats zou terecht komen.

Er waren problemen om dat geld bij Boelwerf te krijgen omdat er bepaalde voorwaarden waren verbonden aan de uitkering ervan. Men heeft mij gevraagd of ik daarbij assistentie kon verlenen en een constructie kon opzetten die aan de voorwaarden zou voldoen. Ik heb mij onmiddellijk afgevraagd of zo een constructie wel legaal was. De directie van Boelwerf Vlaanderen garandeerde mij dat dat zo was en zei bovendien dat het niet de eerste keer was dat een dergelijke constructie werd opgezet. Daarna hebben we onderhandeld over de modaliteiten en het honorarium. De directie heeft me dan gezegd dat de raad van bestuur moest beslissen of de voorgestelde constructie en het honorarium aanvaardbaar waren. Dit bleek het geval. Vervolgens hebben we bij GTI de teksten ontvangen die moesten gebruikt worden bij de fac-

turatie. We hebben de facturen dan ook in die zin opgesteld. Boelwerf Vlaanderen heeft de facturen overgemaakt aan Gimvindus. Van daar is het geld rechtstreeks naar Boelwerf Vlaanderen gegaan. Ik leg er de nadruk op dat het honorarium dat GTI voor zijn advies vroeg, pas is betaald nadat dit geld is overgemaakt. Ik meen, mijnheer de voorzitter, dat dat als synthese kan volstaan.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Marc De Cock : Ik sluit me volledig aan bij wat de heer Boeckx heeft gezegd.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Ik dank de heer Boeckx voor zijn korte en heldere uitleg. Wat mij het meest interesseert, is wie het eerste contact met u – of beter gezegd met uw vrouw – heeft gelegd en wie de idee heeft geopperd om GTI als bedrijf te gebruiken om de constructie op te zetten. Men dacht duidelijk aan u, maar misschien niet aan het bedrijf GTI als dusdanig. Hebt u er een idee van waarom men aan u heeft gedacht ? Had u op dat ogenblik reeds connecties met mensen uit de directie of raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen ?

De voorzitter : De heer Boeckx heeft het woord.

De heer Lode Boeckx : De heer Soors heeft persoonlijk het eerste contact gelegd. De echte afspraak bij Boelwerf Vlaanderen is gemaakt door de heer Bertrand Janssen en mezelf. Op de vraag waarom men Lode Boeckx heeft gekozen moet ik jammer genoeg het antwoord schuldig blijven. Dat zou u eigenlijk beter vragen aan de mensen die de keuze hebben gemaakt.

U zou ook weten vanwaar ik die mensen ken. De toenmalige voorzitter van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen, de heer André Deleye, was ook voorzitter van KS. In de laatste periode van KS, voordat KS NV Mijnen werd, ben ik bestuurder geweest bij KS. Samen met de heer Deleye was ook de heer Roger Malevé bestuurder bij KS. De heer Malevé ken ik dus ook uit die periode. De heren Bossyns en Soors had ik voordien leren kennen bij Boelwerf zelf. Dat was op het ogenblik dat men na de eerste faling opnieuw ging opstarten. Op dat ogenblik heb ik met beide heren een gesprek gehad over een eventuele tewerkstelling bij Boelwerf Vlaanderen als productiedirecteur. De heren Deleye en Malevé wisten exact wat mijn activiteiten in de organisatie- en de personeelswereld waren. Enkele maanden voordien had ik ove-

rigens nog aan outplacement gedaan voor enkele mensen van Gimvindus.

Men wist dus wel degelijk wat ik deed. Of men mij daarom heeft gecontacteerd, wil ik in het midden laten. Maar het is in elk geval de connectie die naar mij heeft geleid.

Waarom werd aan GTI gedacht ? Op dat ogenblik was ik bij GTI bezig met een reorganisatie. De heer De Cock zal u dat kunnen bevestigen. De heer De Cock en ik hebben dan over die zaak overlegd. Wij hebben besloten om dat op die manier te doen voor Boelwerf Vlaanderen.

De voorzitter : De heer Lisabeth heeft het woord.

De heer Carlos Lisabeth : Mijnheer Boeckx, u zei dat u was gevraagd om voor een oplossing te zorgen via een constructie. Wie heeft dat gevraagd ? De drie mensen die aanwezig waren of één specifieke persoon ? Men heeft u ook verzekerd dat het legaal zou zijn en dat het niet de eerste keer was dat het zo gebeurde. Wie heeft dat zo gesteld ? U zegt ook dat u de teksten heeft gekregen na de raad van bestuur en dat u die letterlijk heeft overgenomen. Wat bedoelt u met teksten ? Was dat enkel de factuur of waren daar ook bijlagen bij met aanduidingen van wie welke herscholingen zou hebben gevolgd ?

GTI staat eigenlijk voor twee zaken : trading en training. Training staat weliswaar in bijna onleesbare lettertjes op de factuur. Wat is precies het doel en de activiteit van beide GTI's ? Wat is de link tussen beide ?

De heer Lode Boeckx : Bij de facturen hebben nooit bijlagen gezeten. De factuur heeft als briefhoofd de geadresseerde, Boelwerf Vlaanderen. Daar staat een tekst op over opleiding en training, een BTW-bedrag en een totaalbedrag. Ik heb vanmorgen de kans gehad om nog enkele kranten door te nemen waarin ik eigenaardige berichten heb zien staan. Ik las dat er namen van opgeleide mensen op die facturen zouden hebben gestaan. Ik kan u verzekeren dat er nooit namen hebben gestaan op de facturen die van GTI naar Boelwerf zijn gegaan. Wat achteraf met die facturen is gebeurd, of die aangevuld zijn met bijlagen, daar kan ik niet op antwoorden. Intern had ik bij Boelwerf Vlaanderen absoluut geen bevoegdheid. De pers stuurt regelmatig verwarring de wereld in die absoluut niets met de zaak heeft te maken.

U wou ook weten wie precies de constructie heeft uitgelegd en wie heeft gezegd dat het legaal was.

Neem van mij aan dat het na zoveel tijd bijzonder moeilijk is om exact te vertellen wie wat gezegd heeft. Ik herinner mij duidelijk dat de heer Soors mij heeft geantwoord op de vraag of het legaal is. Hij heeft mij gezegd dat hij de constructie in het verleden nog heeft toegepast. Dat was volgens hem een bewijs.

Op uw vraag naar de twee GTI's kan ik u zeggen dat er geen twee GTI's zijn. Dat is weer zo'n bericht dat op losse gronden de wereld is ingestuurd. Er is slechts één enkele GTI. Op Boelwerf is er altijd sprake geweest van GTI, maar er is nooit gesteld waarvoor die afkorting staat. Nu staat er op die factuur inderdaad Global Training. Daaronder staat Division of Global Trading. Hoe dat tot stand kwam is ook voor de heer De Cock en mijzelf een raadsel. Vergeet niet dat ik op dat ogenblik thuis herstellende was en dat de heer De Cock voor de tradingactiviteiten veel reisde. De facturen werden op dat ogenblik opgesteld door de bedienden van GTI. Ik zeg dat niet om mijn verantwoordelijkheid te ontlopen.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik zou nog even bij die naamsverwarring willen blijven. Zou het mogelijk zijn dat men vanuit Boelwerf instructies zou hebben gegeven om daar de training-formule in te bouwen ? Er moest immers herscholing en training zijn. Kan dat de aanleiding zijn geweest ? De trainingsactiviteiten staan immers niet op de eerste factuur vermeld, maar wel op de tweede.

Ik heb nog een tweede vraag, mijnheer De Cock. Men heeft hier verklaard dat het hele opzet te maken had met de BTW-recuperatie. De bedoeling was te verhinderen dat er BTW zou worden betaald. Klopt dat ? Heeft men met de heer Boeckx over die BTW-strategie gepraat ?

De heer Marc De Cock : Toen de heer Boeckx mij heeft gesproken over die BTW, begreep ik daar inderdaad uit dat, als de gelden rechtstreeks aan ons gestort werden, wij BTW moesten afdragen. Onze firma kon dat niet dragen. De volgende stap was een verrekening. Zo is het mij indertijd uitgelegd. Toen die verrekening er was, moest alleen de commissie doorgestort worden en hoefde GTI de BTW op het totaalbedrag van de factuur niet af te dragen, alleen een verrekening van de BTW. Slechts op het lagere bedrag diende er dus BTW te worden betaald.

De heer Jacques Laverge : Ik wens een bijkomende vraag te stellen. De factuur is niet gemaakt op een

commissie, maar op het totale bedrag plus BTW. Normaal moest Boelwerf dus die BTW betalen. U had ook een factuur gemaakt voor het integrale bedrag aan Boelwerf. Dat is dus een soort compensatie, maar daardoor is er, als ik het goed begrijp, uiteindelijk nooit BTW betaald, noch door Boelwerf, noch door GTI. U hebt alleen BTW betaald op het honorarium dat u normaal zou krijgen. Ik heb geen bezwaar tegen een honorarium, maar die BTW-historie is voor mij toch niet helemaal duidelijk.

De heer Lode Boeckx : De situatie is als volgt : men had de factuur van GTI of iemand anders nodig om de subsidiëring te krijgen. Verder had dat met BTW eigenlijk niet zoveel te maken. Zowel Boelwerf Vlaanderen als GTI zijn BTW-plichtig en kunnen BTW verrekenen. De hoofdzaak was echter dat de factuur van een extern organisme moest komen om te kunnen voldoen aan de voorwaarden tot subsidiëring. Dat was eigenlijk de kern van de zaak.

De heer Jacques Laverge : Ik wil nog even terugkomen op die eerste vraag, op het feit dat men op die eerste factuur niet expliciet de term Training vermeld had en op de tweede wel. Dat is waarschijnlijk niet spontaan gebeurd. Ik geloof niet dat een bediende zomaar spontaan een briefhoofd verandert. Ergens moet daar melding van gemaakt zijn, om aansluiting te vinden tussen de overeenkomst en de inhoud van uw firma. Ik heb immers begrepen dat uw firma zich bezighield met trading en niet met training. Een opdracht aan uw bedrijf was dus geen opdracht van herscholing, training of outplacement. Dat is toch heel duidelijk. De opdracht dekt niet de lading van uw normale beroepsactiviteiten.

De heer Marc De Cock : U hebt volledig gelijk. GTI deed vroeger alleen aan trading. Het is pas nadat de heer Boeckx ons heeft vervoegd, dat er andere activiteiten werden ontwikkeld.

De heer Jacques Laverge : U hebt dus geen personeel beschikbaar gesteld voor Boelwerf, noch bij u op kantoor, noch ter plaatse, om herscholing of training te geven ?

De heer Marc De Cock : Inderdaad.

De heer Karel De Gucht : Ik heb vier korte vragen. Ten eerste, met welke personen hebt u bij Boelwerf gesproken ?

De heer Lode Boeckx : Met de heren Soors, Bossyns en Janssen.

De heer Karel De Gucht : Hebt u ook contact gehad met andere leden van de raad van bestuur van Boelwerf ?

De heer Lode Boeckx : Ik ben daar zeer formeel in. Over de opdracht van Boelwerf Vlaanderen aan GTI is er uitsluitend en alleen gesproken met de heren Bossyns, Soors en Janssen. Op geen enkel ogenblik heb ik over deze opdracht met iemand anders gesproken, noch van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen, noch van raad van bestuur van Gimvindus. Nooit.

De heer Karel De Gucht : Ik kom tot mijn tweede vraag. Welke prestaties hebt u geleverd voor het ereloon dat u hebt gevraagd ? Verder zegt u dat de facturering van GTI aan Boelwerf eigenlijk enkel bestaat uit de eerste bladzijde van de bundel waarover wij beschikken. U beweert dat alles wat men achteraf heeft toegevoegd – zoals de bijlagen – , u onbekend is. Maar er is ook een facturatie van Boelwerf aan GTI. Daarover is in de hoorzitting gezegd dat ze eigenlijk betrekking had op de opdracht van de personeelskosten gedurende een bepaalde periode, en dat dit in feite om hetzelfde ging als de bijlagen die aan de factuur van GTI aan Boelwerf waren toegevoegd. Hebt u bij de opdracht van de personeelslasten al die documenten van Boelwerf gekregen ?

De heer Lode Boeckx : Mijnheer De Gucht, ik zou het eerst willen hebben over de facturatie van Boelwerf aan GTI. Bij de factuur van Boelwerf Vlaanderen aan GTI was geen bijlage gevoegd. Het ging om de factuur zoals u die zelf hebt omschreven ; een factuur van GTI aan Boelwerf, maar uiteraard met het briefhoofd van Boelwerf. Daaraan waren toegevoegd : de tekst, plus de bedragen, het BTW-bedrag en het totaalbedrag. Dat is alles wat Boelwerf-Vlaanderen daarover aan GTI heeft bezorgd.

Wat de verantwoording van de erelonen van GTI betreft, kan ik dit zeggen. In eerste instantie hebben er verschillende besprekingen plaatsgevonden ; het waren er heel wat. Ten tweede : op een bepaald ogenblik, vóór de respectieve facturatie, heb ik persoonlijk met de mensen van Boelwerf de bijlagen doorgenomen waarover u het hebt. Wij hebben ter plaatse gecontroleerd of er volgens die documenten interne opleidingen – van internen aan internen – zijn gegeven.

De voorzitter : Wat is het exacte bedrag dat u als honorarium hebt geïncasseerd voor de prestaties ? Ook daar bestaat enige betwisting over.

De heer Lode Boeckx : Exclusief BTW en afgerond gaat het om 1,9 miljoen frank.

De voorzitter : U zegt dat u nogal wat besprekingen hebt gehad. Waarover gingen die dan ? Uit uw inleiding blijkt immers dat de constructie vrij eenvoudig was. U hebt de constructie aan de directie uiteengezet. Daar hebt u waarschijnlijk wel enkele uurtjes aan besteed. Maar waar gingen de volgende besprekingen dan over ?

De heer Lode Boeckx : Iedere keer wanneer we een bespreking hadden met de directie van Boelwerf, moesten deze mensen terug naar hun raad van bestuur om een mandaat te halen, omdat op dat ogenblik niemand van de directiemensen in die raad van bestuur zetelde. Na zo een overleg met de raad was er telkens opnieuw een bespreking tussen de directie en mezelf.

De heer Karel De Gucht : Dat lijken me eerder besprekingen over de constructie zelf en over het eventuele ereloon daaromtrent, en geen prestaties die iets te zien hebben met de inhoud of het voorwerp van de factuur.

De heer Lode Boeckx : Ik ben geen taalkundige. Welke lading wordt er precies gedekt als we over honoraria praten ? Wat zijn prestaties en wat niet ? In elk geval heeft het ons heel wat tijd en moeite gekost om die zaak materieel rond te krijgen. Voor die prestaties werden honoraria aangerekend.

De heer Jos Stassen : De meeste vragen zijn al gesteld. Ik heb verbijsterd geluisterd en vraag me af of we vandaag conclusies zullen kunnen trekken.

Ik heb gelezen dat een aantal werknemers van Boel overgeheveld werden naar GTI om daar opleiding te geven aan de overtallige werknemers die door opleiding hun kansen op de arbeidsmarkt moesten verhogen. Blijkens de brieven tussen het kabinet-Van den Brande en het kabinet-Van Miert ging het daarbij om 30 miljoen frank. Klopt dat ? Hebt u mensen tegen een bepaald bedrag overgenomen om ze opleidingen te laten geven ?

De heer Lode Boeckx : Neen. Met de opleiding zelf hebben wij niets te maken gehad. Bij Boelwerf werden specialisten aangeduid om andere mensen bij Boelwerf intern op te leiden. Zo werden de zaken ons steeds voorgesteld. Onze inbreng daarbij beperkte zich tot de administratieve controle en opvolging van heel dat opleidingsgebeuren.

De voorzitter : Wat bedoelt u daar precies mee ?

De heer Lode Boeckx : Uit allerlei documenten moest blijken dat mensen bij Boel werden opgeleid. Onze taak bestond erin ons ervan te vergewissen of die documenten er effectief waren en of ze op opleiding sloegen. Dat bedoel ik met administratieve controle. Ik heb nooit mensen gezien, ik heb alleen steekkaarten gezien waaruit ik moest afleiden of mensen daadwerkelijk werden opgeleid. Aangezien wij geen specifieke opleidingsopdracht of bevoegdheid hadden binnen Boelwerf Vlaanderen, hebben we ons enkel beziggehouden met de controle van de documenten die hierover bestaan.

De heer Jos Stassen : Impliceert die administratieve controle dat u nagekeken hebt of de betrokkenen effectief aan het werk waren op het moment dat ze een opleiding kregen ? Misschien waren de mensen die opgeleid werden, helemaal niet meer aanwezig op de werf of stempelden ze. Hebt u die dingen via loonstaten en dergelijke nagetrokken ? In mijn ogen hoort zo iets toch bij een administratieve controle. Hebt u dus nagegaan of de mensen effectief aan het werk waren ?

De heer Lode Boeckx : Neen.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer Boeckx, begrijp ik het goed dat u tot nu toe slechts met drie personen contact hebt gehad ? U hebt besprekingen gevoerd met de heren Soors, Bossyns en Janssen. Mag ik u vragen wat u besproken hebt ? U zegt dat die heren niet tot de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen behoorden. Ze moesten voortdurend overleg plegen met de raad van bestuur en hem goedkeuring vragen voor hun voorstellen.

Verder beweert u dat de 1,9 miljoen frank in kwestie een aantal kosten dekt. Om welke kosten gaat het ? We hebben al begrepen dat er geen activiteiten of prestaties werden geleverd voor de 1,9 miljoen frank, maar wat staat er dan materieel tegenover ? Het gaat toch om concrete uitgaven ? Ik zou graag de precieze besteding van die 1,9 miljoen frank kennen.

De voorzitter : Ik wil hier een vraag aan toevoegen. Waarom precies moest de directie de raad van bestuur raadplegen ? Een van de substantiële aktes was de facturering. Moest de directie daarvoor het fiat van de raad van bestuur krijgen ? Ging het overleg over de facturen, ja of neen ?

De heer Lode Boeckx : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bogaert, ik zal eerst op de laatste vraag antwoorden. De directie van Boelwerf Vlaanderen

moest inderdaad naar de raad van bestuur, zowel voor de facturen, de factuurbedragen als voor de honoraria. Op zeker ogenblik kreeg ik een fax van de heer Soors. Ik lees hem voor.

"Geachte heer Boeckx, hierbij de bevestiging om factuur nummer 94/61 officieel te maken. We zullen heden onze factuur aan u verzenden en verwachten hetzelfde van u. Vriendelijke groeten, Carlos Soors."

Deze fax kwam er naar aanleiding van een gesprek dat ik enkele dagen eerder had met de directie van Boelwerf. De directie is toen naar de raad van bestuur gegaan, kreeg daar het fiat en stuurde mij dan die fax waaruit duidelijk bleek dat kon, mocht en zelfs moest gefactureerd worden.

Een ander punt zijn de kosten, honoraria en dergelijke, ten belope van 1,9 miljoen frank. Een honorariumnota bestaat uit verschillende elementen. Onder kosten kunnen bijvoorbeeld gepresteerde uren of verplaatsingskosten worden verstaan. Het gaat in elk geval om verschillende soorten kosten. Naast die kosten is er nog een vergoeding : een deel van het honorarium. Daar het op dat ogenblik toch een vrij belangrijke zaak voor Boelwerf Vlaanderen betrof, leek dat honorarium volgens ons – en ook volgens de directie en de raad van bestuur – in verhouding tot de gevraagde prestaties. Het ging gewoon om een onderlinge overeenkomst.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : U zegt dat het een aantal uren betrof. Kan u mij daar een concreet beeld van geven ? U verwijst naar een vrij korte fax. Ik neem aan dat de bespreking die eraan voorafging, iets langer heeft geduurd. Wat moet ik me voorstellen bij de verplaatsingskosten ? Over welke plaatsen gaat het ? Wat was uw begin- en eindbestemming, en hoe vaak hebt u dat traject afgelegd ?

Of mag ik het besluit trekken dat mijn gevoel me – eerlijk gezegd – influistert, namelijk dat dit bedrag slechts werd geïnspireerd door wat u een belangrijke zaak voor Boelwerf Vlaanderen noemt ?

De heer Lode Boeckx : Het substantieel gedeelte van dat honorarium is inderdaad honorarium.

De heer Jean-Marie Bogaert : Deze 1,8 miljoen frank is dus het honorarium. Het is louter een ver-

goeding voor het feit dat het over een belangrijke zaak ging. Het is met andere woorden lucht.

De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik wil een bijkomend vraagje stellen over de relatie tussen de directie en de raad van bestuur. Mijnheer Boeckx, had u de indruk dat alle leden van de raad van bestuur van Boelwerf op de hoogte waren van de operatie ? Of denkt u dat slechts een bepaald aantal dat was ?

De heer Lode Boeckx : Als u me informeert naar mijn indruk, kan ik bevestigend antwoorden : ik had inderdaad die indruk. Maar ter verduidelijking wil ik opmerken dat ik nooit een vergadering van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen heb bijgewoond.

De heer Jacques Laverge : Had u de indruk dat ook de vertegenwoordiger van Gimvindus aanwezig was op het ogenblik dat de beslissing over die operatie werd genomen ?

De heer Lode Boeckx : Ja.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, ik heb nog twee vragen. Wat me ten eerste opvalt aan het faxbericht dat u blijkbaar heeft ontvangen van de Boel-directie, is het volgende. Boelwerf Vlaanderen gaf de opdracht, met daarbij inbegrepen het factuurnummer dat GTI moest gebruiken. Ik vraag me af hoe het komt dat firma A aan firma B het te gebruiken factuurnummer opgeeft. Zijn er andere achtergronden ? Het lijkt me immers onlogisch dat de ene firma op de hoogte is van de dagelijkse boekhouding van de andere, en kan zien welk factuurnummer precies die dag aan de orde is.

Ten tweede blijf ik enigszins op mijn honger zitten. Naar ik meen, geldt dat ook voor de anderen in deze commissie. U bevestigt systematisch dat u enkel en alleen met de drie genoemde heren van de directieraad hebt gesproken, terwijl er aan de andere kant toch connecties bestonden met leden van de raad van bestuur. U benadrukt zelfs nog eens dat u in het verleden reeds aan outplacement hebt gedaan ten behoeve van een bepaald persoon van de GIMV. Vindt u het normaal dat wij daarin kunnen volgen, dat we daarin meespelen ?

Hebt u achter de schermen geen – weliswaar informele – gesprekken gevoerd met leden van de raad van bestuur, individueel of in groep ? Kunnen

we eventueel te weten komen van wie de opdracht kwam om dat ene geval van outplacement uit te voeren ? Ook wil ik duidelijkheid over de vraag of het nu iemand van de GIMV of iemand van Gimvindus betrof.

De voorzitter : De heer Boeckx heeft het woord.

De heer Lode Boeckx : Mijnheer Wymeersch, als u het mij toestaat, zal ik de vragen in omgekeerde volgorde beantwoorden. Het ging om een outplacement voor Gimvindus, niet voor de GIMV. Zowel de heer Malevé als de heer Van Outryve waren uiteraard op de hoogte van die opdracht.

U vroeg of er eventueel informele gesprekken waren met leden van de raad van bestuur. Op deze vraag antwoord ik zeer formeel neen. Ik heb op geen enkel moment informele gesprekken gevoerd, noch met de voorzitter, noch met de andere leden. Van de leden van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen kende ik trouwens alleen de heer Deleue, de heer Malevé en – in een later stadium – de heer Bossyns. Deze is pas later lid van de raad van bestuur geworden. Ik beklemtoon nogmaals dat ik nooit informele gesprekken heb gevoerd met leden van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen.

U hebt ook een opmerking gemaakt in verband met de datum van de factuur. Ik wil uitdrukkelijk stellen dat het hier gaat om het nummer van de factuur van Boelwerf, niet van die van GTI. Het is nogal evident dat GTI zijn facturen zelf nummert. Ik heb me daarnet misschien onduidelijk of verkeerd uitgedrukt. Ik hoop dat ik dit misverstand hiermee heb rechtgezet.

De voorzitter : De heer De Gucht heeft het woord.

De heer Karel De Gucht : Mijnheer Boeckx, u hebt gezegd dat u opdrachten hebt verricht voor Gimvindus. Hebt u ooit opdrachten verricht voor de Vlaamse administratie ?

De heer Lode Boeckx : Neen, ik heb alleen opdrachten verricht voor de GIMV en voor Gimvindus.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Mijnheer Boeckx, hebt u in verband met deze opdracht contacten gehad met een van de leden van de Vlaamse regering ?

De heer Lode Boeckx : Neen, nooit.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijn vraag is zowel gericht tot de heer Boeckx als tot de heer De Cock. Hebt u van iemand van Boelwerf ooit een verklaring gekregen waarom precies u werd uitgekozen voor deze operatie ? Ik blijf het immers nog altijd vreemd vinden dat men de opleidingen heeft laten geven door een bedrijf dat hierin niet gespecialiseerd is. Werden u hiervoor redenen gegeven ? Zo ja, welke ?

De heer Lode Boeckx : Mijnheer Stassen, ik heb geen uitleg gekregen. Ik heb al gezegd dat de heer Soors mijn echtgenote heeft verwittigd. Ik heb daarnet eveneens gezegd dat ik ooit contact heb gehad met de directie van Boelwerf in verband met een eventuele vacature als productiedirecteur. Die vacature werd toen ingevuld door iemand van de Begemann-groep. Die persoon is vroegtijdig weggegaan, zodat de vacature opnieuw vrijkwam. Mijn eerste veronderstelling was dus dat de mensen van Boelwerf het met mij wilden hebben over de invulling van die vacature. Met die instelling ben ik naar de firma gegaan. Daar bleek dat het ging over opleiding. Ik heb nooit de vraag gesteld hoe men bij mij terecht gekomen is. Ik vond het eigenlijk niet zo onlogisch.

De heer Jos Stassen : Men heeft nooit bedrijven in Limburg in aanmerking genomen omwille van de afstand. Andere bedrijven konden niet omdat die anders plots een te grote omzet zouden realiseren, en daardoor het volgende jaar moeilijkheden zouden krijgen. Men heeft dat nooit verteld. Men heeft ook nooit gezegd dat de voorzitter van de raad van bestuur heeft gezegd : neem dan Boeckx maar ?

Ik vraag dit voor alle duidelijkheid, want we hebben dit alles wel in deze hoorzittingen vernomen.

De heer Lode Boeckx : Ik heb nooit iemand horen vloeken of zeggen dat men dan den Boeckx maar moet pakken. Het enige dat ik weet, is dat ik ben geconvoceerd en daar ben op ingegaan.

De voorzitter : De heer Laverge heeft het woord.

De heer Jacques Laverge : Ik heb de indruk dat u bij de besprekingen met de Boelwerf-directie als een soort reddende engel bent opgedoken om een probleem op te lossen dat zij zelf niet meester raakten. Had u ook niet de indruk dat men u zag als iemand met ervaring en kennis die zou kunnen te pas komen in deze moeilijke situatie. Bent u niet een adviseur om een probleem op te lossen ? Hebt u niet eerst het gevoel gehad een job te krijgen en

pas daarna de indruk dat u niet over het volume en de structuur beschikte om opleidingen te verzorgen ? Hebt u niet gedacht dat ze u gebruikten om met uw kennis van bepaalde technieken mee naar een oplossing te zoeken ?

De heer Lode Boeckx : Ik kwam eigenlijk met een verkeerde mentale instelling bij Boelwerf-Vlaanderen aan. Bij mijn eerste bezoek had ik als uitgangspunt dat het vermoedelijk zou gaan om het invullen van de eerder vermelde vacature. Plots ging het om iets heel anders, en begon men over de structuur te praten. Vergeet niet dat ik mij in eerste instantie bezighoud met organisatie en personeel. Ik ben niet in de eerste plaats financieel adviseur. Vandaar mijn zeer pertinente vraag of deze constructie wel legaal was. Op het moment dat ik me tot de heer De Cock wendde – dus na die bespreking – , heb ik het daarover gehad. Hij heeft mij direct de vraag gesteld naar de legaliteit en of we geen problemen zouden krijgen. Ik heb hem het antwoord overgebracht dat ik had gekregen van de heer Soors. Die zei dat de zaak legaal was en dat hij zoiets al eerder had gedaan.

Of ik nu al dan niet een reddende engel ben, laat ik over aan de appreciatie van andere mensen. Het enige dat ik daar vandaag over kwijt kan, is dat er wel degelijk een probleem was. Dat probleem moest inderdaad opgelost worden via een vloekje en Boeckx.

Men heeft echter naar een oplossing gezocht. Op die manier is men waarschijnlijk bij mij terecht gekomen. Deze heren kunnen daar meer over zeggen dan ikzelf.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : U hebt zich altijd afgevraagd of de zaak wel legaal was. U hebt daar mondeling een bevestiging op gekregen. Hebt u ook een schriftelijke bevestiging gevraagd ?

De heer Lode Boeckx : Als dit soort faxen verstuurd worden, ga ik ervan uit dat het legaal is.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Waarom vroeg u zich af of de zaak wel legaal was. Als u verwijst naar een probleem dat moest worden opgelost, welk probleem was dat dan ? Is bij die discussies en gesprekken nooit verwezen naar de Vlaamse regering ?

De heer Lode Boeckx : Ik had vragen omtrent de legaliteit om de volgende reden. Op het ogenblik dat er moest gefactureerd worden van het ene bedrijf naar het andere, werden zowel de factuurtekst als de bedragen opgegeven. Alles wat er moest opstaan was mooi en netjes voorgekauwd. Bij zoiets zal vermoedelijk iedereen zich vragen stellen. In ieder geval heb ik mij afgevraagd waarom dit op die manier in zijn werk moest gaan.

Dat er een probleem was, heeft men bij Boelwerf-Vlaanderen vanaf het begin van de uiteenzetting vermeld. Dat heb ik u daarstraks ook gezegd. Zij zijn het die – om welke reden dan ook – het initiatief hebben genomen om mij te contacteren. Zij hebben de uiteenzetting gegeven en in hun inleiding gewag gemaakt van een probleem. Er kon met name niet rechtstreeks geld van Gimvindus naar Boelwerf-Vlaanderen overgemaakt worden. Dit moest via een zijweg gebeuren. In zo een geval is men bezig een constructie op te zetten. Zo een constructie is legaal of illegaal. Vandaar mijn bedenking.

De heer Jean-Marie Bogaert : Is er op dat moment verwezen naar de Vlaamse regering ?

De heer Lode Boeckx : Op dat moment is inderdaad verwezen naar de Vlaamse regering en is er zelfs even sprake geweest van de Europese Commissie.

De heer Jean-Marie Bogaert : Dat de Europese Commissie ter sprake komt, kan ik me nog voorstellen, aangezien het gaat om de normen en richtlijnen die op dat niveau zijn opgelegd. Wat de Vlaamse regering betreft : werd toen gezegd dat die akkoord was ?

De heer Lode Boeckx : Neen. De Vlaamse regering stelde het geld ter beschikking voor het opleidingsprogramma, dat alleen via Gimvindus en uitsluitend onder de voorwaarden van de Europese Commissie naar de Boelwerf mochten getransfereerd worden.

De heer Jean-Marie Bogaert : U zegt via Gimvindus. U bedoelt via GTI.

De heer Lode Boeckx : Het geld gaat via Gimvindus en GTI naar Boel. Hoe dan ook kwamen de gelden van de Vlaamse regering bij Gimvindus terecht en vertrokken ze opnieuw van daar.

De heer Jean-Marie Bogaert : Bij de verwijzing naar de Vlaamse regering kwam die constructie

dus ter sprake. Is daarvan gezegd dat de Vlaamse regering dit allicht zou goedkeuren ?

De heer Lode Boeckx : Mijnheer de voorzitter, ik kan daar geen antwoord op geven. Het is de eerste keer dat die vraag gesteld wordt. Ik weet het niet.

De voorzitter : Ik weet ook niet of de vraag op zich zo relevant is, of men al dan niet dacht dat de Vlaamse regering akkoord zou gaan.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik vraag niet naar wat men dacht, maar naar wat men wist.

De voorzitter : Ik vind de vraag wel relevant om te achterhalen of de Vlaamse regering eventueel duidelijke instructies heeft gegeven.

De heer Jean-Marie Bogaert : Ik wil met mijn vraag te weten komen of de Vlaamse regering weet

had van constructies. Dat lijkt mij toch wel relevant.

De voorzitter : In dat opzicht is de vraag relevant, maar de vraag die u aanvankelijk stelde, is van minder belang.

Misschien is het mij ontgaan, maar hebt u de exacte datum genoemd wanneer u voor het eerst over dit dossier gecontacteerd bent ?

De heer Lode Boeckx : Ik vermoed dat dat in de periode april-mei van het jaar 1994 gebeurde.

De voorzitter : Ik dank de heren Boeckx en De Cock voor de informatie die ze gegeven hebben en hun bereidwilligheid om op deze hoorzitting aanwezig te zijn.

DEEL II : GEDACHTEWISSELING EN TOELICHTINGEN DOOR DE HEER LUC VAN DEN BRANDE, MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID, EUROPESE AANGELEGENHEDEN, WETENSCHAP EN TECHNOLOGIE EN DOOR DE HEER ERIC VAN ROMPUY, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, KMO, LANDBOUW EN MEDIA, OVER DE AUDIT OPGESTELD DOOR ARTHUR ANDERSEN OVER HET ONDERZOEK VAN DE SOCIALE SUBSIDIERING VAN BOELWERF VLAANDEREN.

De heer Jacques Laverge stelt vast dat de commissie een zestal hoorzittingen heeft georganiseerd en heel wat informatie verzameld. Het werk van het studie bureau Arthur Andersen verdient alle respect, maar dat betekent, volgens spreker niet dat het boven alle kritiek staat, noch dat de conclusies ervan niet aan deze van de hoorzittingen kunnen worden getoetst. Het studie bureau heeft de hoorzittingen niet meegemaakt, het heeft enkel een technisch onderzoek uitgevoerd.

1. Inleidende uiteenzetting door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media, m.b.t. het rapport Arthur Andersen.

De minister deelt mede dat, bij het opstarten van de hoorzittingen over de NV Boelwerf Vlaanderen enkele weken geleden, de Vlaamse regering het audit bureau Arthur Andersen heeft aangeduid om een aantal zaken te onderzoeken.

Aan dit bureau werd gevraagd te onderzoeken in welke mate het geld voor de betaling van de GTI-facturen werd aangewend voor de uitbetaling van lonen, wedden, afvloeiings- en opleidingskosten van de Boelwerfwerknemers die in het kader van het met de sociale partners overlegde herstructureringsplan in overtal waren. De minister legde aan het audit bureau vier specifieke vragen voor.

Op 28 november 1996 heeft de minister ook in een brief aan de Europese Commissie gemeld dat hij aan het bureau Arthur Andersen een analyseopdracht had gegeven voor een objectieve analyse van de feiten.

Ten eerste diende te worden nagegaan welke de loonkosten waren voor de 211 genoemde arbeiders

vanaf de heropstarting van de nieuwe Boelwerf Vlaanderen, en op welke manier deze middelen werden gerecupereerd via het inschakelen van GTI voor voormelde herscholingsprojecten. Ten tweede moest men nagaan welke de effectieve aanbestedings-, goedkeurings-, en betalingsprocedures waren binnen de Boelwerf Vlaanderen met betrekking tot het door GTI georganiseerde herscholingsproject. Ten derde werd de opdracht gegeven om een aantal objectieve gegevens te verzamelen omtrent de vennootschap GTI, door natrekking bij de rechtbank van koophandel, het handelsregister, de Nationale Bank en publicaties in het Belgisch Staatsblad.

Ten vierde moest men nagaan of de betaalde subsidies van 196 miljoen frank effectief werden aangewend voor de doeleinden waarvoor ze door de Europese Commissie in november 1993 werden goedgekeurd.

De minister stelt voor dat de heren De Keulenaer en De Schutter van het bureau Arthur Andersen een technische uiteenzetting geven over de audit. Nadien zal de minister een aantal opmerkingen en de conclusies formuleren waartoe de Vlaamse regering op basis van het rapport Arthur Andersen heeft besloten. Tenslotte verklaart Minister Eric Van Rompuy enige toelichting te zullen geven bij een aantal beleidsconclusies op middellange termijn.

2. Technische toelichting door de heren Ludo De Keulenaer en Patrick De Schutter, van het audit bureau Arthur Andersen.

De heer Ludo De Keulenaer, bedrijfsrevisor verklaart de onderzoeksopdracht van de Vlaamse regering inzake het onderzoek van de sociale subsidiëring van Boelwerf Vlaanderen NV te zullen toelichten

Spreker stelt dat de bevindingen hierover zijn opgenomen in het aan de commissieleden rondgedeelde verslag. Dit verslag werd opgesteld op 14 december, de dag waarop de werkzaamheden werden beëindigd ; het rapport werd aan de minister op 15 december 1996 overhandigd, precies één maand na de ontvangst van zijn onderzoeksopdracht.

Spreker attendeert de Commissie erop dat de bevindingen van Arthur Andersen worden toegevoegd door een groot aantal bijlagen die achteraan in het rapport zijn opgenomen. Bij het onderzoek

werden een aantal documenten zoals brieven, memoranda, boekhoudkundige stukken, facturen, registers, notulen van de raad van bestuur, enzovoort, geanalyseerd en onderzocht. De meeste documenten bevonden zich in de archieven van de Boelwerf Vlaanderen, maar door het faillissement waren deze archieven niet zo vlot toegankelijk. Binnen de gestelde termijn diende Arthur Andersen zich een weg zoeken door een enorme hoeveelheid dozen, vol met allerhande papieren. De relevante informatie werd verzameld, zonder dat men echter niet absoluut zeker is dat door Arthur Andersen op alle bestaande documenten de hand kon worden gelegd. Nochtans durft spreker veronderstellen dat de relevante informatie voor de leden van de Commissie toch werd verzameld. Daarenboven benadrukt spreker dat Arthur Andersen niet de zekerheid kan geven dat alle documenten uit die massa werden verwerkt. In ieder geval is het voor Arthur Andersen mogelijk om uit wat werd verstrekt aan gegevens, de nodige en noodzakelijke toelichtingen te geven.

Voor alle duidelijkheid herformuleert de heer Ludo De Keulenaer de onderzoeksopdracht

Arthur Andersen diende na te gaan in welke mate de betaling van de GTI-facturen gediend heeft voor de uitbetaling van lonen, wedden, afvloeiingskosten en opleidingskosten van de Boelwerfwerknemers die zogenaamd in overtal waren volgens het herstructureringsplan voor de werf. Dat plan was afgesproken met de sociale partners.

– *Chronologie van de gebeurtenissen rond Boelwerf*

Als vertrekpunt stelt spreker 28 oktober 1992, nl. het moment dat de zogenaamde oude Boelwerf in falen gaat en dat 1.857 werknemers hun betrekking verliezen. Vanaf november 1992 hadden er dan een reeks onderhandelingen plaats tussen de curatoren van de oude werf, de Vlaamse overheid en mogelijke investeerders, met het oog op het heropstarten van de werf.

Op dat ogenblik waren ook onderhandelingen aangeknoopt met de Nederlandse groep Begemann. Bij deze onderhandelingen werd onder meer een businessplan gehanteerd dat voorzag in de tewerkstelling van 1.099 werknemers. Dit plan ging ervan uit dat de zeven schepen, die half afgewerkt achtergelaten waren door de oude Boelwerf, zouden wor-

den afgewerkt. Bovendien hadden er orders moeten komen voor twee nieuwe schepen tijdens de eerstvolgende twee jaren van de werf.

Deze onderhandelingen mondden uiteindelijk op 23 december 1992 uit in een principe-overeenkomst : een zogenaamde memory of understanding tussen Gimvindus en de Begemann-groep, met het oog op het heropstarten van de werf. Deze principe-overeenkomst werd dan op 19 februari 1993 vertaald in de oprichting van een nieuwe vennootschap, Boelwerf Vlaanderen NV. Die NV ging effectief van start in april 1993, maar wel met 1.310 werknemers. Het is nochtans duidelijk dat in het eerste businessplan slechts in 1.100 werknemers werd voorzien. Er waren dus 211 werknemers meer dan er in het originele plan waren vooropgesteld.

Ondertussen had de Europese Commissie in november 1992 aan de Vlaamse regering laten weten dat zij haar goedkeuring moest verstrekken aan elke subsidiëring die zou worden overwogen aan de nieuwe werf. Daarom werd de Commissie op 1 maart 1993, in het kader van de globale melding van de subsidies, door de Vlaamse overheid op de hoogte gebracht van de voorgenomen sociale subsidiëring. Uit de documenten blijkt dat er intense onderhandelingen plaatsvonden tussen de Europese Commissie en de Vlaamse overheid in de periode van maart tot oktober 1993. Gedurende die ganse periode was er een uitgebreide correspondentie tussen de Europese Commissie en de Vlaamse overheid.

In deze correspondentie is er tot oktober 1993 geen enkele specifieke vermelding van specifieke voorwaarden die door Europa aan de sociale subsidiëring worden gesteld. Het is pas begin oktober 1993 dat de documenten duidelijk gewag maken van het feit dat de 211 werknemers slechts onder drie voorwaarden door de Vlaamse overheid kunnen gesubsidieerd worden. Die voorwaarden zijn : de steun mag niet rechtstreeks aan de werf worden uitbetaald ; de steun mag pas worden betaald nadat de werknemers de werf hebben verlaten ; en de steun mag niet worden aangewend voor productieve arbeid. Ik herhaal dat deze voorwaarden in de documenten slechts voor het eerst ter sprake komen in oktober 1993.

Anders gesteld : zeven maanden nadat de werf effectief met 1.300 werknemers is heropgestart ; en dus zeven maanden nadat de werf is heropgestart met 211 werknemers meer dan het aantal dat in het businessplan was vooropgesteld.

Op 26 november 1993 komt de uiteindelijke formele goedkeuring van de Europese Commissie voor de sociale subsidiëring. De Europese Commissie herneemt voor alle duidelijkheid de drie voorwaarden die daarnet zijn opgesomd : alleen steun voor werknemers die de werf hebben verlaten ; steun niet te betalen aan de werf zelf ; geen steun voor productieve arbeid.

Vanaf april 1994 wordt de problematiek van de sociale subsidies herhaaldelijk besproken door de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen. Dat blijkt duidelijk uit de notulen die van deze vergaderingen werden opgemaakt. In deze periode hebben de bestuurders van Boelwerf ook ruime aandacht voor de dalende kaspositie van de werf en voor de vorderingen die de werf maakt in het verwerven van nieuwe orders.

Op de raad van bestuur van 7 juni 1994 bespreekt men de inschakeling van externe bureaus voor de opleiding en herscholing van het personeel. Bij die gelegenheid werd gemeld dat een aantal gecontacteerde bureaus niet op het voorstel van Boelwerf konden ingaan, waarop werd voorgesteld het kantoor Boeckx in te schakelen.

Drie weken na deze raad van bestuur, op 26 juni, wordt de eerste factuur door Boelwerf aan GTI gemaakt. Gedurende de maanden juni, juli en augustus 1994 worden wederzijdse facturen uitgewisseld tussen Boelwerf en GTI en geschieden betalingen van Gimvindus aan Boelwerf.

Tot slot valt dan het doek over Boelwerf Vlaanderen in november 1994, ongeveer twee maanden na de laatste betaling door Gimvindus aan Boelwerf. Op dat ogenblik was het personeelsaantal van de werf gedaald tot 1.104 werknemers. Dat zijn er 207 minder dan het aantal waarmee men gestart was in april 1993.

- Onderzoeksopdracht van de Vlaamse regering

1. Nagaan wat de effectieve loonkosten waren van de 211 overvallige personeelsleden en hoe deze kosten werden gerecupereerd via de inschakeling van GTI

Spreker stelt vast dat er de voorbije weken al veel gezegd is over deze 211 zogenaamd overvallige personeelsleden. Uit de stukken blijkt dat deze 211 mensen moeten worden opgesplitst in twee categorieën : 119 werknemers waren op het ogenblik van het heropstarten ouder dan 48 en jonger dan 50.

Zij waren dus op weg naar brugpensionering. 92 arbeiders waren op dat ogenblik jonger dan 48. Van deze laatste groep werd nooit een nominatieve lijst opgesteld. Men wist dus niet om wie het precies ging. De betrokkenen wisten ook niet dat ze overvallig waren.

De eerste groep betreft 199 werknemers tussen 48 en 50 jaar. Zij hadden T-Interimcontracten, wat wil zeggen dat ze courant betaald werden door T-Interim. Om in het effectieve stelsel van brugpensionering te kunnen stappen, moesten ze – volgens de collectieve arbeidsovereenkomst van december 1992 – gedurende vier à vijf weken vóór hun vijftigste verjaardag tewerkgesteld worden door de curator van de oude Boelwerf.

De loonkosten die in eerste instantie dus gedragen werden door T-Interim en de curator, werden doorerekend aan en terugbetaald door de nieuwe Boelwerf. Het ging daarbij om 104,8 miljoen frank. Ditzelfde bedrag werd door Gimvindus aan Boelwerf terugbetaald in twee schijven : 97,6 miljoen frank op 3 mei 1994 en 7,2 miljoen frank op 12 augustus 1994. Over dit alles bestaat niet de minste twijfel.

De tweede groep van overvallige werknemers bestond uit 92 arbeiders jonger dan 48 jaar. Van hen bestaat geen nominatieve lijst. De exacte loonkost van deze groep berekenen, is daardoor uiteraard onmogelijk. In de stukken aan de Europese Gemeenschap gaat men uit van een loonkost van 312 miljoen frank voor 24 maanden. De subsidiëring liep echter maar voor een periode van 18,5 maanden – van april 1993 tot september-oktober 1994 – zodat men de loonkost op 210 miljoen frank kan ramen. Daarbij gaat men uit van een gemiddeld uurloon van 405 frank, te vermenigvuldigen met 2,17 om de patronale sociale bijdrage en allerlei toeslagen in te calculeren. Het brutoloon is dan 880 frank per uur. Een werkjaar telt ongeveer 1.700 werkuren. Het gaat om anderhalf jaar en 92 arbeiders, zodat men van een totale berekende loonkost van 212 miljoen frank kan spreken.

Tot juni 1994 werd geen extern bureau belast met enige herscholings- of heropleidingsopdracht. Pas op de raad van bestuur van 7 juni 1994 werd voorgesteld om deze opdracht aan het kantoor Boeckx toe te vertrouwen. Uit de stukken blijkt dat drie weken later de eerste factuur van Boelwerf aan GTI werd overgemaakt. Deze factuur van 28 juni 1994 vermeldde een bedrag van 123 miljoen frank, exclusief BTW. De factuur bevat volgende omschrijving :

"Boelwerf Vlaanderen factureert aan GTI voor on- en off-the-job-training van werknemers van Boelwerf Vlaanderen met het oog op herscholing van de jaren 1993-1995, in het kader van het heropstarten van de scheepsbouwactiviteiten door Boelwerf, op basis van de verordening van de Vlaamse deelregering, genomen in overeenstemming met de voorwaarden bepaald in de zevende richtlijn van de Europese Unie, betreffende de toekenning van de steun voor een bedrag van 443 miljoen frank in totaal bij gedeeltelijke sluiting van de scheepswerf, voor het bedrag van 122.903.955 frank."

Eén dag later, op 29 juni 1994, komt al de eerste factuur van GTI aan Boelwerf Vlaanderen, en wel voor een bedrag van 124,2 miljoen frank. Dat is dus 1,2 miljoen frank meer dan de factuur van de dag ervoor van Boelwerf aan GTI. Deze factuur van GTI neemt de omschrijving uit de eerste factuur exact over. Ze bevat een groot aantal bijlagen, waarin werknemers worden vermeld die zouden zijn omgeschoold. Men geeft ook details over die omscholingsprojecten en vermeldt de uren die de arbeiders aan herscholing zouden hebben besteed. Ik zeg wel : zouden hebben besteed. Een aantal werknemers heeft ons namelijk schriftelijk laten weten dat zij de herscholing die op deze gedetailleerde lijst voorkomt, nooit zouden hebben genoten.

Wij bevestigen wel dat alle personen die op deze lijst staan vermeld, effectief personeelsleden van Boelwerf waren en dat zij ook effectief gedurende deze periode door Boelwerf zijn betaald. Op 13 juli 1994 volgt dan een betaling door Gimvindus aan Boelwerf Vlaanderen van 124,2 miljoen frank, zijnde het bedrag van de factuur van GTI aan Boelwerf. Deze betaling wordt voorafgegaan door een fax van de Boelwerf-directie aan Gimvindus met de volgende verwoording :

" Verwijzend naar ons telefoongesprek van deze morgen bevestigen wij nogmaals dat de aangevraagde terugbetaling van 124.250.848 frank, kosten betreft voor personeelsleden die een langdurige opleiding volgden. Bijgevolg is deze som uitsluitend besteed aan opleidingen en economisch niet-rendabele activiteiten voor de werf. Wij hopen u met deze versie van dienst te zijn."

Op twee augustus 1994 stelde Boelwerf Vlaanderen twee bijkomende facturen voor GTI op, voor een gezamenlijk bedrag van 70,6 miljoen frank. Deze betreffen de periode van mei tot september 1994. Beide facturen zitten ook in bijlage van het rapport Arthur Andersen. Twee dagen later stelt GTI op zijn beurt twee overeenkomstige facturen

op aan Boelwerf voor een totaal bedrag van 71,5 miljoen frank. Hier wordt op beide facturen samen een surplus van 900.000 frank in rekening gebracht.

Op 12 augustus 1994 betaalt Gimvindus 78,7 miljoen frank aan Boelwerf. Dit wordt boekhoudkundig als volgt bij Boelwerf toegewezen : enerzijds een betaling van 71,5 miljoen frank voor de tweede en derde GTI-factuur aan Boelwerf, en anderzijds 7,2 miljoen frank als saldo van de T-Interim-facturen.

Samengevat betekent dit het volgende. De plus en de min refereert aan de patrimoniale positie van de Boelwerf. Op 28 juni komt er een factuur van Boelwerf aan GTI voor 123 miljoen frank. Twee dagen later komt er een factuur van GTI aan Boelwerf voor 124,2 miljoen frank. Begin augustus gaan er twee facturen van Boelwerf naar GTI voor 70,6 miljoen frank. Uiteindelijk zijn er twee facturen van GTI aan Boelwerf voor 71,5 miljoen frank. Dit betekent dat Boelwerf in totaal voor 193,6 miljoen frank factureerde aan GTI en GTI in totaal 195,7 miljoen frank terugfactureerde aan de Boelwerf.

Deze zes facturen zijn niet afzonderlijk betaald. Zij werden boekhoudkundig gecompenseerd. Dat betekent dat enkel het saldo van deze twee totalen, namelijk 2,1 miljoen frank, als schuld van de Boelwerf aan GTI is vereffend. Die 2,1 miljoen frank is het correcte bedrag, en dus niet de 1,8 miljoen frank waarover de pers het de laatste weken had. Op de 2,1 miljoen frank moest de BTW van 400.000 frank verrekend worden, zodat Boelwerf een nettobetaling van 2,5 miljoen frank aan GTI heeft verricht. Dat is ook de enige betaling van Boelwerf aan GTI. Ze verliep in twee schijven : 1,6 miljoen frank op 15 juli 1994 en 900.000 frank op 17 augustus 1994. Deze feiten blijken uit de stukken, documenten en facturen die werden gevonden in de boekhouding. De heer De Schutter zal nu de drie overige vragen toelichten.

2. *Nagaan welke aanbestedings-, goedkeurings- en betalingsprocedures Boelwerf Vlaanderen NV hanteerde inzake herscholing door GTI*

De heer Patrick De Schutter stelt dat de besluitvormings- en goedkeuringsprocedure met betrekking tot deze sociale subsidies essentieel werden gevoerd op het niveau van de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen. In het verslag en de bijlage tot het verslag heeft men uitvoerige correspondentie en notuleringen van de raad van bestuur terugvinden waaruit blijkt. Spreker vestigt er tevens de

aandacht op dat in het voorjaar van 1994 de raad van bestuur bezorgd was omtrent de evolutie van de liquiditeitspositie van de werf. Er was een daling van de liquiditeit te merken. Toch werden op dat moment een aantal belangrijke vorderingen gemaakt in de contacten en onderhandelingen over nieuwe orders voor bijkomende schepen. In de notulen van de raad van bestuur van 7 juni 1994 wordt voor de eerste maal het voorstel geformuleerd om met het kantoor Boeckx samen te werken. Men zou hen inschakelen als tussenpersoon voor de sociale subsidies. Men stelde dat dit kantoor een one purpose company was. Achteraf blijkt dan dat GTI effectief heeft meegewerkt aan de wederzijdse facturatie en de uitleg die bij die factuur wordt gegeven. .

De besluitvorming gebeurde inderdaad binnen de raad van bestuur van Boelwerf Vlaanderen. Dit is terug te vinden in de notulen van de raad van bestuur van 7 juni 1994. De uitwerking van de praktische modaliteiten voor het werkelijk opstarten van die procedure gebeurt door de directie van Boelwerf. De tussenkomst van de raad van bestuur is daarvoor niet meer nodig.

3. Het verzamelen van een aantal objectief vast te stellen gegevens omtrent de vennootschap GTI

De heer Patrick De Schutter verduidelijkt dat dit geschiedde aan de hand van natrekking bij de Rechtbank van Koophandel, het Handelsregister en de Nationale Bank van België en het nalezen van publicaties in het Belgisch Staatsblad.

De echte naam van GTI was Globe Trading International NV. De vennootschap werd opgericht op 10 september 1992 met een maatschappelijk kapitaal van 2 miljoen frank. De oprichters waren een Tunesische vennootschap, namelijk de Société Somoa Company vertegenwoordigd door mevrouw De Rijck, en de heren Keskinidis en Vesters. Deze partijen, enerzijds de Société Somoa vertegenwoordigd door mevrouw De Rijck en anderzijds de heren Keskinidis en Vesters te persoonlijke titel, zijn in de oprichtingsakte benoemd als de bestuurders van de vennootschap voor een periode van zes jaar. Uit de oprichtingsakte blijkt dat het maatschappelijk doel van de vennootschap de in- en uitvoer en groot- en kleinhandel is van allerlei goederen, personenwagens, textiel, dranken, enzovoort.

Uit een gepubliceerd vonnis blijkt dat de vennootschap failliet werd verklaard op 27 januari 1995. Van heel de periode tussen september 1992 en

januari 1995 is geen enkel officieel document of verdere publicatie terug te vinden. De enige officiële documenten waarover men beschikt zijn de oprichtingsakte en het vonnis van de faillietverklaring. Men heeft dus niet kunnen vaststellen dat die vennootschap in vereffening werd gesteld, zoals al een paar keren werd geopperd

Het verdient aanbeveling even stil te staan bij de facturen die van GTI naar de Boelwerf werden gestuurd. De afzender ervan is Globe Training International NV, a division of Globe Trading International NV. Dit is enigszins misleidend omdat een afdeling nooit een afzonderlijke rechtspersoon kan zijn. Globe Training International, a division of GTI NV, zou mogelijk zijn, maar Globe Training NV als afdeling van een andere NV is vennootschapsrechtelijk in België onmogelijk. Een tweede opmerking is dat de gefactureerde diensten voor herscholings- en opleidingsprojecten, in de facturen die werden teruggevonden, niet conform het maatschappelijk doel waren

4. Nagaan of de betaalde subsidies van 196 miljoen frank effectief werden aangewend voor die doeleinden waarvoor ze werden goedgekeurd door de Europese Commissie

De heer Patrick De Schutter stelt dat de laatste deelvraag van de minister het nagaan was of de betaalde subsidies van 196 miljoen frank effectief werden aangewend voor die doeleinden waarvoor ze werden goedgekeurd door de Europese Commissie. Hij herinnert aan de drie voorwaarden die verbonden waren aan de subsidies. De sociale subsidies mochten niet rechtstreeks aan Boelwerf Vlaanderen NV worden betaald, ze mochten pas worden betaald wanneer de betrokkenen de werf definitief hadden verlaten en ze mochten niet dienen om productief werk te subsidiëren.

Wat de niet-rechtstreekse uitbetaling aan Boelwerf betreft, werden sociale subsidies ten belope van 300 miljoen frank wel degelijk aan Boelwerf zelf uitbetaald. Dat blijkt uit de gedetailleerde facturen. 196 miljoen frank daarvan was bestemd voor de werknemers jonger dan 48 jaar op voorlegging van de GTI-facturen, en 104 miljoen frank voor de werknemers ouder dan 48 jaar – op weg naar hun brugpensioenering – voor hun loonkosten die betaald waren aan T-Interim.

Volgens de tweede voorwaarde mochten de subsidies pas worden betaald op het moment dat de betrokkenen de werf hadden verlaten. Spreker

stipt aan dat door het auditbureau werd vastgesteld dat de subsidies voor Boelwerf werden ontvangen in juli en augustus 1994, ongeveer een zestiental maanden na de effectieve heropstarting en ongeveer een tweetal maanden voor het doek over de scheepswerf viel. Uit de beschikbare documenten blijkt dat het globale personeelsbestand tussen de datum van effectieve heropstarting en de datum van faillissementen daalde van 1.310 werknemers naar 1.104 werknemers.

Volgens de derde voorwaarde mochten de subsidies niet dienen voor de betaling van productief werk. Spreker benadrukt dat er geen namenlijst bestond van de 92 arbeiders in overtal, jonger dan 48 jaar.

Tot in juni 1994 was er geen gespecialiseerd extern bureau aangesteld. Uit het onderzoek van de rekeningen van de algemene boekhouding van Boelwerf blijkt geen identificatie van afzonderlijke herscholings- of afvloeiingskosten. Er zijn uiteraard wel een aantal rekeningen die spreken over lonen en salarissen.

Vanuit het standpunt van een meer macro-economische benadering, stelt het auditbureau vast dat de totale loonkosten van Boelwerf Vlaanderen, opgelopen tussen de datum van effectieve heropstarting in april 1993 en de datum van faillissement in november 1994, 2,103 miljard frank bedroegen.

Uit de analytische boekhouding, die ook in de archieven van Boelwerf Vlaanderen was terug te vinden, is gebleken dat 1,7 miljard frank van die loonkosten is toegeschreven aan de afwerking van schepen in opbouw. Als verschil blijft er dus een saldo van 407 miljoen frank als niet aan de productie toegerekende loonkosten. Spreker benadrukt dat de totale sociale subsidies 300 miljoen frank bedroegen.

Tot zover de voorstelling van het verslag van Arthur Andersen.

3. Enkele kritische beschouwingen van Minister Eric Van Rompuy na de voorstelling van het rapport Arthur Andersen

De minister wenst vooreerst enkele kritische beschouwingen te formuleren alvorens de drie besluiten te bespreken die de Vlaamse regering uit het rapport Arthur Andersen trekt.

Reeds vanaf de opstarting van Boelwerf Vlaanderen was het duidelijk dat er 211 werknemers in overtal zouden zijn. Als men de 119 werknemers, ouder dan 48 jaar en gecontracteerd via T-Interim, niet meerekent, blijven er 92 overtallige werknemers over. Deze zijn niet bij naam gespecificeerd. Het waren er dus geen 117, zoals zo vaak is gezegd. Daarenboven mag men ook niet vergeten dat de hoop bestond dat de overtalligen toch nog zouden worden tewerkgesteld in het geval van nieuwe bestellingen of als gevolg van natuurlijke afvloeiing. Aangezien de overtalligen niet bij naam gespecificeerd werden, was het niet mogelijk om de loon- en opleidingskosten van deze werknemers te bepalen. Het staat wel vast dat het bedrag van 196 miljoen frank, door Gimvindus via Boelwerf betaald als subsidie voor de overtalligen, minder bedraagt dan de gemiddelde loonkosten van de 92 werknemers over een periode van 19 maanden. Die bedraagt namelijk 210 miljoen frank. De minister meent dat dit een belangrijk element is. Er is geen enkele aanwijzing dat de betaalde subsidies groter zouden geweest zijn dan de loonkosten. Volgens de minister is het ook belangrijk om na te gaan of de subsidies gebruikt zijn om de productieve activiteiten van Boelwerf te ondersteunen. Vermits er geen namenlijst bestaat van de overtallige werknemers, kon natuurlijk niet onderzocht worden of degenen die aan de schepen werkten, overtallig waren of niet. Wel blijkt uit de berekeningen van Arthur Andersen dat Boelwerf Vlaanderen over de periode van 1 april '93 tot 31 oktober 1994 2,1 miljard frank aan loonkosten heeft betaald. Slechts 1,7 frank miljard werd toegerekend aan de bouw van schepen. Het verschil, 400 miljoen frank, is dus niet gebruikt voor productieve arbeid aan de schepen. Dit is meer dan de som van de twee subsidies, zijnde 196 miljoen frank, betaald voor de 92 overtalligen en 105 miljoen frank, betaald via T-Interim. Die subsidies zijn ook pas ter beschikking gesteld in juli 1994, toen de werkgelegenheid op de werf reeds gedaald was met ongeveer 200. De hele discussie met Europa draait dus om het feit of de Vlaamse overheid door subsidiëring aan concurrentievervalsing heeft gedaan. Is er productieve arbeid aan Boelwerf gesubsidieerd?

Het Andersen-rapport is hierover zeer duidelijk. 1,7 miljard frank loonkosten kan worden toegerekend aan de bouw van schepen, 400 miljoen frank loonkosten zijn niet gebruikt voor de productieve arbeid, en de subsidiëring van de Vlaamse Gemeenschap bedroeg ongeveer 301 miljoen frank.

De Europese Commissie stelde voorop dat de overtallige werknemers geen productieve activitei-

ten mochten uitvoeren. Via subsidiëring door de Vlaamse overheid mag niet aan concurrentievervalsing worden gedaan. Voor de conformiteit van de Vlaamse subsidiëring met de Europese regelgeving is het belangrijk om – zoals ook blijkt uit de chronologie van Andersen – de toestand te schetsen zoals die was in november 1993, toen de Europese voorwaarden voor de goedkeuring van sociale subsidiëring werden vastgelegd.

Op het moment van de goedkeuring was de werf reeds 7 maanden aan het werk. Zoals afgesproken met de vakbonden waren bij de start 1.310 werknemers in dienst genomen, waarvan 211 overtalligen. De hierboven vermelde 92 werknemers waren niet geïdentificeerd. Het was onmogelijk om in november 1993 92 overtalligen te identificeren en onmiddellijk te ontslaan of te transfereren naar een opleidingsonderneming.

Bovendien waren er nog steeds de loonkosten die tussen april en november 1993 aan de overtallige, niet-geïdentificeerde werknemers werden betaald door de werf. Zij waren aanwezig in november, het moment waarop de Europese Commissie een aantal voorwaarden heeft geformuleerd. Indien de werf deze kosten niet kon recupereren, kwam de werf in moeilijkheden, vermits ontslagen tot sociale onrust en stakingen zouden leiden. Dit zou de voortzetting van het nieuwe bedrijf al na amper zeven maanden gehypothekeerd hebben. De aandeelhouders hebben pas eind 1993, na de beslissing van de Europese Commissie, voor 1 miljard frank kapitaalverhogingen doorgevoerd. De hoop bleef bestaan dat door nieuwe bestellingen en natuurlijke afvloeiingen de 92 overtalligen blijvend konden worden geïntegreerd.

Dit is de context die men voor ogen moet blijven houden bij het vellen van een oordeel. Europa en Vlaanderen werden geconfronteerd met twee verschillende uitvalshoeken : Europa keek naar de financiering van de afvloeiing, Vlaanderen hield rekening met de overtallige werknemers.

De Vlaamse regering trekt uit het rapport van het bureau Andersen drie conclusies. Ten eerste zijn er geen aanwijzingen dat subsidiegelden van de sociale enveloppe verdwenen zijn, waarmee wordt bevestigd wat curator Dauwe een maand geleden heeft gezegd. Ten tweede was en kon de Vlaamse regering niet op de hoogte zijn van de inschakeling van GTI, omdat dit het werk was van Boelwerf Vlaanderen. Over de legaliteit van deze inschakeling moeten de rechtbanken oordelen. Ten derde lijkt het beter om in Europees verband over conformiteit dan over legaliteit te spreken. Als ant-

woord op de brief van de Europese Commissie zal het rapport Andersen worden overgemaakt. Uit dit rapport blijkt dat de conformiteit van de verleende subsidies met de zevende richtlijn is gegarandeerd.

4. Toelichting door de heer Luc Van den Brande, Vlaamse minister-president over het scheepsbouwbeleid sinds de jaren 1980

De minister-president geeft een korte toelichting over het scheepsbouwbeleid in de jaren '80 om aan te tonen volgens welke principes werd gehandeld.

Sinds 1986 oefent de Europese Commissie via richtlijnen toezicht uit op de steun aan de scheepsbouw. De Europese Commissie bepaalt het maximaal toegelaten steunpercentage, dat door de Europese Raad wordt goedgekeurd. Op dit ogenblik geldt nog steeds de richtlijn van 21 december 1990. Het is belangrijk om een overzicht te geven van de maximaal toegelaten steunequivalenten, vermits die stelselmatig werden verminderd. Niet alleen België kwam in de problemen door de verminderde steunequivalenten, maar ook andere landen werden hiermee geconfronteerd. De minister-president citeert vier cijfers. In 1989 was er nog ongeveer 26 percent nettosubsidie-equivalent toegelaten. In 1990 was dit teruggebracht tot 20 percent. In 1991 bedroeg het nog 13 percent. In 1992 was het verder verminderd tot 9 percent.

In verband met de rechtstreekse betrokkenheid van de Vlaamse regering, dient teruggegaan naar het jaar 1989. Dit was toen het gevolg van de regionalisering van de nationale sectoren. De Vlaamse regering heeft van meet af aan – ook vóór 1992 – het Europese kader als uitgangspunt aanvaard. De minister-president wil dit klaar en duidelijk stellen. Op 19 juli 1991 organiseerde de Vlaamse regering een rondetafelconferentie over de scheepsbouw. Op 24 juli 1991 keurde de Vlaamse regering een voorontwerp van decreet goed over de steun aan de scheepsbouw. Op 12 september van datzelfde jaar werd het voorontwerp formeel aan de Europese Commissie voorgelegd.

Door de ontbinding van de Vlaamse Raad einde 1991 en het ontslag van de Vlaamse regering op 21 januari 1992, bleef dit ontwerp van decreet onbehandeld. Het is dan in 1992 hernomen. Op 28 september 1992 kwam in het ontwerp van programma-decreet het langetermijnkader voor het scheepsbouwbeleid aan bod. De indirecte steun via scheepskredieten werd omgezet in directe steun aan de werven. Dit was een zeer belangrijk

moment. In het verleden werd immers altijd steun verleend aan de reders, niet aan de werf. Op dat moment had de Vlaamse overheid zich dus geconformeerd aan de Europese wensen. De NV Gimvindus werd zo de centrale operator in het scheepsbouwbeleid. De scheepsbouwsteun zou voortaan worden gegeven in overeenstemming met de zevende richtlijn. Op 18 december 1992 werd dit ontwerp van decreet in het globale programmadecreet goedgekeurd.

De scheepswerven in België slaagden er niet in om een gepast antwoord te vinden op deze door Europa gevraagde afbouw van steun. De Belgische situatie was trouwens in vele andere Europese landen terug te vinden. Ook vandaag nog worden er hieromtrent voortdurend discussies gevoerd met de verschillende Europese landen. Niet alleen de Zuid-Europese landen – Griekenland, Spanje, Italië en Portugal –, maar ook Duitsland en een aantal van zijn deelstaten. Dat is dus de reële situatie.

Reeds in 1990 wees de GIMV de Vlaamse regering op een permanent tekort aan bedrijfskapitaal in de NV Boelwerf van ongeveer 1 tot 1,5 miljard frank. In 1992 liep dat tekort op tot 2 à 3 miljard frank. Het probleem was toen dat men een manier moest vinden om opnieuw te kunnen investeren. Men kon dit doen door nieuw kapitaal aan te brengen.

Men moest er natuurlijk wel rekening mee houden dat de steunequivalenten toen tot maximaal 9 percent waren teruggebracht. Bovendien had de Vlaamse overheid de optie genomen om niet langer zelf als scheepsbouwer op te treden. Deze beslissing werd trouwens genomen in alle zogenaamde nationale sectoren, zoals ook de steenkool- en de staalsector.

Wat waren hiervan de consequenties? Bij de Vlaamse regering lagen begin 1992 drie aanvragen tot steun vanuit de NV Boelwerf voor. Ten eerste was er een "toezegging" voor 352 miljoen frank prototypesteun. Ten tweede was er een vraag voor directe werfsteun van 1,8 miljard frank voor een order van zes Poolse schepen. Ten derde was er nog een vraag voor het afleveren van een 'performance bond' met een weerslag van 800 miljoen frank. Dit was een soort waarborg voor de goede aflevering van de orders.

Om deze en andere vragen te beoordelen, ontwikkelde de Vlaamse regering in de voorbije regeringsperiode vier principes die ze sindsdien consequent heeft toegepast. In dit dossier is het zeker nuttig om ook de hele voorgeschiedenis te bekijken in het kader van de Europese ontwikkelingen.

Het is immers daar dat de grote kanteling tot stand moest komen, met ook alle sociale gevolgen van dien. Er werden toen wekenlang onderhandelingen gevoerd. De minister-president refereert in deze context naar de antwoorden gegeven op de interpellaties die terzake in het Vlaams Parlement werden gesteld en blijft bij het destijds gegeven antwoord. Gezamenlijk werd door de Vlaamse regering en de Europese Commissie een tweesporenbeleid uitgewerkt: het creëren van een Europees conforme besluitvorming en het maximaal erkennen en invullen van de sociale verwachtingen en noden van de betrokken arbeiders. Dit is altijd de dubbele doelstelling geweest.

Dit tweesporenbeleid werd gebaseerd op vier principes die consequent werden toegepast. Ten eerste, de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsbeslissingen over investeringen, aanwervingen, enzovoort, ligt bij de aandeelhouders. Het was dus niet de Vlaamse regering die besliste over de indiensttredingen. Dit zou trouwens economisch niet verantwoord geweest zijn.

Ten tweede, bij de herstructurering moet er evenwicht zijn tussen de inspanningen van de overheid en die van de privé-sector. Dit zijn onder andere de aandeelhouders en banken. Heel de discussie was precies aandeelhouders te kunnen vinden die ten minste bereid zijn om een frank voor een frank te geven. Dit was de toepassing van de Vesoc-richtlijn van 1982, die gevolgd werd.

Ten derde, er moet een perspectief zijn voor de onderneming, zodat die na een grondige herstructurering in de markt op eigen benen kan staan. In dat verband herinnert de minister-president aan de ultieme zoektocht die door de Vlaamse regering werd verricht. Wereldwijd werd een zoektocht georganiseerd naar 24 reders. Daar is een screening gebeurd. Van die 24 konden er in potentie twee overblijven op het moment van het definitieve einde van de Boelwerf. Dat waren Bremer-Vulkan en Kvaerner. De minister-president herinnert zich nog heel goed, het bericht dat Bremer-Vulkan wellicht de ideale partner was om de continuïteit te verzekeren, en de hoop die daarmee gepaard ging. Ondertussen is er meer klaarheid gekomen omtrent de situatie van Bremer-Vulkan. Kvaerner bleef als laatste kans over om een capaciteit te behouden die perspectieven bood en een sociaal aanvaardbaar aantal werknemers mogelijk maakte.

Kvaerner wilde op het voorstel ingaan op voorwaarde dat de Vlaamse regering opnieuw 9,5 miljard frank bijdroeg om de continuïteit te verzekeren. Samen met de Vlaamse regering – na al de

moeilijkheden waaraan men in de loop van de tijd het hoofd heeft moeten bieden sinds de jaren tachtig – heeft de Vlaamse regering met veel spijt de beslissing moeten nemen dat dit niet langer te verantwoorden was, bij gebrek aan enig perspectief.

Ten vierde, de beslissingen tot steun moesten in overeenstemming zijn met de Europese regels. Vanaf het moment dat de Rechtbank van Koophandel op 30 september 1993 besliste dat de aangifte tot faillissement van de NV Boelwerf ontvanke-lijk maar ongegrond was, zocht de NV Gimvindus in die context naar nieuwe partners voor de NV Boelwerf. Dit gebeurde in opdracht van de Vlaamse regering. De vakbonden bezetten het bedrijf en stelden uitdrukkelijk niet te zullen aanvaarden dat ook maar één arbeidsplaats verloren ging. Ik heb er veel begrip voor dat zoiets vanuit sociale doelstellingen werd gevraagd – maar dit kan niet in een totaal nieuw Europees kader en via vernieuwde voorwaarden en verminderde steunequivalenten. In zo een geval spreken we niet over 1.300 of 1.100 maar over meer dan 1.850 plaatsen.

Om uiteindelijk tot een nieuwe continuïteit te komen, onderzocht de Vlaamse regering welke mogelijkheden er nog openbleven. Slechts één kandidaat was bereid om mee te helpen aan het heropstarten in 1992. Uiteindelijk is er, omwille van de harde werkelijkheid en niet uit voorkeur, een akkoord gesloten tussen Begemann en Gimvindus. Op basis van dit akkoord was er een businessplan waarin sprake was van 1.099 werknemers.

Toen op 23 december 1992 de NV Gimvindus en de NV Koninklijke Begemann Groep een principeel akkoord bereikten, formuleerden ze duidelijk dat hun afspraak afhankelijk was van drie voorwaarden : een akkoord van de rechtbank over de verwerving van de nodige activa, een akkoord met de reders over de afwerking van de liggende schepen en een akkoord met de vakbonden over het heropstarten en de nieuwe werkvoorwaarden. In de aandeelhoudersovereenkomst van 23 februari 1993 voegden ze daar als vierde voorwaarde aan toe dat er een akkoord met de Europese Commissie moest zijn over de steunelementen. Op 5 februari 1993 bereiken de vakbonden en de aandeelhouders een definitief akkoord over de hervatting van de scheepsbouwactiviteit van de NV Boelwerf. Vanaf dat ogenblik begint de chronologie zoals aangegeven in het rapport Andersen en ook toege-licht door minister Van Rompuy. Daarin is er een gezamenlijke zoektocht geweest tussen de Europese Commissie en de Vlaamse overheid om onder

aanvaardbare voorwaarden een capaciteitsreductie en een zeer sterke afbouw van de scheepswerf door te voeren. Dit moest gebeuren onder door de Commissie aanvaarde voorwaarden.

De minister-president verklaart zich best te kunnen voorstellen dat na twee of drie jaar de herinnering wat vervaagd is. Alle fracties hebben in 1993 gezegd dat er niet kon gesproken worden over reconversie en dat er niet mocht gedacht worden aan opleiding en omscholing. Men diende immers uitdrukkelijk te vermijdelijk te vermijden dat er één enkele werkplaats zou verloren gaan in de NV Boelwerf. De minister-president refereert naar de nieuwe Europese voorwaarden, daarenboven heeft hij verduidelijkt wat de steunequivalenten waren.

Uiteindelijk was er een zoektocht naar een economisch verantwoorde oplossing enerzijds en een sociaal aanvaardbare afslanking anderzijds. Toen de Vlaamse regering er niet in slaagde om een nieuwe partner te vinden die voor die continuïteit kon zorgen, heeft de Vlaamse regering een logische beslissing genomen. Die beslissing werd trouwens goedgekeurd door de toenmalige Vlaamse Raad. Deze beslissing was de enig mogelijke.

Door het chronologisch verslag van de gebeurtenissen en de uiteenzetting van minister Van Rompuy kon men zeer duidelijk detecteren wat de kern van het probleem was : er werd gestart met ongeveer 1.300 mensen. Het is niet de vraag wie daarvoor verantwoordelijk is. De feiten zijn er echter. Pas na verloop van maanden kon er voor die overtalligen een oplossing worden gevonden.

De Vlaamse regering heeft zonder twijfel conform de Europese regels gehandeld. De kern van deze regelgeving is dat de ondersteuning van scheepswerven niet mag leiden tot concurrentievervalsing. Het essentiële punt in de brief van 7 en 8 oktober 1993 van de minister-president is dan ook de voorwaarde dat er door de overtalligen die op de werf aanwezig waren, geen productieve arbeid mocht worden verricht. Het opleggen van die voorwaarde was een bijzonder zware beslissing. Het personeel was immers al gereduceerd van meer dan 1.850 tot 1.300 werknemers. De Vlaamse regering nam de optie dat opleiding, outsourcing en interim tot de mogelijkheden behoorden en handelde zeker conform de zevende richtlijn.

Al deze elementen worden nu uitdrukkelijk bevestigd door het rapport Andersen. De Vlaamse regering komt dan ook tot een drievoudige conclusie.

5. Conclusies van de Vlaamse regering na het rapport Arthur Andersen

De minister-president meent dat volgende conclusies kunnen worden getrokken uit de audit.

1. Er is geen enkele aanwijzing dat subsidiegelden van de sociale enveloppe zijn verdwenen.
2. De verantwoordelijkheid voor de inschakeling van GTI ligt volledig bij Boelwerf. De Vlaamse regering wist het niet en kon het niet weten.
3. Over de legaliteit van de inschakeling moeten de rechtbanken een oordeel vellen. In verband met Europa lijkt het beter over conformiteit te spreken dan over legaliteit. Het rapport Andersen zal vanzelfsprekend door minister Van Rompuy als antwoord worden overgemaakt aan de Europese Commissie. Daar zal met kennis van alle elementen moeten worden geoordeeld over de juiste inhoud van het dossier.

6. Voorstellen van de Vlaamse Regering met het oog op een aantal structurele beleidsingrepen en bijsturingen naar de toekomst toe

Minister Eric Van Rompuy deelt mee door de Vlaamse regering belast te zijn om in de loop van de volgende weken een aantal voorstellen te formuleren. Die voorstellen moeten vermijden dat dezelfde openbare instelling in een privé-onderneming participeert en deze subsidieert.

Onduidelijke opdrachtafbakening leidt tot het risico op belangenvermenging en vermenging van verantwoordelijkheid. De minister verklaart hierin een duidelijke lijn te willen trekken.

Tevens zal de Vlaamse minister van Economie werken aan het opstellen van aangepaste gedragslijnen voor de toepassing van de Vesoc-richtlijn van 1982. Die Vesoc-richtlijn over de herstructurering van bedrijven in moeilijkheden hanteert de fameuze notie van één frank overheidskapitaal versus één frank privé-kapitaal. De minister stelt dat het in de bedoeling ligt om die Vesoc-richtlijn te herbekijken en na te gaan hoe men tot aangepaste gedragslijnen kan komen.

Een derde opdracht voor de Vlaamse minister van Economie is het onderzoek van de rol van Gimvindus. Het is de bedoeling om over te gaan tot een versnelde valorisatie van haar activa, dit rekening houdend met de beheersovereenkomst die met

Gimvindus werd afgesloten tussen 1995 en 1997. Hierin zitten immers een aantal engagements ten aanzien van de textielsector. Die zullen worden uitgevoerd.

Deze drie elementen van de besluitvorming van de Vlaamse regering hebben betrekking op een aantal structurele ingrepen.

7. Vragen en opmerkingen van de leden in verband met de audit en antwoorden van de Vlaamse minister-president, de Vlaamse minister van Economie en de deskundigen van Arthur Andersen.

De heer Jean-Marie Bogaert wijst erop dat in het rapport gewag wordt gemaakt van een totaal bedrag van 2,1 miljoen frank, vermeerderd met 0,4 miljoen frank BTW, extra geld dat is uitbetaald door Boelwerf Vlaanderen aan GTI.

Dit bedrag komt bovenop de compensatieregeling die uiteindelijk tot stand kwam via de zes facturen. Men gewaagt dus nog slechts van 2,1 miljoen frank, terwijl de betrokkenen het vorige week nog nadrukkelijk over een bedrag van 1,8 miljoen frank en uiteindelijk 1,9 miljoen frank hadden. Men is dus formeel : op basis van de stukken die men heeft kunnen onderzoeken, gaat het wel degelijk over 2,1 miljoen frank. Die 400.000 frank van elke factuur is natuurlijk geen afzonderlijk BTW-bedrag dat werd gefactureerd, maar zou het resultaat zijn van het optellen en aftrekken van alle BTW-verichtingen.

De heer Ludo De Keulenaer antwoordt dat de betaling van 2,5 miljoen frank werd opgetekend in de betalingsboeken van de Boelwerf.

Op de vraag van de heer Jean-Marie Bogaert of dit dus de enige financiële transactie is die van Boelwerf naar GTI ging, antwoordt de heer Ludo De Keulenaer formeel bevestigend. Vervolgens wenst hetzelfde lid toelichting over de mate waarin het auditbureau deze controles heeft uitgevoerd ? Men beweert dat die betalingen via facturatie aan Boelwerf dienden te geschieden, omwille van de zogenaamde BTW-carrousel. Strikt genomen had die betaling rechtstreeks aan GTI moeten gebeuren, en niet via Boelwerf. Dat bepalen immers de Europese regels. Dat was ook de conclusie van de Europese Commissie in oktober 1993. De heer Ludo De Keulenaer meent niet dat de Europese Commissie ooit gezegd heeft dat Boelwerf aan GTI of Gimvindus moest betalen, waarop de heer Jean-Marie

Bogaert repliceert dat de Europese Commissie stelde dat het geld niet mocht worden betaald aan Boelwerf, maar aan een extern bedrijf, verantwoordelijk voor de opleiding.

De heer Ludo De Keulenaer beaamt dat dit inderdaad de voorwaarde is die werd gesteld in de brief van de Europese Commissie van 23 november 1993.

Hierop merkt de heer Jean-Marie Bogaert op dat Boelwerf ter verdediging aanvoert dat men op die manier een BTW-carroussel wenste te vermijden. Spreker wenst het standpunt van Arthur Andersen terzake te vernemen.

De heer Ludo De Keulenaer antwoordt dat hij naar de motieven van Boelwerf slechts kan gissen. Op de facturen van Boelwerf aan GTI werd des tijds 20,5 percent BTW in rekening gebracht. Dit is ook het geval voor de facturen van GTI naar Boelwerf. Zoals de BTW op alle aan- en verkoopfacturen van Boelwerf Vlaanderen, werd die BTW in en uit berekend. Voor het overige kan hij daar niets aan toevoegen.

De heer Jean-Marie Bogaert wijst de heer Ludo De Keulenaer erop dat uit zijn verklaring blijkt dat Arthur Andersen moest nagaan wat de loonkosten waren voor die 211 overtallige werknemers, en op welke manier deze werden gerecupereerd voor herscholingsprojecten via het inschakelen van GTI NV. Spreker wenst te vernemen of Arthur Andersen door middel van steekproeven of een andere techniek eigen aan audits, heeft trachten na te gaan in welke mate gelden bij instanties zijn terechtgekomen en daadwerkelijk werden aangewend ter financiering van herscholingsprojecten ? Spreker stelt vast dat Arthur Andersen blijk geeft van een grote overtuiging dat de gelden niet werden misbruikt, daar ze werden aangewend ter financiering van loonkosten van mensen die niet productief konden zijn, dit gezien het verschil per saldo tussen de gelden toegekend aan de scheepsbouwactiviteit zelf en de rest.

Dat was echter niet de oorspronkelijke vraag. Deze luidde : in welke mate werden de gelden daadwerkelijk besteed aan herscholingsprojecten ? Werden de bedragen waarvan sprake op de een of andere manier uitbetaald voor herscholing ?

De heer Ludo De Keulenaer antwoordt dat het bedrag aan sociale subsidies ter waarde van 300 miljoen frank, werd betaald door Gimvindus aan Boelwerf Vlaanderen NV, opgesplitst in twee groe-

pen. Er zijn de subsidies die werden verstrekt tot terugbetaling van de door T-Interim gedragen loonkosten. Daar gaat het duidelijk om 119 werknemers tussen 48 en 50 jaar, op weg naar brugpensioenering. Spreker wijst erop dat de Europese Commissie het heeft over afvloeiing of herscholing. Afvloeiing op zich lijkt voor de Europese Commissie een te subsidiëren element te zijn.

Hierop drukt de heer Jean-Marie Bogaert zijn verwondering uit. Afvloeiing ? Maar dat zijn geen loonkosten. Er is toch een essentieel verschil met de loonkosten van een aantal arbeiders die gedurende een bepaalde periode overtallig aanwezig blijven in de loonlijsten van de werf ? Dat zijn loonkosten, geen afvloeiingskosten. Waarop de heer Johan De Roo opmerkt dat opzegvergoedingen niets anders zijn dan lonen uitbetaald tijdens de opzegtermijn, voorafgaand aan het einde van het contract.

De heer Jean-Marie Bogaert heeft het moeilijk met deze uitleg. Als men geen nominatieve lijst heeft van de 92 werknemers waarvan sprake, dan kan men toch onmogelijk nagaan voor welke personen en ter waarde van welke bedragen er in diezelfde periode ook opzeggingsvergoedingen zijn betaald ?

Terzake verwijst de heer Ludo De Keulenaer naar de technische toelichting van het rapport. Van de 119 personen die op weg waren naar brugpensioenering bestonden er wél nominatieve lijsten. Deze personen werden betaald door T-Interim, aan wie de bedragen door Boelwerf werden terugbetaald, terwijl Gimvindus die bedragen aan Boelwerf terugbetaalde. Van de 92 overige personen bestaan geen nominatieve lijsten : men weet niet wie die 92 waren. Derhalve is het onmogelijk om te antwoorden op de vraag of die 92 een herscholing hebben gekregen.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt vast dat Arthur Andersen niet kan antwoorden op de vraag of de gelden effectief voor herscholing werden gebruikt. Daarenboven is het lid het niet eens met de stelling van de heer Johan de Roo over opzeggingsvergoedingen, vermits deze niet klopt in deze redenering. Op het einde van de rit leidt men immers slechts per saldo af dat men op meer dan 1.100 werknemers uitkwam op het ogenblik van het faillissement van Boelwerf Vlaanderen. Men redeneert als volgt : als we per saldo terugrekenen naar de start van Boelwerf Vlaanderen, dan hebben we een afvloeiing van 200 eenheden.

Maar hoeveel van die 200 werknemers zijn op dat ogenblik vrijwillig weggegaan ? Hoeveel ervan hebben zelf hun ontslag aangeboden ?

Volgens de heer John Taylor kan, aangezien geweten is hoeveel werknemers er op het einde overbleven, dit worden nagerekend, waarop de heer Jean-Marie Bogaert het lid erop attendeert dat de discussie nu gaat over de afvloeiingskosten. Hierop wenst de heer John Taylor nog te vernemen of er meer mensen waren betrokken bij de afwerking van de schepen dan was overeengekomen ?

De heer Jos Stassen stelt vast dat een aantal vroegere werknemers van de Boelwerf uitdrukkelijk verklaren dat zij productieve arbeid hebben verricht. Op de vraag over de bijscholing antwoorden zij in het beste geval dat zij in de loop van 1993 en 1994 drie keer les hebben gevolgd gedurende tien weken. Buiten die scholing waren zij hetzij werkloos, hetzij aan de slag in de productie. De betrokken werknemers wisten zelf niet dat ze geen productieve arbeid aan het verrichten waren. Zij verklaren dat ze aan een schip werkten, maar beseften hierbij niet dat dit schip 's anderendaags onder de sloophamer zou vallen.

Arthur Andersen beschikt niet over een namenlijst, maar heeft wel een berekening gemaakt. Deze berekening heeft de minister ook gemaakt. De minister heeft er overigens naar verwezen. Met 196 miljoen frank zouden 92 mensen gedurende hooguit anderhalf jaar tewerkgesteld zijn. Dat kan inderdaad hooguit 210 miljoen frank hebben gekost. Maar tussen april 1993 en oktober 1994 zijn er zowat 200 mensen afgevoerd en heeft een groep mensen gestempeld. Het theoretische bedrag van 210 miljoen frank ligt 14 miljoen hoger dan het effectief uitbetaalde. Voor het studiebureau volstaat deze vaststelling om te concluderen dat de subsidies de loonkost niet hebben overstegen. Deze theoretische berekening kan echter niet aan de realiteit worden getoetst omdat de namen van de betrokken werknemers niet gekend zijn en de werknemers zelf niet wisten of ze al dan niet overtallig waren.

Tot die conclusies van dit rapport kon het lid met een eenvoudig rekensommetje ook komen. Als dit het enige resultaat van het onderzoek is en het studiebureau de band met de realiteit niet eens kan maken, is het een behoorlijk kostelijk rapport geworden, aldus de heer Stassen.

Spreker vraagt zich af of het studiebureau er vooralsnog zou kunnen in slagen de namen van de werknemers te weten te komen en zodoende het

theoretische rekenoefeningetje te concretiseren ? Enkel aan de eerste factuur van eerst 122 miljoen frank, en later 124 miljoen frank zou een namenlijst zijn toegevoegd. Aan de volgende facturen werd er geen toegevoegd. Als zijn informatie strookt met de werkelijkheid, kunnen deze laatste facturen dan wel betrekking hebben gehad op loonkosten ?

De heer Ludo De Keulenaer refereert naar de omschrijving van de eerste factuur van de Boelwerf aan GTI, die zojuist werd voorgelezen. Deze factuur bevat geen bijlagen.

De tweede factuur, namelijk die van GTI aan de Boelwerf voor een bedrag van 124.250.848 frank, bevat wel bijlagen met vermelding van een lijst van meer dan 92 mensen, opleidingsprojecten en uur-schema's. Voor zover we dat hebben kunnen nagaan, waren al de mensen in kwestie bij de Boelwerf tewerkgesteld. Spreker herhaalt dat een gedeelte van deze mensen hebben verklaard dat zij effectief door de Boelwerf werden tewerkgesteld en vergoed, maar nooit een bijscholing hebben genoten.

De twee andere facturen in de bijlage bij het verslag, bevatten heel wat minder details, maar dragen uiteraard wel een omschrijving. De tweede factuur van de Boelwerf aan GTI vermeldt precies dezelfde omschrijving als de eerste "On- en off-the-job-training", zoals voorgelezen. De derde factuur vermeldt hetzelfde. De tweede factuur van GTI aan de Boelwerf herneemt de identieke omschrijving maar zonder vermelding van enig detail.

De heer Jacques Laverge stelt vast dat het auditbureau van de totale loonkost de aan de schepen in aanbouw direct toegerekende loonkost hebben afgetrokken. Het is belangrijk om te weten welke posten allemaal in de totale loonkost zijn opgenomen. Wie het bedrijfsleven een beetje kent, weet dat de loonkosten die aan een bepaald project worden toegerekend, grondig kunnen verschillen van de totale loonkosten. Als de precieze inhoud van beide kosten niet gekend is, dan dreigen de eraan verbonden conclusies voorbarig te zijn.

Volgens het studiebureau komt het verschil tussen de totale loonkosten en de aan de schepen in aanbouw toegerekende loonkost overeen met de gewraakte 196 miljoen frank, verhoogd met nog enkele miljoenen, waarmee de overtallige werknemers werden vergoed. De minister concludeert hieruit dat er bijgevolg geen geld is weggevoerd naar andere dan loonkosten. Dat is een voorbarige conclusie.

De heer Ludo De Keulenaer antwoordt dat de gedetailleerde inhoud van de loonkosten van 2,1 miljard frank is terug te vinden in bijlage A3. De toerekening van de loonkost aan de schepen in aanbouw wordt in datzelfde document schip per schip vermeld.

De spreker verwijst naar de analytische boekhouding van de Boelwerf. De analytische boekhouding vindt haar weerslag in de algemene boekhouding van de Boelwerf, die op haar beurt haar weerslag vindt in de jaarrekeningen die zijn opgesteld door de bestuurders, en zonder enig voorbehoud zijn goedgekeurd door het college van revisoren.

Hierop repliceert de heer Jacques Laverge dat met de indirecte lonen andere personeelsleden worden vergoed dan deze die direct bij de productie zijn betrokken. Spreker denkt hierbij aan meestergasten en leden van het middenkader. De toerekening heeft enkel betrekking op de directe lonen. Een bedrijfsleider weet met welk percentage aan indirecte loonkosten de direct toegerekende loonkosten dienen te worden verhoogd om de totale loonkost te kennen. Dat kan schommelen rond de 6 à 8 percent. Zeker in de scheepsbouw zijn de indirecte niet-toegerekende loonkosten groot.

De heer Ludo De Keulenaer stelt dat in de Belgische boekhoudwetgeving er twee mogelijkheden zijn voor de waardering van bestellingen in uitvoering. Enerzijds is er de full-costingmethode, waarbij alle, zowel de directe als de indirect toewijsbare kosten, effectief aan de productie, in dit geval aan de bestellingen in uitvoering, worden toegewezen. Anderzijds is er de direct-costingmethode, waarbij alleen de direct toewijsbare kosten zijn toegewezen.

Uit de rekeningen en de gepubliceerde samenvatting van de waarderingsregels blijkt duidelijk dat Boelwerf Vlaanderen de methode van de full-costing gebruikte voor de waardering van haar bestellingen in uitvoering. Men moet er dan ook van uitgaan dat er voor de indirecte kosten, inclusief de indirecte loonkosten, een toeslag in de berekening van de totale loonkost voor de schepen is gebeurd.

De heer Johan De Roo attendeert de Commissie erop dat bij de oprichting van de Boelwerf Vlaanderen de vakbonden eisten dat men 1.310 werknemers zou tewerkstellen. Dit was de voorwaarde om de bezetting te beëindigen en om te kunnen starten met Boelwerf Vlaanderen.

Maanden later besliste de Europese Commissie echter dat de subsidie van 443 miljoen frank voor

de sociale enveloppe pas zou worden uitbetaald op het ogenblik dat de werknemers de werf hadden verlaten.

Een aantal van de 211 werknemers in overtal behoren tot de categorie van werknemers die met brugpensioen kunnen gaan. Er werd beslist om de betrokken werknemers tijdens de opzegperiode tewerk te stellen tot op het ogenblik dat ze de leeftijd van vijftig jaar zouden bereiken. Ingevolge de CAO met de Boelwerf NV kan het brugpensioen namelijk pas na de leeftijd van vijftig jaar ingaan.

De 92 andere werknemers, die voor deze regeling niet in aanmerking kwamen omdat zij niet binnen de twee jaar de leeftijd van vijftig jaar zouden bereiken, werden als overtallig beschouwd. Zij bleven evenwel in dienst van Boelwerf Vlaanderen. Men zou hen gedurende een periode van maximum twee jaar in dienst houden. Bovendien was er een kans op wedertewerkstelling, als er in de groep van 1.100 werknemers plaatsen zouden vrijkomen.

Vanaf 5 april 1993 werden de betrokken werknemers betaald door de Boelwerf, maar dit via T-Interim. Komt het geld dat aan T-Interim werd betaald en dat door de Boelwerf op één of andere manier werd gefactureerd, eveneens uit de pot van 443 miljoen frank die mocht worden gebruikt ? Is er via T-Interim betaald ? Of heeft Boelwerf rechtstreeks betaald ? Spreker vervolledigt zijn vraag. Indien het geld uit die pot van 443 miljoen frank kwam, dan werd het ook via Gimvindus uitbetaald. Maar aan wie werd dat geld gestort om T-Interim te kunnen betalen ? Of werd dat geld ook door Boelwerf voorgeschoten ?

De heer Ludo De Keulenaer antwoordt dat het inderdaad zo is dat de T-Interimwerknemers – nl. die 119 werknemers ouder dan 48 jaar – door T-Interim tweewekelijks of maandelijks werden betaald vanaf het ogenblik dat de werf was heropgestart, vanaf april dus. Het is ook zo dat Boelwerf T-Interim regelmatig vergoedde voor de bedragen die dat interimbureau aan die werknemers uitbetaalde. Hoe het komt dat die Europese voorwaarden in de beslissing van de Europese Commissie van 23 november 1993 werden verwoord – dus zes, zeven maanden nadat die werknemers reeds waren uitbetaald, en ook zes, zeven maanden nadat Boelwerf T-Interim was beginnen te betalen – is een open vraag. Dat moet men aan de Europese Commissie vragen.

Het antwoord is dus duidelijk. Gimvindus heeft die 104,3 miljoen frank betaald aan Boelwerf om Boelwerf te compenseren voor de bedragen die Boel-

werf aan T-Interim had gestort. T-Interim heeft dat geld gebruikt om de werknemers ouder dan 48 jaar te vergoeden. Van de 92 arbeiders jonger dan 48 is er geen naamlijst. Maar het is duidelijk dat het gehele personeelsbestand van de Boelwerf – behoudens dezen die door T-Interim werden betaald – uiteraard door de werf werden betaald, en wel vanaf april 1993 ; vanaf het ogenblik dat de werf was heropgestart.

De heer Johan De Roo concludeert uit dit antwoord dat Gimvindus aan Boelwerf heeft betaald.

De heer Carlos Lisabeth formuleert een aantal kritische bedenkingen. Een eerste vraag van het lid heeft betrekking op de 408 miljoen frank waarvan men stelt dat die niet werd gebruikt voor productieve arbeid, dus niet voor de scheepsbouw. Men kan uit een onderzoek van de boekhouding dat besluit trekken.

Zo is het recht op subsidies gerechtvaardigd. Men kan wellicht geen verband leggen tussen die 408 miljoen frank en de 211 of de 92 overtallige arbeiders. Maar uiteindelijk gaat het om 211 overtalligen. Er werd reeds vastgesteld dat er geen probleem was voor diegenen die in aanmerking kwamen voor brugpensioenen. Daarvoor diende die 104 miljoen frank. Er bleven dan nog die 92 overtalligen die niet in aanmerking kwamen voor brugpensioenen. Zij zouden de 196 miljoen frank hebben moeten ontvangen voor herscholing. Het bedrag is dus voldoende hoog om te stellen dat er een bepaald volume aan niet-productieve arbeid is geleverd. Maar er kan geen enkel verband worden gelegd met de 92 arbeiders die moesten worden herschoold.

Bij de lijst – en spreker verwijst naar de factuur waarover zoëven sprake was – zaten bijlagen. Nochtans werd door de heer Boeckx beweerd dat er geen bijlagen waren. Dat is een zaak die de rechtbank moet ophelderen. Het is niet onze taak. Maar gezien het feit dat die bijlagen er effectief zijn, is de vraag of Arthur Andersen de gegevens die erin voorkomen op enige wijze heeft kunnen controleren ?

De heer Ludo De Keulenaere licht de werkwijze van het studiebureau toe. Arthur Andersen heeft kunnen nagaan of iedereen die op deze lijst voorkomt, effectief ook personeelslid van Boelwerf was. Dat was het geval. Het ging niet om een fictieve lijst. Zij werden in die periode door Boelwerf tewerkgesteld en door Boelwerf betaald. De controle hierop is door het studiebureau uitgevoerd. Verder heeft het studiebureau hierover niets kun-

nen vaststellen – tenzij het feit dat een aantal werknemers wier naam op deze lijst voorkomt, bevestigd hebben dat zij nooit van de vermelde omscholing hebben genoten.

De heer Jacques Laverge wenst te vernemen of er namen vermeld zijn van imputaties als loon ? Mochten er namen vermeld zijn op de imputatielijsten, dan kan men die vergelijken met de lijst die bij de factuur gevoegd was. Zo krijgt men een antwoord op de grote vraag of sommige van deze mensen in de productieve sector terecht kwamen. Werd dat nagekeken ? Zijn die gegevens beschikbaar ?

De heer Patrick De Schutter antwoordt dat op basis van de gegevens die in het archief van Boelwerf werden teruggevonden, de globale analytische kostprijs werd gegeven, namelijk de rekeningen uit het analytisch stelsel die deel uitmaken van het globale boekhoudstelsel. Individuele specifieke imputaties met naam zijn daar niet in terug te vinden.

De heer Ludo De Keulenaer voegt hieraan toe dat daar niet de minste discussie over mag zijn. Een aantal mensen die op deze lijst, die een bijlage is van de GTI-factuur, worden vermeld, hebben uitdrukkelijk bevestigd dat ze wel productieve arbeid hebben geleverd. Deze lijst heeft echter niets te maken met de 92 personen in overtal. Als dat wel zo was, had men een nominatieve lijst, maar die is er juist niet. Dit is een lijst van 116 werknemers. Deze lijst zegt niet dat alle 116 werknemers gedurende de hele periode in opleiding zijn geweest. Deze lijst bevat 116 namen, met daarnaast het aantal opleidingsuren. Dat is alles wat hierover kan worden vastgesteld.

De heer John Taylor verwijst naar bijlage a3, waarin men de loonkostenberekening terugvindt. De niet aan de productie toegerekende loonkosten bedragen 408 miljoen frank, waarvan 300 miljoen frank als steun werd gegeven door de Vlaamse overheid. De nieuwe NV Boelwerf heeft dus nog meer dan 100 miljoen frank bijgedragen in het sociaal passief van het verleden.

De vakbonden hadden oorspronkelijk geëist dat al het personeel in dienst zou blijven. Uiteindelijk zijn er alleszins meer dan 200 werknemers meer in dienst gebleven dan volgens het businessplan nodig was. De nieuwe onderneming wou toch verder blijven voortbestaan, en deze onderneming heeft een enorme grote inspanning geleverd om het sociaal passief en de sociale druk op de NV Boelwerf te helpen oplossen. Is deze omgekeerde bewering

juist ? Spreker stelt dan namelijk dat de nieuwe onderneming geen steun heeft gekregen van de Vlaamse regering, waardoor er geen sprake is van concurrentievervalsing tegenover andere Europese bedrijven. Spreker vraagt zich af of het een verkeerde stelling zou zijn te beweren dat dus eigenlijk het omgekeerde is gebeurd : NV Boelwerf Vlaanderen heeft zelf meer dan 100 miljoen frank bijgedragen om het sociaal klimaat te helpen kalmeren ?

De tweede vraag van hetzelfde lid betreft de vaststelling dat in november 1993 de Europese Commissie uiteindelijk de drie voorwaarden heeft opgelegd, bijna acht maanden na de opstarting van de nieuwe Boelwerf. Commissaris Van Miert heeft in de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden erop gewezen dat uit de correspondentie en de gesprekken tussen de Vlaamse regering en de Europese Commissie weinig klaarheid blijkt over de naleving van de zevende richtlijn. Bij een nader onderzoek van de bijlage van de gevoerde briefwisseling, onder meer de brief van 7 april 1993, waarin de Commissie een volledige kopie vraagt van de overeenkomst tussen de Koninklijke Begemann-groep en Gimvindus, kan spreker niets anders dan concluderen dat de Europese Commissie wel degelijk op de hoogte was van het feit dat er in de nieuwe Boelwerf 1.310 werknemers in dienst waren. Spreker is niet akkoord met de stelling dat de Europese Commissie zogenaamd niet op de hoogte zou zijn geweest van de toestand bij Boelwerf in de zomer van 1993. Ook in een brief van 7 mei 1993 maakt de Vlaamse regering eens te meer duidelijk dat er mensen te veel zijn.

Spreker wenst een concreet antwoord op de volgende vraag. Kan de minister bevestigen dat de Vlaamse regering van in den beginne klare wijn geschonken heeft aan de Europese Commissie over het aantal werknemers in de nieuwe onderneming, waar dus meer dan 200 mensen te veel werkten ? Hetzelfde is af te lezen uit de memory of understanding. Werd die ook doorgestuurd aan de Commissie ? Ook daarin staat dat er volgens het businessplan slechts 1.100 mensen nodig waren, maar dat de Vlaamse overheid de kost van 200 mensen in de bedrijfskosten zou compenseren met middelen die direct of indirect ter beschikking zouden worden gesteld door het Vlaamse gewest. Waarom wacht men dan nog tot november om voorwaarden op te leggen ? Waarom heeft commissaris Van Miert verklaard dat in de zomer 1993 onduidelijk was wat er zich afspeelde in Boelwerf ? Spreker begrijpt zijn onduidelijkheid evenmin als zijn getalm om voorwaarden te stellen. De brief-

wisseling is klaar. De Europese Commissie was perfect op de hoogte van het feit dat er 200 mensen in de nieuwe onderneming werkten die daar enkel bleven om sociale motieven en niet om er te werken in het kader van het businessplan.

De heer Robert Voorhamme repliceert dat Europees Commissaris Van Miert niet heeft gezegd dat alles zo lang heeft aangesleept omwille van de onderhandelingen over het sociale luik. Hij heeft zelfs uitdrukkelijk gezegd dat men zo lang moest onderhandelen omwille van de productiesteun, die in extremis nog met 1,2 miljard frank moest worden verminderd.

De verslagen van de hoorzittingen kunnen dat bevestigen. Het zou niet eerlijk zijn te doen voorkomen alsof het van april tot november heeft geduurd vooraleer men tot een overeenstemming kon komen over het sociale luik.

De heer Johan Taylor verklaart dat hij uit de uiteenzetting van de heer Van Miert heeft opgemaakt dat het voor de Europese Commissie heel de zomer onduidelijk was wat de Vlaamse regering, Gimvindus en de NV Boelwerf Vlaanderen deden. Het gaat over productiesteun.

De minister antwoordt op de opmerkingen van de heer John Taylor als volgt. De toegerekende loonkosten waren volgens de analytische boekhouding niet aan de productie toegerekende loonkosten. Als het bijvoorbeeld om 200 miljoen frank ging en men heeft 300 miljoen frank gesubsidieerd, dan is er een probleem. Dan gebruikt men immers subsidies om de productieve kosten te dekken.

Wat aan de heer John Taylor de bedenking ontlokt, of het dan niet zo is dat de nieuwe onderneming Boelwerf Vlaanderen uiteindelijk meer dan 100 miljoen frank heeft bijgedragen aan de sociale problematiek van de vroegere maatschappij door 200 mensen extra in dienst te houden en daarvoor 100 miljoen frank te betalen ? Spreker vraagt of dit een verkeerde conclusie is ?

De heer Jef Sleenckx formuleert volgende bedenkingen en stelt twee vragen. Men start hier telkens van 211 werknemers. De vakbonden zijn toch ook een belangrijk gegeven in dit conflict ? Zij beweren nu dat er slechts 41 werknemers waren. Deze 41 kregen geen herscholing, 59 anderen ontvingen eveneens niets : noch scholing, noch sociale vergoedingen. En zij bleven op de werf. Hebben de onderzoekers rekening gehouden met deze gegevens van de bonden ?

Er zou slechts een factuur bestaan van ongeveer 112 miljoen frank voor productieve prestaties. Wat is er met de rest van het geld gebeurd ? (87 miljoen frank).

De heer Ludo De Keulenaer wijst erop dat de vraag van het vorige lid over de 41 en de 59 werknemers niet duidelijk is. Dat zijn er samen immers honderd. Waar moeten die geplaatst worden ? Er waren 119 werknemers via T-Interim. Er waren 92 overtalligen waarvan men niet weet wie dat waren, waarop de heer Jef Sleeckx antwoordt dat hij deze probleemstelling goed heeft begrepen, maar spreker wenst slechts te stellen dat er volgens de bonden, die een gegeven zijn in het sociaal conflict, slechts sprake is van 41 mensen.

De heer Robert Voorhamme merkt op dat dit door de bonden wordt beweerd, doch dat de Commissie over geen enkel cijfer beschikt om deze bewering te staven. De bonden zijn volgens de heer Jef Sleeckx, hoe dan ook een belangrijk gegeven en moeten over de nodige cijfers terzake beschikken. De vraag is of men deze bewering afdoende heeft onderzocht.

De heer Robert Voorhamme verklaart dat dit nu juist het probleem is. De bonden hebben gegevens. Hoe kan het studiebureau gegevens checken op hun waarheidsgetrouwheid, als het niet over gegevens beschikt ? Hebben de bonden deze gegevens wel doorgespeeld zodat men die kon checken ?

De heer Ludo De Keulenaer verduidelijkt dit als volgt. De sociale organisaties hebben aan het studiebureau verklaringen bezorgd van ex-personeelsleden van Boelwerf. Een aantal mensen werden met naam genoemd in de fameuze lijst van de zogenaamde herscholingsactiviteiten. Ongeveer een 25-tal bevestigden ons dat zij tewerkgesteld waren door de werf en dat zij betaald werden door de werf gedurende de hele periode. Ze ontkenden echter de bewuste herscholingsactiviteiten te hebben gekregen. Die informatie heeft Arthur Andersen gekregen.

Spreker antwoordt op het tweede deel van de vraag als volgt. Er werd gerefereerd aan een factuur van 112 miljoen frank. Tijdens de audit werd door Arthur Andersen een factuur gezien van 123 miljoen frank van Boelwerf aan GTI en één van 124 miljoen frank van GTI aan Boelwerf. Er zijn ook nog twee bijkomende facturen van elk ongeveer 35 miljoen frank. De terugfacturatie daarvan door GTI bedraagt 71,5 miljoen frank. Het bedrag van 196 miljoen frank wordt perfect gestaafd door

deze facturen. Daarover bestaat geen enkele onduidelijkheid.

De heer Jos Stassen merkt op dat de personen van wie het auditbureau verklaringen heeft afgenomen door het studiebureau zelf werden uitgekozen. Het waren niet de vakbonden of de curator die deze personen hebben aangeduid. Dit is een belangrijke aanvulling.

De heer Ludo De Keulenaer merkt op dat de lijsten waarnaar tijdens deze gedachtewisseling wordt verwezen, details zijn. Ze zijn bij de facturen van GTI aan Boelwerf gevoegd. Dat is het enige wat door Arthur Andersen is vastgesteld. Ter controle is door Arthur Andersen een willekeurig derde van de mensen op de lijsten gevraagd of ze inderdaad werknemers van Boelwerf waren en of ze die herstelling gekregen hebben. Hierop ontving Arthur Andersen duidelijke antwoorden.

De heer Jean-Marie Bogaert stelt over cijfers te beschikken, maar misschien kloppen die niet. Arthur Andersen zou uit een lijst van 268 namen geput hebben. De heer Ludo De Keulenaer verduidelijkt dat Arthur Andersen heeft geput uit de lijst in de bijlage van het verslag. Waarop de heer Jean-Marie Bogaert preciseert dat het auditbureau veertig mensen zou hebben aangesproken. De heer Ludo De Keulenaer verduidelijkt : ongeveer veertig.

De heer Herman Candries twijfelt aan de methode van de heer De Keulenaer, namelijk de macro-economische benadering. Is deze methode wel voldoende effectief om tot de conclusie te komen dat er geen sprake kan zijn van concurrentievervalsing ? Het werken met een total-costbenadering impliceert evenwel dat daar eventueel aanloopkosten voor volgende contracten kunnen inzitten. Aangezien er echter geen volgende contracten gekomen zijn, zou men dus ook kunnen stellen dat alles wat verloond werd, toewijsbaar is aan de verleden contracten en dat er dus geen sprake kan zijn van concurrentievervalsing. Is dat een mogelijke conclusie ?

De heer Ludo De Keulenaer antwoordt dat wat de 1.310 werknemers, achteraf 1.104, precies gedaan hebben in die negentien maanden, alleen geweten is door deze werknemers.

Het is duidelijk dat in een structuur als die van Boelwerf Vlaanderen, de zogenaamde overhead kosten waarschijnlijk minimaal zijn geweest. Het is gebruikelijk in de scheepsbouw dat de kosten voor

een groot aantal bedienden, waaronder tekenaars, toegerekend worden aan de bewuste projecten.

Het ging hier maar om negen schepen, niet over een enorme werf. Het bedrag van 400 miljoen frank niet-toegerekende loonkosten lijkt enorm hoog. Daar zit waarschijnlijk een grote hoeveelheid niet-productieve arbeid in.

De heer Leo Cannaerts benadrukt vervolgens het belang van het onderscheid tussen de termen en wil even ingaan op het verschil tussen "herscholingskosten" en "afvloeiingskosten". Spreker wenst te vernemen of Arthur Andersen uit de voorgelegde stukken of uit zijn contacten meer duidelijkheid gekregen heeft van de Europese Commissie ? Heeft de Europese Commissie duidelijk gespecificeerd wat ze bedoelt met afvloeiings- en herscholingskosten ? Waren er duidelijke richtlijnen in verband met de opsplitsing van de subsidies ? Was een percentage bestemd voor een bepaalde categorie van werknemers ? Werde er door de raad van beheer bepaald hoe de arbeiders in herscholing zouden worden betaald ? Zij moesten toch op één of andere betaalrol staan.

De heer Ludo De Keulenaer preciseert dat Arthur Andersen nergens een definitie heeft kunnen terugvinden van wat de Europese Commissie verstaat onder herscholings-, afvloeiings- of opleidingskosten. Hij vraagt aandacht voor bijlage 10, een brief van de minister-president van 31 augustus '93 gericht aan de Europese Commissie, waarin zeer duidelijk wordt vermeld hoe de 439 miljoen frank sociale subsidies werden berekend. Er staat duidelijk dat het over loonkosten van overvallige werknemers ging. Europa wist dus over welk soort loonkosten het ging.

De heer Leo Cannaerts vraagt aan de heer Ludo De Keulenaer om precies aan te duiden vanaf wanneer men de termen "afvloeiing" en "herscholing" is beginnen te gebruiken. Was dat pas in augustus '93 of gebeurde dit al vroeger ? De heer Ludo De Keulenaer verklaart dat die termen voor het eerst werden gehanteerd op 7 of 8 oktober 1993.

De heer Karel De Gucht wenst te vernemen of het "Memory of Understanding" van 23 december 1992 en de aandeelhoudersovereenkomst van 23 februari 1993 zijn overgemaakt aan de Europese Commissie ? Zo ja, wanneer ? Daarin staat namelijk heel duidelijk hoe de constructie in elkaar zit, dat de 211 werknemers op de werf blijven en dat men daarvoor gaat aankloppen bij het Vlaamse Gewest.

Daarenboven begrijpt deze spreker niet dat er geen namenlijst bestaat van de 200 overvallige werknemers. Er is een factuur waaraan een lijst van werknemers is toegevoegd. Bovendien bestaat er een personeelsregister waarin men de leeftijd van de werknemers kan nagaan. Als de Boelwerf zelf deze mensen in de factuur opneemt, mag men er toch van uitgaan dat dit de mensen in overtal zijn. Misschien is 92 een gemiddelde en gaat het in werkelijkheid over meer mensen. Het ging misschien alleen over de voltijdse betrekkingen. Dit is toch allemaal makkelijk na te trekken.

De derde vraag van het lid betreft GTI. Spreker refereert naar bladzijde 15 van het verslag waarin door Arthur Andersen wordt gesteld dat een divisie geen aparte rechtspersoon kan zijn en dat de vermelding "NV" op de factuur enigszins misleidend is. Dat is zuivere valsheid in geschrifte en geen misleiding.

De Vlaamse minister-president verduidelijkt dat de "Memory of Understanding" van 23 december 1992 is overgemaakt aan de Europese Commissie in de eerste zeven dagen van april '93, dus bij de opstarting van de Boelwerf. Op de brief van 7 april werd op drie mei een antwoord gegeven.

Wat de namenlijst betreft, verklaart de heer Ludo De Keulenaer dat de factuur van GTI aan de Boelwerf geen 92 namen vermeldt, maar 160. Wie weet of die 160 mensen overtallig waren ?

De heer Karel De Gucht repliceert dat als hun lonen doorgefactureerd werden aan GTI, ze dan worden verondersteld overtallig te zijn. Men kan toch perfect achterhalen wanneer die mensen gewerkt en gestempeld hebben. Als ze niet overtallig waren, dan mochten de lonen per definitie niet doorgefactureerd worden aan GTI, want dan waren het productieve arbeiders.

De heer Ludo De Keulenaer stelt dat Arthur Andersen alleen maar kan concluderen dat de GTI-factuur werd opgesteld op 22 of 24 juni 1994 en dat GTI tot 7 juni 1994 niet was aangeduid door Boelwerf om een opdracht te verrichten. Tevens werd door het auditbureau vastgesteld dat een aantal werknemers die op de lijst vermeld staan, formeel verklaard hebben dat ze geen herscholing genoten hebben. Verder behoorden alle namen op de lijst tot het personeelsbestand van Boelwerf, waren ze ingeschreven in de personeelsregisters en werden ze betaald door Boelwerf.

De heer Karel De Gucht benadrukt dat als Boelwerf doorfactureert aan GTI, dit duidt op overtalli-

ge mensen. Waarom factureren ze anders door ? Volgens de heer Ludo De Keulenaer is er een verklaring van een aantal mensen die beweren dat ze geen herscholing gekregen hebben.

Inzake het al dan niet verrichten van productieve arbeid poneert de heer Jean-Marie Bogaert vervolgens dat ze wél productieve arbeid hebben verricht. In de veertig steekproeven hebben een aantal ondervraagden verklaard dat ze geen herscholing hebben genoten en wel zijn ingeschakeld in het productief arbeidsproces.

De heer Herman Candries vraagt zich af of men in deze context geen nuancering moet maken tussen onproductieve mannen en onproductieve manuren ? Men heeft gerekend in onproductieve manuren in plaats van in onproductieve mensen.

De heer Johan De Roo stelt vast dat bij het opstarten van de Boelwerf 1.310 werknemers waren, waarvan er een aantal voorbestemd waren om op brugpensioen te gaan. Ze waren nominatief bekend, omdat ze ouder moesten zijn dan 48 jaar. Degenen boven 50 jaar waren bijna allemaal sowieso op brugpensioen. Degenen die jonger waren dan 48 jaar vielen onder één pakket. In totaal was er dus een groep van 1.100 plus 92 waaruit kon geput worden om Boelwerf verder te laten werken. Men hield hierbij rekening met evoluerende bestellingen die men op het oog had, maar misschien niet zouden doorgaan. Als een aantal van de 1.100 werknemers het bedrijf toch verlieten bij gebrek aan vertrouwen in de nieuwe Boelwerf Vlaanderen, dan is het toch logisch dat hun plaatsen opgevuld werden met mensen onder de 48 jaar. Spreker heeft ervaring met herstructureringen van ondernemingen en met onderhandelingen tussen vakbonden en werkgevers die een herstructurering moeten doorvoeren en kent weinig bedrijven die geen duidelijk perspectief bieden op het moment dat er een akkoord moet bereikt worden.

De minister-president heeft reeds aangetoond dat de subsidie-equivalenten voor de scheepsbouw van 26 percent in 1989 gedaald zijn tot 9 percent in 1992. Daarenboven voerde de Vlaamse regering een fundamentele herschikking door, waardoor niet langer de reders maar wel de werven nog subsidies konden krijgen. Dit is een formidabel afbouwproces dat dient te worden beoordeeld in de context van dat ogenblik. De Europese Commissie moet niet bepalen hoeveel mensen deel uitmaken van een onderneming, maar wel of er deloyale concurrentie is gevoerd. In het businessplan zegden de aandeelhouders dat normaal 1.099 werknemers in dienst zouden gebleven zijn. Dit heeft

altijd gebotst met de vakbonden, die beweerden dat er 1.857 moesten blijven. De vakbonden wilden op geen enkel moment opnieuw opstarten met slechts 1.100 werknemers ; ze wilden dat het er 1.300 waren. Wie zat er in dat getal van 1.300 inbegrepen ?

Onder andere 119 mensen die nog geen 50 jaar waren, die kandidaat-bruggepensioneerden waren, maar die dit statuut nog niet konden krijgen, precies omdat ze nog geen 50 jaar waren. Dit aantal wordt afgetrokken van het totale aantal. Op dat ogenblik zijn er dan 92 forfaitair opgenomen. Deze mensen waren ten aanzien van het businessplan "overtallig". Zonder dit sociaal imperatief kon ook het economisch imperatief, namelijk het heropstarten van de Boelwerf, niet worden vervuld. Dat is de Europese werkelijkheid.

De Europese Commissie heeft uiteindelijk aanvaard dat voor 119 mensen – plus 48 – er 131 miljoen frank equivalent zou worden betaald. Voor 92 mensen – min 48 – zou er 312 miljoen frank worden betaald. Daarnaast is er nog sprake van een bedrag van 30 miljoen frank voor opleiding. Aan de hand van de stukken van de Commissie heeft men dat tot één pakket verenigd : 131 plus 312 plus 30 is 473 miljoen frank. Van dit bedrag trekt men 30 miljoen frank voor expliciete opleidingssteun af. Zo komt men tot een bedrag van 443 miljoen frank.

Dit is het door de Commissie aanvaarde bedrag als tussenkomstequivalent. De eerste voorwaarde in dit verband was dat het zou gaan om niet-productieve, scheepsgelateerde werkzaamheden op de werf. Dit blijkt volgens de minister-president ook uit de brieven van 7 en 8 oktober 1993, en uit de bijlagen bij deze brieven. Dit alles is ook in werkelijkheid gebeurd.

Europees Commissaris Van Miert protesteert volledig terecht. Dat geldt ook voor andere vormen van steuntussenkomst die vanuit concurrentieel standpunt al dan niet worden aanvaard. Dat is precies het ruimere kader van dit probleem. Het punt is dus niet dat de Commissie heeft gezegd dat men maar 1.099 mensen in dienst mocht houden. Het punt is dat het businessplan dat aantal vooropstelde en dat men een sociale oplossing zocht. Bovendien is er de natuurlijke afvloeiing van ongeveer 45 tot 50 mensen per jaar. De Commissie heeft toen zélf op een bepaald moment gewaarschuwd : Als men die mensen definitief laat afvloeien, en er komen nieuwe orders, dan beschikt men niet langer over de nodige vakbekwaamheid. Dit was ook

de uitdrukkelijke stelling van de vakbonden én van diegenen die economisch verantwoordelijk waren.

In dit dossier vroegen de vakbonden uitdrukkelijk om hen niet te vragen een nominatieve lijst op te maken met het onderscheid tussen diegenen die definitief mochten blijven en diegenen die moesten verdwijnen. Dat is er in werkelijkheid gebeurd.

De heer Karel De Gucht stelt dat de analyse van de Vlaamse minister-president misschien wel juist is, maar de conclusie die door de Vlaamse minister-president wordt getrokken, is verkeerd. Immers, op een bepaald ogenblik zegt de Europese Commissie dat deze regeling via een extern bureau moet verlopen, anders kan men niet controleren wie er al dan niet productief is. Daarom wil men die arbeiders afzonderen van de Boelwerf en wil men die onder een andere rechtspersoon brengen. Dat is de ware reden. Dit heeft men niet nageleefd. Men heeft gewoon een nepfactuur gemaakt waarin een aantal namen worden vermeld en waardoor dat geld wordt gerecupereerd. Niemand kan echter nakijken wat de werkelijke geldstromen geweest zijn. De minister-president kan volgens het lid nu wel zeggen dat dit niet veel belang heeft, omdat de Boelwerf toch failliet is gegaan, maar dat is precies de reden van de opmerking van de Europese Commissie.

De heer Robert Voorhamme, Voorzitter, attendeert de heer Karel De Gucht op de briefwisseling tussen de Vlaamse regering en de Europese Commissie. Hieruit blijkt dat de berekening waarop ook de Europese Commissie zich heeft gebaseerd om haar goedkeuring te verlenen aan het bedrag dat maximaal in aanmerking komt voor de steun, gebaseerd is op een retroactieve loonlast. Met andere woorden, het gaat hier om een loonlast van bij de start van de werf.

Aan de ene kant is er de formulering van de modaliteiten van de uitbetaling van de vergoeding, aan de andere kant is er echter ook het bedrag dat door de Europese Commissie expliciet werd onderschreven. Dit kan toch alleen maar zijn grondslag vinden in de berekeningswijze zoals die enkele dagen voordien door de Vlaamse regering werd overgemaakt ? Daarin staat expliciet vermeld dat het gaat om loonkosten die moeten worden vergoed voor de periode mei, juni en de daaropvolgende periode.

Het bedrag van 443 miljoen frank, dat Europa uiteindelijk heeft goedgekeurd, werd op die basis berekend. Met die goedkeuring heeft de Europese Commissie impliciet toch een aanduiding gegeven

dat er retroactief loonlasten uit die sociale enveloppe ten laste konden worden genomen. Tegelijkertijd wordt echter een bedrag goedgekeurd dat voor een belangrijk deel alleen maar naar het verleden kan verwijzen, en waarvan men goed weet dat het niet via een ander kantoor uitbetaald kan zijn.

De heer Karel De Gucht begrijpt, in de context van een dergelijke analyse niet waarom er dan een extern kantoor werd ingeschakeld ? Men had veel beter open kaart gespeeld, de retroactieve loonkosten vergoed en in de toekomst met kantoren gewerkt. Nu heeft men een volledig fictieve constructie opgezet.

De heer Robert Voorhamme deelt gedeeltelijk de opinie van de heer Karel De Gucht. De correspondentie met de Europese Commissie laat een zeer ruime appreciatieruimte open. Dit document kon door de leden van de Commissie voor Werkgelegenheid grondig worden bestudeerd.

De heer Ludo De Keulenaer stelt vast dat de heer De Gucht verwees naar het briefhoofd dat door GTI wordt gebruikt. Dat is duidelijk te zien in de bijlage van het verslag. In de hoofding staat Globe Training International NV, daaronder staat division of Globe Trading International NV. Dit is heel moeilijk leesbaar.

Is een dergelijke naam gebruiken valsheid of niet ? Dat moet volgens deze spreker aan de wijsheid van de rechters worden overgelaten. Het is duidelijk dat het over een naamloze vennootschap gaat die de facturen stuurt. Dat is ook inderdaad zo. Het gaat hier om subtiele drukkunst met grote en kleine lettertypes. De rechtbank moet hierover oordelen.

De minister-president benadrukt dat hij met de hierboven gegeven toelichting in feite een terugstap in de tijd deed om de context van 1993 te schetsen. Het businessplan vormde het probleem, de oplossing was 119 kandidaat-bruggenpensioneerden en een groep van 92. Een aantal van deze mensen zouden worden ingezet om de werf op te ruimen om nadien geen milieupassief te hebben.

Is dit nu productieve arbeid of niet-productieve arbeid ? Dat is productieve arbeid. Voor de Commissie is de essentie echter of het om een scheepsbouwactiviteit gaat. Op dat ogenblik zit men immers eventueel met een concurrentievervalsing. De minister-president meent dat het Europees criterium terzake geen verdere toelichting behoeft. En dat blijkt ook uit de reactie van de Europese

Commissaris, de heer Karel Van Miert op 27 oktober 1993 op de briefwisseling van de Vlaamse minister-president van 7 en 8 oktober 1993, de mededeling van 27 november 1993 en de officiële notificatie van de Europese Commissie op 3 december 1993.

De heer Frans Wymeersch stelt vast dat er dus in theorie 211 werknemers in overtal waren. Arthur Andersen beschikt over een gedeeltelijke nominatieve lijst van 160 personen. Spreker concludeert hieruit dat die nominatieve lijst beide categorieën – ouder én jonger dan 48 jaar - bevat.

De heer Ludo De Keulenaer preciseert nader als volgt. Neen, er bestaat een lijst van de 119 werknemers boven de 48 jaar. Die is beschikbaar en daar is geen discussie over. De lijst van 160 namen waaraan door vorige spreker is gerefereerd – en spreker weet niet of dit een lijst kan worden genoemd – zijn de 160 namen die op een bijlage van een factuur van GTI aan de Boelwerf zijn opgenomen.

De heer Frans Wymeersch repliceert dat het één van de voorwaarden was dat het geld pas aan de Boelwerf mocht worden gestort, nadat de betrokken werknemers die voor omscholing in aanmerking kwamen, de werf hadden verlaten. Spreker vraagt aan de heer Ludo De Keulenaer of het auditbureau tijdens zijn onderzoek heeft kunnen vaststellen dat de werknemers die op de nominatieve lijst als bijlage bij de factuur stonden, effectief de werf hadden verlaten op het ogenblik dat Gimvindus de gelden aan Boelwerf-Vlaanderen heeft gestort ?

De heer Ludo De Keulenaer stelt dat hij dat niet kan bevestigen, omdat die lijst van 160 namen niets te maken heeft met de 92 berekende arbeiders in overtal. Die link kan dus niet worden gelegd. Spreker meent dat de aandacht dient gevestigd op de feiten. De subsidies werden door Gimvindus aan Boelwerf betaald in de maanden juli en augustus 1994. Twee maanden later, in november, was de werf failliet. Spreker stelt dat er op dat moment nog maar 1.104 werknemers waren, zoals men thans kon vaststellen. Er was dus een daling met meer dan 200 werknemers.

De heer Frans Wymeersch geeft inderdaad toe dat er een daling is geweest. Maar er is een nominatieve lijst bij de factuur gevoegd. Dan zou het toch logisch zijn dat net de mensen waarvoor die gelden dienden, de werf al hadden verlaten op het ogenblik dat de gelden zijn gestort door Gimvindus. Dan vindt spreker het wel voorbarig om te stellen

dat aan de voorwaarden die door de Europese Commissie werden vooropgesteld, werd voldaan.

De heer Ludo De Keulenaer repliceert dat van de 119 werknemers boven de 48 jaar zullen er een heel groot aantal effectief de werf hebben verlaten. Als zij 48 of ouder waren bij het heropstarten, zouden zij immers ondertussen wel 49 of 50 jaar zijn geworden en daardoor zouden zij de facto met brugpensioen zijn gegaan. Als men niet weet wie de overige 92 waren, kan men onmogelijk uitmaken wanneer zij zijn weggegaan. De grote vraag is wie die 92 werknemers zijn.

De minister-president wenst er nog aan toe te voegen dat het rapport Arthur Andersen een interessante bevestiging is van het feit dat er op het ogenblik van het faillissement 1.104 werknemers waren. Ook hierbij moet men steeds de vraag stellen of er deloyale concurrentie of ondersteuning is geweest. Het getal 1.104 lag op dat moment in 1994 erg dicht bij het vooropgestelde aantal in het businessplan. Er is dus een natuurlijke afvloeiing geweest.

Een ding wenst de Vlaamse minister-president in de marge van dit rapport nog aan te geven. Het staat vast dat er geen afwending van middelen is geweest. Daar heeft het rapport Andersen een belangrijke bevestiging van gegeven. Het geld is naar de werknemers van de Boelwerf gegaan.

De minister-president meent dat in 1993, op het moment dat het dossier en het thema zich voordeden, een economisch en sociaal verantwoorde beslissing is genomen door de Vlaamse regering, op basis van vier principes, conform aan de Europese bepalingen. Omdat de audit enige tijd op zich liet wachten, heeft de minister-president dit item niet willen aansnijden tijdens de voorbije weken. Geen enkel parlamentslid heeft er in 1993 op aangedrongen om het aantal werknemers nog sterker te reduceren, integendeel zelfs. De minister-president herinnert zich dat het reeds een sociaal drama was om in te krimpen van 1.857 werknemers tot 1.300 werknemers.

Daarom vraagt de minister-president om het dossier te beoordelen zoals het in 1993 is beoordeeld. Niemand, de oppositie inbegrepen, heeft aan de minister-president gevraagd om het aantal werknemers terug te schroeven van 600, 800 of 1.100. Iedereen vond het een sociale ramp. Ook de minister-president toonde ten volle begrip voor het sociaal drama dat zich voltrok. De minister-president is zich terdege bewust van de sociale impact van de reducering van een personeelsbestand van 1.851 tot 1.300, laat staan 1.100 werknemers.

De heer Robert Voorhamme stelt vast dat de Commissie ruimschoots de gelegenheid heeft gehad om vragen te stellen in verband met het hier door Arthur Andersen voorgestelde rapport.

De heer Karel De Gucht vraagt zich echter af of men in deze Commissie wel tot een besluit moet komen. De Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden heeft de hoorzittingen georganiseerd, en elke fractie moet daaruit zijn besluiten trekken. Spreker ziet geen enkele reden waarom de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden zelf tot een gemeenschappelijk standpunt zou moeten komen.

Daarnaast dient er rekening te worden gehouden met het feit dat er donderdag een stemming plaatsvindt over een aantal moties die zijn ingediend ter besluit van het debat over de interpellaties, over Boel. In elk geval zullen de fracties, naar aanleiding van de uiteenzettingen, de gelegenheid hebben, om hun politiek standpunt omtrent dit dossier kenbaar te maken.

De heer Robert Voorhamme is het daarmede eens en poneert dat alle fracties in staat moeten zijn om hun stemgedrag kenbaar te maken en daar toelichtingen bij te verschaffen. In de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden zal hierover dus geen verdere vergadering meer plaatsvinden.

De heer Frans Wymeersch meent dat het onverantwoord zou zijn om nu nog vlug een politiek debat terzake te voeren.

De Vlaamse minister-president wijst de Commissie erop dat minister Eric Van Rompuy van de Vlaamse Regering de opdracht kreeg concrete voorstellen uit te werken naar de toekomst toe.

De Voorzitter stelt vast dat een flink deel van de voorstellen om een en ander in de toekomst te vermijden behoren tot de opdracht van de uitvoerende macht. Daarover dient dan wel nog een parlementair debat te worden georganiseerd. De regering heeft deze opdracht tot de hare gemaakt en de Commissie verwacht binnen afzienbare tijd concrete voorstellen van de regering. Na discussie in het parlement kunnen deze voorstellen dan eventueel worden bijgestuurd.

Volgens de Voorzitter zou het verkeerd zijn nu een aantal overhaaste conclusies te trekken. Misschien dienen er nog een aantal conclusies te worden getrokken in verband met de positie van Gimvindus.

De Vlaamse minister-president preciseert dat een aantal van de opdrachten die de Vlaamse regering aan minister Van Rompuy heeft gegeven, geen betrekking hebben op deze discussie.

De minister-president stelt voor dat de Commissie voor Werkgelegenheid en Economische Aangelegenheden binnen een aantal weken of maanden opnieuw bijeenkomt om de voorstellen van Minister Eric Van Rompuy te bespreken.

De Commissie verklaart eenparig met deze werkwijze akkoord te kunnen gaan.

De verslaggevers,

LEO CANNAERTS
KAREL DE GUCHT

De voorzitter,

ROBERT VOORHAMME

BIJLAGEN

BIJLAGE I**LIJST VAN DE DOOR DE COMMISSIE OPGEVRAAGDE DOCUMENTEN NA DE HOORZITTINGEN**

– Hoorzitting van 15 november 1996

* Reactie van het Rekenhof

* Brief dd.19 november 1996 – D (96) – 3026 van de heer Karel Van Miert, Europees Commissaris

* Factuur van GTI

– Hoorzitting van 20 november 1996

* de beheersovereenkomst afgesloten tussen het Vlaamse Gewest en Gimvindus van 14 januari 1993 ;

* een schrijven d.d. 7.04.1993 van de Permanente Vertegenwoordiger van België bij de Europese Gemeenschappen, met betrekking tot de steunmaatregel nr. N 222/93 – Herstructurering van Boelwerf ; (1)

* de factuur overhandigd door Gimvindus NV inzake de trainingsopdracht van werknemers van de Boelwerf Vlaanderen (*met bijlagen*) (1)

* documenten, overhandigd door Gimvindus inzake de steun bij de gedeeltelijke sluiting Boelwerf Vlaanderen NV (433 miljoen frank) – Aanvraag derde schijf.

* de briefwisseling met betrekking tot de Staatssteun aan Boelwerf Vlaanderen, overhandigd door de heer Eric Van Rompuy, Vlaams minister van Economie, KMO, Landbouw en Media ; (1)

* de documentatie, verstrekt door de heer Karel Van Miert, Lid van de Europese Commissie;

* Aandeelhoudersovereenkomst tussen de NV Gimvindus en de NV Begemann Belgium van 23 februari 1993 (1)

* Brief van A. Petersen, Directeur van het Directoraat-Generaal IV, over de steunoperatie voor Boelwerf, in antwoord op de brief van 20 november 1992 (referte D/09796) van de heer Luc Van den Brande, minister-president van de Vlaamse regering en Vlaams minister van Economie, KMO, Wetenschapsbeleid, Energie en Externe Betrekkingen (1)

* de voor het Boelwerf dossier relevante notulen van de vergaderingen van de Raad van Bestuur van Gimvindus.

(1) zie ook Bijlagen bij Bijlage II : Audit Arthur Andersen

BIJLAGE II**Audit Arthur Andersen**

Zie stuk 571 (1996-1997) – Nr. 1 – Bijlage